

T.C.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI

**ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE E-PORTFOLYO
KULLANIMININ ÇOCUK VE VELİ DENEYİMLERİ AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

DOKTORA TEZİ

SEMA İNCE

Tez Danışmanı

DOÇ. DR. EMİNE FERDA BEDEL

ÇANAKKALE – 2025

T.C.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI

**ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE E-PORTFOLYO KULLANIMININ
ÇOCUK VE VELİ DENEYİMLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

DOKTORA TEZİ

SEMA İNCE

Tez Danışmanı

DOÇ. DR. EMİNE FERDA BEDEL

ÇANAKKALE – 2025

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Sema İNCE tarafından Doç. Dr. Emine Ferda BEDEL yönetiminde hazırlanan ve **30/05/2025** tarihinde aşağıdaki jüri karşısında sunulan “**Erken Çocukluk Eğitiminde E-Portfolyo Kullanımının Çocuk ve Veli Deneyimleri Açısından Değerlendirilmesi**” başlıklı çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü **Temel Eğitim Anabilim Dalı**’nda **DOKTORA TEZİ** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Doç. Dr. Emine Ferda BEDEL (Danışman)

.....

Prof. Dr. Serdal SEVEN

.....

Prof. Dr. Özkan SAPSAĞLAM

.....

Doç. Dr. Serdar ARCAGÖK

.....

Doç. Dr. Özden ŞAHİN İZMİRLİ

.....

Tez No : 10601246

Tez Savunma Tarihi : 30/05/2025

.....
Prof. Dr. Melis ULU DOĞRU

Enstitü Müdürü

.././20..

ETİK BEYAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi taahhüt ve beyan ederim.

Sema İNCE

30/05/2025

TEŞEKKÜR

Doktora eğitimime başladığım ilk günden bu yana sabır, özveri ve emek gerektiren bu zorlu yolculukta en çok bu “teşekkür” bölümünü yazacağım zamanı hayal ettim. Bugün, bu hayali gerçekleştiriyor olmanın gururunu ve mutluluğunu yaşıyorum. Ve şimdi, bu uzun yolculukta bana eşlik eden, emeğiyle, desteğiyle, varlığıyla yanımda olan herkese yürekten teşekkür etme zamanı.

İlk olarak, doktora sürecimin her anında rehberliğini ve desteğini yanımda hissettiğim, yalnızca bir tez danışmanı değil; akademik titizliği, çalışma disiplini, içtenliği ve yol göstericiliğiyle aynı zamanda bir rol model olan çok kıymetli hocam Doç. Dr. Emine Ferda BEDEL’e en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Tez izleme komitemde yer alarak süreç boyunca bilgi ve deneyimleriyle beni destekleyen, çok değerli katkılar sunan değerli hocalarım Doç. Dr. Özden ŞAHİN İZMİRLİ ve Doç. Dr. Serdar ARCAGÖK’e gönülden teşekkür ederim.

Tez savunma jürime katılarak beni destekleyen, geliştirici yorumları ve önerileriyle çalışmama katkı sunan Prof. Dr. Serdal SEVEN’e ve Prof. Dr. Özkan SAPSAĞLAM’a gönülden teşekkür ederim.

Araştırmamda kullandığım MiniPort sisteminin hayata geçirilmesinde büyük emeği olan, zihnimizdeki fikirleri kısa sürede gerçeğe dönüştürerek bu çalışmanın gerçekleşmesine çok önemli katkı sağlayan Öğr. Gör. Hakan AKGÜL’e de içten teşekkür ederim.

Doktora süreci boyunca birlikte ürettiğimiz çalışmalarla birbirimizi geliştirdiğimiz ve desteklediğimiz değerli meslektaşım Arş. Gör. Serenay BAŞALEV ACAR’a da yürekten teşekkür ederim.

Araştırmama gönüllülükle katılarak büyük bir özveri ve sorumlulukla MiniPort uygulama sürecini titizlikle yürüten değerli uygulama öğretmenine en içten teşekkürlerimi sunuyorum. Aynı zamanda bu sürece anlam ve derinlik katan, katkılarıyla çalışmamı zenginleştiren kıymetli velilere ve çocuklara da gönülden teşekkür ederim.

Bugün geldiğim noktada, hayatımın farklı dönemlerinde eğitim aldığım, görev yaptığım ve birlikte üretme imkânı bulduğum tüm değerli hocalarıma izleri var. Bu vesileyle, Yıldız Teknik Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ve İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'nde bana dokunan, gelişimime katkı sunan tüm hocalarıma gönülden teşekkür ederim.

Beni bugünlere getiren ve beni ben yapan aileme de büyük minnet ve teşekkür borçluyum. Her zaman daha iyisini hedeflememizi isteyen canım anneme, her zamanda arkamda dağ gibi duran canım babama ve bana her daim güç ve güven veren abilerime sonsuz teşekkür ederim.

Teşekkürlerin en büyüğünü hayatıma girdiği günden bu yana hayatımın her alanında olduğu gibi akademik hayatımda da en büyük destekçim ve kolaylaştırıcım olan hayat arkadaşım, sevgili eşime borçluyum. Her zaman desteklediğin, inandığın ve hep yanımda olduğun için sana ne kadar teşekkür etsem az. İyi ki...

Ve canım kızım Sinef... Doktora sürecimin tam da en yoğun döneminde hayatıma girdin, yorgunluğuma ve yoğunluğuma yenilerini ekledin ama aynı zamanda en büyük ilham ve motivasyon kaynağım oldun. Varlığın için sonsuz şükrediyorum; iyi ki varsın, iyi ki benim kızımsın. İleride bir gün okuyup gururlanacağını umut ederek, bu tezi sana ithaf ediyorum...

Sema İNCE

Çanakkale, Haziran 2025

ÖZET

ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE E-PORTFOLYO KULLANIMININ ÇOCUK VE VELİ DENEYİMLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sema İNCE

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Temel Eğitim Anabilim Dalı Doktora Tezi

Danışman: Doç. Dr. Emine Ferda BEDEL

30/05/2025, 224

Bu araştırmanın amacı, erken çocukluk eğitiminde e-portfolio kullanımının çocuk ve veli deneyimleri açısından değerlendirilmesidir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden keşfedici durum çalışması deseni ile yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcılarını İstanbul’da bir okul öncesi eğitim kurumunda eğitim gören 16 çocuk ve 16 veli oluşturmaktadır. Veriler; veli görüşmeleri, süreç izleme formları, çocuklarla bireysel görüşmeler ve MiniPort sistemine yüklenen içeriklerin doküman analizi yoluyla elde edilmiştir. Araştırmada ilk olarak e-portfolio öncesi süreçteki dokümantasyon ve değerlendirme uygulamaları veli görüşmeleri ile incelenmiş, ardından MiniPort sistemi 10 hafta boyunca uygulama öğretmeni tarafından kullanılmıştır. Süreç boyunca velilerin deneyimleri süreç izleme formlarıyla takip edilmiş, uygulama sonunda veli ve çocuk görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca MiniPort sistemine yüklenen içerikler analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, e-portfolio uygulaması öncesinde yapılandırılmış bir dokümantasyon ve değerlendirme yöntemi kullanılmadığını, çalışmaların öğretmen inisiyatifiyle sınırlı kaldığını ortaya koymuştur. E-portfolio uygulaması sonrasında ise, sistemin çocukların öğrenmelerini görünür kılmada, veli katılımını ve çocuk-aile iletişimini artırmada etkili olduğu belirlenmiştir. Veliler, e-portfolioyunun çocuğu tanıma, gelişimini izleme ve destekleme açısından işlevsel olduğunu ifade etmiş; erişim kolaylığı ve dijital saklama olanaklarını olumlu değerlendirmiştir. Çocukların sürece karşı olumlu duygular taşıdığı ancak sisteme doğrudan erişimlerinin ve katılımlarının sınırlı kaldığı görülmüştür. Veliler süreci genel olarak olumlu değerlendirmiş ve sistemin teknik altyapısının güçlendirilmesi, e-portfolioyunun ilkökul kademesine

taşınmasına ve velilerin katılım esnekliğinin artırılmasına yönelik önerilerde bulunmuştur. Araştırma sonuçları, e-portfolio uygulamalarının erken çocukluk eğitiminde pedagojik dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerini güçlendirme, katılımcı ve işbirliğine dayalı bir eğitim anlayışını destekleme potansiyeline sahip bir araç olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, erken çocukluk eğitiminde e-portfolio kullanımının yaygınlaştırılması ve sistemin çocuk katılımını ve veli işbirliğini destekleyecek şekilde geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk eğitimi, Pedagojik dokümantasyon, E-portfolio, Çocuk katılımı, Veli katılımı

ABSTRACT

EVALUATION OF THE USE OF E-PORTFOLIOS IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION FROM THE PERSPECTIVES OF CHILDREN

Sema İNCE

Çanakkale Onsekiz Mart University

School of Graduate Studies

Doctoral Dissertation in Primary Education

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Emine Ferda BEDEL

30/05/2025, 224

This study aims to examine the use of e-portfolios in early childhood education based on the experiences of children and parents. Designed as a exploratory case study, the research was conducted with 16 children and 16 parents from a preschool in Istanbul. Data were gathered through pre- and post-implementation parent interviews, individual interviews with children, process monitoring forms, and document analysis of content uploaded to the MiniPort platform. The MiniPort system was implemented over a 10-week period by the classroom teacher. Throughout the process, parents' experiences were monitored using online forms, and follow-up interviews were conducted at the end of the implementation. In addition, all content shared on the MiniPort platform was analyzed. Findings revealed that prior to the implementation, documentation and assessment practices lacked structure and were primarily dependent on the teacher's initiative. After the introduction of e-portfolios, children's learning became more visible, parental involvement increased, and communication between children and their families improved. Parents viewed the system as a useful tool for recognizing, monitoring, and supporting their children's development. They also appreciated its accessibility and digital storage features. Children expressed mostly positive feelings about the process; however, their direct access to and participation in the system remained limited. Overall, parents evaluated the process positively and recommended enhancing the system's technical features, extending its use to primary education, and increasing flexibility in parent participation. The research findings indicate that e-portfolio practices have the potential to strengthen pedagogical documentation and

assessment processes in early childhood education, and to support a participatory and collaborative approach to teaching and learning.

Keywords: Early childhood education, Pedagogical documentation, E-portfolio, Child involvement, Family involvement

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

JÜRİ ONAY SAYFASI.....	i
ETİK BEYAN.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
SİMGELER ve KISALTMALAR.....	xiv
TABLolar DİZİNİ.....	xv
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xvii

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırma Soruları.....	3
1.4. Araştırmanın Önemi.....	6
1.5. Sınırlılıklar.....	8
1.6. Tanımlar.....	9

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

10

2.1. Erken Çocukluk Eğitiminde Değerlendirme.....	10
2.2. Erken Çocukluk Eğitiminde Pedagojik Dokümantasyon.....	12
2.3. Erken Çocukluk Eğitiminde Portfolyolar.....	13
2.4. Erken Çocukluk Eğitiminde E-portfolyolar.....	16
2.5. Erken Çocukluk Eğitiminde Çocuk Katılımı ve Etkileşimi.....	18
2.6. Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılımı ve İşbirliği.....	20
2.7. İlgili Araştırmalar.....	21
Pedagojik Dokümantasyon ile İlgili Araştırmalar.....	
2.7.1.	21

2.7.2. E-portfolyo ile İlgili Araştırmalar.....	29
---	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ARAŞTIRMA YÖNTEMİ 37

3.1. Araştırma Modeli.....	37
3.2 Çalışma Grubu.....	39
3.2.1 Çalışma Grubunun Belirlenmesi.....	39
3.2.2. Araştırmanın Katılımcıları.....	40
3.2.3. Uygulama Öğretmeni.....	42
3.2.4. Araştırmanın Bağlamı.....	42
3.3. Veri Toplama Araçları.....	43
3.3.1. Demografik Bilgi Formu.....	44
3.3.2. Veli Görüşme Formları.....	44
3.3.3. Süreç İzleme Formu.....	45
3.3.4. Çocuk Görüşme Formu.....	46
3.3.5. MiniPort İçerik İnceleme Formu.....	46
3.3.6. Araştırmacı Günlüğü.....	47
3.4. MiniPort'un Geliştirilme Süreci ve Özellikleri	47
3.4.1. MiniPort'un Geliştirme ve Tasarım Süreci.....	47
3.4.2. MiniPort'un Özellikleri.....	51
3.5. Veri Toplama Süreci.....	63
3.5.1. Ön Hazırlık Çalışmaları.....	64
3.5.2. E-portfolyo Uygulama Süreci.....	65
3.5.3. Verilerin Toplanması.....	66
3.6. Verilerin Analizi.....	67
3.6.1. Görüşme Verilerinin Analizi.....	67
3.6.2. Süreç İzleme Verilerinin Analizi.....	68
3.6.3. MiniPort İçeriklerinin Analizi.....	69
3.7. Araştırmacının Rolü.....	70
3.8. Araştırmanın Güvencüydürlüğü.....	71
3.9. Araştırmada Alınan Etik Önlemler.....	72

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ARAŞTIRMA BULGULARI

74

4.1.	E-portfolyo Öncesi Sürece İlişkin Bulgular.....	75
4.1.1.	E-portfolyo Öncesinde Kullanılan Dokümantasyon ve Değerlendirme Yöntemleri.....	75
4.1.2.	E-portfolyo Öncesinde Belge ve Değerlendirmelerin Velilerle Paylaşım Yöntemleri.....	77
4.1.3.	E-portfolyo Öncesinde Velilerin Belge ve Değerlendirmeleri Saklama Durumları.....	80
4.1.4.	E-portfolyo Öncesinde Belge ve Değerlendirmelerin Çocuğu Tanımaya Etkisine İlişkin Veli Görüşleri.....	82
4.1.5.	E-Portfolyo Öncesi Dokümantasyon ve Değerlendirme Süreçlerine Veli Katılımına İlişkin Veli Görüşleri.....	84
4.1.6.	E-Portfolyo Öncesi Dokümantasyon ve Değerlendirmelerin Aile-Çocuk İletişimine Etkilerine İlişkin Veli Görüşleri.....	86
4.1.7.	E-Portfolyo Öncesi Dokümantasyon ve Değerlendirmelerin Aile-Öğretmen İletişimine Etkilerine İlişkin Veli Görüşleri.....	88
4.1.8.	E-Portfolyo Öncesi Dokümantasyon ve Değerlendirmelerin İlkokul Kademesine Aktarımına İlişkin Veli Görüşleri.....	90
4.1.9.	E-Portfolyo Öncesinde Gerçekleştirilen Dokümantasyon ve Değerlendirme Çalışmalarına İlişkin Velilerin Genel Değerlendirmeleri.....	92
4.2.	E-Portfolyo Uygulama Sürecine İlişkin Bulgular.....	96
4.2.1.	Velilerin E-Portfolyoya Yönelik Deneyimlerine İlişkin Bulgular.....	97
	Velilerin E-Portfolyoya Giriş Yapma Sıklığına İlişkin Bulgular.....	97
	Velilerin E-Portfolyoya Erişimde Kullandıkları Teknolojik Araçlara İlişkin Bulgular.....	98
	Velilerin E-Portfolyoya İçerik Yükleme Düzeylerine İlişkin Bulgular.....	99
	Velilerin E-Portfolyo Kullanırken Yaşadıkları Zorluklara İlişkin Bulgular.....	102
4.2.2.	E-Portfolyo İçeriklerinin Analizine İlişkin Bulgular.....	104
	E-Portfolyoya Yüklenen İçeriklerin Etkinlik Türlerine İlişkin Bulgular.....	104
	E-Portfolyoya Yüklenen İçeriklerin Hedef Kitlelerine İlişkin Bulgular.....	107

	E-Portfolyoya Yüklene İçeriklerde Tercih Edilen Medya Türlerine İlişkin Bulgular.....	109
	E-Portfolyo İçeriklerinde Açıklama Metinlerinin Yer Alma Durumuna İlişkin Bulgular.....	110
	E-Portfolyo Açıklama Metinlerinin Niteliksel Yapısına İlişkin Bulgular.....	111
4.3.	E-Portfolyo Uygulama Sürecinin Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular.....	114
4.3.1.	Çocukların E-Portfolyoya Yönelik Görüş ve Deneyimlerine İlişkin Bulgular.....	114
	Çocukların MiniPort'u Tanıma Durumlarına İlişkin Bulgular.....	114
	Çocukların MiniPort'a Katılımlarına İlişkin Bulgular.....	115
	Çocukların MiniPort'a Yönelik Duygularına İlişkin Bulgular.....	117
	Çocukların E-Portfolyonun Çocuk-Aile İletişimine Etkilerine Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	118
	Çocukların E-Portfolyonun Çocuk-Öğretmen İletişimine Etkilerine Yönelik Görüşleri.....	119
4.3.2.	Velilerin E-Portfolyo Uygulama Sürecini Değerlendirmelerine İlişkin Bulgular.....	120
	E-Portfolyo Sonrası Dokümantasyon ve Değerlendirme Çalışmalarında Gözlenen Farklılıklara İlişkin Bulgular.....	120
	E-Portfolyonun Belge ve Değerlendirmelere Erişim Yönünden Etkilerine İlişkin Bulgular.....	123
	E-Portfolyonun Belge ve Değerlendirmeleri Saklama Yönünden Etkilerine İlişkin Bulgular.....	125
	E-Portfolyonun Çocuğu Tanıma Yönünden Etkilerine İlişkin Bulgular.....	127
	E-Portfolyonun Veli Katılımı Yönünden Etkilerine İlişkin Bulgular.....	129
	E-Portfolyonun Çocuk Katılımı Yönünden Etkilerine İlişkin Bulgular...	132
	E-Portfolyonun Çocuk-Aile İletişimi Yönünden Etkilerine İlişkin Bulgular.....	133
	E-Portfolyonun Aile-Öğretmen İletişimi Yönünden Etkilerine İlişkin Bulgular.....	136
	E-Portfolyonun İlkokula Aktarımına Yönelik Görüşlere İlişkin Bulgular.....	138
	E-Portfolyonun Çocuklar İçin Etkilerine Yönelik Görüşlere İlişkin Bulgular.....	139
	E-Portfolyonun Veliler İçin Etkilerine Yönelik Görüşlere İlişkin Bulgular.....	142

E-Portfolyo Uygulama Sürecine Yönelik Velilerin Genel Değerlendirmelerine İlişkin Bulgular.....	145
---	-----

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Tartışma.....	152
5.1.1. E-Portfolyo Öncesi Sürece İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	152
5.1.2. E-Portfolyo Uygulama Sürecine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma.....	164
5.1.3. E-portfolyo Uygulama Sürecinin Değerlendirilmesine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma.....	176
5.2. Sonuç.....	206
5.3. Öneriler.....	207
5.3.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	208
5.3.2. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler.....	208
5.3.3. Politika Yapıcılara Yönelik Öneriler.....	210
5.3.4. E-Portfolyo Sistemi Geliştirmeye Yönelik Öneriler.....	210
KAYNAKÇA	211
EKLER	I
EK 1. ETİK KURUL İZNİ	I
EK 2. VELİLER İÇİN KATILIM KABUL FORMU.....	II
EK 3. VELİ ONAM FORMU.....	III
EK 4. VELİ ÖN GÖRÜŞME FORMU.....	IV
EK 5. SÜREÇ İZLEME FORMU.....	VI
EK 6. VELİ GENEL DEĞERLENDİRME FORMU.....	VII
EK 7. ÇOCUK GÖRÜŞME FORMU.....	IX
EK 8. MİNİPORT İÇERİK İNCELEME FORMU.....	X
EK 9. VELİLER İÇİN MİNİPORT KULLANIM KILAVUZU (İLK İKİ SAYFASI)....	XI

SİMGELER VE KISALTMALAR

MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
%	Yüzde oranı
f	Frekans değeri

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1	Çalışma grubuna ilişkin demografik bilgiler	41
Tablo 2	Araştırma soruları ve veri toplama araçları	44
Tablo 3	E-portfolio öncesinde kullanılan dokümantasyon ve değerlendirme yöntemleri	76
Tablo 4	E-portfolio öncesinde belge ve değerlendirmelerin velilerle paylaşım yöntemlerine ilişkin görüşler	78
Tablo 5	E-portfolio öncesinde velilerin belge ve değerlendirmeleri saklama durumlarına ilişkin görüşler	80
Tablo 6	E-portfolio öncesinde belge ve değerlendirmelerin çocuğu tanımaya etkisine ilişkin görüşler	82
Tablo 7	E-portfolio öncesinde dokümantasyon ve değerlendirmede veli katılımına ilişkin görüşler	84
Tablo 8	E-portfolio öncesinde belge ve değerlendirmelerin aile-çocuk iletişimine etkisine ilişkin görüşler	86
Tablo 9	E-portfolio öncesinde belge ve değerlendirmelerin aile-öğretmen iletişimine etkisine ilişkin görüşler	89
Tablo 10	E-portfolio öncesinde belge ve değerlendirmelerin ilkökul kademesine aktarımına ilişkin görüşler	91
Tablo 11	Velilerin e-portfolio öncesi dokümantasyon ve değerlendirmelere ilişkin genel değerlendirmeleri	93
Tablo 12	MiniPort'a girişte kullanılan teknolojik araçlar	99
Tablo 13	MiniPort üzerinden paylaşılan aile katılım görevlerine ait bilgiler ve yükleme sayıları	100
Tablo 14	MiniPort kullanırken yaşanan zorluklar	103
Tablo 15	MiniPort'a yüklenen içeriklerin etkinlik türlerine göre dağılımı	105
Tablo 16	MiniPort'a yüklenen içeriklerin hedef kitlesine göre dağılımı	107
Tablo 17	MiniPort içeriklerinde tercih edilen medya türleri	109
Tablo 18	MiniPort'a yüklenen içeriklerde açıklama metni yer alma durumu	110

Tablo 19	MiniPort'ta yer alan açıklamaların niteliksel yapısına göre dağılımı	111
Tablo 20	Çocukların MiniPort'u tanıma durumları	115
Tablo 21	Çocukların MiniPort'a katılım durumlarına ilişkin görüşleri	116
Tablo 22	Çocukların MiniPort'a yönelik duyguları	117
Tablo 23	Çocukların e-portfolyonun çocuk-aile iletişimine etkilerine yönelik görüşleri	118
Tablo 24	Çocukların e-portfolyonun çocuk-öğretmen iletişimine etkilerine yönelik görüşleri	119
Tablo 25	Velilerin e-portfolyo sonrası dokümantasyon ve değerlendirme çalışmalarında gözlenen farklılıklara ilişkin görüşleri	121
Tablo 26	Velilerin e-portfolyonun belge ve değerlendirmelere erişim yönünden etkilerine ilişkin görüşleri	124
Tablo 27	Velilerin e-portfolyonun belge ve değerlendirmeleri saklama yönünden etkilerine ilişkin görüşleri	125
Tablo 28	Velilerin e-portfolyonun çocuğu tanıma yönünden etkilerine ilişkin görüşleri	127
Tablo 29	Velilerin e-portfolyonun veli katılımı yönünden etkilerine ilişkin görüşleri	130
Tablo 30	Velilerin e-portfolyonun çocuk katılımı yönünden etkilerine ilişkin görüşleri	132
Tablo 31	Velilerin e-portfolyonun çocuk-aile iletişimi yönünden etkilerine ilişkin görüşleri	134
Tablo 32	Velilerin e-portfolyonun aile-öğretmen iletişimi yönünden etkilerine ilişkin görüşleri	137
Tablo 33	Velilerin e-portfolyonun ilkokula aktarımına ilişkin görüşleri	138
Tablo 34	Velilerin e-portfolyonun çocuk için etkilerine ilişkin görüşleri	139
Tablo 35	Velilerin e-portfolyonun veli için etkilerine ilişkin görüşleri	142
Tablo 36	Velilerin e-portfolyo uygulamasına yönelik genel değerlendirmeleri	146

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil No	Şekil Adı	Sayfa No
Şekil 1	MiniPort öğretmen ara yüzü ana sayfası	52
Şekil 2	Öğretmen ara yüzü akış sayfası	53
Şekil 3	Yeni akış oluştur sayfası	55
Şekil 4	Devam durumu sayfası	56
Şekil 5	Anekdor kaydı sayfası	57
Şekil 6	Gelişim raporu sayfası – 1	58
Şekil 7	Gelişim raporu sayfası - 2	58
Şekil 8	Gelişim raporu sayfası - 3	59
Şekil 9	Aile katılımı sayfası - 1	60
Şekil 10	Aile katılımı sayfası -2	60
Şekil 11	Değerlendirme listeleri sayfası	61
Şekil 12	Öğrencilerim sayfası	62
Şekil 13	Veli ara yüzü ana sayfası	63
Şekil 14	Araştırma Süreci	64
Şekil 15	Velilerin MiniPort’a giriş sıklığı	98
Şekil 16	Görev 1’e yüklenen aile katılım örneği (Ç ₆)	101
Şekil 17	Görev 2’ye yüklenen aile katılım örneği (Ç ₁)	101
Şekil 18	Görev 3’e yüklenen aile katılım örneği (Ç ₅)	102
Şekil 19	Görev 4’e yüklenen aile katılım örneği (Ç ₁₅)	102
Şekil 20	Matematik etkinliği – Ç ₂	106
Şekil 21	Belirli gün ve haftalar etkinliği	106
Şekil 22	Oyun etkinliği	107
Şekil 23	Bireysel içerik örnekleri	108

Şekil 24	Genel içerik örnekleri	109
Şekil 25	Etkinliğe dair açıklama bulunan içerik örneği	112
Şekil 26	Çocuğun söylemi bulunan içerik örneği	113
Şekil 27	Çocuğa dair değerlendirme/gelişimsel yorum bulunan içerik örneği	113

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Erken çocukluk dönemi, bireyin gelişimsel temellerinin atıldığı, öğrenme biçimlerinin ve sosyal-duygusal yapıların hızla şekillendiği kritik bir evredir. Bu dönemde eğitim ortamlarının niteliği kadar, çocukların öğrenme süreçlerinin nasıl gözlemlendiği, değerlendirildiği ve belgelendiği de eğitimin kalitesini doğrudan etkileyen temel unsurlar arasında yer alır. Erken çocukluk eğitiminde değerlendirme, yalnızca çocuğun başarısını ölçmekle sınırlı kalmayıp; gelişimini izleme, eğitim sürecini yönlendirme ve öğrenmeyi destekleme gibi çok boyutlu işlevler üstlenmektedir (Carr, 2001; Mindes ve Jung, 2015). Özellikle erken çocukluk döneminde çocukların gelişim düzeyleri ve öğrenme biçimleri dikkate alındığında, değerlendirme sürecinin gelişimsel özelliklere uygun biçimde, doğal ortamlarda ve öğrenme süreçlerinin ayrılmaz bir parçası olarak yürütülmesi gerektiği vurgulanmaktadır (Bredekamp ve Copple, 1997; Grisham-Brown vd., 2006).

21. yüzyılda toplumsal, ekonomik ve teknolojik alanlarda yaşanan hızlı değişim, bireylerden beklenen yeterlikleri dönüştürmüş; bu dönüşüm eğitim sistemlerine de yansımıştır (Cansoy, 2018). Bu çerçevede, geleneksel değerlendirme yöntemlerinin çoğu zaman çocukların gelişimsel özelliklerini ve bireysel farklılıklarını yeterince yansıtamaması ve sonuç odaklı bir yaklaşıma dayanması, çağın gerektirdiği pedagojik beklentileri karşılamada yetersiz kalmasına neden olmaktadır (Dixson ve Worrell, 2016; Moss ve Brookhart, 2019). Bu nedenle çağdaş erken çocukluk eğitimi anlayışı, değerlendirmeyi öğrenme sürecinin merkezine alan ve öğretim süreçlerini dönüştürmeye katkı sağlayan biçimlendirici değerlendirme yaklaşımlarına yönelmiştir. Biçimlendirici değerlendirme yaklaşımı, öğretmen ve öğrencilerin öğrenme kanıtlarını sistemli biçimde topladıkları ve bu kanıtların öğretim planlamasında kullanıldığı aktif bir öğrenme süreci olarak tanımlanmaktadır (Buldu, 2010; Krechevsky vd., 2013; Moss ve Brookhart, 2009) ve çocukların düşünme, hareket etme ve öğrenme biçimlerine dair zengin ve çok boyutlu bir

anlayış sunduğu; öğretimi daha etkili, esnek ve katılımcı hâle getirme potansiyeline sahip olduğu ifade edilmektedir (Black ve Wiliam, 1998; Dunphy, 2010).

Erken çocukluk eğitiminde biçimlendirici değerlendirmenin gereksinimlerini karşılamada öne çıkan araçlardan biri portfolyolardır. Portfolyolar; çocuğun gelişim sürecine, ortaya koyduğu ürünlere ve yansıtıcı düşüncelerine ilişkin çeşitli belgelerin bir araya getirilmesiyle oluşturulan, öğrenmenin görünür kılınmasını sağlayan çok boyutlu değerlendirme araçlarıdır (Ahmed, 2018; Nicol vd., 2019). Bu yönüyle portfolyolar, eğitimcilere çocukların güçlü yönlerini, öğrenme süreçlerini ve gelişimsel ilerlemelerini sistematik biçimde izleme ve analiz etme olanağı sunar (Gullo, 2005). Ayrıca öğretmenlerin pedagojik kararlarını temellendirmelerine yardımcı olurken, çocukların kendi öğrenme süreçlerini değerlendirmelerine imkân tanır; onları aktif olarak değerlendirme sürecine dâhil eder (Alaçam ve Olgan, 2016). Bununla birlikte, portfolyo uygulamaları ailelerin sürece katılımını desteklemesi bakımından da önemli fırsatlar sunmaktadır (O'Neill, 2009; Sullivan ve Gardner, 2007). Ancak Türkiye'de yürütülen çalışmalar, portfolyo değerlendirme yönteminin sınırlı ve yüzeysel biçimde uygulandığını göstermektedir. Öğretmenlerin önemli bir bölümü, portfolyo yöntemine ilişkin yeterli bilgi ve deneyime sahip olmadıklarını ifade etmekte; portfolyo uygulamalarını genellikle yıl sonuna ait ürün dosyaları ile sınırlı tutmakta ve süreci çocuklar ile velilerin aktif katılımını sağlayacak biçimde yürütememektedirler (Balci ve Tezel Şahin, 2021; Zelyurt ve Karakaş, 2018). Uygulamada karşılaşılan temel zorluklar arasında; kalabalık sınıflar, zaman yetersizliği, belgeleri sınıf içinde saklama zorluğu ve aile katılımının sürdürülebilirliğinde yaşanan güçlükler öne çıkmaktadır (Balci ve Tezel Şahin, 2021; Kılınç ve Çakan, 2019; Özen, 2011). Tüm bu sınırlılıklar, portfolyo yönteminin erken çocukluk eğitiminde etkili ve işlevsel biçimde kullanılmasını zorlaştırmaktadır.

Bu bahsedilen sınırlılıklar, dijital teknolojilerin sunduğu olanaklarla aşılabilecek potansiyel çözümleri gündeme getirmiştir. E-portfolyolar, öğrencilerin öğrenme sürecini dijital ortamda belgeleyen, görsel-işitsel içerikleri destekleyen, zamandan ve mekândan bağımsız erişim sağlayan, geribildirim ve etkileşimi kolaylaştıran esnek sistemler olarak öne çıkmaktadır (Barrett, 2007; López-Crespo vd., 2021; Lorenzo ve Ittelson, 2005). E-portfolyolar, geleneksel portfolyolara göre daha sürdürülebilir, erişilebilir ve etkileşimli

değerlendirme olanakları sunarak öğretmen, çocuk ve veli arasındaki işbirliğini güçlendirmekte ve öğrenmenin daha özerk, yansıtıcı ve öğrenci merkezli hâle gelmesini teşvik etmektedir (Amaya vd., 2013; Clark ve Eynon, 2009; López-Crespo vd., 2021). Bu yönüyle e-portfolyolar, geleneksel portfolyolarda karşılaşılan saklama, paylaşma, erişim ve katılım sağlama gibi başlıca sınırlılıkları aşma potansiyeline sahip olup, öğrenme sürecini çok yönlü biçimde belgeleme açısından dikkate değer bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Bu araştırma, yukarıda ortaya konan kuramsal ve uygulamaya dönük gerekçeler doğrultusunda, erken çocukluk eğitiminde dijital bir e-portfolyo sisteminin (MiniPort) çocuklar ve veliler tarafından nasıl deneyimlendiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, erken çocukluk eğitiminde e-portfolyo kullanımının, çocuklar ve veliler açısından nasıl deneyimlendiği, araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmada erken çocukluk eğitiminde değerlendirme ve dokümantasyon yöntemi olarak e-portfolyo kullanımının çocuk ve veli deneyimleri açısından değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

1.3. Araştırma Soruları

Keşfedici durum çalışması yöntemi ile yürütülecek araştırmada aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranacaktır:

1. E-portfolyo uygulaması öncesinde yürütülen dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerine ilişkin velilerin görüşleri nelerdir?

- E-portfolyo öncesinde kullanılan dokümantasyon ve değerlendirme yöntemleri nelerdir?
- Velilerin, e-portfolyo öncesi dönemde gerçekleştirilen dokümantasyon ve değerlendirme çalışmalarının kendileriyle paylaşılmasına ilişkin görüşleri nelerdir?

- Velilerin, e-portfolio öncesinde gerçekleştirilen belge ve değerlendirmelerin saklanması ile ilgili görüşleri nelerdir?
- Velilerin, e-portfolio öncesindeki belge ve değerlendirmelerin çocuklarını tanımlarına katkısına ilişkin görüşleri nelerdir?
- Velilerin, e-portfolio öncesi dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerine katılımlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
- Velilerin, e-portfolio öncesi belgelerin çocuklarıyla olan iletişimlerine katkısına ilişkin görüşleri nelerdir?
- Velilerin, e-portfolio öncesi belge ve değerlendirmelerin öğretmenle iletişimlerine katkısına ilişkin görüşleri nelerdir?
- Velilerin, e-portfolio öncesinde hazırlanan belge ve değerlendirmelerin ilkökula aktarımına ilişkin görüşleri nelerdir?
- Velilerin, e-portfolio öncesinde gerçekleştirilen dokümantasyon ve değerlendirme çalışmalarına ilişkin genel değerlendirmeleri nelerdir?

2. Velilerin e-portfolioya yönelik deneyimleri nasıldır

- Veliler e-portfolio sistemine ne sıklıkla giriş yapmaktadır
- Veliler e-portfolio sistemine hangi teknolojik araçlar aracılığıyla erişmektedir?
- Veliler e-portfolio sistemini kullanırken ne tür zorluklar yaşamaktadır?
- Velilerin e-portfolioya içerik yükleme durumları nasıldır?

3. E-portfolio sistemine yüklenen içerikler dokümantasyon ve değerlendirme açısından nasıl bir yapı sergilemektedir?

- E-portfolio sistemine yüklenen içerikler hangi etkinlik türlerine yöneliktir?
- E-portfolio içeriklerinin hedef kitlesi nasıldır? İçerikler bireysel çocuklara mı, yoksa sınıfın geneline mi hitap etmektedir?
- E-portfolio sistemine yüklenen içerikler hangi medya türleri tercih edilmektedir?

- E-portfolio içeriklerinde açıklama metinlerine ne düzeyde yer verilmektedir?
- E-portfolio içeriklerinde sunulan açıklamalar nasıl bir niteliksel yapı sergilemektedir?

4. Velilerin e-portfolio sürecine yönelik genel değerlendirmeleri nasıldır?

- E-portfolio uygulaması sonrası dokümantasyon ve değerlendirme çalışmalarında veliler tarafından ne tür değişiklikler gözlemlenmiştir?
- Velilerin, e-portfolioyunun belge ve değerlendirmelere erişim konusunda katkılarına ilişkin görüşleri nasıldır?
- Velilerin, e-portfolioyunun belge ve değerlendirmeleri saklama konusunda katkılarına ilişkin görüşleri nasıldır?
- Velilerin, e-portfolioyunun belge ve değerlendirmeleri çocuğu tanıma konusunda katkılarına ilişkin görüşleri nasıldır?
- Velilerin, e-portfolioyunun belge ve değerlendirmeleri aile katılımı konusunda katkılarına ilişkin görüşleri nasıldır?
- Velilerin, e-portfolioyunun belge ve değerlendirmeleri çocuk katılımı konusunda katkılarına ilişkin görüşleri nasıldır?
- Velilerin, e-portfolioyunun belge ve değerlendirmeleri çocuk-aile iletişimi konusunda katkılarına ilişkin görüşleri nasıldır?
- Velilerin, e-portfolioyunun belge ve değerlendirmeleri aile-öğretmen iletişimi konusunda katkılarına ilişkin görüşleri nasıldır?
- Velilerin, e-portfolioyunun ilkökul kademesine aktarılmasına ilişkin görüşleri nasıldır?
- Velilerin, e-portfolioyunun çocuk üzerindeki etkilerine ilişkin görüşleri nasıldır?
- Velilerin, e-portfolioyunun veli üzerindeki etkilerine ilişkin görüşleri nasıldır?
- Velilerin e-portfolio sürecini genel olarak nasıl değerlendirmektedir?

5. Çocukların e-portfolyo sürecine yönelik görüş ve deneyimleri nasıldır?

- Çocukların e-portfolyoyu tanıma durumları nasıldır?
- Çocukların e-portfolyoyu kullanma durumları nasıldır?
- Çocukların e-portfolyoya yönelik duyguları nasıldır?
- Çocukların e-portfolyonun çocuk-aile iletişimine etkileri yönünden görüşleri nasıldır?
- Çocukların e-portfolyonun çocuk-öğretmen iletişimine etkileri yönünden görüşleri nasıldır?

1.4. Araştırmanın Önemi

Erken çocukluk döneminde çocukların gelişimlerinin ve öğrenme süreçlerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve belgelenmesi, eğitimin temel yapı taşlarından biridir. Ancak bu yaş grubundaki çocukların gelişimlerini geleneksel ölçme-değerlendirme araçlarıyla izlemek çoğu zaman yetersiz kalmakta; daha bütüncül, esnek ve çocuk merkezli alternatif yöntemlerin gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu gereklilik doğrultusunda dijital teknolojiler, erken çocukluk eğitiminde giderek artan bir şekilde değerlendirme ve dokümantasyon süreçlerine entegre edilmektedir.

Dijital teknolojilerin erken çocukluk eğitim ortamlarında çocuklar ve öğretmenler tarafından eğitim amaçlı kullanımı, son yıllarda araştırmaların, politika belgelerinin, müfredat geliştirme çalışmalarının ve uygulamaların odak noktalarından biri haline gelmiştir (Schriever, 2021). Ancak bu teknolojilerin çocukların öğrenme ürünlerinin belgelenmesi, değerlendirilmesi ve ailelerle paylaşılması gibi amaçlarla kullanılmasına yönelik çalışmalar henüz sınırlıdır. Bununla birlikte, pek çok ülkede Storypark, Kindyhub, Educa, Xplor, Kinderloop, Brightwheel gibi dijital e-portfolyo platformları erken çocukluk eğitim kurumlarında yaygın şekilde kullanılmakta ve bu araçların pedagojik katkıları giderek daha fazla tartışılmaktadır (Burris, 2019; Higgins ve Cherrington, 2017; Stratigos ve Fenech, 2021). Slutsky ve arkadaşları (2021) tarafından sekiz ülkede yürütülen karşılaştırmalı bir çalışmada, öğretmenlerin dijital teknolojileri sınıf ortamına ne ölçüde entegre ettikleri araştırılmış; çalışmada Türkiye’de uygulanan okul öncesi eğitim programının (MEB, 2013)

teknolojiye sınırlı ölçüde yer verdiği ortaya konmuştur. Öte yandan Millî Eğitim Bakanlığı'nın 2023 Eğitim Vizyonu belgesinde, her çocuk için bir e-portfolyo oluşturulacağı ifade edilmiştir (MEB, 2018).

E-portfolyolar, erken çocukluk eğitiminde hem değerlendirme hem de iletişim aracı olarak önemli fırsatlar sunan, ancak uygulamaya dönük olarak yeni soru ve zorlukları da beraberinde getiren araçlardır (Cowan ve Flewitt, 2021). Literatürde bu alanda yapılan araştırmaların çoğu, e-portfolyonun teknik boyutları, altyapı gereksinimleri, entegrasyon süreçleri ve kurumsal politikalar gibi yönlerine odaklanmaktadır (McCormick, 2017). Buna karşılık, e-portfolyonun çocukların öğrenme deneyimleri üzerindeki etkisi ya da aile-öğretmen-çocuk üçgenindeki etkileşimi nasıl dönüştürdüğü gibi pedagojik boyutları henüz yeterince araştırılmamıştır (Higgins ve Cherrington, 2017).

Uluslararası literatürde farklı ülkelerde erken çocukluk eğitiminde e-portfolyo kullanımını inceleyen araştırmalar bulunsada (Beaumont-Bates, 2017; Higgins ve Cherrington, 2017; Hooker, 2016; McCormick, 2017; Stratigos ve Fenech, 2021; Tsirika vd., 2017; Yang, Chan ve Gunn, 2022), Türkiye'de özellikle erken çocukluk eğitimi düzeyinde bu alana yönelik araştırmalar oldukça sınırlıdır. Ülkemizde e-portfolyo ile ilgili sınırlı sayıda olmakla birlikte ilkokul düzeyinde (Alan, 2014), ortaokul düzeyinde (Akdoğan Yeşilova, 2011; Ayaz, Gülen ve Gök, 2020; Demir ve Kutlu, 2016; Kutlu, Polat ve Döşlü, 2014; Sezer, 2019), lise düzeyinde (Özyenginer, 2006; Zeybek, 2019) ve üniversite düzeyinde (Akgün ve Kölemen, 2020; Anagün, Atalay ve Kandemir, 2018; Arap, 2008; Atasoy, Somyürek ve Karakaya, 2018; Ayan, 2010; Ayaz, 2021; Çukurbaşı ve Kıyıcı, 2018; Erice, 2008; Erten, Özdemir ve Kazu, 2019; Gülbahar ve Köse, 2006; Şerefli ve Erdoğan, 2021; Ülker, Unlu ve Usta, 2021; Yastıbaş, 2013) yapılmış araştırmalar bulunmaktadır. Buna karşılık okul öncesi eğitimde e-portfolyo kullanımını doğrudan ele alan çok az sayıda araştırma mevcuttur (Balcı, 2022; Küçükkara, 2023). Balcı (2022) tarafından yapılan çalışmada okul öncesi eğitimde e-portfolyo kullanımının çocuklar ve eğitim ortamı üzerindeki yansımaları incelenmiş, Küçükkara (2023) tarafından yapılan araştırmada ise öğretmenlerin e-portfolyo kullanımına yönelik bilgi, beceri ve tutumları incelenmiştir.

Mevcut araştırmada kullanılacak e-portfolyo sistemi, uzman bir ekip tarafından erken çocukluk eğitimine özgü olarak geliştirilmiş, içerik ve işlevsellik açısından uzman görüşleriyle şekillendirilmiş bir platformdur. Bu platformun çocuklar ve aileler tarafından nasıl deneyimlendiği; değerlendirme, iletişim ve katılım süreçlerine ne tür katkılar sunduğu gibi sorular, Türkiye bağlamında henüz yanıtlanmamış önemli araştırma alanlarıdır. Bu araştırma, erken çocukluk eğitimi alanında çocuk hakları temelli bir yaklaşımla çocuk görüşlerine doğrudan yer vermesi bakımından da dikkat çekicidir. Bu yönüyle araştırma, erken çocukluk döneminde çocuk katılımını destekleyen çalışmalara önemli bir katkı sunmaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmanın Türkiye’de erken çocukluk eğitiminde diğital portfolyo uygulamalarına dair özgün bir örnek sunması, hem pedagojik dokümantasyonun diğitalleşmesi sürecine katkı sağlaması hem de çocukların ve ailelerin sesine dayalı veri üretmesi açısından alanyazına ve uygulamaya anlamlı katkılar sunacağı düşünölmektedir. Araştırmanın bulgularının, eğitim politikaları ve öğretmen eğitim programları açısından da yol gösterici nitelikte olması beklenmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma, aşağıda belirtilen sınırlılıklara sahiptir:

1. Araştırma, İstanbul ili Bağcılar ilçesinde yer alan resmi bir bağımsız anaokulundaki tek bir anasınıfında yürütölmüştür. Bu durum, elde edilen sonuçların farklı sosyoekonomik, költürel ve coğrafi bağamlara genellenebilirliğini sınırlamaktadır.
2. E-portfolyo uygulama süresinin 10 hafta ile sınırlı olması, velilerin sistemi tanıma, kullanım becerilerini geliştirme ve sürece aktif katılım gösterme fırsatlarını sınırlandırmış olabilir.
3. Araştırmada e-portfolyo platformu olarak MiniPort platformu kullanılmıştır ve bulgular bu platforma ilişkin kullanıcı deneyimlerine dayanmaktadır. MiniPort’un teknik özellikleri ve işleyişine özgü sınırlılıklar, sonuçların farklı e-portfolyo sistemlerine doğrudan genellenmesini güçleştirebilir.
4. Araştırma, erken çocukluk döneminde e-portfolyo kullanımına ilişkin olarak yalnızca çocuklar ve velilerin görüş ve deneyimleri ile sınırlıdır. Uygulamanın yürütücüsü

olan öğretmen ile okul yöneticilerinin deneyimleri ve katkıları araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır.

5. Araştırmaya veli olarak yalnızca çocukların anneleri katılmış, babalar araştırma sürecine dahil olmamıştır. Bu durum, ebeveyn katılımına dair verilerin yalnızca annelerin bakış açısıyla sınırlı kalmasına neden olmuştur.

1.6. Tanımlar

Pedagogik dokümantasyon: Çocukların öğrenme süreçlerini görünür kılan; fotoğraflar, videolar, ses kayıtları ve çocuk ürünleri gibi araçlarla toplanan kayıtların sistematik biçimde belgelenmesi ve değerlendirilmesidir. Bu süreç, yalnızca çocukların öğrenmelerini belgelemekle kalmaz; aynı zamanda öğretmenlerin, çocukların ve ebeveynlerin bu belgeleri birlikte yorumlamalarını, öğrenme süreci üzerine düşüncelerini ve pedagojik kararları birlikte şekillendirmelerini mümkün kılar (Malaguzzi, 1998; Rinaldi, 1998).

Portfolyo: Çocuğun bir ya da birden fazla gelişim alanındaki ilerlemesini, yeteneklerini, çabasını ve başarısını ortaya koyan; belirli bir amaca yönelik olarak toplanmış çalışmalardan oluşan sistematik bir koleksiyondur. Bu koleksiyonlar, çocuğun başlangıçtaki durumu ile gelişim sürecini değerlendirmek, eğitim ortamında kullanılabilecek stratejileri belirlemek ve aile ile diğer paydaşlara çocuk hakkında bilgi sunmak için etkili araçlardır (McAfee ve Leong, 2001; Paulson, Paulson ve Mayer, 1991).

E-portfolyo: Bireyin öğrenme sürecini ve gelişimini dijital ortamda yansıtan, metin, görsel, ses ve video gibi farklı içerik türlerinden oluşan, öğrencilerin bilgi ve deneyimlerini belgelemelerine, öğretmenlerin değerlendirme yapmalarına ve ailelerin sürece aktif biçimde katılmalarına olanak sağlayan bir kayıt sistemidir. Yalnızca öğrenme ürünlerini değil, aynı zamanda sürecin kendisini de ortaya koyarak bireyin zaman içindeki gelişimini görünür hâle getirir (Barrett, 2007; Klenowski, 2010; Meyer vd., 2010).

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Erken Çocukluk Eğitiminde Değerlendirme

Erken çocukluk dönemi, çocukların ilerleyen eğitim kademelerinde gerekli temeli sağlayan temel yaşam becerilerini ve temel bilgileri kazandıkları önemli bir dönemdir. Bu dönemde çocukların bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal gelişim alanlarının desteklenmesi ve değerlendirilmesi bir gerekliliktir. Bu bakımdan uygulanan eğitim etkinliklerinin eğitim amaçlarına göre tasarlanması ve belirlenen amaçlara ulaşılma düzeyinin izlenmesi önemlidir (Alac

çam ve Olgan, 2016). Okul öncesi eğitimin çocukların öğrenmelerine katkı sunup sunmadığını, nasıl bir katkı sağladığını ve çocukların bu süreçte neler öğrendiğini anlamanın en etkili yollarından biri; gözlem, takip, dokümantasyon ve değerlendirme gibi süreç odaklı yöntemlerdir (Alvestad ve Sheridan, 2015). Eğitim sürecinde, öğrencilerin ve sınıfın hazırbulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi, fiziksel ortamın ve kullanılan yöntemlerin etkililiğinin değerlendirilmesi, güçlü ve zayıf yönlerin tespit edilebilmesi açısından farklı değerlendirme yöntemlerine gereksinim duyulmaktadır. Bu çeşitlilik, yalnızca okul öncesi düzeye özgü olmayıp tüm eğitim kademelerinde gerekli görülmektedir. Ancak erken çocukluk döneminde çocukların hızlı gelişim göstermeleri, kendilerini tam anlamıyla ifade edememeleri ve bu dönemdeki gelişimsel özelliklerin yetişkinlik yaşamına yansması nedeniyle, bu dönemde uygulanacak değerlendirme yöntemlerinin çok boyutlu ve alternatif nitelikte olması kaçınılmazdır (Kan, 2007).

Erken çocukluk döneminde yapılan değerlendirmelerin ardında, küresel düzeyde farklı amaçlar bulunmaktadır. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri'nde değerlendirme süreçleri daha çok risk altındaki çocukların ve öğrenme güçlüğü yaşayan bireylerin belirlenmesine odaklanmaktadır. Bu tür özetleyici değerlendirmeler bazı bağlamlarda işlevsel olabilirken, çocukların nasıl öğrendiklerine ve gelişim süreçlerine dair ayrıntılı bilgi sunmak açısından yetersiz kalmaktadır. Buna karşılık Birleşik Krallık, İtalya ve Yeni Zelanda gibi ülkelerde, son yıllarda biçimlendirici değerlendirme (öğrenme için

değerlendirme) yaklaşımına yönelim artmıştır. Bu yaklaşım, çocukların kendi öğrenme süreçlerini daha görünür kılmalarını sağlamaktadır (Hooker, 2016). Ülkemizde de okul öncesi eğitim programında (MEB, 2013) değerlendirme boyutu, programın temel bileşenlerinden biri olarak tanımlanmış ve bu dönemde verilecek eğitimin çocukların tüm gelişim alanlarını bütüncül bir biçimde desteklemesi gerektiğini vurgulamıştır. Programda, değerlendirme sürecinde çocukların bireysel özelliklerinin dikkate alınması, değerlendirme sürecinin nesnel verilere dayanması ve düzenli aralıklarla gerçekleştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, okul öncesi eğitim programında yer alan temel ilkeler çerçevesinde çocukların gelişimlerinin ve programın etkililiğinin sürekli olarak değerlendirilmesi ve bu değerlendirme sonuçlarının çocukların gelişimini desteklemek, öğretmeni ve programı geliştirmek amacıyla kullanılması gerektiği ifade edilmiştir (MEB, 2013). Bu durum, ülkemizde okul öncesi eğitimde değerlendirme sürecine verilen önemi göstermektedir.

Erken çocukluk döneminde çocukların gelişimlerinin değerlendirilmesi, çocuklar hakkında anlamlı ve bütüncül bilgi toplamak açısından büyük önem taşımaktadır. Değerlendirme sürecinin çocukların gelişim düzeylerine uygun, doğal ve sürekli bir yapıda olması gerekmektedir (Alaçam ve Olgan, 2016). Bu bağlamda, erken çocukluk dönemine özgü gelişimsel karmaşıklığı dar ve ölçülebilir kategorilere indirgeyen standart testler eleştirilmektedir. Standart testlerin sınırlılıkları karşısında, yönetimsel kontrol yerine demokratik hesap verebilirliği ve pedagojik çoğulluğu esas alan, farklı veri kaynaklarına dayanan değerlendirme anlayışları öne çıkmaktadır (Cowan ve Flewitt, 2021). Dolayısıyla, değerlendirme sürecinde yalnızca test sonuçlarına değil, gözlem, görüşme, yönlendirilmiş etkinlikler, oyun temelli değerlendirme, iş örnekleri ve portfolyolar gibi alternatif yöntemlere de yer verilmesi önerilmektedir (Alaçam ve Olgan, 2016).

Türkiye’de de erken çocukluk döneminde değerlendirme yaklaşımı çocuğun çok yönlü gelişimini izlemeyi ve anlamayı hedeflemektedir. Portfolyo değerlendirmesi bu amaçla önerilen alternatif bir değerlendirme yöntemi olarak dikkat çekmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı (2013), çocukların gelişimlerinin bireysel olarak izlenmesi gerektiğini ve çocukların birbiriyle kıyaslanmaması gerektiğini vurgulamakta; bu amaçla “Gelişim Gözlem Formu”nun kullanılması gerektiğini belirtmektedir. Bu formlar aracılığıyla elde edilen bilgiler doğrultusunda yılda iki kez “Gelişim Raporu” hazırlanması önerilmektedir. Ayrıca,

öğretmenlerin çocuklarla birlikte her ay seçtikleri çalışmaların yer aldığı “Gelişim Dosyası (Portfolyo)”nın eğitim dönemi sonunda ailelerle paylaşılması, çocuğun öğrenme sürecinin görünür kılınması açısından önemli görülmektedir. Sonuç olarak, erken çocukluk eğitiminde değerlendirme yalnızca çocukların gelişimsel ilerlemelerini izleme aracı değil, aynı zamanda eğitim ortamlarını, öğretim yöntemlerini ve öğretmen yeterliklerini geliştirmeye yönelik güçlü bir araçtır. Değerlendirme süreçlerinin çocukların öğrenme biçimlerine, ilgi alanlarına ve bireysel gelişimlerine duyarlı olması gerekmektedir. Bu noktada, çocuğun öğrenme sürecini görünür kılmaya yönelik bir başka önemli uygulama olan pedagojik dokümantasyon, erken çocukluk eğitiminde hem değerlendirme hem de öğrenmenin bir parçası olarak ön plana çıkmaktadır.

2.2. Erken Çocukluk Eğitiminde Pedagojik Dokümantasyon

Erken çocukluk eğitiminde değerlendirmenin yalnızca gelişimsel kazanımların ölçülmesiyle sınırlı olmadığı, aynı zamanda çocukların öğrenme süreçlerinin görünür kılınması ve bu süreçlerin pedagojik kararlarla ilişkilendirilmesi gerektiği düşüncesi, günümüzde yaygınlık kazanmaktadır. Bu doğrultuda, pedagojik dokümantasyon, çocukların öğrenmelerini izleme, anlamlandırma ve paylaşma süreçlerinde hem değerlendirme hem de öğretim aracı olarak öne çıkmaktadır (Alvestad ve Sheridan, 2015). Reggio Emilia eğitim felsefesine dayanan pedagojik dokümantasyon yaklaşımı, erken çocukluk eğitiminde öğretimi ve öğrenmeyi yeniden kavramsallaştırmak için geliştirilen yenilikçi bir pedagojik araçtır. Bu yaklaşım, çocukların dünyaya ilişkin düşünce ve anlayışlarını yalnızca sözcüklerle değil; beden hareketleri, sanat, müzik, oyun ve drama gibi çeşitli sembolik anlatım yollarıyla ifade ettikleri fikrine dayanmaktadır. Eğitimciler, çocukların bu çoklu anlatım biçimlerini fotoğraflar, video ve ses kayıtları, çocuk ürünleri ve yazılı gözlemler gibi çeşitli yollarla belgeleyerek öğrenme süreçlerini kayıt altına alır (Kim ve Yu, 2022).

Dokümantasyon süreci yalnızca çocukların öğrenmesini belgelemekle sınırlı kalmaz; aynı zamanda öğretmenlerin kendi pedagojik yaklaşımlarını gözlemlemelerine, bu yaklaşımları yeniden düşünmelerine ve geliştirmelerine olanak tanır. Bu açıdan bakıldığında, pedagojik dokümantasyon; sürekli, döngüsel ve reflektif bir öğretmenlik

pratiği olarak profesyonel gelişimi de desteklemektedir (Kim ve Yu, 2022; Albin-Clark, 2021). Ayrıca bu belgelerin çocuklar, aileler, meslektaşlar ve eğitim paydaşlarıyla paylaşılması, öğrenmenin toplumsal bir süreç olarak inşa edilmesine katkı sağlamakta; çoklu bakış açılarını içeren bir öğrenme topluluğu oluşturmaktadır (Alasuutari vd., 2014; Albin-Clark, 2021).

Pedagojik dokümantasyonun uygulama biçimleri, bağlamdan bağlama çeşitlilik göstermektedir. Reggio Emilia yaklaşımına özgü olan bu yöntem, Yeni Zelanda müfredatında yer alan “öğrenme hikâyeleri” uygulaması gibi diğer pedagojik modellerle de benzer ilkeleri paylaşmaktadır (Albin-Clark, 2021). Ortak payda, süreçlere odaklanmak, öğrenmeyi gözlemle temellendirmek ve sabit standartlar yerine çocuğun bireysel öğrenme yollarına saygı duymaktır. Bu bağlamda dokümantasyon, yalnızca öğretmenin pedagojik sürecini belgeleyen bir çıktı değil; öğrenmeyi anlama, tartışma ve geliştirme sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır (Albin-Clark, 2021). Günlük kayıtlar, öğrenme hikâyeleri, belgeleme panoları, portfolyolar, çocuk konuşmalarının transkriptleri, fotoğraf serileri ve dijital ortamda toplanan belgeler, pedagojik dokümantasyonun başlıca uygulama biçimleri arasında yer almaktadır (Stacey, 2023; Kim ve Yu, 2022). Bu çeşitlilik, öğretmenlere öğrenme süreçlerini çok boyutlu bir bakış açısıyla temsil etme ve pedagojik kararlarını bu temsiller doğrultusunda yeniden yapılandırma fırsatı sunmaktadır. Bu bağlamda pedagojik dokümantasyonun önemli bir uygulama biçimi olan portfolyo sistemleri, çocukların öğrenme ürünlerinin bir araya getirildiği, sürece dayalı değerlendirme araçları olarak dikkat çekmektedir.

2.3. Erken Çocukluk Eğitiminde Portfolyolar

Başlangıçta yalnızca sanat gibi belirli alanlarla sınırlı olan portfolyo uygulamaları, zamanla tüm eğitim düzeylerinde otantik değerlendirme yaklaşımının parçası olarak yaygınlaşmıştır (McCormick, 2017). Portfolyo, bir çocuğun çabası, ilerlemesi ve başarısını yansıtan, amaca yönelik hazırlanmış belgeler bütünüdür (Higgins ve Cherrington, 2017). Erken çocukluk eğitiminde pedagojik dokümantasyonun bireyselleştirilmiş bir formu olarak değerlendirilen portfolyolar, her çocuğa özgü olarak düzenlenir ve çoğunlukla çocuğun adı

ile bazen de fotoğrafını içeren klasörler veya dosyalar biçiminde sunulur (Knauf, 2017). Portfolyoların bireysel hazırlanması, çocukların evrensel normlara göre değil kendi gelişimsel özelliklerine göre değerlendirilmesini olanaklı kılar. Böylece her çocuğun öğrenme yolculuğu kendi bağlamında izlenebilir hâle gelir.

Portfolyolar, öğrenme sürecine dair çok çeşitli belgeleri bir araya getirerek yalnızca bir değerlendirme aracı olmanın ötesine geçer. Fotoğraflar, yazılı örnekler, projeler, çocuk ürünleri, ses/video kayıtları gibi çok yönlü içerikler; çocukların öğrenme süreçlerini çok boyutlu olarak yansıtmakta ve öğrenme üzerine düşünme fırsatları sunmaktadır (Hou ve Hsieh, 2019; Davies ve LeMahieu, 2003; Kim ve Yu, 2022). Portfolyo aynı zamanda öğretmenler için pedagojik karar alma süreçlerini destekleyen bir araçtır. Öğretmenler portfolyoları çocukların güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek, bireyselleştirilmiş eğitim planları oluşturmak ve öğretim stratejilerini geliştirmek için kullanmaktadır (Alaçam ve Olgan, 2016; Kan, 2007).

Erken çocukluk döneminde portfolyolarda yer alabilecek içerikler oldukça geniştir: ilgi envanterleri, gelişim alanlarına ilişkin kontrol listeleri, gözlem notları, dereceleme ölçekleri, öğretmen yorumları, aile bilgileri ve çocukların kısa-uzun vadeli hedefleri bu içerikler arasında yer alabilir (Kan, 2007). Bu sayede portfolyolar, çocuğun gelişim düzeyini izlemek kadar, sürece yönelik kararların alınmasında da veri sağlar.

Portfolyo değerlendirmesi, öğretmenlerin pedagojik uygulamalarını gözden geçirmelerini, çocukların bireysel farklılıklarını anlamalarını ve öğrenme sürecini yapılandırmalarını sağlayan güçlü bir araçtır (Alaçam ve Olgan, 2016; Hou ve Hsieh, 2019). Öğrenci katılımını teşvik eden, yansıtıcı düşünmeyi destekleyen ve ailelerin sürece dahil olmasına imkân tanıyan bütüncül bir değerlendirme yaklaşımı sunar (Kim ve Yu, 2022). Portfolyolar aynı zamanda çocukların öz değerlendirme becerilerini geliştirmesine yardımcı olur. Öğrenme süreci hakkında düşüncelerini teşvik eder, özgüven gelişimlerine katkı sağlar ve öğrenme sorumluluğunu paylaşımlarına olanak tanır (Kan, 2007; Knauf, 2017). Ebeveynler ise çocuklarının gelişimini doğrudan gözlemleyebilir, öğretmenin çabasını takdir edebilir ve eğitim sürecine aktif olarak katılabilir (Hou ve Hsieh, 2019). Ayrıca

portfolyolar, çocukların okul öncesinden ilkokula geçişini desteklemek için de kullanılabilir. Peters ve arkadaşlarının (2009) çalışmasında, portfolyoların çocuğun benlik algısını güçlendirdiği, öğretmene bilgi sağladığı ve okuryazarlık düzeyine dair ipuçları sunduğu belirtilmiştir. Benzer şekilde Alaçam ve Olgan'ın (2016) araştırmasında da, ilkokul öğretmenleri okul öncesi portfolyoların kendileri için bilgi kaynağı olduğunu vurgulamıştır. Portfolyoların bir diğer önemli avantajı, öğretim sürecinde esnek ve uyarlanabilir olmalarıdır. Öğretmenlere çocuğun güçlü ve zayıf yönlerini belirleme, bireyselleştirilmiş eğitim planları geliştirme ve öğretim uygulamalarını yeniden yapılandırma fırsatı sunar (Anagün vd., 2018).

Portfolyoların pek çok avantajının yanı sıra öğretmenler tarafından bazı zorlukları da dile getirilmektedir. Alaçam ve Olgan'ın (2016) araştırmasında, öğretmenler çocuk portfolyolarını karşılaştırma eğiliminin değerlendirme sürecini olumsuz etkileyebileceğini belirtmişlerdir. Ayrıca portfolyo düzenleme, saklama, zaman planlama gibi konuların, özellikle kalabalık sınıflarda güçlük oluşturduğu vurgulanmıştır. Bu bağlamda portfolyo uygulamalarının daha sürdürülebilir hale getirilmesi için dijital çözümlere, yani e-portfolyo sistemlerine yönelim artmaktadır. Benzer biçimde, pedagojik dokümantasyon sürecine ilişkin araştırmalar da çeşitli zorlukları ortaya koymaktadır. Öğretmenler, sürecin zaman alıcı olması, teknik ekipman eksikliği, ebeveyn katılımının yetersizliği ve uygulama bilgisi eksikliği gibi nedenlerle pedagojik dokümantasyonu bir yük olarak değerlendirebilmektedir (Alaçam ve Olgan, 2021; Alvestad ve Sheridan, 2015; Buldu, 2010; Rintakorpi, 2016). Kang ve Walsh (2018) ise öğretmenlerin özellikle kayıt, düzenleme ve içerik seçimi aşamalarında zaman ve kaynak yetersizliği yaşadığını belirtmiştir. Yılmaz ve arkadaşlarının (2021) Türkiye bağlamında gerçekleştirdiği bir araştırma, pedagojik dokümantasyonun bağlamsal faktörlerden güçlü biçimde etkilendiğini ortaya koymuştur. Özellikle sınıf mevcutları, maddi kaynaklar, örgütsel yapı ve öğretmenlerin teknik becerileri gibi koşullar, dokümantasyonun eğitim uygulamalarına entegrasyonunu sınırlamaktadır. Knauf'un (2020) Almanya ve Yeni Zelanda'daki öğretmenlerle gerçekleştirdiği karşılaştırmalı çalışmada ise öğretmenlerin sürdürülebilir dokümantasyon stratejileri geliştirmek için zaman yönetimi, ekip içi görev paylaşımı ve dijital araç kullanımına yöneldiği belirlenmiştir. Bu bulgular, portfolyo uygulamalarının da sürdürülebilir, etkili ve pedagojik amaçlara hizmet eden biçimlerde yapılandırılması gerektiğine işaret etmektedir.

Sonuç olarak, portfolyo değerlendirmesi hem pedagojik hem gelişimsel olarak değerli bir araç olsa da bu sürecin etkin biçimde sürdürülebilmesi için öğretmenlerin teknik, zamansal ve kurumsal desteklerle güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, teknolojik olanakların sunduğu fırsatlarla geliştirilen e-portfolyo sistemleri, bu sınırlılıkları aşmaya yönelik bir çözüm olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.4. Erken Çocukluk Eğitiminde E-portfolyolar

Portfolyo değerlendirmesinin sunduğu avantajlar ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızla gelişmesi, eğitim alanında dijital uygulamalara duyulan ihtiyacı artırmış; bu ihtiyaç doğrultusunda e-portfolyo kullanımı giderek yaygınlaşmıştır. E-portfolyo, çocukların gelişimlerini ve öğrenme süreçlerini daha iyi anlayabilmek ve bu süreci değerlendirmek amacıyla öğretmenler tarafından kullanılan, dijital ortamda hazırlanan bir dokümantasyon aracıdır (Habeb ve Ebrahim, 2019). Tamamen çevrimiçi yapısıyla geleneksel portfolyolardan ayrılır ve çoklu ortam öğeleri ile zenginleştirilmiş içerikler sunar.

E-portfolyolar literatürde dijital portfolyo, elektronik portfolyo, web tabanlı portfolyo ya da teknoloji temelli portfolyo gibi çeşitli adlarla anılmaktadır (Gök, Baş ve Ayaz, 2020; McCormick, 2017). Abrami ve arkadaşları (2013), e-portfolyoyu; ses, video ve metinsel içeriklerden oluşan öğrenme belgelerinin toplandığı bir dijital kapsayıcı olarak tanımlarken, Klenowski (2010) bu yapıyı bireyin zaman içerisindeki gelişimini temsil eden dijital kanıtlar koleksiyonu olarak tanımlamaktadır. E-portfolyoların temel işlevi, yalnızca öğrenmenin çıktısını değil, sürecini de belgelemek ve çoklu paydaşların (öğretmen, çocuk, ebeveyn) bu sürece dahil olmasını kolaylaştırmaktır (Tsirika, Kakana ve Michalopoulou, 2017).

E-portfolyolar, geleneksel portfolyolardan farklı olarak çocukların öğrenme süreçlerini fotoğraf, grafik, metin, ses ve video gibi çok modlu içeriklerle zenginleştirerek sunabilme imkânı sağlar (Gök vd, 2020). Görsel-işitsel materyallerin kullanımı, öğrenme deneyimlerinin daha canlı, daha özgün ve daha anlamlı hale gelmesini destekler. Ayrıca bu

dijital içeriklerin CD, USB ya da bulut sistemleri aracılığıyla kolaylıkla paylaşılabilir ve saklanabilir olması, e-portfolyoların mobilitesini ve sürdürülebilirliğini artırmaktadır (Tsirika vd., 2017). Bu esneklik, yalnızca çocuğun değil, öğretmenin, ebeveynin ve diğer ilgililerin de sürece her zaman ve her yerden erişim sağlayabilmesini mümkün kılar. Bu durum, e-portfolyoları yalnızca bireysel değerlendirme aracı olmaktan çıkararak toplumsal öğrenme ortamına dönüştürmektedir (Hooker, 2016).

E-portfolyolar, çocukların öğrenme sürecine aktif katılımlarını teşvik eder. Öğrenciler kendi öğrenmelerini belgeleyip yansıttıklarında, öz değerlendirme becerileri gelişir; kişisel gelişimlerini takip ederken güçlü ve gelişime açık yönlerini tanıma fırsatı bulurlar (Tsirika vd., 2017). Bu süreç, onların sadece öğrenmelerini değil, öğrenmeye dair tutumlarını da olumlu yönde etkiler. Yunanistan'da gerçekleştirilen bir araştırmada, çocukların e-portfolyo kullanımını benimsediği, süreci kolaylıkla yürüttükleri ve aileleriyle paylaşmaktan memnuniyet duydukları bulunmuştur (Tsirika vd., 2017). Hooker (2016) tarafından Yeni Zelanda'da yapılan çalışmada, e-portfolyo uygulamasının çocukların öğrenmeyi hatırlama, bağlantılar kurma ve süreci yeniden yapılandırma becerilerini desteklediği belirlenmiştir. Ayrıca e-portfolyo, çocuklar arasında akran iş birliğini, sınıf içi iletişimi ve paylaşımı da artırarak sosyal öğrenmeye katkı sunmaktadır (Tsirika vd., 2017). Dijital portfolyolar aynı zamanda çocukların dijital okuryazarlık becerilerini geliştirmelerine katkı sağlar. Farklı bilgi parçalarını ilişkilendirme, çoklu medya araçlarını kullanma ve dijital ortamda öğrenme sürecini yönetme gibi beceriler, çocuğun yaşam boyu öğrenen birey olmasına hizmet eder (Yang vd., 2022).

E-portfolyolar yalnızca çocuklara değil, öğretmen ve ebeveynlere de çeşitli avantajlar sağlar. Öğretmenler, sınıf ortamında gerçekleşen öğrenme anlarını video, ses ya da görsel kayıtlarla belgeleyerek pedagojik kararlarını gözden geçirme ve reflektif düşünme becerilerini geliştirme imkânı bulurlar (Cowan ve Flewitt, 2021; Şahin vd., 2022). Ayrıca öğretmenler bu içerikleri meslektaşlarıyla paylaşarak mesleki iş birliğini artırabilirler. Ebeveynler açısından ise e-portfolyolar, çocuklarının öğrenme sürecini yakından takip edebilecekleri, içeriklere doğrudan erişim sağlayabilecekleri ve evde bu içerikler üzerinden çocuklarıyla etkileşim kurabilecekleri önemli bir araçtır (Beaumont-Bates, 2017). Buchholz ve Riley (2020), dijital belgelerin aile üyeleri arasındaki iletişimi artırdığını, ev ve okul

arasında gerçek zamanlı bir köprü kurduğunu ve ailelerin eğitim sürecine aktif katılımını desteklediğini vurgulamaktadır. Higgins ve Cherrington (2017) çalışmasında, ebeveynlerin ve geniş aile bireylerinin e-portfolyolar aracılığıyla çocuklarının okul yaşantılarını takip etmekten memnuniyet duydukları ve çocuklarla bu içerikler üzerinden nitelikli sohbetler gerçekleştirdikleri ortaya konmuştur. Beaumont-Bates'in (2017) çalışmasında ise, e-portfolyonun öğretmen-ebeveyn iş birliğini artırdığı, geleneksel portfolyolara kıyasla daha fazla etkileşim sağladığı ve veli sesinin eğitim sürecine daha etkili şekilde dahil edildiği vurgulanmıştır.

Literatür, e-portfolyonun hem bireysel hem de sosyal öğrenmeye katkı sunduğunu göstermektedir. Görsel-işitsel içeriklerin kullanımı, çocukların anlık öğrenmelerinin kaydını mümkün kılar. Cowan ve Flewitt (2021) tarafından yapılan araştırma, video gözlemlerinin öğretmenlerin geleneksel araçlarla fark edemedikleri detaylara odaklanmalarını sağladığını ve öğretmenler arasında mesleki paylaşımın önünü açtığını göstermektedir.

Günümüzün dijitalleşen eğitim ortamlarında, e-portfolyolar çocukların öğrenme süreçlerini belgelemeye yönelik etkili, çok modlu ve katılımcı bir değerlendirme yaklaşımı olarak ön plana çıkmaktadır. Öğrenmenin bireysel, sosyal ve teknolojik boyutlarını bir araya getiren bu sistem; çocukların öğrenmelerini görünür kılarken, öğretmenlerin pedagojik kararlarını desteklemekte ve ailelerin sürece katılımını kolaylaştırmaktadır. Bu yönleriyle e-portfolyolar, pedagojik dokümantasyonun dijital evrimi olarak değerlendirilebilir.

2.5. Erken Çocukluk Eğitiminde Çocuk Katılımı ve Etkileşimi

Çocuk katılımı, çocuğun kendi yaşamını etkileyen kararlara aktif olarak dahil edilmesini ve bu sürece bilinçli bir şekilde katkı sunabilmesini ifade eder (Erbay, 2013). 1989 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, çocukların katılım hakkını uluslararası düzeyde güvence altına almış ve bu hakkı sözleşmenin dört temel ilkesinden biri olarak tanımlamıştır (Tozduman Yaralı ve Güngör Aytar, 2017). Özellikle 12. madde, çocuğun kendisini ilgilendiren herhangi bir konuda görüş bildirme ve bu görüşün dikkate alınmasını isteme hakkına sahip olduğunu belirtir.

Çocuk katılımı anlayışı, çocukların yalnızca pasif alıcılar değil, kendi yaşamlarında bilgi sahibi ve etkili özne oldukları fikrine dayanır. Bu anlayış, eğitimin demokratikleşmesiyle doğrudan ilişkilidir ve erken çocukluk döneminde çocuğun aktif katılımına dayalı pedagojik modellerin benimsenmesini gerektirir (Knauf ve Lepold, 2021; Lansdown, 2005; Shaw, 2021).

Katılımın eğitim ortamlarında hayata geçirilebilmesi, öğretmen-çocuk etkileşiminin niteliğine bağlıdır. Çocukların sesine değer veren öğretmenler, onların deneyimlerini dikkate alır ve eğitimin niteliğini artırır (Matsui, 2021). Bu bağlamda pedagojik dokümantasyon, çocuk katılımının desteklenmesinde etkili araçlardan biri olarak görülmektedir (Knauf, 2017b). Çocukların sözlü ya da görsel yollarla ifade ettikleri deneyimlerin belgelenmesi, onların öğrenme süreçlerini görünür kılmakta ve sürece daha aktif katılımlarını mümkün kılmaktadır. Knauf (2017b) tarafından Almanya'da yürütülen bir çalışmada, 40 erken çocukluk eğitim merkezinde dokümantasyon uygulamaları incelenmiş ve çocukların bu sürece genellikle sınırlı biçimde dahil oldukları belirlenmiştir. Dokümantasyon çoğunlukla öğretmenler tarafından hazırlanmakta, çocukların üretici ya da karar verici konumda yer almadığı görülmektedir. Ancak çocuk katılımının üst düzeyde sağlandığı uygulamalarda, çocuklar yalnızca nesne olmaktan çıkarak belgelerin anlamını inşa eden öznelere haline gelmektedir (Knauf ve Lepold, 2021). Katılım düzeyi üzerine yapılan başka bir sınıflama da Pettersson (2015) tarafından önerilmiştir. Buna göre çocuk katılımı üç boyutta ele alınabilir: katılım olarak katılım (çocuğun varlığıyla sınırlı katılım), dahil olma olarak katılım (etkinlikte yer alma ancak karar süreçlerine dahil olmama) ve etki olarak katılım (çocuğun içerik ve karar süreçlerinde söz sahibi olması). Bu yaklaşım, katılımın sadece fiziksel varlıktan ibaret olmadığını, anlamlı ve etkili bir süreci kapsamaması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Dijital teknolojiler, çocukların dokümantasyon süreçlerine daha etkin katılımını sağlama potansiyeline sahiptir. Ses, video ve görseller gibi çok modlu içerikler sayesinde çocuklar yazılı dile ihtiyaç duymadan sürece dahil olabilmekte, kendi fotoğraflarını çekerek veya içerik üretimine katılarak etken roller üstlenebilmektedir (Knauf ve Lepold, 2021).

Bununla birlikte, dijitalleşmenin kendiliğinden katılımı sağlamadığı, ancak pedagojik bir farkındalıkla bu sürece katkı sağlayabileceği vurgulanmaktadır (Nassehi, 2019).

Erken çocukluk eğitiminde çocuk-öğretmen etkileşimleri, çocuğun gelişiminde temel belirleyiciler arasında yer almaktadır. Kaliteli öğretmen-çocuk etkileşimleri, çocuğun sosyal-duygusal ve akademik gelişimini desteklemektedir (Hamre vd., 2008; Choi vd., 2019). E-portfolyolar bu etkileşimi güçlendiren araçlardan biridir. Gözleme dayalı değerlendirme süreçlerinde öğretmenler, çocukların öğrenme süreçlerini yakından izleyebilmekte ve bu belgeler aracılığıyla çocukları daha iyi tanıma ve onlarla bireyselleştirilmiş yollarla iletişim kurma fırsatı bulmaktadır (Tsirika vd., 2017; Habeeb ve Ebrahim, 2019).

2.6. Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılımı ve İşbirliği

Erken çocukluk eğitiminde aile katılımı, çocuğun bütünsel gelişimini desteklemekle birlikte, eğitim ortamında öğretmen-aile iş birliğini güçlendiren temel bir unsur olarak değerlendirilir (Konca ve Hakyemez-Paul, 2021). Literatürde, aile katılımının eğitim kalitesi ile doğrudan ilişkili olduğu vurgulanmakta; ailelerin sürece aktif dahil olmalarının çocukların akademik ve sosyal gelişimine önemli katkılar sunduğu belirtilmektedir (Chng vd., 2022). Ancak uygulamada aile katılımının önünde bazı yapısal engeller bulunmaktadır. Sınırlı zaman, farklı sosyoekonomik geçmişlerden gelen ailelerin beklenti farkları ve iletişim zorlukları bu sürecin işlerliğini azaltmaktadır (Oke, Butler ve O'Neill, 2021). Bu nedenle, geleneksel yöntemlerin ötesine geçen yeni iletişim yolları geliştirilmesi gerekliliği doğmuştur. Bu noktada, e-portfolyolar, öğretmen ve ebeveynler arasında sürekli ve iki yönlü bir iletişim kurulmasını sağlayarak katılım sürecine güçlü bir destek sunmaktadır (Beaumont-Bates, 2017; Cowan ve Flewitt, 2021).

E-portfolyolar aracılığıyla öğretmenler, çocukların öğrenme süreçlerini belgeleyerek ebeveynlerle paylaşabilir; ebeveynler de içeriklere çevrimiçi erişim sağlayarak sürece aktif katılım gösterebilir. Bu uygulama, yalnızca bilgi paylaşımı değil, aynı zamanda karşılıklı etkileşim ve ortak planlamaya dayalı bir iş birliği süreci yaratır (Hooker, 2016). Dijital

portfolyolar sayesinde ebeveynler, çocuklarının öğrenme deneyimlerine daha yakından tanıklık edebilmekte ve bu deneyimler üzerine çocuklarıyla daha derinlemesine sohbetler gerçekleştirebilmektedir (Beaumont-Bates, 2017; Tsirika vd., 2017). Buchholz ve Riley (2020), e-portfolyoların aile-okul arasında yalnızca bilgi akışını değil, aynı zamanda duygusal bağları da güçlendiren bir iletişim aracı olduğunu vurgulamıştır. E-portfolyolar, geniş aile bireylerinin de sürece dahil olmasını mümkün kılarak çocuğun eğitime ilişkin toplumsal farkındalığı ve desteği artırmaktadır (Higgins ve Cherrington, 2017). Öte yandan öğretmenlerin, e-portfolyo sürecinde aileleri sürece entegre etme becerilerinin desteklenmesi gerektiği de belirtilmektedir (Alaçam ve Olgan, 2016). Bu noktada e-portfolyoların yalnızca bir iletişim aracı değil, aynı zamanda aile-okul iş birliğini yeniden şekillendiren ve güçlendiren bir araç olarak kullanılması önemlidir. Stratigos ve Fenech (2021) bu sistemin öğretmenlerin çocukların aile bağlamlarını daha iyi anlamalarına ve pedagojik kararlarını bu doğrultuda yapılandırmalarına katkı sunduğunu belirtmektedir.

2.7. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, tez konusu kapsamında erken çocukluk eğitiminde pedagojik dokümantasyon ve e-portfolyo uygulamalarıyla ilgili olarak yurtiçinde ve yurtdışında gerçekleştirilen araştırmaların özetlerine yer verilmiştir.

2.7.1. Pedagojik Dokümantasyon ile İlgili Araştırmalar

Pettersson (2015) tarafından İsveç'te yürütülen bu araştırma, okul öncesi dokümantasyon uygulamalarında materyallerin (fotoğraflar, renkli etiketler, bilgisayarlar) çocukların katılımını nasıl şekillendirdiğini incelemiştir. İki farklı grup ile video kayıtları üzerinden gerçekleştirilen nitel çalışmada, pedagojik dokümantasyon ve değerlendirme amaçlı dokümantasyon karşılaştırılmıştır. Araştırmanın bulguları, dokümantasyonun çocuk katılımını desteklemenin yanı sıra onu biçimlendiren bir güç ilişkisi aracı da olabileceğini ortaya koymuştur.

Alvestad ve Sheridan (2015) tarafından Norveç'te yürütülen bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin planlama ve dokümantasyon süreçlerine ilişkin deneyimlerini ve bu süreçlerde yaşadıkları sorunları incelemeyi amaçlamıştır. Katılımcı nitel araştırma deseninde yürütülen çalışmaya dört anaokulundan dokuz öğretmen katılmış; veriler görüşmeler, video gözlemleri ve öğretmenlerin seçtiği fotoğraflar üzerinden toplanmıştır. Çalışma, dokümantasyonun bilgi verme, çocuk merkezli gösterim ve öğrenme odaklı yansıtma biçimlerinde gerçekleştiğini ortaya koymuş; özellikle öğrenme süreçlerini görünür kılma konusunda öğretmenlerin desteğe ihtiyaç duyduğunu vurgulamıştır.

Buldu ve Öneren Şendil (2023) tarafından Türkiye'de yürütülen bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin biçimlendirici değerlendirme uygulamalarında geçerlik ve güvenirlik konularına ilişkin inanç ve uygulamalarını incelemeyi amaçlamıştır. Fenomenolojik desenle yürütülen çalışmada, farklı illerden 17 kadın öğretmenle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Bulgulara göre öğretmenler geçerli ve güvenilir değerlendirme yapmanın önemli olduğunu belirtmelerine rağmen, kalabalık sınıflar ve yoğun evrak işleri nedeniyle çoklu değerlendirme araçlarını kullanmakta zorlandıklarını ifade etmiştir. Öğretmenler çoğunlukla gözleme dayalı değerlendirme yaparken, bireysel farklılıklara uygun araç seçme, davranışları çoklu tekniklerle değerlendirme ve kanıtlar arasında tutarlılık sağlama konularında sınırlılıklar yaşamaktadır. Çalışma, öğretmenlerin değerlendirme yeterliklerinin artırılması için uygulamaya dönük eğitimlerin önemini vurgulamaktadır.

Knauf (2017a) tarafından Almanya'da yürütülen bu araştırma, erken çocukluk eğitiminde kullanılan portfolyoların, öğretmenlerin ebeveynlerle kurduğu iletişimde nasıl bir izlenim yönetimi aracı olarak işlev gördüğünü incelemektedir. Araştırmada 23 farklı erken çocukluk eğitim kurumuna ait 25 portfolyo ve toplam 2104 portfolyo girdisi içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Girdilerin büyük kısmı öğretmenler tarafından oluşturulmuştur ve bu durum, portfolyoların çocuklarla birlikte değil, çocuklar hakkında oluşturulduğunu göstermektedir. Araştırmada, öğretmenlerin portfolyolarda beş temel izlenimi oluşturmaya çalıştıkları belirlenmiştir: çocukların eğlendiği, arkadaşlık kurduğu, okula hazırlandığı, kaliteli bakım aldığı ve bireysel olarak değer gördüğü. Bu izlenimler aracılığıyla

öğretmenlerin hem çocukların refahını hem de kendi pedagojik yeterliklerini vurgulamaya çalıştıkları anlaşılmaktadır. Bulgular, portfolyoların yalnızca çocukların gelişimini belgelemekle kalmayıp, aynı zamanda öğretmenlerin mesleki rollerini tanımlayan ve ailelerle iletişimde stratejik olarak kullanılan belgeler olduğunu ortaya koymuştur. Araştırma, portfolyoların eğitimsel içerik üretiminin yanı sıra, öğretmenlerin kimlik inşasında ve kurumsal temsilde oynadığı rolü de vurgulamaktadır.

Birbili (2022) tarafından Yunanistan’da yapılan çalışmada öğretmenlerin çocuk portfolyolarındaki yazılarının, ebeveynlerin beklentileriyle ne ölçüde ve hangi şekillerde şekillendirildiğini veya kısıtlandığını keşfetmek amaçlanmıştır. Araştırmaya 45 okul öncesi öğretmeni katılmış, araştırmanın verileri katılımcı öğretmenlerle bireysel görüşmeler ve portfolyo örneklerinin incelenmesi ile toplanmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmeler ve çocuk portfolyolarının analizi, öğretmenlerin bir izleyici olarak velilerin farkında olduklarını ve bu farkındalığın kullandıkları söylemsel uygulamalara yansıdığını göstermektedir.

Knauf (2020) tarafından Almanya ve Yeni Zelanda’da yürütülen bu araştırma, erken çocukluk eğitiminde öğretmenlerin pedagojik dokümantasyonu günlük uygulamalarına nasıl entegre ettiklerini ve bu süreçte geliştirdikleri stratejileri incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmaya her iki ülkeden toplam 24 kadın öğretmen katılmıştır. Çalışma nitel bir yaklaşımla desenlenmiş ve veriler, öğretmenlerle yapılan bireysel görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğretmenler dokümantasyonun çocukların ilgi ve öğrenme süreçlerini görünür kılma, pedagojik kararları destekleme ve ailelerle iletişimi güçlendirme gibi amaçlar taşıdığını belirtmişlerdir. Ancak öğretmenlerin dokümantasyonu zaman alıcı ve iş yükünü artırıcı bir görev olarak gördükleri; bu nedenle süreci daha yönetilebilir kılmak için çeşitli stratejiler geliştirdikleri ortaya konmuştur. Bu stratejiler arasında meslektaşlarla iş birliği ve bilgi paylaşımı, belgelerin çoklu kullanımı, çocukların öğretmenler arasında paylaşılması, standart formların kullanılması, belirli zaman dilimlerinin dokümantasyona ayrılması, dijital araçlardan yararlanma ve bazı pedagojik uygulamalardan vazgeçerek dokümantasyona öncelik verme gibi yaklaşımlar yer almaktadır. Yeni Zelanda’daki öğretmenler özellikle dijital platformları daha etkin kullanırken, Almanya’daki öğretmenler zaman yaratmaya yönelik stratejilere ağırlık vermiştir. Araştırma, dokümantasyonun kalitesinin yalnızca öğretmenlerin bireysel

yeterliklerine değil, aynı zamanda kurumsal ve yapısal koşullara da bağlı olduğunu ortaya koymuştur. Bu bağlamda, pedagojik dokümantasyonun sürdürülebilirliği için öğretmenlere zaman, teknik donanım ve iş birliği fırsatları sunulmasının önemi vurgulanmaktadır.

De Sousa (2022) tarafından Portekiz’de yürütölen bu araştırma, pedagojik dokümantasyonun Katılımlı Pedagoji yaklaşımı çerçevesinde erken çocukluk eğitiminde nasıl çok yönlü kullanıldığını ve sürekli mesleki gelişimi nasıl desteklediğini incelemeyi amaçlamıştır. İki okul öncesi kurumdan beş eğitimciyle bir yıl süren katılımcı gözlemler, görüşmeler ve dokümantasyon analizleri gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulgularına göre, pedagojik dokümantasyon; eğitimcilerin mesleki öğrenmelerini destekleme, çocukların öğrenmelerine aracı olma, çocuk imgesine dair bakış açısını dönüştürme ve pedagojik değişimi görünür kılma amacıyla kullanılmaktadır. Dokümantasyonun yalnızca kayıt tutma aracı değil, aynı zamanda öğrenme sürecine ilişkin diyalogları tetikleyen etik ve eleştirel bir eylem olduğu vurgulanmıştır. Çalışma, öğrenmenin ilişkisel bir bağlamda, “birlikte öğrenme” yoluyla gerçekleştiğini; dokümantasyonun da bu süreçte öğretmen, çocuk ve aileler arasında bağ kuran, dönüşüm yaratan bir araç olduğunu ortaya koymuştur.

Visković ve Zelenićić (2024) tarafından Hırvatistan ve Bosna-Hersek’te yürütölen bu karşılaştırmalı araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin çocukların gelişim ve kazanımlarını belgelemeye yönelik tutumlarını, kullanılan dokümantasyon yöntemlerini ve bu süreçte eğitim politikalarının etkisini incelemeyi amaçlamıştır. 198 öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilen çalışmada, özel bir anket kullanılmış; veriler betimsel ve karşılaştırmalı istatistiksel analizlerle değerlendirilmiştir. Bulgulara göre, her iki ölkedeki öğretmenler çocukların gelişimini izleme ve dokümantasyonun gelişimsel destek planlamasında önemli olduğunu kabul etmektedir. Ancak, Hırvat öğretmenler sürekli izlemeye ve gelişim haritalarına daha yüksek önem atfederken; Bosna-Hersekli öğretmenler standartlaştırılmış kontrol listelerine daha yatkındır. Farklı müfredat yaklaşımlarına dayalı uygulamalarda, dokümantasyonun pedagojik bir araçtan çok bir raporlama aracı olarak kullanıldığını; katılımcı, dönüşüm odaklı belgelerin ise sınırlı olduğu görölmüştür.

Karaman ve Karaman (2017) tarafından Türkiye’de yürütülen bu araştırma, öğretmen adaylarının biçimlendirici değerlendirme sürecinde deneyimlerini ve bu süreçte geliştirdikleri yeterlikleri incelemeyi amaçlamıştır. Eylem araştırması modeliyle desenlenen çalışma, bir eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarıyla yürütülmüştür. Araştırmada adaylar, öğretim süreci boyunca biçimlendirici değerlendirme stratejileri (gözlem, geribildirim, soru sorma, öğrenci ürünlerini analiz etme vb.) kullanmaya teşvik edilmiştir. Süreçte tutulan yansıtıcı günlükler, öğrenci çalışmaları, görüşme kayıtları ve araştırmacı notları analiz edilmiştir. Bulgulara göre, öğretmen adaylarının biçimlendirici değerlendirme uygulamalarına ilişkin farkındalıkları zaman içinde artmış; öğrencilerin öğrenme sürecine katılımını izleme, öğretim sürecini bu bilgilere göre yeniden yapılandırma gibi beceriler kazandıkları görülmüştür. Adayların başlangıçta değerlendirme süreçlerini yalnızca sonuç odaklı ve ölçmeye dayalı düşündükleri, ancak uygulama sürecinde değerlendirmeyi öğretimin ayrılmaz bir parçası olarak kavramaya başladıkları belirlenmiştir. Ayrıca biçimlendirici değerlendirme uygulamaları adayların öğrencilerle olan ilişkilerini güçlendirmiş ve öğretmenlik yeterliklerini geliştirmelerine katkı sunmuştur.

Gelebek Üstün ve Uzun (2020) tarafından yürütülen bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin değerlendirme sürecine yönelik tutumlarını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma, 2013 yılında güncellenen okul öncesi eğitim programının değerlendirme bileşenine ilişkin öğretmen yaklaşımlarını anlamak amacıyla gerçekleştirilmiş; nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini, Kilis il merkezindeki anaokullarında görev yapan 130 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Bulgulara göre öğretmenlerin değerlendirme sürecine yönelik tutumlarında; cinsiyet, eğitim düzeyi ve mesleki kıdem gibi bireysel değişkenler anlamlı fark yaratmazken; mezun olunan okul türü, görev yapılan kurumun yapısı, okulun sosyoekonomik çevresi, sınıfta özel gereksinimli çocuk bulunup bulunmaması ve sınıf mevcudu gibi bağlamsal değişkenlerin tutumlar üzerinde istatistiksel olarak anlamlı etkilere sahip olduğu belirlenmiştir. Araştırma, öğretmenlerin değerlendirmeye yönelik genel tutumlarının olumlu olduğunu, ancak bazı yapısal koşulların (örneğin kalabalık sınıflar, özel gereksinimli çocuklarla çalışma deneyimi vb.) değerlendirme sürecine ilişkin tutumları değiştirebildiğini ortaya koymuştur. Öğretmenlerin değerlendirme sürecinde karşılaştıkları zorluklara rağmen süreci destekleyici bir unsur olarak değerlendirmeyi benimsedikleri; ancak değerlendirme becerilerinin

bağlamsal olarak desteklenmesine ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma, okul öncesi öğretmenlerinin değerlendirme yaklaşımlarını etkileyen çevresel ve kurumsal faktörlerin göz önünde bulundurularak mesleki gelişim süreçlerinin planlanması gerektiğine işaret etmektedir.

Özenç ve Yazgın (2022) tarafından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yürütülen bu araştırma, Reggio Emilia yaklaşımı temelli pedagojik dokümantasyon uygulamalarının okul öncesi eğitim ortamlarında öğrenme ve öğretme süreçlerine etkisini; öğretmenler, ebeveynler ve çocukların bakış açılarından incelemeyi amaçlamıştır. Eylem araştırması deseniyle yapılandırılan çalışma, Gazimağusa ilçesindeki bir devlet anaokulunda gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu 4 yaş grubundaki 17 çocuk, 2 öğretmen ve bu çocukların ebeveynleri oluşturmaktadır. Araştırma bulgularına göre, pedagojik dokümantasyon yönteminin okul öncesi öğretmenlerinin eğitim yaklaşımlarına olumlu katkı sağladığı ve öğretmenlerin çocukların öğrenme süreçlerini daha derinlikli ve çok yönlü şekilde izlemelerine olanak sunduğu belirlenmiştir. Öğretmenler, dokümantasyon uygulamaları sayesinde çocukların ilgilerini, meraklarını ve öğrenme yollarını daha iyi gözlemleyebilmiş ve bu bilgiler ışığında eğitim planlamasını yeniden yapılandırmışlardır. Aynı zamanda öğretmenlerin reflektif düşünme becerilerinde de gelişim gözlenmiştir. Veliler açısından ise, pedagojik dokümantasyon süreci çocuklarının okulda neler öğrendiğine, nasıl öğrendiğine ve gelişimsel ilerlemelerine dair daha fazla bilgi sahibi olmalarını sağlamıştır. Özellikle görsel materyaller ve açıklayıcı geri bildirimler içeren portfolyolar, ebeveynlerin çocuklarının öğrenme sürecine aktif katılım göstermelerine olanak tanımıştır. Veliler, dokümantasyon uygulamaları yoluyla öğretmenlerle daha etkili iletişim kurduklarını ve çocuklarının eğitimine dair farkındalıklarının arttığını ifade etmişlerdir. Çocuklar içinse dokümantasyon süreci, öğrenme süreçlerine etkin katılım fırsatı sunmuş ve çocukların kendi öğrenmelerine dair farkındalık kazanmalarına yardımcı olmuştur. Çocuklar, ürünlerinin sınıfta sergilenmesi, çalışmalarına ilişkin konuşmalar yapılması ve portfolyo dosyalarının hazırlanması gibi etkinliklerde aktif rol almış; bu durum onların özgüven gelişimine de katkı sağlamıştır.

Balcı ve Tezel Şahin (2021) tarafından Türkiye’de yürütülen bu nitel araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin portfolyo kullanımına ilişkin görüşlerini incelemeyi amaçlamıştır. Erzurum’da görev yapan 25 öğretmenle yürütülmüştür. Araştırma bulgularına göre, öğretmenlerin çoğu lisans eğitiminde portfolyo konusuna yüzeysel değinildiğini belirtmiş, önemli bir kısmı ise hiç eğitim almadığını ifade etmiştir. Portfolyo dosyalarında en çok çocuk tanıma formları, sanat çalışmaları ve aile bilgileri yer almakta; gözlem ve gelişim değerlendirme belgelerine ise nadiren yer verilmektedir. Öğretmenlerin portfolyo hazırlama sürecinde aktif roller üstlendikleri, ancak çocukların ve ailelerin süreçte oldukça pasif kaldığı görülmüştür. Öğretmenler, zaman yetersizliği, kalabalık sınıflar, aile katılımının düşük olması ve çalışma örneklerini muhafaza etme gibi sorunları vurgulamışlardır. Portfolyonun öğretmenler açısından çocuğun gelişimini izleme, bireysel planlama yapma ve aileye bilgi verme gibi işlevlerinin olduğu belirtilmiştir. Çocuklar açısından ise portfolyo, öz değerlendirme yapma, karar verme becerisi kazanma ve kendini ifade etme açısından destekleyici bulunmuştur. Ancak öğretmenlerin önemli bir bölümü portfolyonun tek başına yeterli bir değerlendirme aracı olmadığını, daha çok belge toplama amacına hizmet ettiğini ve amacı dışında kullanıldığını ifade etmiştir. Bu nedenle farklı değerlendirme araçlarına da ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Araştırma, öğretmenlerin portfolyoyu etkili biçimde kullanabilmeleri için içerik oluşturma, değerlendirme sonuçlarını yorumlama, aile katılımını artırma ve çocukları sürece aktif katma konularında eğitime ihtiyaç duyduklarını ortaya koymuştur. Ayrıca öğretmenler portfolyo dosyalarının ilkökul öğretmenlerine aktarılması, e-portfolyo sistemine geçilmesi ve hizmet içi eğitimlerin artırılması gibi önerilerde bulunmuşlardır.

Çelik ve Demirbaş (2023) tarafından Türkiye’de gerçekleştirilen bu nitel araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin çocukları tanıma ve değerlendirme süreçlerine ilişkin bilgi düzeylerini ve uygulama deneyimlerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma, İstanbul’un Esenyurt ilçesinde görev yapan 13 öğretmenle yürütülmüştür. Araştırma bulguları, öğretmenlerin çocukları değerlendirme sürecine dair bilgi düzeylerinin çeşitlilik gösterdiğini ve bu farklılığın mesleki deneyim, sınıf mevcudu ve eğitim altyapısı gibi faktörlerle ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu değerlendirme sürecinde gözlem, portfolyo, serbest oyun, anekdot kaydı gibi informal yöntemleri sıklıkla kullandıklarını belirtmiştir. Ancak formal testlere ilişkin bilgi düzeylerinin sınırlı olduğu,

testlerin uygulamasına dair beceri ve sertifika eksikliği yaşadıkları ifade edilmiştir. Tüm katılımcılar erken çocukluk döneminde değerlendirmenin gerekli olduğunu vurgulamış; değerlendirmeyi çocukların bireysel gelişimlerinin izlenmesi, ihtiyaçlarının belirlenmesi ve öğrenme sürecine yön verilmesi açısından kritik bulduklarını belirtmiştir. Öğretmenlerin değerlendirme yöntemlerinde çoğunlukla bireysel gelişimi temel aldıkları, gözleme dayalı çoklu veri toplama araçlarını benimsedikleri görülmüştür. Buna karşın, çocukların tanınmasında aile katılımı, rehberlik birimiyle iş birliği ve profesyonel destek konularında çeşitli zorluklarla karşılaşıldığı da vurgulanmıştır. Araştırmada ayrıca öğretmenlerin lisans döneminde tanıma-değerlendirme dersi alma oranının düşük olduğu ve bu konuda uygulamaya dönük eğitim taleplerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin önemli bir bölümü bu süreçlerin staj ve hizmet içi eğitimlerle desteklenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

İşikoğlu Erdoğan ve arkadaşları (2021) tarafından Türkiye genelinde yürütülen bu karma yöntemli araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin çocukların gelişimlerini değerlendirmede kullandıkları araçları ve bu konudaki yeterlilik düzeylerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın nicel boyutuna Türkiye'nin farklı bölgelerinde çalışan 518 okul öncesi öğretmeni, nitel boyutuna ise 10 öğretmen katılmıştır. Nicel bulgular, öğretmenlerin çocuk değerlendirme konusundaki bilgi düzeylerinin çoğunlukla orta düzeyde yoğunlaştığını, yalnızca %20'sinin yüksek puanlar aldığını ortaya koymuştur. Yeterliliği yüksek öğretmenler değerlendirmeyi; çocuğun gelişim sürecini izlemek, özel gereksinimleri belirlemek, eğitim planlarını yapılandırmak ve ilgililerle bilgi paylaşımı yapmak amacıyla gerçekleştirdiklerini ifade etmişlerdir. Bu öğretmenler, değerlendirme verilerini RAM, psikolojik danışmanlar ve özel eğitim uzmanlarıyla da paylaşmaktadır. Buna karşılık, yeterliliği düşük öğretmenler genellikle değerlendirmeyi sadece aileye bilgi vermek veya sınıf içi düzenlemelere rehberlik etmek amacıyla yaptıklarını belirtmiş, uzmanlarla iş birliği kurma konusunda sınırlı davranmışlardır. Her iki grup öğretmen de çocukların sosyal, duygusal, dil ve bilişsel gelişimlerini değerlendirmeye öncelik vermektedir. Ancak yüksek yeterliliğe sahip öğretmenler motor gelişimi ve öz bakım becerileri gibi alanları da sistematik olarak değerlendirme eğilimindedir. Ayrıca bu öğretmenler, gelişim kontrol listeleri, anekdot kayıtları, rubrikler ve kazanım-gösterge tabloları gibi araçları kullanmakta, gözlemlerini sistematik biçimde belgelendirmektedir. Buna karşılık düşük yeterliliğe sahip

öğretmenlerin çoğu değerlendirmeyi sözlü geri bildirimlerle sınırlamakta ve yazılı belge kullanmamaktadır. Portfolyo kullanımı açısından da farklılıklar gözlenmiştir. Yeterliliği yüksek öğretmenler, portfolyoyu süreci belgeleyen ve aileyle paylaşılabilir gelişimsel kanıtlar sunan bir araç olarak etkin biçimde kullanmakta; düşük yeterliliğe sahip öğretmenler ise hazır şablonlarla çalışmakta veya bu aracı sınırlı düzeyde uygulamaktadır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin çocukları değerlendirme konusundaki bilgi ve beceri düzeylerinin genel olarak yeterli düzeyde olmadığı; özellikle standart testler ve alternatif değerlendirme araçlarına ilişkin bilgi eksikliğinin yaygın olduğu saptanmıştır. Öğretmenlerin gözlem temelli yöntemleri tercih ettiği, ancak bu gözlemleri sistematik biçimde belgelemekte yetersiz kaldıkları belirtilmiştir. Araştırma, öğretmenlerin hem hizmet öncesi hem de hizmet içi eğitim süreçlerinde tanıma ve değerlendirme uygulamaları konusunda daha kapsamlı ve uygulamalı eğitimlere ihtiyaç duyduklarını vurgulamaktadır.

2.7.2. E-portfolyo ile İlgili Araştırmalar

Cowan ve Flewitt (2021), yaptıkları araştırmada özellikle dezavantajlı veya dil öğrenmenin başlangıç aşamasındaki çocuklar olmak üzere tüm çocukların öğrenimini tanıyan ve değer veren demokratik değerlendirme uygulamaları için e-portfolyo uygulamalarının potansiyelini değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Etnografik durum çalışması yönteminin benimsendiği araştırmaya Londra'da 3 farklı okuldan eğitimciler ve ebeveynler katılmıştır. Araştırma sonucunda e-portfolyo uygulaması aracılığıyla öğretmen-ebeveyn diyalogunu destekleme potansiyeli sunabileceği belirtilmiştir. Bununla birlikte eğitimciler e-portfolyo aracılığı ile video kaydetmenin ve kaydedilen videoları daha sonra izlemenin o anda fark edemeyecekleri ayrıntılara dikkat etmelerini desteklediğini ve video gözlemlerini meslektaşlarıyla paylaşabilme, tartışabilme ve ebeveynlerle paylaşabilme potansiyellerini olumlu olarak değerlendirmişlerdir. Ayrıca araştırmada kullanılan e-portfolyo uygulama tasarımının ebeveyn ve öğretmen katılımına imkân sağlarken çocuk katılımına yeterince fırsat sunmadığı belirtilmiştir.

Higgins ve Cherrington (2017) Yeni Zelanda bir erken çocukluk eğitim merkezinde e-portfolyoların ebeveyn-öğretmen iletişimi üzerindeki etkisini incelemek üzere yaptıkları araştırmaya 7 öğretmen, 29 veli ve 13 geniş aile üyesi katılmıştır. Nitel durum çalışması

yöntemi ile desenlenen araştırmanın verileri çevrimiçi anketlerden, e-portfolyoların içerik analizinden, bireysel görüşmelerden ve ebeveynler ve öğretmenlerle yapılan odak grup görüşmelerinden alınmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; ebeveynlerin ve diğer geniş aile üyelerinin çocuklarının okuldaki deneyimleri ve öğrenmeleri hakkında e-portfolyo aracılığıyla iyi bilgilendirildiğini hissettikleri belirlenmiştir. E-portfolyoları inceledikten sonra, özellikle büyükanne ve büyükbabalar torunlarıyla okuldaki etkinlikleri hakkında sohbet edebildiklerini bildirmişlerdir. Ankete katılan tüm öğretmenler, ebeveynler ve geniş aile üyeleri, e-portfolyonun ev ve okul arasındaki iletişimi güçlendirmeye yardımcı olduğunu hissettiklerini bildirmişlerdir. Bununla birlikte ebeveynler, e-portfolyoda yapılan sohbetlerin günün başında ve sonunda yüz yüze görüşmeleri güçlendirdiğini belirtmiştir. Ankete katılan tüm ebeveynler ve öğretmenler, eportfolyoların öğretmen-ebeveyn ilişkisini güçlendirmeye yardımcı olduğunu bildirmiştir. Ayrıca ebeveynler, öğretmenlerin e-portfolyo paylaşımlarına dayanarak evde çocuklarına daha fazla deneyim sağladıklarını belirtmişlerdir.

Buchholz ve Riley (2020) tarafından gerçekleştirilen bu çalışmada, bir anaokulu öğretmenin Seesaw adlı dijital portfolyo platformunu, öğrencilerin erken okuryazarlık öğrenme süreçlerini ailelerine görünür kılmak amacıyla nasıl kullandığını incelenmiştir. Nitel yaklaşımla yapılandırılan araştırma, öğretmen tarafından bir akademik yıl boyunca yapılan Seesaw paylaşımlarının analizi ve öğretmenle yapılan görüşme verilerine dayanmaktadır. Araştırmada, öğretmenin belgelemeyi bir ürün sunumu değil, öğrenme sürecinin kendisini paylaşma aracı olarak yapılandığı ortaya konmuştur. Bulgulara göre öğretmen, dijital belgeleri (fotoğraf, video, ses kaydı) yalnızca bilgilendirme amacıyla değil, ailelerin pedagojik süreci anlamalarını ve çocuklarının gelişimine aktif biçimde katılmalarını sağlamak amacıyla paylaşmıştır. Paylaşımlar, erken yazma becerilerinin gelişimini ailelere açıklayan açıklamalar, etkileşimli yazı konferansları ve çocukların öğrenme süreçlerine dair zengin görsel-işitsel içerikler içermektedir. Sonuç olarak, mobil belgeleme yoluyla öğrenme sürecinin görünür kılınmasının, ailelerin çocuklarıyla daha anlamlı bağlar kurmasına olanak tanıdığı ve erken okuryazarlık gelişimini desteklediği belirlenmiştir. Araştırma, dijital portfolyo uygulamalarının yalnızca bilgi iletimi değil, öğrenme üzerine aile-çocuk etkileşimini teşvik eden birer araç olarak yapılandırılabilirliğini göstermektedir.

Beaumont-Bates (2017) tarafından yürütülen bu araştırma, erken çocukluk eğitiminde e-portfolyoların öğretmen-ebeveyn iş birliğini nasıl etkilediğini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Yeni Zelanda'daki bir erken çocukluk merkezinde yürütülen çalışmaya, farklı kıdeme sahip beş erken çocukluk öğretmeni ve aynı kurumda çocuklarının öğrenme süreci e-portfolyo ile belgelenen 16 veli katılmıştır. Araştırma nitel bir desenle yapılandırılmış; veriler yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler, odak grup görüşmesi ve açık uçlu veli anketleriyle toplanmış; tematik analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, e-portfolyolar hem öğretmenlerin hem de velilerin çocukların öğrenme süreciyle ilgili daha düzenli ve hızlı bilgi alışverişinde bulunmalarını sağlayarak iletişimi güçlendirmiştir. E-portfolyolar, öğretmen-veli iş birliğini artırmış; öğretmenlerin çocukların ev ortamına dair daha fazla bilgi edinmesini, öğretim planlarını bu bilgilerle daha etkili yapılandırmasını mümkün kılmıştır. Ayrıca geniş aile üyelerinin (örneğin büyükanne ve büyükbabalar) sürece dâhil olabilmesi, çocukların öğrenme deneyimlerinin daha fazla kişiyle paylaşılmasına olanak tanımıştır. Öğretmenler, sistemin kolay kullanılabilirliği sayesinde daha çok ve daha nitelikli belge üretmeye başladıklarını belirtmiş; ancak teknolojik donanım eksiklikleri, içerik yükleme güçlükleri ve çocukların e-portfolyoya doğrudan erişiminin sınırlı olması gibi sorunlara da dikkat çekmişlerdir. Sonuç olarak, e-portfolyoların öğretmen-veli iletişimini ve iş birliğini güçlendirme konusunda etkili bir araç olduğu belirlenmiş; ancak çocukların sürece aktif katılımının artırılması ve teknik altyapının güçlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Tsirika, Kakana ve Michalopoulou (2017) tarafından yapılan araştırmanın amacı Yunanistan'da bir anasınıfında alternatif bir değerlendirme yöntemi olarak e-portfolyo geliştirmek, uygulamak ve değerlendirmektir. Eylem araştırması yönteminin kullanıldığı araştırmanın verileri öğretmen-araştırmacı tarafından günlük olarak katılımcı gözlem, çocuklarla yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler ve ebeveynlerle yarı yapılandırılmış görüşmelerle birleştirilmiş açık uçlu anket yoluyla elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar; çalışmaya katılan çocukların tamamının e-portfolyo kullanımına karşı olumlu tutum sergilediğini ve olumlu duygular geliştirdiğini, çocukların e-portfolyolarını ebeveynleriyle evde incelemekten memnuniyet duyduklarını, çocukların e-portfolyoyu kullanırken zorluk yaşamadıkları ve tüm çocukların e-portfolyoyu kullanmaya devam etmek istediklerini bildirdiğini ortaya koymuştur. Çocukların yanı sıra, çalışmaya katılan ebeveynler de e-portfolyoyu kullanmaya yönelik heyecan ve memnuniyet duydukları tespit

edilmiştir. Ayrıca, e-portfolyo ve genel olarak eylem araştırmasının uygulanmasıyla akranlar arasındaki etkileşim, iletişim ve iş birliğinin önemli ölçüde arttığı görülmüştür.

Alaam ve Olgan'ın (2016) okul öncesi öğretmenlerinin ve birinci sınıf öğretmenlerinin portfolyolara ilişkin görüşlerini ayrıntılı olarak araştırmayı amaçladıkları çalışmaya 10 okul öncesi öğretmeni ve 10 sınıf öğretmeni olmak üzere toplam 20 öğretmen katılmıştır. Nitel araştırma tasarımının benimsendiği araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; her iki öğretmen grubu da portfolyonun amacını bir çocuğun gelişimini gözlemlemek olarak tanımlamıştır. Katılımcıların yarısından fazlası portfolyoların avantajı olarak çocukların gelişim sürecinin her alanda somutlaşması ve yansımalarının sağlandığını ve çocukları değerlendirme sürecine aktif olarak entegre ederek çocukların öz değerlendirmelerini ve öz yeterliklerini geliştirmelerine olanak sağladığını bildirmişlerdir. Öte yandan portfolyonun dezavantajı olarak hem erken çocukluk dönemi hem de birinci sınıf öğretmenleri süreçte çocukların portfolyolarını karşılaştırma problemini ileri sürmüşlerdir. Ek olarak, erken çocukluk ve birinci sınıf öğretmenlerinin çoğu, portfolyoların düzenlenmesini ve saklanması, zaman tahsisi ve kalabalık sınıfların zorluk oluşturduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenleri portfolyoların birinci sınıf öğretmenlerine gönderilmediğini belirtmişlerdir. Ancak birinci sınıf öğretmenlerinin tamamı portfolyoların kendilerine gönderilmesinin faydalı olacağını belirtmişlerdir. Bununla birlikte çalışmaya katılan okul öncesi ve birinci sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu erken çocukluk portfolyolarının birinci sınıf düzeyinde çocukların gelişim sürecini anlamak için kullanılabileceği konusunda ortak bir görüşe sahip olduğu belirlenmiştir.

Habeeb ve Ebrahim (2019) tarafından Kuveyt'te yapılan çalışmada e-portfolyo görevlerinin anaokulu öğrencilerinin fen kavramlarını kavramalarının geliştirilmesi üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan çalışmaya 22 çocuk ve 22 ebeveyn katılmıştır. Araştırmanın verileri, çocuk gözlemleri, e-portfolyo içerik analizleri ve ebeveynlerle yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla elde edilmiştir. Araştırma sonucunda e-portfolyoların kullanımının çocukların program hedefleri doğrultusunda görev performanslarını geliştirmelerine açıkça yardımcı olduğu ve kendi becerilerini ve sonuçlarını değerlendirmelerine yardımcı olduğu saptanmıştır.

McCormick (2017) dijital portfolyo oluşturmanın çocukların öğrenme ve üstbilişsel süreçleri üzerindeki etkisini araştırdığı çalışmada 1 öğretmen ve öğretmenin sınıfındaki 14 çocukla çalışmıştır. Tek vaka çalışması olarak desenlenen araştırmanın verileri çocukların dijital portfolyolarının içerik incelemesi, sınıf ortamında gözlemler, öğretmenle yapılan görüşmeler ve üstbilişsel değerlendirmeler için Whitebread ve meslektaşlarının (2008) geliştirdiğı araçlar, gözlemsel yönergeleri, C.Ind.Le kodlama çerçevesi ve sınıf öğretmeni kontrol listesi olan CHILD 3-5 aracı ile toplanmıştır. 5 ay süresince yürütölen araştırmanın sonucunda dijital portföy oluşturma sürecinin küçük çocukların üst bilişini olumlu yönde etkilediğı belirlenmiştir.

Bedel, İnce ve Başalev-Acar (2024) tarafından yürütölen bu araştırma, erken çocukluk eğitiminde e-portfolyo kullanımına ilişkin farklı paydaşların (öğretmen, öğretim üyesi ve veli) görüşlerini incelemek amacıyla gerçekteşirilmiştiir. Araştırmaya temel eğitim alanından öğretmenler, akademisyenler ve velilerden oluşan 34 katılımcı dâhil edilmiştir. Araştırma, nitel bir desenle yapılandırılmış; veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; e-portfolyonun çocuklar, öğretmenler ve veliler açısından çok yönlü katkılar sağlama potansiyeline sahip olduğı belirlenmiştir. Katılımcılar, e-portfolyo kullanımının kalıcı ve kapsamlı belge sunma, aile katılımını destekleme, rehberlik sağlama ve dijital becerileri geliştirme açısından faydalı olacağını ifade etmişlerdir. Araştırmada, çocukların e-portfolyo sürecinde öz değerlendirme becerilerinin, dijital okuryazarlık becerilerinin ve sürece aidiyet duygularının gelişme potansiyeli bildirilmiştir. Öğretmenler açısından sürecin öğrenciyi tanıma, bireyselleştirilmiş rehberlik ve profesyonel gelişim açısından destekleyici olacağı; veliler açısından ise çocuklarını tanıma, yönlendirme ve iletişim kurma bakımından anlamlı katkılar sağlayabileceğı ortaya konmuştur. Bununla birlikte, uygulamaya ilişkin olarak teknolojik altyapı eksiklikleri, öğretmenlerin yeterlik düzeyi, zaman yönetimi ve etik sorunlar gibi sınırlılıklar da dile getirilmiştir. Araştırma sonuçları, e-portfolyonun erken çocukluk eğitiminde işlevsel bir araç olarak önemli bir potansiyel taşıdığını; ancak etkili ve sürdürülebilir bir uygulama için pedagojik, teknik ve kültürel düzeyde çeşitli iyileştirmelere ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Hooker (2017) tarafından Yeni Zelanda'da yürütölen bu araştırma, erken çocukluk eğitiminde öğretmenlerin biçimlendirici değerlendirme uygulamalarının e-portfolyo

kullanımıyla nasıl değiştiğini ve bu değişimlerin çocukların öğrenmelerine nasıl yansıdığını incelemeyi amaçlamıştır. Nitel araştırma yaklaşımıyla desenlenen çalışma, kolektif durum çalışması yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar; 35 ebeveyn, 12 öğretmen veya öğretmen adayı, bir e-portfolyo sağlayıcısı ve bir kurum yöneticisinden oluşmuştur. Bir yıl süren uygulama sürecinde önce kağıt tabanlı portfolyolar kullanılmış, ardından e-portfolyoya geçilerek öğretmen ve ebeveynlerin görüşleri ile çocukların sistemle etkileşimleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin e-portfolyo aracılığıyla daha sık ve pedagojik olarak yapılandırılmış değerlendirme yazıları oluşturdukları; çocukların ilgilerine dayalı öğrenme hikâyeleri ürettikleri ve bu içeriklerde çoklu medya araçlarından (fotoğraf, video, ses) yararlandıkları görülmüştür. Ayrıca, belgelerde öğrenme çıktıları ve bu çıktılara yönelik önerilere de yer verilmiştir.

Manić (2024) tarafından yürütölen bu araştırma, okul öncesi eğitimde e-portfolyo kullanımının önemini ve kullanım biçimlerini incelemeyi amaçlamıştır. Sırbistan'ın Pirot kentinde yürütölen araştırmaya 138 okul öncesi öğretmeni katılmıştır. Veriler, öğretmenlerin e-portfolyo kullanımına ilişkin deneyimlerini ölçmek amacıyla geliştirilen bir ölçek aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğretmenler e-portfolyoları en çok çocukların bireysel gelişim ve davranışlarını izlemek ve istenmeyen davranışların önlenmesi amacıyla kullandıklarını belirtmiştir. Ayrıca, e-portfolyo kullanımının çocukların saldırgan davranışlarının önlenmesinde etkili olduğu düşünülmektedir. Öğretmenler arasında daha küçük gruplarla çalışanlar ve 10 yıldan az deneyime sahip olanlar, e-portfolyoları ebeveynlerle iletişimde daha sık kullanmaktadır. E-portfolyo türlerine ilişkin olarak ise öğretmenlerin en sık tercih ettiği türler "derinlemesine değerlendirme e-portfolyosu" ve "resmî belgeler içeren portfolyo" olmuştur. Buna karşın, çocukların belirli bir alandaki gelişimini izlemeye yönelik "konuya özgü e-portfolyo" en az tercih edilen tür olmuştur. Araştırma sonuçları, küçük gruplarla çalışan ve dijital teknolojilere daha yatkın olan öğretmenlerin e-portfolyo kullanımında daha istekli olduğunu göstermektedir. Ayrıca, e-portfolyoların çocuk gelişimini izleme, ebeveynlerle iletişim kurma ve istenmeyen davranışların önlenmesi gibi alanlarda işlevsel bir araç olarak kullanıldığını ifade edilmektedir. Çalışma, e-portfolyoların erken çocukluk eğitiminde daha yaygın ve etkili biçimde kullanılabilmesi için dijital yeterliliklerin artırılması ve uygulamaların geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Balcı (2022) tarafından gerçekleştirilen doktora araştırması, okul öncesi eğitime yönelik geliştirilen bir e-portfolyo uygulamasının çocuklar ve eğitim ortamı üzerindeki yansımalarını incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma yaklaşımıyla, iç içe geçmiş tek durum deseni kullanılarak yapılandırılan çalışmanın katılımcılarını 60-72 ay arası 19 çocuk, bu çocukların ebeveynleri ve bir öğretmen oluşturmaktadır. Elde edilen bulgulara göre, e-portfolyo uygulaması çocukların yansıtıcı düşünme becerilerini desteklemiş; çocuklar günlük etkinliklere dair değerlendirme yapabilmiş, kendi ürünleri üzerinden düşüncelerini ifade edebilmişlerdir. Ayrıca, uygulamanın çocukların bilişsel, dil, sosyal-duygusal, motor ve öz bakım becerilerine olumlu katkılar sağladığı tespit edilmiştir. Eğitim ortamı açısından bakıldığında, e-portfolyo öğretmenin çocuğu daha derinlikli tanınmasına, gelişimsel ihtiyaçları belirlemesine, bireyselleştirilmiş planlamalar yapmasına ve değerlendirme sürecini daha sistematik yürütmesine olanak tanımıştır. Ayrıca öğretmen-çocuk ilişkilerinin güçlenmesine, çocukların öğrenme sürecine daha aktif katılım göstermelerine ve öğretmenin mesleki farkındalığının artmasına katkı sağlamıştır. Aile katılımı boyutunda ise, e-portfolyonun ebeveynlerin çocuklarının gelişimlerini izleme, yorum yapma, geri bildirimde bulunma ve öğrenme sürecine aktif katılım göstermeleri açısından güçlü bir araç olduğu görülmüştür. Ayrıca baba katılımının da teşvik edildiği vurgulanmıştır. Araştırmada, e-portfolyonun olumlu yönleri olarak erişilebilirlik, sistematiklik, zengin içerik, aile katılımını artırma, taşınabilirlik, kalıcılık, zaman ve maliyet açısından ekonomiklik gibi avantajlar öne çıkmıştır. Ancak internet erişimi, teknolojik yeterlik eksikliği, kullanım zorluğu, okuryazarlık düzeyi ve zaman kısıtı gibi sınırlılıklar da raporlanmıştır.

Küçükpara (2023) tarafından gerçekleştirilen bu doktora tezi, okul öncesi eğitiminde kullanılmak üzere bir e-portfolyo platformu geliştirerek, öğretmenlerin bu platformu kullanım süreçlerinde bilgi, beceri ve tutum düzeylerinde ne gibi değişiklikler yaşadığını incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, işbirlikçi eylem araştırması deseniyle yapılandırılmıştır. Çalışma grubu, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 17 öğretmenden oluşmaktadır. Bulgulara göre, geliştirilen e-portfolyo platformu, öğretmenlerin geleneksel kâğıt/kalem temelli portfolyo kullanımında yaşadıkları zaman yönetimi, belge saklama, erişim zorluğu gibi sorunları büyük ölçüde ortadan kaldırmıştır. Öğretmenler platformun kullanımını “erişilebilir, işlevsel ve kullanıcı dostu” olarak tanımlamıştır. Aynı zamanda çocukları değerlendirme bilgi düzeylerinde ve teknolojik araç-gereç kullanımına yönelik tutumlarında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde

gelişme kaydedilmiştir. Nitel verilerden elde edilen bulgular, öğretmenlerin e-portfolyo kullanımına yönelik olumlu görüşlere sahip olduklarını; çocukların öğrenme süreçlerinin daha görünür hale geldiğini, ailelerin sürece daha aktif katıldığını ve öğretmenlerin pedagojik farkındalıklarının arttığını göstermiştir. Öğretmenler, değerlendirme sürecinde daha çok kanıta dayalı ve bireyselleştirilmiş kararlar alabildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca e-portfolyo sistemi sayesinde öğretmen-veli-çocuk arasında daha etkili bir iletişim ağı kurulabildiği gözlemlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Bu bölümde araştırmanın deseni, katılımcıları, veri toplama araçları, veri toplama süreci, e-portfolyo tasarlama süreci, verilerin toplanması, verilerin analizi açıklanmıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, erken çocukluk eğitimi bağlamında geliştirilen bir e-portfolyo sisteminin (MiniPort) veli ve çocuk deneyimleri üzerinden değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, araştırma süreci nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yapılandırılmış ve keşfedici (exploratory) durum çalışması deseni benimsenmiştir.

Durum çalışması, araştırmacının gerçek yaşam bağlamında, sınırları belirli bir olgu veya süreci, çoklu veri kaynakları aracılığıyla derinlemesine incelediği bir araştırma desendir (Creswell, 2016; Yin, 2018). Özellikle belirli bir zaman aralığında gerçekleşen uygulamaların, kendi bağlamı içerisinde anlaşılmasına imkân tanınması nedeniyle, bu desen süreç odaklı nitel araştırmalar için uygun bir yapı sunmaktadır (Merriam, 2013; Stake, 2005). Merriam (2009), durum çalışmasını sınırlı bir bağlamda yer alan olay, birey veya program gibi bir birimin bütüncül biçimde tanımlanması ve analiz edilmesi olarak tanımlarken; Yin (2018), durum çalışmalarının genellikle bir programın uygulanma süreci veya değişim süreçlerine yönelik olarak yapılandırılabilirliğini ifade etmektedir. Bu araştırma, erken çocukluk eğitiminde e-portfolyo uygulamasının nasıl deneyimlendiğini, sürecin katılımcılar üzerindeki yansımalarını ve ortaya çıkan değerlendirme-dokümantasyon pratiklerini anlamayı amaçlamaktadır. Bu yönüyle araştırma, sonuca değil sürece odaklanan ve doğal bağlamda ortaya çıkan anlamları keşfetmeye çalışan nitel durum çalışması ilkeleriyle örtüşmektedir (Creswell, 2016; Merriam, 2013).

Mevcut araştırmada tercih edilen keşfedici (exploratory) durum çalışması deseni, daha önce yeterince araştırılmamış, hakkında sınırlı bilgi bulunan konuların yapılandırılmasında etkili bir yaklaşımdır (Stebbins, 2001; Yin, 2015). Özellikle erken çocukluk eğitiminde e-portfolyo uygulamalarına ve bu uygulamalara ilişkin ocuk ve veli deneyimlerine yönelik araştırmaların alanyazında sınırlı yer tutması, bu desenin tercih edilmesinde belirleyici olmuştur. Bu yönüyle araştırma, e-portfolyo uygulamasının erken çocukluk eğitimi bağlamında nasıl işlediğini ve katılımcılar tarafından nasıl anlamlandırıldığını keşfetmeyi hedeflemektedir. Davey’e (1991) göre keşfedici durum çalışmaları, bir uygulamanın amaçları, işleyişi ve olası sonuçları hakkında belirsizlikleri açığa çıkarmada kullanılırken; Merriam (2013), bu desenin özellikle sistem geliştirme ve uygulama temelli süreçlerin değerlendirilmesinde etkili olduğunu belirtmektedir. Creswell’in (2005) de belirttiği gibi, durum çalışmaları çoğunlukla bireylerin katıldığı program, etkinlik ya da olaylara odaklanır ve araştırmacılar, bu süreçlerin nasıl işlediğini ve katılımcılar tarafından nasıl deneyimlendiğini betimlemeye çalışır.

Araştırma kapsamında değerlendirilen e-portfolyo uygulaması, araştırmacı tarafından başlatılmış; uygulama öğretmenine sürecin başında e-portfolyo platformunun kullanımıyla ilgili teknik tanıtım yapılmış ve içerik yüklemelerine ilişkin örnekler sunulmuştur. Ancak uygulamanın yürütülmesi doğrudan ğretmen tarafından gerçekleştirilmiş, araştırmacı sürece müdahale etmemiştir. Bu durum, sürecin doğal bağlamında gelişmesine olanak tanımış ve araştırmanın keşfedici durum çalışması niteliğini güçlendirmiştir. MiniPort uygulaması, 25 Mart–7 Haziran 2024 tarihleri arasında toplam 10 hafta boyunca, bir okul öncesi sınıfında gerçek koşullarda uygulanmıştır. Araştırmanın veri toplama süreci çoklu kaynaklardan elde edilen verilerle desteklenmiştir. Süreç öncesinde velilerle yapılan ön görüşmeler, uygulama sırasında iki farklı tarihte evrimii formlar aracılığıyla elde edilen süreç izleme verileri, süreç sonunda çocuklarla yapılan birebir görüşmeler ve velilerle gerçekleştirilen son görüşmeler temel veri kaynaklarını oluşturmuştur. Ayrıca MiniPort sistemine ğretmen tarafından yüklenen e-portfolyo içerikleri doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir.

Bu doğrultuda araştırma, uygulamanın sınıf içi doğal ortamda sürdürülmesi, katılımcı deneyimlerinin doğrudan incelenmesi, çoklu veri kaynaklarının kullanılması ve ortaya çıkan temaların sistematik biçimde analiz edilmesi yönüyle keşfedici nitel durum çalışması desenine uygun olarak yürütülmüştür. Araştırmanın yapısı, bağlamı ve veri toplama biçimi bu yaklaşım ile bütünlük göstermektedir.

3.2. Çalışma Grubu

Bu bölümde, araştırmanın yürütüldüğü sınıfın belirlenme süreci ile birlikte araştırma katılımcıları, sınıf öğretmeni ve araştırmanın gerçekleştirildiği okul ile sınıf ortamına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.2.1. Çalışma Grubunun Belirlenmesi

Çalışma grubunun ve araştırmanın gerçekleştirileceği sınıfın belirlenmesinde araştırmacı öncelikle e-portfolyo uygulamaya istekli öğretmen bulma konusunda araştırmalara başlamıştır. Araştırmacı e-portfolyo konusunda araştırma yapacağını çevresindeki akademisyen ve öğretmenlere duyurmuş, araştırmaya katılmaya gönüllü öğretmen aradığını iletmıştır. Araştırmaya katılmaya gönüllü olan bir öğretmen ile görüşmeler yapmıştır. Yapılan görüşmeler neticesinde sınıf mevcudunun az olması ve sınıfındaki çocukların küçük yaş grubu olmasının veri toplama sürecinde sorun olacağından bu öğretmen ile çalışmama kararı alınmıştır. Fakat görüşülen öğretmen araştırmaya gönüllü ve araştırma için aranan diğer ölçütlere uygun bir öğretmen arkadaşını önermiştir. Bu öğretmenin önerdiği öğretmen ile görüşme yapılmıştır. Yapılan görüşmede öğretmenin e-portfolyo uygulamaya hevesli olduğu, araştırmaya katılmaya gönüllü olduğu ve araştırma için öğretmende aranan diğer ölçüt olan okul öncesi öğretmenliği lisans bölümü mezunu olma ölçütüne sahip olduğu belirlenmiştir. Öğretmenden sınıftaki çocuklar ve velilere yönelik bilgiler istendiğinde sınıfının 5 yaş sınıfı olduğu, sınıf mevcudunun 24 olduğu, sınıfta özel gereksinimli çocuk bulunmadığı öğrenilmiştir. Bununla birlikte velilerin orta sosyo-ekonomik düzeyde olduğu, teknolojiyi aktif kullanabildikleri ve iletişime-katılıma

açık oldukları öğrenilmiştir. Böylelikle öğretmenin sınıfının araştırma için uygun olduğuna karar verilmiştir.

3.2.2. Araştırmanın Katılımcıları

Bu araştırmanın çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim-öğretim yılı içerisinde İstanbul ilinde bulunan resmi bir anaokulunda eğitim gören 60-72 aylık 16 çocuk ve bu çocukların anneleri oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Nitel araştırmalarda amaçlı örnekleme, belirli özelliklere sahip bireylerin çalışmaya dahil edilmesini sağlayarak araştırmanın amacına uygun, derinlemesine veri elde edilmesine olanak tanır (Berg ve Lune, 2019). Ölçüt örnekleme, belirli standartlara ya da kriterlere uygun bireylerin araştırma sürecine dahil edildiği bir yöntemdir (Büyüköztürk vd., 2014). Bu bağlamda, mevcut araştırmada katılımcıların belirlenmesinde aşağıdaki ölçütler esas alınmıştır:

Öğretmenin profesyonel yeterliliği: Dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerine müdahale edilmeyeceği için öğretmenin okul öncesi öğretmenliği lisans mezunu olması temel ölçüt olarak belirlenmiştir.

Öğretmenin gönüllülüğü ve ilgisi: Araştırma süresince e-portfolio kullanılarak dokümantasyon ve değerlendirme çalışmalarının öğretmen tarafından 10 hafta boyunca yürütülmesi beklendiğinden, öğretmenin bu sürece başlamak, sürdürmek ve uygun biçimde sonlandırması için gerçek bir gönüllülükle katılması ve e-portfolio kullanımına istekli olması önemli bir gereklilik olarak görülmüştür.

Çocukların gelişim düzeyi: Araştırma kapsamında çocuklarla bireysel görüşmeler yapılacağından, çocukların bilişsel ve dil gelişimi açısından yeterli düzeyde olmaları beklenmiş ve bu nedenle 60 ay ve üzeri çocuklar çalışma grubuna dâhil edilmiştir.

Velilerin teknolojik imkanları ve yeterlilikleri: Velilerin e-portfolyoya ilişkin görüş ve deneyimlerinin araştırılması hedeflendiğinden, velilerin teknolojiye erişimlerinin olması ve teknolojiyi aktif şekilde kullanabiliyor olmaları temel alınmıştır.

Okul yönetiminin iş birliği: Araştırmanın sağlıklı şekilde yürütülebilmesi için okul yönetiminin iş birliğine açık olması ve sürece onay vermesi gerekli görülmüştür. **Velilerin rızası ve gönüllülüğü:** Velilerin araştırmaya katılmaya ve çocuklarının katılımına onay vermeleri, sürece gönüllü olarak katılmaları bir diğer önemli ölçütü oluşturmuştur.

Çalışma grubunu oluşturan çocuklar ve annelerine ilişkin demografik bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1

Çalışma grubuna ilişkin demografik bilgiler

ÇOCUK BİLGİLERİ					ANNE BİLGİLERİ		
	Yaşı	Cinsiyeti	Kardeş Sayısı	Okul Öncesi Eğitim Alma Süresi	Yaşı	Eğitim Düzeyi	Mesleği
Ç1	66 aylık	Kız	1	1 yıl	42	Lisans	Muhasebeci
Ç2	63 aylık	Erkek	2	1 yıl	40	Orta okul	Çalışmıyor
Ç3	66 aylık	Kız	2	2 yıl	41	Yüksek lisans	Çalışmıyor
Ç4	72 aylık	Erkek	2	2 yıl	34	Ön lisans	Çalışmıyor
Ç5	66 aylık	Erkek	1	2 yıl	34	Lisans	Çalışmıyor
Ç6	67 aylık	Erkek	-	2 yıl	33	İlkokul	Çalışmıyor
Ç7	72 aylık	Kız	-	3 yıl	34	Lisans	Müdür
Ç8	67 aylık	Kız	-	2 yıl	33	İlkokul	Çalışmıyor
Ç9	66 aylık	Kız	-	2 yıl	35	Lise	Çalışmıyor
Ç10	67 aylık	Kız	1	2 yıl	35	Ön lisans	Öğretmen
Ç11	65 aylık	Erkek	-	2 yıl	32	Lisans	Çalışmıyor
Ç12	69 aylık	Kız	-	2 yıl	31	Ön lisans	Çalışmıyor
Ç13	68 aylık	Kız	1	2 yıl	34	Lisans	Gelir uzmanı
Ç14	66 ay	Erkek	2	2 yıl	31	Lisans	Çalışmıyor
Ç15	66 aylık	Kız	1	2 yıl	32	Ön lisans	Çalışmıyor
Ç16	65 aylık	Kız	1	2 yıl	28	Lise	Çalışmıyor

Tablo 1 incelendiğinde, çalışmaya katılan çocukların yaşlarının 63-72 ay arasında değiştiği görülmektedir. Katılımcı çocukların 10'u kız, 6'sı erkek olmak üzere cinsiyet dağılımı belirlenmiştir. Ayrıca çocukların kardeş durumları değerlendirildiğinde; 6'sının bir kardeşi, 4'ünün iki kardeşi olduğu, 6'sının ise kardeşi bulunmadığı tespit edilmiştir. Çocukların okul öncesi eğitim süreleri incelendiğinde, 1-3 yıl arasında değiştiği belirlenmiştir.

Çalışmaya katılan annelerin yaşlarının 28-42 arasında olduğu saptanmıştır. Annelerin eğitim durumlarına bakıldığında; 2'sinin ilkokul, 1'inin ortaokul, 2'sinin lise, 4'ünün ön lisans, 5'inin lisans ve 1'inin yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir. Annelerin mesleki durumları değerlendirildiğinde ise 12'sinin bir işte çalışmıyor olduğu, diğerlerinin ise muhasebeci, öğretmen, gelir uzmanı ve yurt müdürü olarak çalıştıkları belirlenmiştir.

3.2.3. Uygulama Öğretmeni

Çalışmaya katılan uygulama öğretmeni, uygulamanın yürütüldüğü anasınıfının öğretmenidir. 26 yaşında olup, İstanbul ili Esenler ilçesi doğumludur. İlkokul, ortaokul ve lise eğitimini İstanbul'da tamamlamış, lisans eğitimini İstanbul'da bir vakıf üniversitesinde Okul Öncesi Öğretmenliği alanında tamamlamıştır. Ayrıca, aynı üniversitede Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı'nda çift anadal yaparak bu alandan da lisans diploması almıştır. Uygulama öğretmeni, 3 yıldır okul öncesi öğretmeni olarak görev yapmakta olup, araştırmanın yürütüldüğü okulda 3 yıldır çalışmaktadır.

3.2.4. Araştırmanın Bağlamı

Araştırma, İstanbul'un yoğun nüfuslu ilçelerinden biri olan Bağcılar'da yer alan, devlet bünyesindeki bağımsız bir anaokulunda gerçekleştirilmiştir. Okul, fiziksel donanımı ve sosyal imkânları açısından çevredeki okul öncesi eğitim kurumlarına görece daha elverişli koşullara sahiptir. Kuruluşunda yerel hayırseverlerin desteğiyle inşa edilen okul, 2009 yılından bu yana erken çocukluk dönemine özgü nitelikli bir eğitim sunma amacı taşımaktadır. Binanın fiziksel yapısı modern, temiz ve çocuk merkezli tasarlanmış olup, okul

geniş bir bahçeye ve büyük bir oyun parkına sahiptir. Bu fiziksel yapı, çocukların özgürce hareket edebilecekleri, oyun ve öğrenmeyi bir arada deneyimleyebilecekleri bir ortam sunmaktadır.

Araştırmanın gerçekleştirildiği sınıf, okul binasının giriş katında yer almakta olup, binaya girildiğinde sol tarafta konumlanmaktadır. Sınıfın girişinde sol kısımda öğretmen masası bulunmaktadır; bu masa üzerinde bilgisayar, yazıcı gibi dijital araçlar yer almaktadır. Sınıfın merkezinde çocuk masaları birleştirilerek büyük bir dikdörtgen masa grubu oluşturulmuş, çevresine ise çocuk sandalyeleri yerleştirilmiştir. Bu düzenleme, çocukların grup hâlinde çalışmasına, iş birliği geliştirmesine ve etkileşimli öğrenme süreçlerine katılımına imkân tanımaktadır. Girişin sağ tarafında, çocukların kişisel eşyalarını yerleştirebildikleri öğrenci dolapları yer almaktadır. Duvar boyunca uzanan bu dolapların hemen üst kısmında çocukların etkinliklerinin sergilendiği panolar yer almaktadır. Sınıfın diğer kenarlarında ise kitap merkezi, fen merkezi, sanat merkezi, dramatik oyun merkezi gibi farklı gelişim alanlarını destekleyici öğrenme merkezleri konumlandırılmıştır. Girişin karşı ve sol duvarlarında pencereler bulunmaktadır. Bu durum, sınıfın doğal ışık almasını sağlayarak aydınlık ve ferah bir atmosfer yaratmaktadır. Genel olarak sınıfın fiziksel düzeni, çocukların aktif katılımını, bağımsız hareket edebilmesini ve sosyal etkileşim kurabilmesini kolaylaştırmaktadır. Teknolojik altyapı ve çocuk merkezli yerleşimi ile bu sınıf, erken çocukluk eğitime yönelik çağdaş pedagojik yaklaşımların uygulanmasına imkân tanıyan öğrenme dostu bir ortam sunmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın geçerlik ve güvenirliğini artırmak amacıyla, Yin (2003) tarafından belirtildiği üzere, çoklu veri kaynakları kullanılmıştır. Bu bağlamda, araştırma kapsamında farklı veri toplama araçları kullanılarak zengin ve geniş bir veri tabanı oluşturulması hedeflenmiştir. Araştırmanın veri toplama kaynaklarını e-portfolio içerikleri, çocuklar ve veliler oluşturmuştur. Bu veri kaynaklarından elde edilecek veriler, aşağıda açıklanan veri toplama araçları aracılığıyla toplanmıştır.

Tablo 2.

Araştırma soruları ve veri toplama araçları

Temel Araştırma Sorusu	Veri toplama araçları
1.E-portfolyo uygulaması öncesinde yürütülen dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerine ilişkin velilerin görüşleri nelerdir?	Veli görüşme formları
2. Velilerin e-portfolyoya yönelik deneyimleri nasıldır?	Süreç izleme formu MiniPort içerik inceleme formu
3.E-portfolyo sistemine yüklenen içerikler dokümantasyon ve değerlendirme açısından nasıl bir yapı sergilemektedir?	MiniPort içerik inceleme formu
4.Velilerin e-portfolyo sürecine yönelik genel değerlendirmeleri nasıldır?	Veli görüşme formları
5. Çocukların e-portfolyo sürecine yönelik görüş ve deneyimleri nasıldır?	Çocuk görüşme formu

3.3.1. Demografik Bilgi Formu

Demografik bilgi formu çalışmaya katılan çocukların ve annelerin demografik özelliklerinin belirlenmesi için araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Formda çocukların doğum tarihi, cinsiyeti, kardeş sayısı, okul öncesi eğitim alma süresi gibi bilgiler ve annelerin yaşı, eğitim düzeyi, mesleği bilgileri yer almaktadır (EK-1).

3.3.2. Veli Görüşme Formları

Araştırmaya katılan velilerin e-portfolyo uygulama süreci öncesinde uygulanan değerlendirme ve dokümantasyon uygulamalarına yönelik görüş ve deneyimlerine ilişkin verileri elde etmek amacıyla Veli - Ön Görüşme Formu ve e-portfolyo uygulaması

sonrasında velilerin e-portfolyoya yönelik görüş ve deneyimlerini elde etmek amacıyla Veli – Genel Değerlendirme Formu hazırlanmıştır.

Veli - Ön Görüşme Formu’nda e-portfolyo uygulaması öncesinde dokümantasyon ve değerlendirmenin nasıl gerçekleştiği, velilerle nasıl paylaşıldığı, velilerin nasıl eriştiği, nasıl saklandığı, çocuğu tanıma ve çocukla iletişim sürecine etkileri, öğretmen ile iletişim sürecine etkileri vb. yönlerine yönelik velilerin görüş ve deneyimlerine yönelik sorular yer almıştır.

Veli – Genel Değerlendirme Formu’nda ise Veli – Ön Değerlendirme Formu ile paralel olarak e-portfolyo uygulaması öncesine kıyasla değerlendirme ve dokümantasyon sürecinde ne gibi farklılıklar olduğunu (örneğin; belge ve değerlendirmelerin içeriği, erişimi, saklanması, aile katılımı, çocuk katılımı, çocuğu tanıma, çocukla iletişim vb. yönünden) anlamaya yönelik sorular yer almıştır.

Görüşme formlarının hazırlanması sürecinde öncelikle alan yazın taraması yapılmış ve erken çocukluk eğitiminde dokümantasyon ve değerlendirme konusunda araştırma problemlerine dayalı araştırma soruları oluşturulmuştur. Oluşturulan sorular üç alan uzmanına gönderilerek uzman görüşüne başvurulmuştur. Formlar uzman görüşleri doğrultusunda düzenlenerek son hali verilmiştir. Veli görüşme formları EK-1’de sunulmuştur.

3.3.3. Süreç İzleme Formu

Süreç İzleme Formu’nda e-portfolyo uygulama sürecinde velilerin ve çocukların e-portfolyo kullanımlarına ilişkin sürecin izlenmesine yönelik sorular yer almaktadır. Süreç izleme formunda velilerin son 2 haftalık süreçte ne sıklıkla MiniPort’a giriş yaptıkları, ne kadar süre geçirdikleri, hangi teknolojik cihazla giriş yaptıkları, en çok hangi içeriğin ilgilerini çektiği, MiniPort’a içerik yükleyip yüklemedikleri ve MiniPort’u kullanırken

zorluk yaşıyıp yaşamadıkları, yaşadılarsa nerede zorlandıklarına yönelik sorular yer almıştır.

3.3.4. Çocuk Görüşme Formu

Çocuk Görüşme Formu, araştırmaya katılan çocukların e-portfolyoya yönelik görüş ve deneyimlerine ilişkin verileri elde etmek üzere araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Formda çocukların e-portfolyoya erişimi, katılımı, öğretmen ile etkileşimi, aile ile etkileşimi, duygusal deneyimleri yönünden görüşlerini almak üzere sorular yer almaktadır. Hazırlanan çocuk görüşme formu için üç uzmandan görüş alınmıştır ve görüşme formu uzman görüşleri doğrultusunda düzenlenerek son hali verilmiştir.

3.3.5. MiniPort İçerik İnceleme Formu

Doküman incelemesi, araştırılması amaçlanan olgu veya olgulara ilişkin bilgi içeren materyallerin sistematik analizini içermektedir. Yıldırım ve Şimşek'e (2018) göre, nitel araştırmalarda doküman incelemesi, bağımsız bir veri toplama yöntemi olarak kullanılabileceği gibi, diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de uygulanabilmektedir. Bu çalışmada, e-portfolyonun kullanım biçimini, e-portfolyoya dahil edilen içerik türlerini ve veliler ile çocukların e-portfolyo sürecine katılım yollarını ve düzeylerini belirlemek amacıyla MiniPort içerik inceleme formu oluşturulmuştur. Bu form, e-portfolyo içeriklerinin sistematik olarak analiz edilmesini sağlayarak, sürece dair zengin ve detaylı verilerin elde edilmesine katkıda bulunmuştur.

MiniPort içerik inceleme formu, aşağıdaki soruları cevaplamak amacıyla yapılandırılmıştır:

- E-portfolyo içerisinde hangi türde içerikler (çocuk ürünleri, etkinlikler, fotoğraflar, video vb.) yer almaktadır?
- Veliler e-portfolyo sürecine hangi yollarla ve ne düzeyde katılım sağlamaktadır?

- İçerikler, ocuğun gelişimini ne ölçüde yansıtmaktadır?

Bu sorular doğrultusunda hazırlanan doküman inceleme formu, çalışmanın veri toplama sürecinde önemli bir araç olarak kullanılmıştır.

3.3.6. Araştırmacı Günlüğü

Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarından biri de araştırmacı günlüğüdür. Nitel araştırmalarda sıkça başvurulanan bu araç, araştırmacının süreç boyunca gözlem, düşünce, duygu ve deneyimlerini sistematik biçimde kaydetmesine olanak tanır (Creswell, 2016; Merriam, 2013). Bu çalışmada araştırmacı günlüğü, e-portfolyo uygulamasının geliştirilmesinden, veli ve öğretmenlerle yapılan görüşmelere; veri toplama süreçlerine kadar araştırmanın pek çok boyutunu yansıtmak amacıyla kullanılmıştır. Araştırmacı günlüğü, elde edilen diğer verilerin yorumlanması ve bulguların daha bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesi açısından önemli bir destekleyici kaynak işlevi görmüştür. Bu yönüyle araştırmacı günlüğü hem veriler arası karşılaştırma yapmayı hem de araştırma sürecinin izlenebilirliğini artırmayı mümkün kılmıştır.

3.4. MiniPort'un Geliştirilme Süreci ve Özellikleri

3.4.1. MiniPort'un Geliştirme ve Tasarım Süreci

MiniPort'un geliştirme ve tasarım süreci, erken çocukluk eğitiminde dijital dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerini desteklemeyi hedefleyen bir araştırma ekibi tarafından yürütölmüştür. Süreç, yalnızca teknik değil, aynı zamanda pedagojik, etik ve kullanıcı ihtiyaçlarını esas alan çok katmanlı bir yaklaşımla ilerlemiştir. MiniPort'un geliştirilmesinden önce, araştırma ekibi tarafından Türkiye bağlamında erken çocukluk eğitiminde e-portfolyo kullanımına duyulan ihtiyaçları belirlemek amacıyla bir ön çalışma yürütölmüştür (Bedel, İnce ve Başalev Acar, 2024). Bu alışma kapsamında 9 okul öncesi öğretmeni, 12 sınıf öğretmeni, 5 okul öncesi eğitim akademisyeni, 4 sınıf eğitimi akademisyeni ve 4 veli olmak üzere toplam 34 paydaş ile görüşmeler yapılmıştır. Katılımcılar, e-portfolyonun çok boyutlu değerlendirme, kalıcı dokümantasyon, veri

aktarımı, çocuk merkezli uygulamalar, iletişim ve dijital beceriler açısından katkılarını vurgulamış; buna karşın iş yükü, etik kaygılar ve teknik yeterlik eksikliklerini potansiyel sınırlılıklar olarak belirtmişlerdir. Bu bulgular, MiniPort'un teknik ve içeriksel tasarımında yol gösterici olmuştur.

İhtiyaç analizi araştırmasının sonuçları doğrultusunda, 2023 yılı Eylül ayında yazılım geliştirme süreci başlatılmış ve bilgisayar mühendisliği alanında doktora eğitimi sürdüren bir yazılımcı ile iş birliği yapılmıştır. Yazılımcı ile gerçekleştirilen ilk çevrimiçi toplantıda, sistemin genel yapısı, kullanıcı profilleri, içerik başlıkları ve teknik beklentiler detaylı olarak paylaşılmıştır. Bu süreçte yazılımcı, teknik ön hazırlıklarını sürdürürken araştırma ekibi de sistemde yer alacak içeriklere ve başlıklara ilişkin karar alma sürecini yürütmüştür. Süreç boyunca alan yazın taranmış, daha önce geliştirilen yerli ve yabancı e-portfolio örnekleri incelenmiş ve uzman görüşlerinden faydalanılmıştır.

24 Ekim 2023 tarihinde yazılımcı ile yeniden çevrimiçi bir toplantı gerçekleştirilmiş, ilk demo sistem incelenmiş ve karşılıklı geribildirimlerle tasarım sürecinin izleneceği yol haritası oluşturulmuştur. Ardından süreç, çevrimiçi mesajlaşma grubu üzerinden yürütülen düzenli bildirim ve iş birliğiyle devam etmiştir. Bu toplantı araştırmacı günlüğüne şu şekilde yansımıştır (24.10.2023):

“Bugün e-portfolio süreci için kritik bir başlangıç yapıldı. Yazılımcı ile ilk resmi toplantımızı gerçekleştirdik. Sistem altyapısı, ihtiyaçlarımız ve teknik olanaklar üzerine kapsamlı bir görüşme yapıldı. Web sitesi geliştirme süreci için karşılıklı görev ve sorumluluklarımızı belirledik. Bu toplantı sürecin somutlaşması açısından oldukça verimliydi.”

1 Kasım 2023'te e-portfolioyunun içerik başlıkları netleştirilmiş, 27 Kasım 2023'te yazılımcı tarafından farklı kullanıcı senaryolarına (öğretmen, veli, öğrenci) yönelik ilk demolar paylaşılmıştır. Bu demolarla birlikte yazılımcı, geliştirme takvimini sunmuş ve sistemin 31 Ocak 2024 tarihinde tamamlanmasının planlandığını bildirmiştir. Gelişme, araştırmacı günlüğünde şu şekilde yer bulmuştur (27.11.2023):

“Yazılımcı, sınıf, veli, öğrenci ve öğretmen perspektiflerinden oluşturduğu örnek senaryolarla hazırlanan demoları paylaştı. İlk kez sistemi işleyişiyle görme fırsatımız oldu. Ayrıca yazılımcı, geliştirme sürecine dair bir iş takvimi sundu ve projeyi 31 Ocak 2024’te tamamlamayı planladığını belirtti. Süreç, öngördüğümüzün ötesinde hızlı ve sistematik ilerliyor.”

7 Aralık 2023’te, sistemde kullanılmak üzere araştırmacılar tarafından geliştirilen anekdot kayıt şablonu, gelişim kontrol listesi, çocuk bilgi formu ve gelişim raporu şablonu yazılımcıya iletilmiş; 13 Aralık’ta yapılan güncellemelerle bu içerikler sisteme entegre edilmiştir. Aynı gün, öğretmenlerin akış oluşturma, anekdot ve gelişim raporu girişi yapma, öğrenci portfolyolarını bireysel olarak görüntüleyebilme; velilerin ise çocuklarına ait içerikleri görüntüleyebilme gibi temel işlevler sistemde aktif hale getirilmiştir. Bu gelişmeler araştırmacı günlüğünde şu ifadelerle yer almıştır (13.12.2023):

“Bugün itibariyle yeni demolar sisteme eklendi. Yazılımcı, öğretmen ara yüzüne birçok yeni özellik entegre etti: Öğrencilerin çalışmalarına gönderi yapma, devam durumunu girme, anekdot ve gelişim raporu kaydı, öğrenci listesi oluşturma ve tekil portfolyo görüntüleme gibi işlevler artık aktif. Veli ekranında ise, çocuğun portfolyosunu görüntüleyebilme özelliği aktif hale getirildi. Sistem, kullanıcı dostu bir yapıya kavuşmaya başladı.”

21 Aralık 2023’te e-portfolyo sisteminin adının MiniPort olmasına ve web adresinin www.miniport.org olarak belirlenmesine karar verilmiştir. Bu aşama araştırmacı günlüğüne şu şekilde yansımıştır (21.12.2023):

“Bugün, e-portfolyo sistemimizin adı üzerinde nihai kararımızı verdik: MiniPort. Web adresi olarak da www.miniport.org belirledik. Bu isim hem kullanıcıya sıcak gelen bir ton taşıyor hem de sistemin çocuklara yönelik doğasını yansıtıyor. Karar yazılımcıya iletili ve gerekli teknik işlemlerin başlatılması için hazırlıklara geçildi. Sistemin kurumsal kimliği bu adımla birlikte netleşmeye başladı.”

2 Ocak 2024 tarihinde bir yıllık hosting ve domain satın alınarak sistemin dijital altyapısı tamamlanmıştır. Araştırmacı günlüğünde bu gelişme şu şekilde kayda geçmiştir (02.01.2024):

“Yeni yılın ilk önemli adımı olarak, MiniPort için bir yıllık domain ve hosting satın alındı. Böylece sistemin çevrimiçi altyapısı resmen oluşturuldu. Artık sistem, çevrim içi platform olarak kurumsallaşmış durumda.”

8 Ocak 2024’te veli ve öğretmen kullanıcı yüzeylelerine dair planlanan tüm teknik geliştirmelerin tamamlandığı bildirilmiş ve demo hesaplar üzerinden kullanıcı testleri gerçekleştirilmiştir. 29 Ocak 2024’te yazılımcı, sistemin tüm işlevlerinin tamamlandığını duyurarak son kullanıcı geri bildirimlerinin iletilmesini istemiştir. Bu gelişme araştırmacı günlüğüne şu şekilde yansımıştır (29.01.2024):

“Sistemin geliştirme süreci teknik olarak tamamlandı. Yazılımcı, artık son kullanıcı denemelerini yaparak geribildirim vermemizi istedi. Kullanıcı deneyimlerini detaylı bir şekilde gözlemlemeye başladık. Artık sistemin nihai haline oldukça yakınız.”

13 Şubat 2024 itibarıyla yapılan geri bildirimler doğrultusunda MiniPort son hâlini almıştır. Araştırma günlüğünde bu gelişme şöyle ifade edilmiştir (13.02.2024):

“Denemelerimiz sonucunda verdiğimiz tüm geri bildirimler doğrultusunda yapılan düzenlemelerle birlikte MiniPort, nihai haline ulaştı. Sistem, öğretmen ve veli kullanıcıları açısından işlevsel, sade ve pedagojik açıdan güçlü bir yapı kazandı. Bu noktaya gelene kadar yürütülen işbirliği ve sistematik ilerleyiş, sistemin güçlü bir temele oturmasını sağladı.”

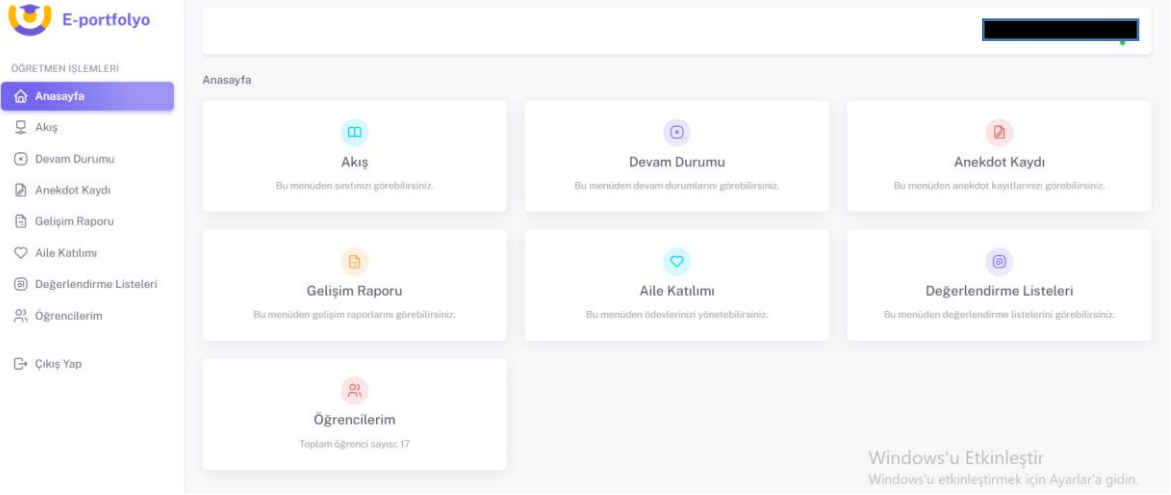
Geliştirme sürecinde yürütülen çok paydaşlı iş birliği, saha verileriyle şekillenen içerik tasarımı ve sürekli geribildirim mekanizması sayesinde MiniPort, bağlama özgü, işlevsel ve sürdürülebilir bir e-portfolyo sistemi olarak ortaya çıkmıştır. Sonraki bölümde, MiniPort’un kullanıcı rolleri doğrultusunda sahip olduğu işlevsel özellikler ayrıntılı biçimde ele alınacaktır.

3.4.2. MiniPort'un Özellikleri

MiniPort, erken çocukluk eğitiminde dijital dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerini desteklemek amacıyla geliştirilmiş, çok yönlü ve kullanıcı dostu bir e-portfolyo sistemidir. Sistem; öğretmen, veli ve yönetici olmak üzere üç ayrı kullanıcı profiline göre yapılandırılmıştır. Bu yapı, kullanıcıların rol ve sorumluluklarına uygun şekilde farklı işlevsellikler sunarak süreci hem pratik hem de pedagojik açıdan desteklemektedir.

Özellikle okul öncesi dönem çocuklarının okuryazarlık becerileri henüz gelişmediğinden, MiniPort'un tüm sayfa ve butonlarında görsel ikonlar kullanılmış; böylece çocukların sistemi tanınmasının ve etkileşime geçmesinin kolaylaştırılması amaçlanmıştır. Sistemde yer alan içerikler hem çocukların gelişimsel özelliklerini yansıtacak hem de öğretmenlerin pedagojik gözlemlerini yapılandırmalarına olanak tanıyacak biçimde tasarlanmıştır. MiniPort'u kullanacak öğretmenler için kolaylaştırıcı ve yönlendirici olması amacıyla “Çocuk Bilgi Formu”, “Anekdote Kayıt Formu”, “Gelişim Kontrol Listesi” ve “Gelişim Raporu Şablonu” olmak üzere şablonlar oluşturulmuş ve hazır olarak sunulmuştur. Veli katılımını ve etkileşimini teşvik etmek amacıyla, veli ara yüzünde içeriklere emojilerle tepki verebilmesi, yorum yapabilmesi gibi özellikler eklenmiştir. Aşağıda öğretmen ara yüzü ve veli ara yüzü özellikleri ayrıntılı olarak aktarılmıştır.

Öğretmen ara yüzü ana sayfasında “Akış”, “Devam Durumu”, “Anekdote Kaydı”, “Gelişim Raporu”, “Aile Katılımı”, “Değerlendirme Listeleri” ve “Öğrencilerim” butonları bulunmaktadır.

Şekil 1. MiniPort öğretmen ara yüzü ana sayfası

Akış: Öğretmenin MiniPort'a yüklediği tüm içeriklerin bütüncül olarak görüntülenebildiği alandır. Öğretmen tarafından sınıftaki tüm çocuklara ilişkin girilen portfolyo içerikleri, devam durumu kayıtları, aile katılım görevleri, duyurular, anekdot kayıtları gibi tüm gönderiler bu sayfada tarihsel sırayla listelenmektedir. Böylece öğretmen belgelenen süreci zaman akışı içinde takip edebilmektedir.

İzinler: Velilerin içeriğe verebileceği tepkilerin yönetildiği bölümdür. Dört seçenek sunulmaktadır:

- *Sadece okunabilir*
- *Sadece emoji*
- *Sadece yorum*
- *Emoji ve yorum*

İçerik yükleme alanı: Fotoğraf, video, ses kaydı ve belge gibi medya türlerinin yüklendiği bölümdür. Öğretmen bir akışta birden fazla medya türünü birlikte paylaşabilmektedir (örneğin fotoğraf + video + belge).

“Çalışmalar Klasörüne Ekle” butonu: Yüklenen içeriğin yalnızca akış sayfasında değil, aynı zamanda öğrencilerin bireysel çalışmalar klasöründe de görünmesini sağlar.

“Akış Başlat” butonu: İçeriğin seçilen öğrenci portfolyolarına gönderilmesini sağlar. Bu işlemle birlikte içerik veli ara yüzünde görünür hâle gelir.

Şekil 3. Yeni akış oluştur sayfası

Devam Durumu: Öğrencilerin günlük devam durumlarının işlendiği sayfadır. Tek seferde bir gün için devamsızlık yapan tüm öğrencilerin devamsızlık bilgisi girilebilmektedir. Sayfada aynı zamanda öğrencilerin devamsızlık sayısı ve devamsızlık tarihleri de listelenmektedir. Böylece öğretmen, sınıfındaki çocukların devamsızlık takibini de yapabilmektedir.

The screenshot shows the 'Devam Durumu Kayıt ve Kontrol Formu' (Attendance Record and Control Form) in the MiniPort system. The form is divided into two main sections: a top section for recording attendance and a bottom section for viewing student attendance records.

Top Section: Devam Durumu Kayıt ve Kontrol Formu

- Navigation Bar:** Includes links for '+Yeni Akış Oluştur', 'Akış', 'Devam Durumu' (highlighted), 'Anekdot Kaydı', 'Gelişim Raporu', 'Aile Katılımı', 'Değerlendirme Listeleri', and 'Öğrencilerim'.
- Form Fields:**
 - Devamsızlık yapılan tarihi seçiniz:** A date picker showing 'Gün-Ay-Yıl'.
 - Devam durumu girecek öğrencileri seçiniz:** A dropdown menu showing 'Akışın paylaşılacağı öğrencileri seçiniz'.
 - Devam Durumunu Kaydet:** A blue button to save the record.

Bottom Section: Öğrencilerin Devam Durumları

ÖĞRENCİ	DEVAMSIZLIK SAYISI	DEVAMSIZLIK TARİHLERİ
BD	1	15.04.2024
TA	16	25.03.2024 26.03.2024 27.03.2024 28.03.2024 29.03.2024 02.04.2024 03.04.2024 04.04.2024 15.04.2024 10.05.2024

Şekil 4. Devam durumu sayfası

Anekdot Kaydı: Öğretmenin dönem içerisinde gerçekleştirdiği bireysel gözlemleri yapılandırılmış biçimde kaydedebileceği bölümdür. MiniPort'ta bu amaçla, hazır bir anekdot kayıt şablonu sunulmaktadır. Öğretmen, ilgili alanları doldurarak belirli bir öğrenci ya da birden fazla öğrenciye ilişkin anekdot kaydı oluşturabilmektedir. Yüklenen tüm anekdot kayıtları sayfanın alt kısmında tarihsel sırayla listelenmektedir. Bu kayıtlar yalnızca öğretmen kullanıcılarına açıktır; veli ara yüzüne yansıtılmamakta ve sistemde öğretmene özel dokümantasyon alanı olarak saklanmaktadır. Ancak öğretmen, gerekli gördüğünde bir anekdot kaydını ekran görüntüsü olarak “Yeni Akış Oluştur” modülü aracılığıyla veliyle paylaşma imkânına sahiptir. Bu yapı, öğretmenlerin hem iç değerlendirme hem de seçici paylaşım uygulamalarını desteklemektedir.

Şekil 5. Anekdot kaydı sayfası

Gelişim Raporu: Öğrenciler için dönem sonunda hazırlanması gereken gelişim raporlarının oluşturulduğu bölümdür. MiniPort'ta bu amaçla, standartlaştırılmış bir gelişim raporu şablonu öğretmen kullanımına sunulmuştur. Bu şablon aracılığıyla öğretmenler, sistem üzerinden doğrudan öğrenciye özel gelişim raporları oluşturabilir, bu raporları hem öğrenci portfolyosuna ekleyebilir hem de veliyle dijital ortamda paylaşabilirler. Öğretmen, daha önce oluşturduğu tüm gelişim raporlarına yine bu sekme altındaki “Gelişim Raporları” bölümünden erişebilir. Bu yapı, raporların hem sistemli biçimde arşivlenmesini hem de gerektiğinde gözden geçirilmesini kolaylaştırmaktadır.

Yeni Gelişim Raporu Oluştur

Rapor tarihini ve çocuğu seçtikten sonra 'Gelişim Alanı' ve 'Görüş ve Öneriler' bölümlerini doldurup formu kaydediniz.

Öğrenci bilgileri eksik veya hatalı ise Çocuk Bilgi Formunu güncelleyiniz.

Rapor Bilgileri	
Okul Adı:	Araştırma Anaokulu
Öğretmenin Adı ve Soyadı:	..
Rapor Tarihi:	Gün-Ay-Yıl
Öğrenci Bilgileri	
Çocuğu Seçiniz:	Sadece 1 öğrenci seçiniz
Çocuğun Adı ve Soyadı:	
Çocuğun Doğum Tarihi:	
Cinsiyeti:	
Okula Başlama Tarihi:	
Gelişim Alanları	
Motor Gelişim:	Motor gelişim...

Şekil 6. Gelişim raporu sayfası – 1

Dil Gelişimi:

Dil gelişim...

Sosyal ve Duygusal Gelişim:

Sosyal ve duygusal gelişim...

Öz Bakım Becerileri:

Öz bakım becerileri...

Görüş ve Öneriler

Çocuğun üst düzey gelişmiş olduğu alanlara ilişkin görüşler:

Çocuğun üst düzey gelişmiş olduğu alanlara ilişkin görüşler...

Çocuğun gelişmeye açık olduğu alanlara ilişkin görüşler:

Çocuğun gelişmeye açık olduğu alanlara ilişkin görüşler...

Çocuğun ilgi ve yeteneklerine ilişkin görüşler:

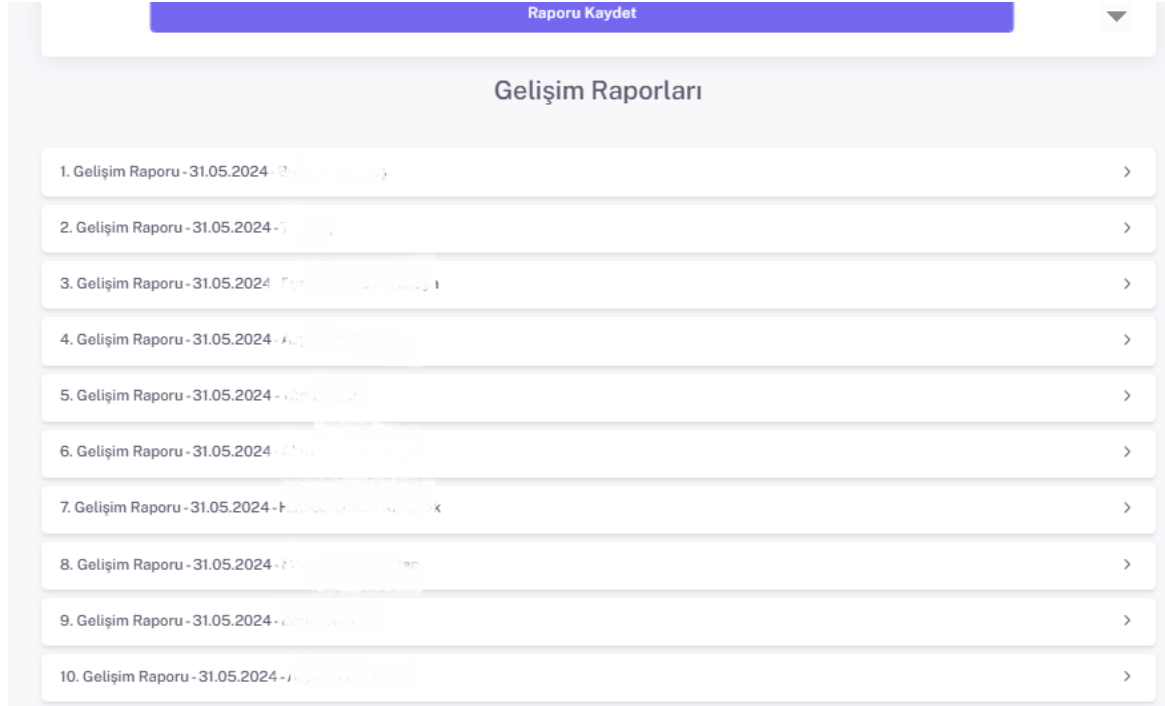
Çocuğun ilgi ve yeteneklerine ilişkin görüşler...

Çocuğa ilişkin öneriler:

Çocuğa ilişkin öneriler...

Raporu Kaydet

Şekil 7. Gelişim raporu sayfası - 2

Şekil 8. Gelişim raporu sayfası - 3

Aile Katılımı: Bu modül, öğretmenin velilere aile katılım görevleri tanımlayarak sürece onları aktif biçimde dâhil edebileceği bir etkileşim alanı sunar. MiniPort'un bu özelliği, çocuğun gelişiminde ailenin rolünü güçlendirmeyi ve okul-aile iş birliğini e-portfolio ile desteklemeyi amaçlamaktadır. MiniPort üzerinden yüklenen aile katılım içerikleri, ilgili çocuğun portfolyosunda arşivlenmekte ve öğretmen tarafından da bu modülden izlenebilmektedir.

+Yeni Akış Oluştur Akış Devam Durumu Anekdot Kaydı Gelişim Raporu **Aile Katılımı** Değerlendirme Listeleri Öğrencilerim

Yeni Aile Katılımı (Ödev) Oluştur

Ödevin Başlığı
Ödevin başlığı

Ödevin Açıklaması
Ödevin açıklaması

Tarih ve Saat
Gün-Ay-Yıl Saat:Dakika

Paylaşılacak Çocuk/Çocuklar
Paylaşılacak Çocuk/Çocuklar

Yüklemeye izin verilen formattlar
Seçiniz...

Aile Katılımını Başlat

Şekil 9. Aile katılımı sayfası - 1

Aile Katılımı Kayıtları

Durum **Aktif** ise öğrenci ödevi yüklememiştir ve süresi vardır.
Durum **Pasif** ise öğrenci ödevi yüklememiştir ve süresi dolmuştur.
Durum **Tamamlandı** ise öğrenci ödevi süresi içerisinde yüklemiştir.

Kesme-yapıştırma çalışması - [Gizli]	- Son tarih:02.04.2024 04:51:00 - Durum:Pasif	>
Kesme-yapıştırma çalışması - [Gizli]	- Son tarih:02.04.2024 04:51:00 - Durum:Pasif	>
Kesme-yapıştırma çalışması - [Gizli]	- Son tarih:02.04.2024 04:51:00 - Durum:Pasif	>
Kesme-yapıştırma çalışması - [Gizli]	- Son tarih:02.04.2024 04:51:00 - Durum:Pasif	>
Kesme-yapıştırma çalışması - [Gizli]	- Son tarih:02.04.2024 04:51:00 - Durum:Pasif	>
Kesme-yapıştırma çalışması - [Gizli]	- Son tarih:02.04.2024 04:51:00 - Durum:Pasif	>
Kesme-yapıştırma çalışması - [Gizli]	- Son tarih:02.04.2024 04:51:00 - Durum:Pasif	>
Kesme-yapıştırma çalışması - [Gizli]	- Son tarih:02.04.2024 04:51:00 - Durum:Pasif	>
Kesme-yapıştırma çalışması - [Gizli]	- Son tarih:02.04.2024 04:51:00 - Durum:Tamamlandı	>
Kesme-yapıştırma çalışması - [Gizli]	- Son tarih:02.04.2024 04:51:00 - Durum:Tamamlandı	>
Kesme-yapıştırma çalışması - [Gizli]	- Son tarih:02.04.2024 04:51:00 - Durum:Pasif	>
Kesme-yapıştırma çalışması - [Gizli]	- Son tarih:02.04.2024 04:51:00 - Durum:Tamamlandı	>

Şekil 10. Aile katılımı sayfası -2

Değerlendirme Listeleri: Değerlendirme Listeleri: Bu modül, öğretmenlerin gelişim raporu hazırlamadan önce öğrencileri Milli Eğitim Bakanlığı (2013) Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan kazanımlar ve kavramlar doğrultusunda yapılandırılmış biçimde değerlendirebilmelerine olanak tanır. Her öğrenci için 1 ile 5 arasında puanlama yapılabilecek bu sistematik değerlendirme, öğretmene çocukların gelişimsel düzeylerine ilişkin genel bir çerçeve sunar. Böylece öğretmen, gelişim raporlarını yazarken hem daha nesnel hem de program odaklı verilerden yararlanabilir.

Tek bir kazanıma verdiğiniz puanı kaydetmek için simgesine tıklayınız.
Tek bir kazanıma verdiğiniz puanı silmek için simgesine tıklayınız.

Değerlendirme Listesi

GELİŞİM ALANI	KAZANIM	PUAN	İŞLEMLER
Bilişsel Gelişim Alanı	Kazanım 1. Nesne/durum/olaya dikkatini verir.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☒ 5	
Bilişsel Gelişim Alanı	Kazanım 2. Nesne/durum/olayla ilgili tahminde bulunur.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☒ 5	
Bilişsel Gelişim Alanı	Kazanım 3. Algıladıklarını hatırlar	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☒ 5	
Bilişsel Gelişim Alanı	Kazanım 4. Nesneleri sayar.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4 ☐ 5	
Bilişsel Gelişim Alanı	Kazanım 5. Nesne veya varlıkları gözlemler.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4 ☐ 5	
Bilişsel Gelişim Alanı	Kazanım 6. Nesne veya varlıkları özelliklerine göre eşleştirir.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4 ☐ 5	

Şekil 11. Değerlendirme listeleri sayfası

Öğrencilerim: Bu modül, öğretmenin sınıfındaki tüm öğrencilerin bireysel portfolyolarına erişimini sağlayan alandır. Öğretmen, listedeki öğrenci isimlerine tıklayarak ilgili öğrencinin MiniPort sistemine yüklenmiş tüm içeriklerini tekil olarak görüntüleyebilir.

+Yeni Akış Oluştur

Akış

Devam Durumu

Anekdor Kaydı

Gelişim Raporu

Aile Katılımı

Değerlendirme Listeleri

Öğrencilerim

Öğrenciler

17

10

Ara...

Dışa Aktar

AD SOYAD	ÖĞRENCİ NUMARASI	SINIFI	DURUM
YA	548	Neşeli Kalpler Sınıfı	Aktif
YA	557	Neşeli Kalpler Sınıfı	Aktif
TA	534	Neşeli Kalpler Sınıfı	Aktif
MA	552	Neşeli Kalpler Sınıfı	Aktif
LD	535	Neşeli Kalpler Sınıfı	Aktif
HA	546	Neşeli Kalpler Sınıfı	Aktif

Şekil 12. Öğrencilerim sayfası

Veli ara yüzünde ise “Kişisel Bilgiler”, “Akış”, “Çalışmalar”, “Devam Durumu”, “Gelişim Raporu” ve “Aile Katılımı” sayfaları yer almaktadır.

Kişisel Bilgiler: Veliye ait temel iletişim bilgileri ile çocuğuna ilişkin kişisel bilgilerin (ad, soyad, doğum tarihi vb.) görüntülenebildiği alandır.

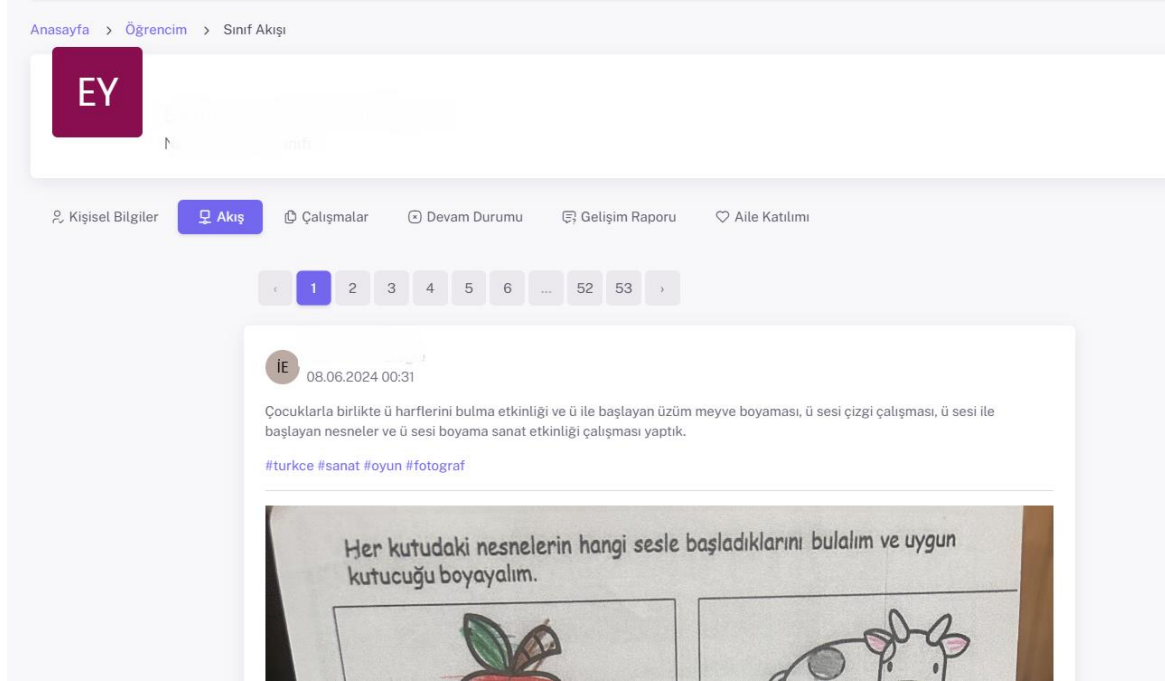
Akış: Öğretmen tarafından paylaşılan tüm genel içeriklerin (etkinlik paylaşımları, anekdotlar, duyurular vb.) tarihsel sırayla görüntülenebildiği bölümdür. Veli burada içeriklere emojiyle tepki verebilir veya yorum yazabilir (öğretmenin izin tercihlerine göre).

Çalışmalar: Çocuğa ait bireysel portfolyo içeriklerinin yer aldığı sayfadır. Yalnızca kendi çocuğuna ait çalışmalar görüntülenir; diğer öğrencilere ait içeriklere erişim sağlanamaz.

Devam Durumu: Çocuğun günlük katılım bilgilerini içeren, hangi günlerde okula gelip gelmediğinin kayıt altına alındığı bölümdür.

Gelişim Raporu: Öğretmen tarafından dönem sonunda oluşturulan gelişim raporlarının görüntülenebildiği alandır. Veli, yalnızca kendi çocuğuna ait raporları görebilmektedir.

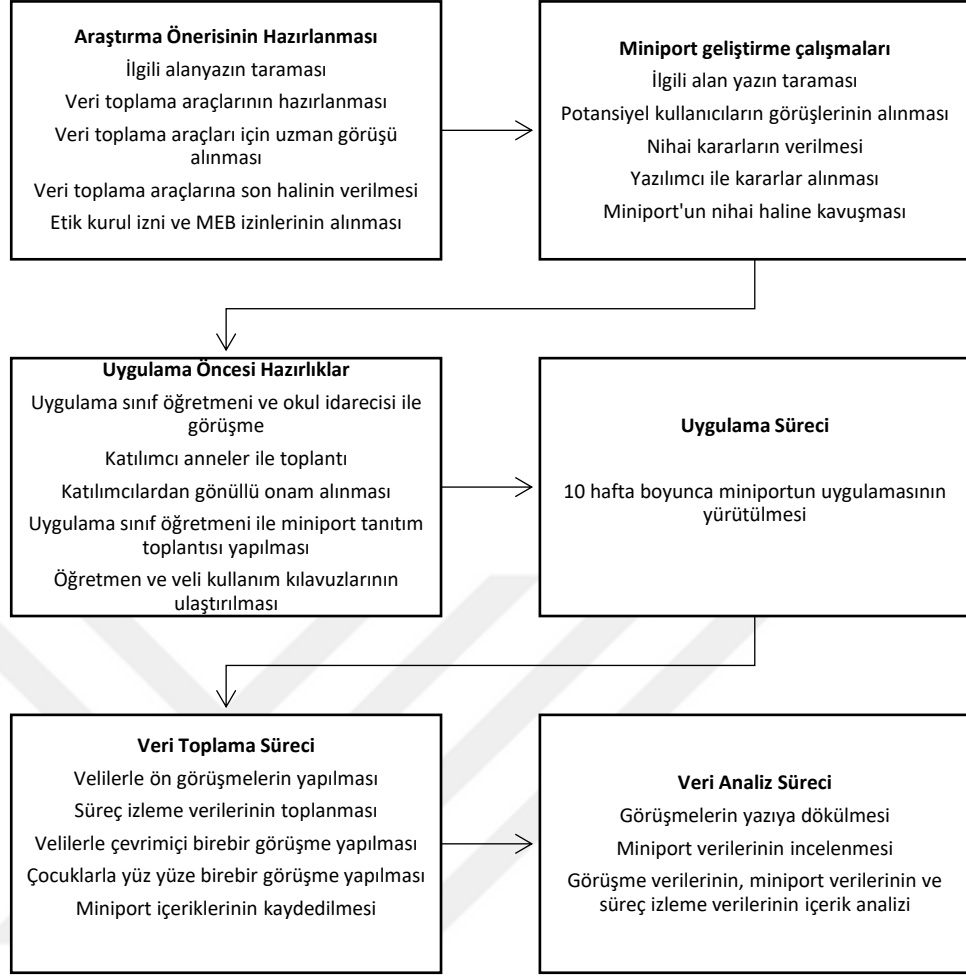
Aile Katılımı: Öğretmenin verdiği aile katılım görevlerinin görüntülediği ve içerik yükleme işlemlerinin yapıldığı bölümdür. Veli, öğretmenin belirlediği tarih ve medya formatlarına uygun şekilde görevle ilgili içerik yükleyebilir.

Şekil 13. Veli ara yüzü ana sayfası

3.5. Veri Toplama Süreci

Bu bölümde veri toplanması için yapılan ön hazırlık çalışmalarından başlanarak veri toplama süreci araştırmacı günlüklerine dayalı olarak ayrıntılı biçimde açıklanmıştır. Araştırmanın yürütülmesine ilişkin temel aşamalar Şekil 14’te gösterilmiştir.

Şekil 14. Araştırma Süreci

3.5.1. Ön Hazırlık Çalışmaları

1. *Uygulama öğretmeni ve okul idaresi ile görüşme yapılması ve uygulama sınıfı ziyareti:* Araştırmanın sahada uygulanmasından önce, uygulama yapılacak okul ve öğretmenle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. 8 Şubat 2024'te okul ziyareti yapılmış; uygulama öğretmeni ve okul yöneticileriyle yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde araştırmanın amacı, kapsamı ve veri toplama süreçleri hakkında bilgi verilmiş, okul idaresinden etik onay alınmıştır. Aynı gün içerisinde sınıf gözlemi yapılmış ve çalışma grubundaki çocuklarla tanışılmıştır. Çocuk görüşmeleri planlandığı için özellikle çocukların dil ve iletişim becerileri gözlemlenmiştir.

2. *Velilerle tanışılması, araştırma hakkında bilgilendirilmesi ve velilerden bilgilendirilmiş gönüllü onam alınması:* Uygulama sınıfı ziyareti sırasında öğretmen tarafından 23 Şubat tarihinde veli toplantısı yapılacağı belirtilmiştir. Araştırmacı toplantıya

katılarak velilere kendisini tanıtmış, MiniPort hakkında ve araştırmanın veri toplama süreci hakkında bilgi vermiştir ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 16 veliden bilgilendirilmiş gönüllü onam almıştır.

3. *Uygulama öğretmeni ile MiniPort eğitim toplantısının yapılması ve öğretmen kullanım kılavuzunun paylaşılması:* 24 Mart 2024'te uygulama öğretmeni ile çevrimiçi bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Yapılan toplantıda öğretmene MiniPort tanıtılmış ve nasıl kullanılacağı, kendisinden beklenenler ile ilgili bilgiler verilmiştir. Bu kapsamda öğretmenin eğitim etkinliklerine herhangi bir müdahalede bulunulmayacağı, yapılan etkinliklerin ve çalışmaların MiniPort'ta yansıtılması sürecinde öğretmenden beklenenler aktarılmıştır. Öğretmenden sınıfta çocuklar tarafından yapılan çalışmaların, etkinliklerin, süreçlerin ve/veya ürünlerin MiniPort'a rutin olarak yüklenmesinin beklendiği bildirilmiştir. Ayrıca MiniPort üzerinden aile katılım görevleri verilebileceği, anekdot kayıtları tutulabileceği, gelişim değerlendirme listelerinden faydalanabileceği aktarılmıştır. Uygulama süreci sonunda ise çocuklar için gelişim raporu doldurulması beklendiği bildirilmiştir. MiniPort kullanımına yönelik toplantı sırasında sözlü olarak aktarılan bilgiler "MiniPort Öğretmen Kılavuzu" hazırlanarak öğretmen ile yazılı ve görsel bir kılavuz olarak da paylaşılmıştır.

4. *Veliler için MiniPort kullanım kılavuzu hazırlanması ve paylaşılması:* Veliler için MiniPort'a nasıl giriş yapacakları, kişisel e-posta adresi ve şifrelerinden başlayarak her bir sayfada ne gibi içeriklere erişebilecekleri ne gibi kullanım alanları olduğu, ne gibi yetkilere sahip olduklarını yazılı ve görsel olarak sunan kapsamlı bir kılavuz hazırlanmış ve velilerle hem çevrimiçi hem de basılı kopya olarak paylaşılmıştır.

3.5.2. E-portfolio Uygulama Süreci

25 Mart 2024 tarihinde öğretmen tarafından MiniPort uygulama süreci başlamıştır. 7 Haziran 2024 tarihine kadar toplam 10 hafta boyunca uygulama sürdürülmüştür. Araştırmada e-portfolioyunun gerçek ve doğal ortamında nasıl deneyimlendiğinin

araştırılması amaçlandığından öğretmenin sınıf içi etkinliklerine herhangi bir yönlendirme veya müdahalede bulunulmamıştır.

3.5.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın ilk verilerini toplamak üzere MiniPort uygulaması öncesinde çalışma grubu sınıfında dokümantasyon ve değerlendirme uygulamalarının nasıl gerçekleştirildiğine yönelik velilerin deneyim ve görüşlerini elde etmek üzere 4 Mart-18 Mart tarihleri arasında çalışmaya katılan anneler ile çevrimiçi görüntülü görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde Veli Ön Görüşme Formu'ndan yararlanılmıştır ve görüşmeler ortalama 20 dakika sürmüştür.

Velilerin süreç içerisindeki MiniPort kullanım durumlarına yönelik verileri elde etmek üzere 10 haftalık uygulama süreci içerisinde 2 defa velilerden çevrimiçi form aracılığıyla MiniPort süreç izleme verileri toplanmıştır.

MiniPort uygulama sürecinin sona ermesiyle birlikte çocukların ve velilerin MiniPort uygulamasına yönelik görüş ve deneyimlerini elde etmek üzere veri toplama sürecine başlanmıştır. Öncelikle çocukların görüş ve deneyimlerine yönelik verileri elde etmek amacıyla 7 Haziran'da uygulama okulu ziyaret edilerek çalışmaya katılan çocuklarla yüz yüze birebir görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çocuklarla yapılan görüşmelerde bağlamdan uzaklaşmamak adına çocukların MiniPort sayfaları çocuklara gösterilmiş ve MiniPort hakkında konuşacakları söylenmiştir. Görüşmelerde Çocuk Görüşme Formu'ndan yararlanılmıştır. Görüşmeler ortalama 5 dakika sürmüştür.

Velilerin MiniPort'a yönelik deneyim ve görüşlerine yönelik genel değerlendirme verilerini elde etmek üzere 10-25 Haziran tarihleri arasında çalışmaya katılan anneler ile çevrimiçi görüntülü görüşmeler yapılmıştır. Veliler ile yapılan görüşmelerde Veli Genel Değerlendirme Formu'ndan yararlanılmıştır. Görüşmeler ortalama 20 dakika sürmüştür.

3.6. Verilerin Analizi

Araştırmanın veri kaynaklarını; velilerle yapılan ön ve son görüşmelerin ses kayıtları, çocuklarla yapılan görüşmelerin ses kayıtları, süreç izleme formlarına verilen yanıtlar ve MiniPort sistemine yüklenen içerikler oluşturmaktadır. Bu bölümde, elde edilen bu verilerin analiz süreci ayrıntılı biçimde açıklanmaktadır.

3.6.1. Görüşme Verilerinin Analizi

Araştırma kapsamında, e-portfolio sürecinin öncesinde ve sonrasında velilerle, süreç sonunda ise çocuklarla birebir görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Tüm görüşmeler ses kaydı ile kayıt altına alınmış ve Microsoft Word formatında yazılı döküm haline getirilmiştir. Görüşme verileri, Braun ve Clarke (2006) tarafından geliştirilen tematik analiz yöntemi doğrultusunda analiz edilmiştir. Verilerin kodlanması ve temalar halinde yapılandırılması sürecinde MAXQDA 2020 nitel veri analiz programından yararlanılmıştır. Aşağıda, görüşme verilerinin analizinde izlenen aşamalar açıklanmıştır:

1. *Araştırmacının veriye aşina olması:* Araştırmacı, tüm görüşmeleri bizzat kendisi gerçekleştirmiş, kendisi deşifre etmiş, dökümleri defalarca okuyarak verilere derinlemesine aşinalık kazanmıştır. Bu süreçte dikkat çekici ifadeler, vurgular ve kavramlar üzerine ön notlar alınmıştır.

2. *İlk kodların oluşturulması:* Görüşme dökümleri sistematik biçimde incelenmiş, velilerin ve çocukların yanıtlarında öne çıkan anlamsal unsurlar ilk kodlar olarak belirlenmiştir. Kodlama işlemi, hem araştırmacı hem de bir alan uzmanı tarafından bağımsız şekilde yürütülmüş, ardından gerçekleştirilen kodlayıcılar arasında yapılan görüşmelerle kodlar karşılaştırılmış ve farklılıklar üzerinde uzlaşmaya varılarak kodlara son hali verilmiştir.

3. *Temaların aranması:* Kodlar arasındaki ilişkiler analiz edilerek potansiyel temalar oluşturulmuştur. Bu aşamada, kod-tema ilişkilerini ortaya koyan tablolar hazırlanarak verilerin tematik yapısı kurgulanmıştır.

4. *Temaların gözden geçirilmesi:* Elde edilen temaların kendi içinde tutarlılığı ve kodlarla olan uyumu değerlendirilmiştir. Gerekli görülen durumlarda bazı temalar birleştirilmiş, bazıları ise ayrıştırılmıştır. Böylece temaların daha açık, anlamlı ve öz bir yapıya kavuşması sağlanmıştır.

5. *Temaların tanımlanması ve isimlendirilmesi:* Nihai temalar, içerdiği kodlar ve taşıdığı anlamlar doğrultusunda tanımlanmış ve anlamı en iyi yansıtacak şekilde isimlendirilmiştir. Temaların ve alt temaların hiyerarşik yapısı tekrar gözden geçirilmiş, bu süreçte tekrar uzman görüşlerine başvurularak gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

6. *Raporun hazırlanması:* Son aşamada, elde edilen temalar ve kodlar araştırma sorularıyla ilişkilendirilerek akademik bir dille raporlaştırılmıştır. Bulguların inandırıcılığını artırmak amacıyla, her bir temayı en iyi temsil ettiği düşünülen doğrudan alıntılara da yer verilmiştir.

3.6.2. Süreç İzleme Verilerinin Analizi

Araştırma sürecinde, e-portfolyo uygulamasına ilişkin veli deneyimlerini süreç boyunca izleyebilmek amacıyla iki aşamalı olarak çevrim içi formlar aracılığıyla veri toplanmıştır. Bu formlar, uygulamanın 5. ve 8. haftalarında velilere iletilmiş ve e-portfolyo kullanımına dair yaşadıkları deneyimleri, karşılaştıkları güçlükleri ve sistemin kullanım kolaylığına yönelik görüşlerini elde etmeyi amaçlamıştır.

Veliler tarafından açık uçlu sorulara verilen yanıtlar, araştırmacı tarafından sistematik biçimde incelenmiş ve anlamlı ifadeler doğrultusunda kodlanmıştır. Kodlama süreci, araştırmanın bütünlüğünü sağlamak amacıyla önceki veri setlerinde izlenen tematik analiz yaklaşımıyla paralel biçimde yürütülmüştür. Analiz sürecinde öncelikle, velilerin her iki formda da dile getirdikleri ifadeler karşılaştırmalı olarak ele alınmış, zaman içindeki değişim ve gelişimler incelenmiştir. Bu veriler, e-portfolyo uygulamasının sadece sonuç odaklı değil; aynı zamanda süreç odaklı değerlendirilmesine katkı sağlamış, velilerin sürece aktif katılımını izleme açısından bütünlüyci bir veri kaynağı olmuştur.

3.6.3. MiniPort İçeriklerinin Analizi

Araştırma kapsamında kullanılan e-portfolyo sistemi olan MiniPort üzerinden öğretmen ve veliler tarafından çeşitli içerikler paylaşılmıştır. Bu içerikler; çocukların etkinliklerine ilişkin fotoğraflar, video kayıtları, çocuk ürünleri, öğretmen görüşleri, gelişim raporları ve veli katılım görevlerinden oluşmaktadır. Elde edilen bu veriler, e-portfolyo süreci boyunca çocuğun gelişimini belgeleyen ve sürece ilişkin değerlendirme ile katılım izlerini taşıyan önemli bir veri kaynağı olarak değerlendirilmiştir.

MiniPort sistemine yüklenen tüm içerikler, içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Analiz sürecinde, araştırmacı tarafından geliştirilen MiniPort İçerik İnceleme Formu kullanılmıştır. Bu form, içeriklerin etkinlik türü, açıklama yer alma durumu, açıklamaların niteliği ve veli katılımı gibi çeşitli açılardan yapılandırılmış biçimde incelenmesini sağlamıştır. Bu çok boyutlu inceleme sayesinde, MiniPort içeriklerinin e-portfolyo sürecinde çocuğun gelişimini ve öğrenmelerini yansıtmaya, çocuğun sesini dahil etme ve veli katılımını teşvik etme potansiyelleri anlamlandırılmıştır.

3.7. Araştırmacının Rolü

Araştırımcı, okul öncesi öğretmenliği alanında lisans ve yüksek lisans diplomasına sahip olup, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde Temel Eğitim Anabilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı'nda doktora eğitimine devam etmektedir. Nitel ve nicel araştırma deneyimine sahip olan araştırımcı, daha önce de erken çocukluk eğitiminde portfolyo ve e-portfolyo değerlendirmesine yönelik araştırmalar gerçekleştirmiştir.

Bu araştırmada araştırımcı, nitel araştırma geleneğine uygun olarak sürecin hem planlayıcısı hem de yürütücüsü konumundadır. Araştırımcı, çalışmanın tüm aşamalarında etkin biçimde yer almış; veri toplama araçlarının geliştirilmesi, uygulama sürecinin planlanması, katılımcılarla iletişim kurulması, verilerin toplanması, özömlenmesi ve yorumlanması gibi tüm süreçlerde sorumluluk üstlenmiştir.

Araştırmanın uygulama aşamasında araştırımcı, geliştirilen MiniPort sisteminin tanıtım, bilgilendirme ve kullanım sürecinde öğretmen ve velilere rehberlik etmiş, ancak öğretmenin sınıf içi uygulamalarına doğrudan müdahale etmemeye özen göstermiştir. Bu doğrultuda öğretmenin pedagojik kararları özgürce almasına ve MiniPort'u kendi doğal akışında kullanmasına imkân tanınmıştır. Araştırımcı, veri toplama sürecinde ise katılımcılarla doğrudan birebir görüşmeler yapmış, görüşmeleri yönetmiş ve araştırma sürecini araştırımcı günlükleri aracılığıyla düzenli olarak kaydetmiştir.

Araştırımcı, tüm süreç boyunca etik ilkelere uygun hareket etmeye özen göstermiştir. Katılımcılardan gönüllü onam alınmış; gizlilik ve mahremiyet konularına dikkat edilmiştir. Görüşmelerde çocukların gelişimsel özellikleri göz önünde bulundurulmuş, özellikle çocuklarla yapılan birebir görüşmelerde güvenli ve destekleyici bir ortam sağlanmıştır. Araştırımcı aynı zamanda geliştirilen MiniPort sisteminin içerik yapısının oluşturulmasında ve teknik geliştirme sürecinin planlanmasında ve yürütölmesinde aktif rol almıştır.

3.8. Araştırmanın Güvenduyulabilirliği

Nitel araştırmalarda, çalışmanın bilimsel değerini belirlemede "geçerlik" ve "güvenirlik" kavramları yerine araştırmanın güvenduyulabilirliği (trustworthiness) esas alınmaktadır. Guba ve Lincoln (1985) nitel araştırmalarda güvenduyulabilirliği dört temel ölçütte açıklar: inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlılık ve doğrulanabilirlik. Bu ölçütler, araştırmanın veriye dayalı, şeffaf, tutarlı ve bağlamsal bir biçimde yürütülmesini sağlamaya yöneliktir. Parker (2015) da durum çalışmalarında güvenilirliğin artırılabilmesi için araştırmacının süreci açık ve şeffaf şekilde sunması, süreci destekleyen belgelerle çalışmayı temellendirmesi ve araştırmayı aşamalı, sistematik bir yapı içinde yürütmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu doğrultuda, nitel araştırmalarda güvenilirliği sağlamak amacıyla çeşitli stratejiler önerilmiştir. Creswell (2016), bu stratejiler arasında uzun süreli etkileşim, veri çeşitlemesi, meslektaş değerlendirmesi, katılımcı teyidi, zengin ve ayrıntılı betimleme ile dış denetim gibi yöntemlere dikkat çeker. Araştırmacının bu stratejilerden en az ikisini ya da üçünü araştırma sürecine dâhil etmesi, elde edilen bulguların inandırıcılığını ve aktarılabilirliğini artırmak açısından önemlidir. Bu çalışmada da araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla kullanılan stratejiler aşağıda ayrıntılı biçimde sunulmuştur.

Veri ve katılımcı çeşitlemesi: Araştırmada hem veri türlerinde hem de katılımcı gruplarında çeşitlilik sağlanmıştır. Görüşme, doküman incelemesi ve süreç izleme gibi farklı veri toplama yöntemleri kullanılmış; hem veliler hem de çocuklar araştırmaya dâhil edilmiştir.

Uzun süreli etkileşim: Araştırma öncesinde velilerle yüz yüze tanışılmış, sürece ilişkin bilgilendirme yapılmış ve yazılı gönüllü onamları alınmıştır. Velilere MiniPort sistemini tanıtan kılavuzlar ulaştırılmış ve süreç boyunca belli aralıklarla iletişim kurularak etkileşim sürdürülmüştür.

Meslektaş değerlendirmesi: Veri toplama araçlarının geliştirilmesi aşamasında üç alan uzmanının görüşüne başvurulmuş ve uzman önerileri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Veri analizi sürecinde, görüşme verileri araştırmacı dışında bir alan uzmanı tarafından da kodlanmış, kodlayıcılar arasında uzlaşma sağlanmıştır. Ayrıca tüm süreç boyunca tez izleme komitesi üyelerinin geri bildirimlerinden yararlanılmıştır.

Zengin ve ayrıntılı betimleme: E-portfolio sisteminin tasarımı, katılımcıların ve uygulama sınıfının özellikleri, veri toplama araçları, süreç ve bağlam ayrıntılı biçimde açıklanmıştır. Bulgular, doğrudan katılımcı alıntılarıyla desteklenmiş, bu sayede çalışmanın inandırıcılığı ve şeffaflığı artırılmıştır.

Araştırmacı günlüğü: Araştırmacı süreç boyunca düzenli olarak günlük tutmuş; bu günlükler hem araştırma sürecine dair bağlamsal bilgilerin korunmasına hem de öznel etkilerin fark edilmesine katkı sağlamıştır.

Teyit edilebilirlik: Araştırma verilerinin (görüşme ses kayıtları, MiniPort içerikleri ve süreç izleme verileri) incelenabilir biçimde arşivlenmesi sağlanarak bulguların izlenebilirliği ve teyit edilebilirliği güvence altına alınmıştır.

3.9. Araştırmada Alınan Etik Önlemler

Araştırmada etiği sağlamak adına birtakım önlemler alınmıştır. Bunlar;

- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan araştırmanın etik açıdan uygun olduğuna yönelik etik rapor alınmıştır.
- İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izinler alınmıştır.

- Araştırmanın katılımcıları belirlenirken gönüllülük esasına dikkat edilmiş, katılımcılar araştırma hakkında yüz yüze ve yazılı olarak bilgilendirilmiş ve katılımcıların onayları alınmıştır.
- Dürüstlük ilkesi kapsamında araştırmacı, katılımcılarla bir araya gelerek kendini tanıtmış ve araştırma sürecinden okul idarecilerini, öğretmeni ve velileri bilgilendirmiştir.
- Araştırma kapsamında çocuklardan veri toplanacağı için çocukların velileri veri toplama süreci hakkında yüz yüze ve yazılı olarak bilgilendirilmiş ve veli izin formları aracılığıyla velilerden bilgilendirilmiş gönüllü onam alınmıştır.
- Veri toplama sürecinde çocuklarla ve velilerle yapılan görüşmelerin ses kayıtları katılımcıların sözlü ve yazılı onayları ile kayıt altına alınmıştır.
- Katılımcıların gizliliğini sağlamak adına katılımcıların kimlikleri gizli tutulmuş ve öğretmen, veli ve çocuklara kod isimler verilmiştir.
- E-portfolyo içeriklerinden araştırmada yer verilen fotoğraflarda katılımcıların kimliklerini belli edecek içerikler bulanıklaştırılarak veya kapatılarak gizlenmiştir.
- Araştırmada elde edilen veriler objektif bir tutumla çarpıtma yapılmadan araştırmaya aktarılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

Bu bölümde, erken çocukluk eğitiminde e-portfolyo kullanımının veli ve çocuk deneyimleri açısından incelenmesi amacıyla yürütülen araştırmadan elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Bulgular, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda yapılandırılmış ve kullanılan veri toplama araçlarına göre tematik biçimde sunulmuştur.

İlk olarak, birinci araştırma sorusu kapsamında, e-portfolyo uygulaması öncesinde yürütülen dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerine ilişkin veli görüşmelerinden elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Bu bölümde, e-portfolyo öncesi dönemde kullanılan değerlendirme ve dokümantasyon yöntemleri; bu belgelerin velilerle paylaşımı, saklanması, çocuğu tanımaya katkısı, veli katılımı, aile içi iletişime etkisi ve öğretmenle iletişime etkisi gibi boyutlara dair velilerin görüşleri sunulmuştur.

Devamında, ikinci araştırma sorusu kapsamında, e-portfolyo uygulama sürecine ilişkin velilerin görüş ve deneyimlerini içeren süreç izleme bulgularına ve öğretmen tarafından MiniPort sistemine yüklenen içeriklerin analizine yer verilmiştir. Bu bölümde, e-portfolyo sürecinde velilerin sistemi hangi sıklıkla, ne kadar süreyle ve hangi cihazlarla kullandıkları; sisteme katılım düzeyleri gibi temalar ile e-portfolyo içeriklerinin medya türleri, etkinlik türleri ve hedef kitlesi gibi özellikleri ele alınarak uygulama sürecine ilişkin bulgular sunulmuştur.

Son olarak, e-portfolyo sürecinin genel işleyişine ve etkilerine dair velilerin genel değerlendirmeleri ile süreç sonunda çocuklarla yapılan görüşmelerden elde edilen çocuk değerlendirme bulguları paylaşılmıştır.

4.1. E-portfolio öncesi sürece ilişkin bulgular

Bu bölümde, e-portfolio uygulaması başlatılmadan önce öğretmenler tarafından yürütülen dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerine ilişkin bulgular, velilerin görüşleri doğrultusunda sunulmaktadır. Bulgular, velilerle yapılan ön görüşmeler aracılığıyla elde edilmiş; öğretmenlerin e-portfolio öncesinde kullandıkları yöntemler, bu belgelerin ailelerle nasıl paylaşıldığı, belgelerin saklanma durumu, çocuğu tanımaya katkısı, veli katılımı ve iletişim süreçlerine etkisi gibi temalar doğrultusunda yapılandırılmıştır.

4.1.1. E-portfolio Öncesinde Kullanılan Dokümantasyon ve Değerlendirme Yöntemleri

Velilerin, e-portfolio öncesinde kullanılan dokümantasyon ve değerlendirme yöntemlerine ilişkin görüşleri doğrultusunda “Değerlendirme Yaklaşımları” ve “Dokümantasyon Yöntemleri” olmak üzere iki temaya ulaşılmıştır. Tablo 3, nitel analiz sonucunda elde edilen bu temaları, alt temaları ve kodları sunmaktadır. Kodlama süreci tematik analiz yöntemiyle yürütülmüş ve veriler, katılımcıların yanıtlarındaki örüntüleri yansıtabak şekilde yapılandırılmıştır. Tablo 3, bulguların genel yapısını özetlerken; her bir kodu örnekleyen temsilî alıntılar, bulgulara daha fazla bağlam ve derinlik kazandırmak amacıyla tablonun altında sunulmuştur.

Tablo 3.

E-portfolio öncesinde kullanılan dokümantasyon ve değerlendirme yöntemleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Değerlendirme	Öğretmen-veli iletişimi	Görüşme
Yaklaşımları		Veli toplantıları
Dokümantasyon	Resmî belgeler	Karne
Yöntemleri	Fiziksel belgeler	Etkinlik panosu
		Günlük çalışmaların eve gönderimi
	Dijital belgeler	Videolar
		Fotoğraflar

Değerlendirme Yaklaşımları temasında “Öğretmen-veli iletişimi” olmak üzere bir alt temaya, “Dokümantasyon Yöntemleri” temasında ise “Resmî belgeler”, “Fiziksel belgeler” ve “Dijital belgeler” olmak üzere üç alt temaya ulaşılmıştır.

“Öğretmen-veli iletişimi” alt teması, çocukla ilgili değerlendirme bilgilerinin doğrudan öğretmen ile veli arasındaki yüz yüze etkileşim yoluyla paylaşıldığını ifade etmektedir. Bu kapsamda en çok öne çıkan kodlar, birebir öğretmen-veli görüşmeleri ve veli toplantılarıdır. Bir veli bu süreci şöyle ifade etmiştir:

“Şu an öğretmenimiz haftada bir gün iki veli ile görüşme başlattı her perşembe günü. Biz gittik, kendisi bazı testler yapmış çocuğa, o testlere göre bana bilgilendirme yaptı, şu yönü eksik, şu yönü fazla diye bilgilendirme oldu.” (V₁₅)

“Resmî belgeler” alt teması, çocuğun gelişimine dair değerlendirmelerin karne gibi resmiyet taşıyan dokümanlar aracılığıyla velilere sunulduğunu göstermektedir. Veliler genellikle karne dışında herhangi bir yazılı ya da görsel değerlendirme belgesine erişimlerinin olmadığını ifade etmiştir. Bir veli bu durumu şu şekilde dile getirmiştir:

“Yani karne dışında ekstra bir şey olmuyor. Sadece sene sonu karne, onun dışında bir değerlendirme yok.” (V₈)

“Fiziksel belgeler” alt teması, çocukların sınıf içinde yaptığı çalışmaların etkinlik panoları aracılığıyla sergilenmesi ve günlük çalışmaların eve gönderilmesi yoluyla somut şekilde belgelendiğine ilişkin veli ifadelerini kapsamaktadır.

“Kâğıt çalışmaları çocuğun elinde eve geliyor. Mesela bugün de elinde kâğıdı ile çizgi çalışması geldi. Hatta panomuz oluyor. Daha çok el becerisiyle yapılanlar panomuza asılıyor. Herkes kendi çocuğunun çalışmasını alıyor.” (V₁₂)

“Dijital belgeler” alt teması ise öğretmenlerin çocuklara ait fotoğraf ve video gibi dijital içerikleri zaman zaman WhatsApp üzerinden velilerle paylaştığını ifade etmektedir. Ancak bu tür dijital paylaşımların sistematik bir şekilde gerçekleşmediği de bazı veliler tarafından vurgulanmıştır.

“WhatsApp'tan fotoğraflar, videolar atıyor öğretmenimiz. Bazen video atıyorlar, bazen tek tek, bazen toplu.” (V₂)

Bu bulgu doğrultusunda, e-portfolyo öncesi süreçte dokümantasyon ve değerlendirme yöntemlerinin büyük ölçüde öğretmen inisiyatifine bağlı, parçalı ve sistematiklikten uzak bir yapı sergilediği görülmektedir. Veliler, bilgi edinme süreçlerinin çoğunlukla yüz yüze iletişim, resmî belgeler ya da fiziksel materyaller aracılığıyla gerçekleştiğini belirtmiş; dijital paylaşımların ise sınırlı, düzensiz ve geçici nitelikte olduğuna dikkat çekmiştir. Bu durum, velilerin çocuklarının gelişim sürecine dair bilgiye erişiminde süreklilik ve derinlik açısından eksiklikler yaşadığını ortaya koymaktadır.

4.1.2. E-portfolyo Öncesinde Belge ve Değerlendirmelerin Velilerle Paylaşım Yöntemleri

Velilerin, belge ve değerlendirmelerin kendileriyle paylaşılma yöntemlerine ilişkin görüşleri doğrultusunda üç alt tema belirlenmiştir: “Görüşme/toplantı yoluyla paylaşım”,

“Dijital paylaşım” ve “Fiziksel paylaşım”. Tablo 4, çalışmanın tematik analiz süreci sonunda ortaya çıkan bulguların özetini sunar. Temalar ve alt temalar altında gruplandırılan kodlar bu tabloda yer almakta olup, her bir kodla ilişkili örnek alıntılar aşağıda verilmiştir.

Tablo 4

E-portfolyo öncesinde belge ve değerlendirmelerin velilerle paylaşım yöntemlerine ilişkin görüşler

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Paylaşım yöntemleri	Görüşme/toplantı yoluyla paylaşım	Veli toplantıları
		Veli-öğretmen görüşmeleri
	Dijital Paylaşım	Whatsapp
		Okulun instagram hesabından
		Karne
		Panoya asma
	Fiziksel Paylaşım	Eve çalışma gönderimi

“Görüşme/toplantı yoluyla paylaşım” alt teması, belge ve değerlendirmelerin öğretmen ile birebir görüşmeler veya veli toplantıları aracılığıyla paylaşıldığını ifade etmektedir. Veliler, bu yöntemle doğrudan öğretmenden bilgi almanın avantajlı olduğunu belirtmiş, ancak bu tür iletişimin sıklığının değişkenlik gösterebildiği ifade edilmiştir.

“Mesela geçen haftalarda öğretmenimiz her hafta bir veliyle görüştü. Ben de görüştim kendisiyle. Öyle bir değerlendirme yaptık. Okul bitene kadar her hafta iki veliyle çocuklarla ilgili bir değerlendirme yapıyor.” (V₉)

“Dijital paylaşım” alt teması, belge ve değerlendirmelerin velilere WhatsApp ve okulun Instagram hesabı gibi dijital platformlar aracılığıyla ulaştırıldığını göstermektedir. Veliler, bu tür dijital iletişimi pratik bulmakla birlikte, özellikle sosyal medya paylaşımlarında gizlilik konusuna dikkat edilmediği ifade edilmiştir. Bir veli bu konudaki rahatsızlığını şöyle dile getirmiştir:

“WhatsApp'tan gönderiliyor. Haricinde okulun kullandığı Instagram var. Ben paylaşım yapılmaması noktasında imza vermiştim ama arada görüyorum kendi çocuğumu da. Dikkat edilmiyor.” (V₃)

Bir diğer veli ise sürecin nasıl işlediğini şöyle aktarmıştır:

“WhatsApp üzerinden paylaşılıyor yaptıkları günlük etkinlikler. Bilgilendirme atıyor, yapacakları etkinliklerle alakalı isteklerini yazıyor öğretmen. Mesela yıl sonu gösterisi için, anneler günü için, 23 Nisan için yazıyor bunu yapalım, şunu yapalım diye. Sınıf anneleri daha çok yazışıyor.” (V₂)

“Fiziksel paylaşım” alt teması, çocuğa ait belgelerin fiziksel olarak velilere ulaştırıldığı yöntemleri kapsamaktadır. Bu bağlamda karne, panoya asma, çalışmaların çocuğa verilerek eve gönderilmesi gibi uygulamalar öne çıkmaktadır. Veliler, çocuklarının günlük çalışmalarını genellikle okul çıkışında ya panolardan aldıklarını ya da doğrudan çocuklarının ellerinde eve getirdiklerini belirtmiştir.

“Pano'ya asılıyor, oradan alıyoruz. Çocuğu genelde çıkışta kendimiz alıyoruz. Bireysel olarak geldikleri için herkes ne yaptıysa kağıdını alıp geliyor. Ya öyle ya da panoda oluyor.” (V₁₆)

“Her akşam yaptıkları etkinlikleri çocuklara veriyorlar. Panoya asıyorlar ya da ellerine veriyorlar. Bakıyoruz her akşam panoya var mı etkinliği diye varsa oradan alıyoruz. Yoksa eline veriyor. Genellikle panoya asıyorlar ama.” (V₂)

Bu bulgular, öğretmenin belge ve değerlendirmeleri velilerle görüşme, dijital platformlar ve fiziki yollar ile paylaştığını göstermektedir. Ancak bu süreçlerin genellikle öğretmenin inisiyatifine bağlı olarak yürütüldüğü ve sistematik bir dokümantasyon paylaşım yönteminin bulunmadığı anlaşılmaktadır.

4.1.3. E-portfolyo Öncesinde Velilerin Belge ve Değerlendirmeleri Saklama Durumları

Velilerin belge ve değerlendirmeleri saklama durumlarına yönelik görüşleri doğrultusunda “Belge ve değerlendirmelerin saklanması” teması altında üç alt tema belirlenmiştir: “Belge saklamama”, “Saklama alışkanlığı”, “Seçici saklama”. Elde edilen temalar ve alt temalara ait kodlar, Tablo 5’te tematik analiz bulgularını özetleyecek şekilde sunulmuştur. Kodların içerdiği anlamı derinleştirmek amacıyla, her birine ilişkin örnek katılımcı görüşleri tablo altında yer almaktadır.

Tablo 5

E-portfolyo öncesinde velilerin belge ve değerlendirmeleri saklama durumlarına ilişkin görüşler

Temalar	Alt temalar	Kodlar
Saklama durumları	Saklamama	Kalıcı saklanmıyor
	Saklama alışkanlığı	Saklanıyor
	Seçici saklama	Velinin seçtiği çalışmaların saklanması
		Sadece karnelerin saklanması
		Çocukla birlikte seçilen çalışmaların saklanması

“Saklamama” alt teması, bazı velilerin çocuklarının eğitim süreçlerine dair dokümantasyon ve değerlendirme belgelerini kalıcı olarak saklamadıklarını ifade etmektedir. Bu alt temaya yönelik görüş belirten veliler, belgelerin zamanla gereksiz hale geldiğini, çok fazla belge olduğunu ve belgelerin saklanmadığını belirtmiştir.

“İnanın 2 gün falan tutuyorum yalan söylemeyeyim yani. Eve gelene kadar bile birçok parçamızı düşürüp geldiğimiz oluyor.” (V₁₂)

“Saklayamıyorum. Aslında aldım, gelirken çöpe attım. O kadar fazla oluyor ki artık. Geçen sene saklıyordum ama artık gereksiz olduğunu düşündüm bu sene.” (V₁₅)

“Valla atıyorum. Çok net. Onların hepsini saklamak mümkün değil. Yok yani, imkânsız öyle bir saklama alanı evlerimizde yok.” (V₁₀)

“Saklama alışkanlığı” alt teması, belgelerin düzenli şekilde saklandığını ifade eden görüşleri içermektedir. Veliler, çocuklarının gelişimini izlemek ve hatıra amacıyla belgeleri muhafaza ettiklerini belirtmiştir.

“Sakladım. Geçen yıl 4 yaştı. Onu da sakladım. Bu yıl da saklıyorum.” (V₁₄)

“Saklıyorum. Yani şöyle bahsedeyim. Dört yaştan beri gidiyor kreş, anaokulu tarzında hepsini saklıyorum. Aslında büyüün biraz görsün istiyorum. Çünkü bizim zamanımızda böyle saklamalar yoktu. Şimdi o da ileride baksın diye uzun bir süre saklamayı düşünüyorum.” (V₇)

“Seçici saklama” alt teması, velilerin belirli belgeleri saklamayı tercih ettiklerini belirten görüşleri içermektedir. Bu kapsamda sadece karnelerin saklanması veya velinin çalışmalar arasından seçim yaparak sınırlı bir kısmının saklandığı belirtilmektedir. Bazı veliler, çocuklarıyla birlikte seçtikleri belgeleri sakladıklarını ifade etmiştir.

“Şu an biriktiriyorum bir yerde. Sene sonu seçip ayırıyorum. Hani böyle anı kalabilecek şeyleri saklıyorum.” (V₂)

“Karneleri kesin saklıyorum. Onun dışında sınıfta yapıp da gönderdikleri etkinlikleri çocukla birlikte seçiyoruz. Özel bir dolapları var, orada saklıyoruz. Geri kalan kağıtları geri dönüşüme gönderiyoruz. Çok fazla geliyor, hepsini tutmak mümkün değil. O yüzden en özellerini, en sevdiklerini seçiyoruz.” (V₄)

Bu bulgular, velilerin belge ve değerlendirme saklama alışkanlıklarının kişisel tercihlere ve evdeki fiziksel koşullara bağlı olarak değiştiğini göstermektedir. Bazı veliler belgeleri düzenli ve bilinçli şekilde saklarken, bazıları yalnızca belirli belgeleri korumakta, bazıları ise hiçbir belgeyi uzun vadeli olarak saklamamaktadır. Bu durum, e-portfolio gibi dijital ve sürdürülebilir bir sistemin belge saklama sürecine yapabileceği katkının önemini ortaya koymaktadır.

4.1.4. E-portfolyo Öncesinde Belge ve Değerlendirmelerin Çocuğu Tanımaya Etkisine İlişkin Veli Görüşleri

Velilerin, e-portfolyo öncesinde çocuklarına ilişkin belge ve değerlendirmelerin çocuğu tanımaya olan katkısına ilişkin görüşleri doğrultusunda üç alt tema belirlenmiştir: “Belgelerin katkısı”, “Etkisiz” ve “Öğretmen değerlendirmelerinin katkısı”. Tematik analizle ortaya çıkan bulguların yapısal özeti Tablo 6’da verilmiş; temalar, alt temalar ve kodlar sistematik biçimde sınıflandırılmıştır. Her bir kodu somutlaştıran temsili katılımcı alıntılarına, ilgili açıklamalar kısmında yer verilmiştir.

Tablo 6

E-portfolyo öncesinde belge ve değerlendirmelerin çocuğu tanımaya etkisine ilişkin görüşler

Temalar	Alt temalar	Kodlar
Çocuğu Tanımaya Katkı	Belgelerin katkısı	Eve gönderilen etkinliklerin katkısı
		Panodaki etkinlikleri karşılaştırarak tanıma
		Evde ve okulda yapılan çalışmayı karşılaştırmanın katkısı
	Etkisiz	Etkisi yok
	Öğretmen değerlendirmelerinin katkısı	Öğretmenle görüşmelerin katkısı

“Belgelerin katkısı” alt temasında veliler, çocuklarına ait belgelerin onların gelişimsel özelliklerini ve güçlü/zayıf yönlerini fark etmelerine yardımcı olduğunu ifade etmiştir. Panoda yer alan etkinliklerin diğer çocuklarıinkiyle karşılaştırılması, evde yapılan çalışmalar ile okuldan gelen ürünlerin kıyaslanması gibi yollarla çocuklarını daha yakından tanıdıklarını belirtmişlerdir.

“Mesela çizgi çalışmaları olurdu. Bazı çocuklar net bir şekilde yapmış, benim çocuğum sanki yapmamış gibi, karalama gibi. Bunu öğretmenimize bireyselde

sorduğumda çiziminin çok iyi olmadığını söylemişti bana. Bunun için farklı yollar izledik. Ben daha çok yazı yazdırdım, daha çok makasla kesme yaptırdım.” (V₁₆)

“Mesela normalde ben çocuğuma bazı sayıları yaptırdığımda, evde yapamadığını ama aslında okula gittiğinde, okuldan gelen kâğıtta gayet de güzel yaptığını fark ettim. O zaman şunu anladım, demek ki çocuk evde yapmak istemiyor ya da benimle yapmak istemiyor.” (V₁₁)

“Etkisiz” alt temasına yönelik görüş bildiren veliler, paylaşılan belgelerin çocuklarını tanıma sürecine anlamlı bir katkı sağlamadığını ifade etmiştir. Bu görüşe göre, öğretmenden yeterince dönüt alınamaması ya da evde hali hazırda yapılan etkinliklerin benzerliği nedeniyle belgelerin tanıma sürecine ek bir değer katmadığı düşünülmektedir.

“Şimdi öğretmenimizin bize bir dönütü olmadığı için, mesela sanata yatkınlığı var mı ya da bir müzik kulağı var mı ya da akademik olarak başka bir şey var mı, değerlendirme yapamıyorum. Ben sadece kendi gözlemlerim doğrultusunda ilerliyorum.” (V₃)

“Olmadı diyebilirim aslında. Çünkü ben evde zaten sürekli çocuklara bir şeyler yaptırıyorum. Sürekli üstlerinde duruyorum.” (V₄)

“Öğretmen değerlendirmelerinin katkısı” alt teması, öğretmenle bireysel görüşmelerin ve öğretmen değerlendirmelerinin velilerin çocuklarını tanıma sürecinde etkili olduğunu belirttiği görüşleri içermektedir. Özellikle öğretmenin dikkat çektiği alanların, velilerin farkındalıklarını artırdığı vurgulanmıştır.

“Eksikliklerini karnede gördüğüm oldu. Daha önce iletişim kopukluğu vardı mesela. Kızım 'k' seslerini söyleyemiyordu. Öğretmenimiz bunu söyleyemediği için arkadaşlarıyla konuşmaya çekindiğini söylemişti. Biz de dil terapisine gitmiştik mesela. Doğrudan öğretmenin değerlendirmesiyle olmuş oldu.” (V₁)

Bu bulgular, e-portfolio öncesi dönemde paylaşılan belge ve değerlendirmelerin bazı veliler için çocuğun gelişimini fark etmede ve çocuğu tanımada destekleyici bir rol

oynadığını, bazı veliler için ise sınırlı etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Belgelerin yanı sıra öğretmen görüşlerinin de çocuğu tanımada önemli bir kaynak olduğu belirtilmiştir. Ancak sistematik ve geri bildirim temelli bir yapı olmadığında belgelerin tanıtıcı işlevinin sınırlı kalabildiği anlaşılmaktadır.

4.1.5. E-Portfolyo Öncesi Dokümantasyon ve Değerlendirme Süreçlerine Veli Katılımına İlişkin Veli Görüşleri

Velilerin, e-portfolyo öncesi dönemde dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerine katılım durumlarına ilişkin görüşleri doğrultusunda dört alt tema belirlenmiştir: “Katılım yok”, “Görev temelli katılım”, “Problem odaklı katılım” ve “Öğretmenle görüşme”. Tablo 7’de, temalar, alt temalar ve bu temalara ait kodlar yer almaktadır. Kodlar, katılımcı yanıtları doğrultusunda tematik analiz yoluyla oluşturulmuştur. Her kodu destekleyen örnek katılımcı ifadeleri ise tablonun altında sunulmaktadır.

Tablo 7

E-portfolyo öncesinde dokümantasyon ve değerlendirmede veli katılımına ilişkin görüşler

Temalar	Alt temalar	Kodlar
Veli katılımı	Katılım yok	Katılım yok
	Görev temelli katılım	Aile katılım etkinliklerine katılım
	Problem odaklı katılım	Sadece probleme yönelik görüşme
	Öğretmenle görüşme	Öğretmenle bireysel görüşme Toplantılara katılım

“Katılım Yok” alt teması, velilerin dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerine aktif olarak dahil edilmediği veya kendilerinin sürece katılım göstermediği durumları ifade etmektedir. Veliler, genellikle sürece davet edilmediklerini ya da katılım fırsatlarının sınırlı olduğunu belirtmiştir.

“Genelde sınıfta falan yapıyor bunlar. Biz katılım sağlayamıyoruz. Görmüyoruz yani. Sadece gün sonunda panoya asıldığında ‘bugün bunu yapmışlar’ oluyor ve bize resimler videolar atılıyor. Ama katılım yok.” (V₁₆)

“Öyle bir şey yapılmadı. Yapılsa katılırdım. Çünkü çocukların şeyinde dikkatliyim, öğretmen ne derse ben onu yaparım ve yaptırırım. O konuda bir talep gelmedi ama talep gelseydi dosyalayın, saklayın, katılın herhangi bir şeyde yapardım.” (V₁₀)

“Görev temelli katılım” alt teması, velilerin belirli etkinlikler veya planlı toplantılar aracılığıyla katılım sağladığı durumları ifade etmektedir. Bu alt temada aile katılım etkinliklerine katılım ve toplantılara katılım gibi kodlar yer almaktadır.

“Bizlerde şöyle oluyor, özel günler, astronot haftası, farklı bir şey, tasarlanması gereken kıyafetler falan oluyor. Onu biz tasarlıyoruz. Biz de destek veriyoruz evden.” (V₁₄)

“Problem odaklı katılım” alt teması, velilerin yalnızca çocuklarıyla ilgili bir problem veya gelişimsel bir endişe oluştuğunda öğretmenle iletişime geçtikleri durumları kapsamaktadır.

“Özel bir problemi olduğunda çağırıyoruz, konuşuluyoruz. Haricinde okuldaki sürece, aile katılımları dışında yok sanırım.” (V₁)

“Öğretmenle görüşme” alt teması, velilerin öğretmenle görüşme yaparak katılım sağladıkları durumları ifade etmektedir. Bu alt temada, veli toplantılarına katılım ve öğretmenle bireysel görüşmelere katılım gibi kodlar yer almaktadır.

“Şöyle, toplantı tarzı yapıyor hocamız. Orada katılıyorum genel toplu olarak. Sonrasında bireysel konuşuyoruz.” (V₇)

Bu bulgular, velilerin dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerine katılım düzeylerinin genellikle sınırlı, etkinlik bazlı ya da problem odaklı olduğunu ortaya

koymaktadır. Veliler çoğunlukla sürece pasif izleyici olarak dahil edilmekte; aktif, planlı ve sürekli bir katılım yapısı bulunmamaktadır. Bu durum, velilerin yalnızca belirli görevlerde ya da sorun temelli konularda sürece dahil olduklarını göstermektedir.

4.1.6. E-Portfolyo Öncesi Dokümantasyon ve Değerlendirmelerin Aile-Çocuk İletişimine Etkilerine İlişkin Veli Görüşleri

Velilerin, e-portfolyo öncesinde yürütülen dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerinin çocuklarıyla kurdukları iletişime etkisine dair görüşleri doğrultusunda iki ana tema belirlenmiştir: “Etkisiz” ve “Olumlu etki”. Etkisiz ana teması altında bir alt tema; olumlu etki ana teması altında ise üç alt tema yer almaktadır: “Öğretmen değerlendirmelerinin katkısı”, “Okul ve ev arasındaki bağlantıyı güçlendirme” ve “Belgeler üzerinden iletişim”. Tematik analiz süreci sonucunda elde edilen bulguların genel bir özeti Tablo 8’de sunulmuştur. Bu tabloda temalar, alt temalar ve ilgili kodlar gruplandırılarak verilmiş; her bir kodu destekleyen örnek alıntılar ise tabloyu takiben paylaşılmıştır.

Tablo 8

E-portfolyo öncesinde belge ve değerlendirmelerin aile-çocuk iletişimine etkisine ilişkin görüşler

Temalar	Alt temalar	Kodlar
Etkisiz	Etkisiz	Katkısı yok
Olumlu etki	Öğretmen değerlendirmelerinin katkısı	Öğretmen değerlendirmeleri doğrultusunda iletişim
	Okul ve ev arasındaki bağlantıyı güçlendirme	Sınıfta yapılanların evde devamlılığını sağlama
	Belgeler üzerinden iletişim	Fotoğraflar, videolar üzerine konuşmalar
		Çocuğun yapabildiği şeyler hakkında konuşmalar

“Etkisiz” teması, bazı velilerin eriştikleri belge ve değerlendirmelerin çocuklarıyla olan iletişimlerine anlamlı bir katkı sağlamadığını belirttiği görüşleri içermektedir. Velilerin bu yöndeki değerlendirmeleri, çocuğun iletişime açık olmaması veya belgelerin yetersizliği gibi gerekçelere dayanmaktadır.

“Pek iletişim kurmuyoruz açıkçası.” (V₁₃)

“Anlatmayı sevmiyor açıkçası. Hani birebir iletişime geçmiyor bizimle çok fazla. Belki erkek çocuğu olduğu için bilmiyorum artık. Bu şekilde ilerliyor bu sorununuz da.” (V₆)

“Öğretmen değerlendirmelerinin katkısı” alt teması, velilerin öğretmen değerlendirmeleri doğrultusunda çocuğun güçlü ve gelişime açık yönlerini destekleyecek bir şekilde iletişim kurduklarına yönelik görüşleri içermektedir. Öğretmenin önerdiği yöntemler doğrultusunda evde farklı iletişim stratejileri geliştirildiği görülmektedir.

“Tam net öğretmenin dediği şekilde konuşmuyorum ama mesela odaklanma sorunu oluyor. Hikâye okurken kendini bazen vermiyor. Öğretmen bunlardan bahsetti, yardımcı olmak amaçlı şöyle bir şey yapabilirsiniz dedi... Artık o şekilde yapıyoruz. O açıdan bana katkı sağladı.” (V₇)

“Okul ve ev arasındaki bağlantıyı güçlendirme” alt teması, velilerin edindiği belge ve değerlendirmeler sayesinde çocuklarının okulda yaptığı çalışmaların evde devamlılığını sağlamaya yardımcı olduğunu belirttikleri görüşleri içermektedir.

“İletişimimizi bir kere çok güzel etkiliyor. Bir kere biz sınıfta yaptığı bir şeyi evde beraber yapabiliyoruz.” (V₁₂)

“Belgeler üzerinden iletişim” alt teması, velilerin çocuğa ve eğitim süreçlerine dair eriştiği belgelerin çocuklarıyla konuşmalarına zemin hazırladığına yönelik görüşleri içermektedir. Belgeler, çocuğun okulda yaptıklarını hatırlamasına ve bunlar üzerinden ayrıntılı konuşmasına olanak sağlamaktadır.

“Tabii ki de oluyor. Çünkü öğretmen gönderiyor, ben hemen bakıyorum, öğretmenin resim, video göndermiş diyorum. Beraber bakıyoruz. Beraber bakarken orada hani kısa videolar olmasına rağmen o bana uzun uzun anlatıyor... Videoları, resimleri görünce anlatmaya başlıyor.” (V₄)

Bu bulgular, belge ve değerlendirme süreçlerinin bazı ailelerde çocukla iletişimi güçlendirdiğini, özellikle görsel belgelerin ve öğretmen geri bildirimlerinin bu sürece katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Ancak her veli için bu süreç aynı düzeyde etkili olmamış, bazı veliler belgelerin iletişime katkı sunmadığını ya da çocuklarının paylaşımda bulunmadığını belirtmiştir.

4.1.7. E-Portfolyo Öncesi Dokümantasyon ve Değerlendirmelerin Aile-Öğretmen İletişimine Etkilerine İlişkin Veli Görüşleri

Velilerin, e-portfolyo öncesinde yürütülen dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerinin öğretmenle iletişimlerine etkisine yönelik görüşleri doğrultusunda dört alt tema belirlenmiştir: “Etkisiz veya sınırlı iletişim”, “Problem odaklı iletişim”, “Olumlu algılanan iletişim” ve “Dijital ortam üzerinden iletişim”. Tablo 9’da, tematik analiz süreciyle ulaşılan bulguların yapılandırılmış bir özeti sunulmaktadır. Temalar ve alt temalar altında toplanan kodlara ilişkin temsili alıntılar, tabloyu izleyen bölümlerde detaylandırılmıştır.

Tablo 9

E-portfolio öncesinde belge ve değerlendirmelerin aile-öğretmen iletişimine etkisine ilişkin görüşler

Temalar	Alt temalar	Kodlar
Aile-öğretmen iletişimi	Etkisiz veya sınırlı iletişim	Katkısı yok
		Öğretmenle iletişim yok
	Problem odaklı iletişim	Problem odaklı görüşme
	Olumlu algılanan iletişim	Olumlu iletişim algısı

“Etkisiz veya sınırlı iletişim” alt teması, bazı velilerin belge ve değerlendirme süreçlerinin öğretmenle iletişimlerini artırmadığını; hatta genel olarak öğretmenle sık iletişim kurma ihtiyacı duymadıklarını ifade etmiştir.

Yani ben çok öyle öğretmeni darlamak istemeyen bir veli değilim açıkçası. Zaten çocuğumu biliyorum. O da zaten gerekli olduğunda bana söyler diye düşünüyorum.”
(V₂)

“Yani açıkçası çok fazla etkileşim olmuyor. Çünkü birebir hani mesela aylık olarak bir rapor gelmiyor ya da aylık olarak bir görüşme sağlayamıyoruz maalesef bu konuda...” (V₆)

“Problem odaklı iletişim” alt teması, öğretmen–veli iletişiminin daha çok problem ya da gelişimsel endişe durumlarında kurulduğunu ifade eden veli görüşlerini içermektedir.

Sorun olmadığı sürece öğretmenle iletişime geçmiyoruz. Çünkü öğretmen de bizimle iletişime geçmiyor. Yetersiz olduğunda ya da sorun olduğunda iletişime geçiyor.”
(V₃)

“Olumlu algılanan iletişim” alt temasında veliler, öğretmenle mevcut iletişim biçimini yeterli ve işlevsel bulduklarını belirtmiştir. Bu veliler, öğretmenle kurulan ilişkiyi açık ve erişilebilir olarak tanımlamaktadır.

“Öğretmenimizle zaten görüşüyoruz, onunla ilgili bir sıkıntımız yok. WhatsApp üzerinden de öğretmene mesaj atabiliyoruz. İstedığımız zaman görüşebiliyoruz. Asla ret cevabı almıyoruz. Öğretmenle iletişimde bir problemimiz yok.” (V₄)

“Şöyle zaten birebir gidiyoruz öğretmenlerle görüşüyoruz. Sürekli etkileşim halindeyiz. Yani konuşuyoruz.” (V₇)

Bu bulgular, e-portfolyo öncesi dönemde yürütülen dokümantasyon ve değerlendirme uygulamalarının aile-öğretmen iletişimi desteklemediğini göstermektedir. Öğretmenle iletişimi halihazırda olumlu ve yeterli bulan velilerin yanı sıra, yalnızca ihtiyaç anında iletişim kurulduğunu ya da hiç iletişim kurulmadığını belirten veliler de bulunmaktadır. Bu durum, belge ve değerlendirmelerin öğretmen-veli iletişimini destekleyici bir araç olarak sistemli biçimde kullanılmadığını ortaya koymaktadır.

4.1.8. E-Portfolyo Öncesi Dokümantasyon ve Değerlendirmelerin İlkokul Kademesine Aktarımına İlişkin Veli Görüşleri

Velilerin, çocukların okul öncesi eğitim süreçlerine dair belge ve değerlendirmelerin ilkokul kademesine aktarımına ilişkin görüşleri doğrultusunda iki alt tema belirlenmiştir: “Olumlu görüşler” ve “Olumsuz görüşler”. Elde edilen temalar ve alt temalara ait kodlar, Tablo 10’da tematik analiz bulgularını özetleyecek şekilde sunulmuştur. Kodların içerdiği anlamı derinleştirmek amacıyla, her birine ilişkin örnek katılımcı görüşleri tablo altında yer almaktadır.

Tablo 10

E-portfolio öncesinde belge ve değerlendirmelerin ilkökul kademesine aktarımına ilişkin görüşler

Temalar	Temalar	Kodlar
İlkokula aktarım	Olumlu görüşler	İlkokul öğretmeninin çocuğu tanınması
	Olumsuz görüşler	İlkokul öğretmeninin ilgilenmeyeceği fikri
		Eğitim kademeleri arasındaki farklılıklar

“Olumlu görüşler” alt teması, okul öncesi eğitim sürecine dair belge ve değerlendirmelerin ilkökula aktarımına ilişkin olumlu görüşleri kapsamaktadır. Veliler, bu aktarımın ilkökul öğretmeninin çocuğu daha iyi ve daha hızlı bir şekilde tanınmasına katkı sağlayacağını belirtmiştir.

“Bence çok gerekli ve mantıklı. Bence bu bizim ülkemizin eğitim sisteminde olması gereken bir şey ve bu konuda bence eksiklik var.” (V₁₀)

“Faydalı olabilir. Öğretmene en azından çocuğu tanıma noktasında bir fırsat sunulabilir. Bu ilkökul öğretmeninin bakış açısına bağlı birazcık da.” (V₃)

“Olumsuz görüşler” alt teması, okul öncesi eğitim sürecine dair belge ve değerlendirmelerin ilkökula aktarımına ilişkin olumsuz görüşleri kapsamaktadır. Veliler, ilkökul öğretmenlerinin bu belgelerle ilgilenmeyeceğini ve eğitim kademeleri arasındaki farklılıklar nedeniyle aktarılan belgelerin ilkökul öğretmeni için yeterince anlamlı olmayabileceğini ifade etmiştir.

“İlkokul öğretmeni pek ilgilenmez herhalde, pek bakacağını düşünmüyorum. Pek bir ifade etmez sanki bu belgelerin ilkökul öğretmenine gitmesi.” (V₄)

“Yok bence gerekmez. Çünkü anasınıfı ile ilkökul çok farklı bence. İlkokul tamamen ayrı bir yer... Bence gerek yok.” (V₂)

“Ben şöyle düşünüyorum. Birinci sınıf bir kere her şeye yeniden başlamak gibi bir şey oluyor... Açıkçası yansıtmam, okul öncesi olan bir şeyi birinci sınıf öğretmenine yansıtmam.” (V₁₂)

Bulgular, velilerin okul öncesi döneme ait belgelerin ilkokula aktarımı konusunda farklı görüşlere sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bazı veliler, bu belgelerin ilkokul öğretmenine çocuğu tanıma ve yönlendirme açısından önemli bir zemin oluşturacağını düşünmektedir. Diğer yandan bazı veliler, ilkokul öğretmenlerinin bu belgeleri dikkate almayacağını veya bu bilgilerin ilkokul düzeyinde anlamlı bir karşılık bulmayacağını ifade etmiştir. Bu durum, okul öncesi ve ilkokul kademeleri arasında belge aktarımına yönelik bütüncül ve işlevsel bir sistemin bulunmadığını göstermektedir.

4.1.9. E-Portfolyo Öncesinde Gerçekleştirilen Dokümantasyon ve Değerlendirme Çalışmalarına İlişkin Velilerin Genel Değerlendirmeleri

Velilerin, e-portfolyo öncesi dönemde gerçekleştirilen dokümantasyon ve değerlendirme çalışmalarına ilişkin genel değerlendirmeleri doğrultusunda üç ana tema belirlenmiştir: “Olumlu görüşler”, “Eksiklikler” ve “Beklentiler”. Tablo 11’de temalar, alt temalar ve bu temalara ait kodlar yer almaktadır. Kodlar, katılımcı yanıtları doğrultusunda tematik analiz yoluyla oluşturulmuştur. Her kodu destekleyen örnek katılımcı ifadeleri ise tablonun altında sunulmaktadır.

Tablo 11

Velilerin e-portfolio öncesi dokümantasyon ve değerlendirmelere ilişkin genel değerlendirmeleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Olumlu görüşler	Yeterli bulma	Yeterli bulma
		WhatsApp paylaşımlarını yeterli bulma
Eksiklikler	Dokümantasyon yetersizliği	Belge ve değerlendirme sıklığının yetersizliği
	Bilgi ve açıklama eksikliği	Çocuğun çalışmaları hakkında bilgi ve açıklama eksikliği
Beklentiler	Sürekli ve sistematik dokümantasyon	Sistematik bir dokümantasyon yöntemi talebi
		Eğitim sürecinin daha fazla belgelendirilmesi önerisi
		Süreç boyunca belgeleme ve değerlendirme isteği
		Sınıf içi süreçlerin yansıtılması
	Sınıf içi süreçlerin yansıtılması	Sınıf içi etkileşimlerin yansıtılması önerisi
		Çocukların etkinlikleri yaparken videolarını görme talebi
		Yemek ve yeme sürecine dair bilgi ve belge talebi
		Davranışsal değerlendirmelere yer verilmesi
	Aile katılımlarının düzenlenmesi ve değerlendirilmesi	Aile katılım çalışmalarının zorlayıcı olmaması
		Aile katılım etkinliklerinin okulda değerlendirilmesi önerisi
	Aile-öğretmen iletişiminin artması	Öğretmen ile daha sık değerlendirme görüşmeleri yapılabilir

“Olumlu Görüşler” teması, velilerin gerçekleştirilen dokümantasyon ve değerlendirme çalışmalarını yeterli ve faydalı bulduklarına dair görüşleri kapsamaktadır. Bu temada veliler, özellikle sınıf içi etkinliklerin video ve fotoğraflarının WhatsApp üzerinden paylaşılmasını olumlu olarak değerlendirmişlerdir.

“Eksik bulduğum bir yönü yok. Benim için gayet yeterli.” (V₁₀)

“Yani yüz yüze görüşmeler dışında belgelendirilme konusunda çok ekstra bir şey olmuyor zaten şu an. Yani çok fazla bir talebim de yok aslında bu konuda. Yüz yüze görüştüğümüz için ya da telefon yoluyla mesela görüştüğümüz için ekstra bir şeye ihtiyaç duymuyorum açıkçası.” (V₈)

“Eksiklikler” teması, velilerin gerçekleştirilen dokümantasyon ve değerlendirme çalışmalarına yönelik eksik ve yetersiz gördükleri alanları kapsamaktadır. Bu tema altında iki alt tema belirlenmiştir: “Dokümantasyon yetersizliği” ve “Bilgi ve açıklama eksikliği”.

“Dokümantasyon yetersizliği” alt teması, velilerin belge ve değerlendirmelerin sıklığının yetersiz olduğuna yönelik görüşleri içermektedir. Veliler, mevcut dokümantasyonun daha sık ve düzenli bir şekilde yapılması gerektiğini vurgulamaktadır.

“Daha sık aralarla böyle raporlar hazırlanırsa biz de açıkçası daha memnun kalırız. En azından çocuğumuzun oradaki değerlendirmelerini aylık olarak görebiliriz.” (V₆)

“Bilgi ve açıklama eksikliği alt teması”, velilerin eriştikleri belgelere yönelik bilgi ve açıklamaları yetersiz bulduğuna yönelik görüşleri içermektedir. Bu alt temada, veliler, çocuğun gelişimi ve yaptığı çalışmalar hakkında daha ayrıntılı ve düzenli bilgi edinme ihtiyacı duyduklarını ifade etmişlerdir.

“Biz panodan ya da çocuktan teslim alıyoruz bu kağıtları ama çalışmanın altında ne yatıyor anlayamıyoruz. Bu bir eksiklik bana göre.” (V₁₆)

“Beklentiler” teması, velilerin mevcut belgeleme ve değerlendirme çalışmalarının daha sistematik, sürekli ve kapsamlı bir şekilde gerçekleştirilmesine dair beklentilerini

kapsamaktadır. Bu tema altında dört alt tema belirlenmiştir: “Sürekli ve sistematik dokümantasyon”, “Sınıf içi süreçlerin yansıtılması”, “Aile katılımlarının düzenlenmesi ve değerlendirilmesi” ve “Aile-öğretmen iletişiminin artırılması”.

“Sürekli ve sistematik dokümantasyon” alt teması, velilerin sürekli ve sistematik dokümantasyon taleplerine yönelik görüşleri kapsamaktadır. Bu alt temaya göre veliler, sistematik bir dokümantasyon yöntemi kullanılmasını, eğitim sürecinin daha fazla belgelendirilmesini ve süreç boyunca belgeleme ve değerlendirme yapılmasını talep etmektedir.

“Bazı okullarda, bazı öğretmenler gelişim dosyası şeklinde oluşturuyor. Böyle bir şey olmasını isterdim.” (V₇)

“Ne bileyim, A4 kağıtlarının tek tek gelmesindense bir kitap gibi, düzenli bir halde gelmesini isterdim.” (V₁₂)

“Sınıf içi süreçlerin yansıtılması” alt teması, sınıf içindeki davranışları ve etkileşimleri yansıtan belgelerin talebine yönelik görüşleri içermektedir. Bu alt temaya yönelik görüş bildiren veliler, sınıf içindeki etkileşimlerin daha iyi yansıtılmasını ve çocukların etkinlikleri sırasında çekilen videoların paylaşılmasını talep etmektedirler. Ayrıca bazı veliler çocukların yemek ve yeme süreçleri gibi daha ayrıntılı bilgilerin de belge ve değerlendirme süreçlerine dahil edilmesini istemektedir.

“Biraz hareketlerini göremiyoruz. Mesela yemek halinde nasıl, sınıf içinde nasıl... Onu görmek isterdim şahsen.” (V₁₄)

“Etkinlik yapıldığında videolar görmek isterdim, nasıl yaptığını merak ediyorum.” (V₁₅)

“Aile katılımlarının düzenlenmesi ve değerlendirilmesi” alt temasında bazı veliler, evde yapılan etkinliklerin yorucu olduğunu ve okulda yapılmasının daha uygun olacağını ifade etmiştir. Ayrıca bu etkinliklerin öğretmen tarafından dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

“Bazen etkinlikleri evde bize yaptırıyorlar. Ben istiyorum ki okulda yaptırınsınlar. Evde malzeme temin etmek zor oluyor.” (V₂)

“Evde yaptığımız şeylere okulda bakılıyor mu emin değilim. Çocuğuma sordum, öğretmen bakmıyor dedi. Bu tür çalışmalarda öğretmenin evet iyi yapmışsın ya da hayır eksik yanların bunlar diye çocukla birebir iletişim kurması gerek bence.” (V₁₁)

“Aile-öğretmen iletişiminin artması” alt teması, velilerin öğretmenlerle daha sık görüşme yaparak çocuklarının gelişimi hakkında daha fazla geri bildirim almak istediklerine yönelik görüşleri kapsamaktadır.

“Öğretmen aylık ya da iki-üç ayda bir değerlendirme görüşmesi yapabilir. Görüşmeler daha sık olabilir.” (V₃)

Bu bulgular, velilerin bir kısmının mevcut dokümantasyon ve değerlendirme uygulamalarını yeterli bulduğunu, ancak büyük çoğunluğun daha sistemli, açıklayıcı ve sürdürülebilir bir sürece ihtiyaç duyduğunu ortaya koymaktadır. Veliler; çocuklarının gelişiminin daha kapsamlı belgelenmesini, aile katılım süreçlerinin daha işlevsel hale getirilmesini ve öğretmenlerle daha sık iletişim kurulmasını talep etmektedir.

4.2. E-Portfolyo Uygulama Sürecine İlişkin Bulgular

Bu bölümde, e-portfolyo uygulaması sürecinde velilerin ve çocukların e-portfolyo kullanımına ilişkin deneyimleri, süreç formu yanıtları ve MiniPort sistemine yüklenen içeriklerin incelenmesiyle ortaya konmuştur. Bulgular, özellikle velilerin sisteme giriş sıklığı, kullandıkları teknolojik araçlar, yaşadıkları zorluklar ve içerik yükleme durumları

gibi temalar etrafında yapılandırılmıştır. Ayrıca, öğretmen tarafından MiniPort aracılığıyla yüklenen içerikler de analiz edilerek sistemin dokümantasyon ve değerlendirme amacıyla nasıl kullanıldığı ortaya konmuştur. Bulgular aşağıda temalar halinde sunulmuştur.

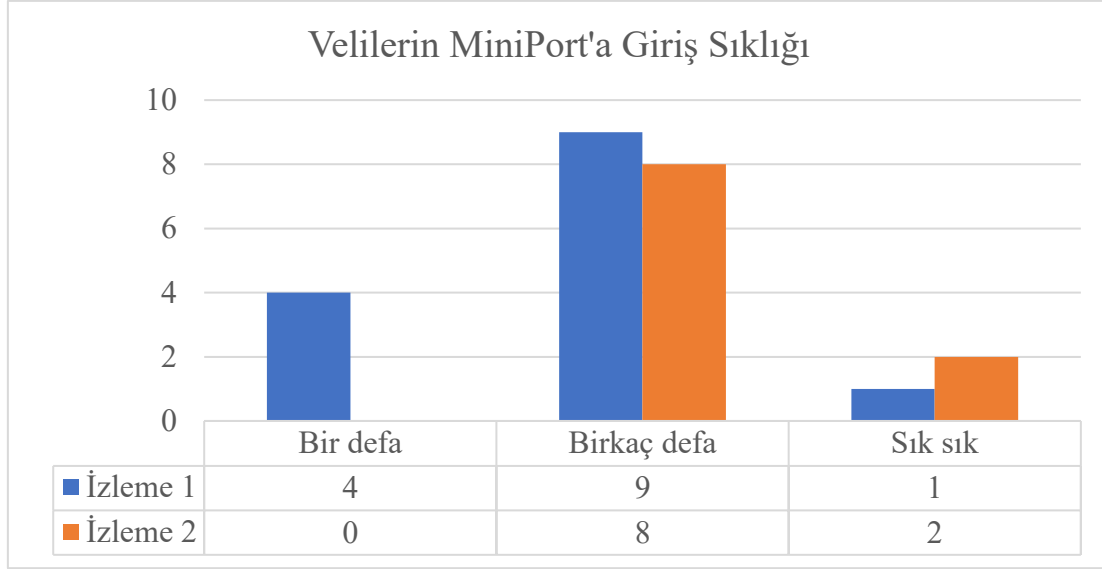
4.2.1. Velilerin E-Portfolyoya Yönelik Deneyimlerine İlişkin Bulgular

Velilerin e-portfolyoya yönelik deneyimlerine ilişkin veriler, velilere uygulanan iki ayrı Süreç İzleme Formu aracılığıyla elde edilmiştir. Bu formlar aracılığıyla, velilerden iki haftalık süre içerisinde MiniPort sistemini kullanımlarına ve deneyimlerine ilişkin bilgiler toplanmıştır.

Süreç İzleme Formu 1, 10 haftalık e-portfolyo uygulama sürecinin 5. haftasında, yani sürecin ortasında uygulanmış; 16 katılımcıdan 14'ü formu yanıtlamıştır. Süreç İzleme Formu 2 ise sürecin 8. haftasında, uygulama sonuna yakın bir zamanda uygulanmış; bu formu 10 veli yanıtlamıştır. Her iki form da velilerin e-portfolyo sistemini kullanım deneyimlerini, teknik erişimlerini ve sürece ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Bulgular, formu yanıtlayan katılımcıların verilerine dayalı olarak sunulmuştur.

Velilerin E-Portfolyoya Giriş Yapma Sıklığına İlişkin Bulgular

Velilerin, e-portfolyo sistemi olarak kullanılan MiniPort'a iki haftalık süreçteki giriş sıklıklarına ilişkin veriler, Süreç İzleme Formu-1 ve Süreç İzleme Formu-2'den elde edilmiştir. Katılımcıların bu iki formda verdikleri yanıtların karşılaştırmalı dağılımı Şekil 1'de sunulmakta; detaylı açıklamalar ise aşağıda yer almaktadır.

Şekil 15. Velilerin MiniPort’a giriş sıklığı

Şekil 15’teki bulgulara göre; birinci süreç izlemesinde velilerin %64’ü “birkaç defa”, %29’u “bir defa” ve %7’si ise “sık sık” giriş yaptığını belirtmiştir. İkinci süreç izlemesinde ise velilerin %80’i “birkaç defa” ve %20’si “sık sık” giriş yaptığını ifade etmiştir. Bu süreçte “bir defa” giriş yapan veli bulunmamaktadır.

Bu bulgular, süreç ilerledikçe velilerin e-portfolyo sistemine giriş sıklığının arttığını göstermektedir. Buna göre, velilerin zamanla sisteme daha fazla adapte oldukları ve kullanım alışkanlıklarının geliştiği söylenebilir.

Velilerin E-Portfolyoya Erişimde Kullandıkları Teknolojik Araçlara İlişkin Bulgular

Velilerin, e-portfolyo sistemi olarak kullanılan MiniPort’a erişim sağlarken hangi teknolojik aracı kullandıklarına ilişkin nicel veriler, Süreç İzleme Formu-1 ve Süreç İzleme Formu-2’ye verdikleri yanıtlar doğrultusunda elde edilmiştir. Tablo 12’de, her iki izleme aşamasında MiniPort’a erişimde kullanılan teknolojik araçlara ilişkin bulgular sunulmaktadır.

Tablo 12.

MiniPort'a Girişte Kullanılan Teknolojik Araçlar

Teknolojik Araç	İzleme 1	İzleme 2
Cep telefonu	n =14, %100	n=10, %100

Tablo 12 incelendiğinde, her iki izleme sürecinde de tüm velilerin MiniPort sistemine cep telefonu aracılığıyla erişim sağladığı görülmektedir. Tablet, bilgisayar gibi alternatif teknolojik araçların kullanımına dair herhangi bir bildirim olmamıştır. Bu durum, mobil cihazların e-portfolyo uygulamalarında erişim kolaylığı ve kullanıcı alışkanlıkları açısından önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

Velilerin E-Portfolyoya İçerik Yükleme Düzeylerine İlişkin Bulgular

Velilerin e-portfolyo sistemine içerik yükleme düzeyleri, MiniPort üzerinden öğretmen tarafından tanımlanan aile katılım görevlerine yapılan yüklemeler üzerinden değerlendirilmiştir. Uygulama süreci boyunca toplam dört aile katılım görevi tanımlanmış ve her bir görev için sisteme içerik yükleyen veli sayısı belirlenmiştir. Görevler, paylaşım ve teslim tarihleri ile kabul edilen dosya türleri açısından da incelenmiş, bulgular Tablo 13'te gösterilmiştir.

Tablo 13.

MiniPort üzerinden paylaşılan aile katılım görevlerine ait bilgiler ve yükleme sayıları

Görev Numarası	Görev Başlığı	Paylaşım Tarihi	Teslim Tarihi	Dosya Türü	Yükleme Sayısı
Görev 1	Kesme-yapıştırma çalışması	30.03.2024	02.04.2024	Fotoğraf	3
Görev 2	Kukla yapıyorum	06.04.2024	14.04.2024	Fotoğraf/Belge	3
Görev 3	İp baskısı	27.04.2024	30.04.2024	Fotoğraf	9
Görev 4	Hangisi suda batar?	11.05.2024	15.05.2024	Fotoğraf	7

Uygulama sürecinde öğretmen tarafından MiniPort sistemi üzerinden toplam dört aile katılım görevi paylaşılmıştır. Görevlerin her biri için içerik yükleyen veli sayısı farklılık göstermektedir.

Görev 1 (Kesme-yapıştırma çalışması) ve Görev 2 (Kukla yapıyorum) için yalnızca 3 veli içerik yüklemiştir. Bu görevler, uygulamanın ilk haftalarına denk gelmekte olup, katılım düzeyinin en düşük olduğu etkinlikler olmuştur. Görev 3 (İp baskısı) için içerik yükleyen veli sayısı 9'a ulaşmış ve en yüksek katılım bu görevde gerçekleşmiştir. Görev 4 (Hangisi suda batar?) etkinliğinde ise 7 veli içerik yüklemiştir.

Bu bulgular, uygulamanın başlangıcında içerik yükleme sayısının düşük olduğunu; ancak süreç ilerledikçe velilerin katılım düzeyinin arttığını göstermektedir. Bununla birlikte, en yüksek katılımın gerçekleştiği görevde dahi 16 veliden sadece 9'unun (%56,25) içerik yüklediği görülmüştür. Bu durum, her ne kadar katılımında artış gözlemlense de sürece tam katılım sağlanmadığını ve veli katılımının genel olarak sınırlı kaldığını ortaya koymaktadır.

Şekil 16. Görev 1'e yüklenen aile katılım örneği (Ç₆)

Şekil 17. Görev 2'ye yüklenen aile katılım örneği (Ç₁)

Şekil 18. Görev 3'e yüklenen aile katılım örneği (Ç5)

Şekil 19. Görev 4'e yüklenen aile katılım örneği (Ç15)

Velilerin E-Portfolyo Kullanırken Yaşadıkları Zorluklara İlişkin Bulgular

Velilerin MiniPort sistemini kullanırken karşılaştıkları zorluklara ilişkin veriler, Süreç İzleme Formu-1 ve Süreç İzleme Formu-2'ye verdikleri yanıtlar doğrultusunda elde

edilmiştir. Bu bulgular karşılaştırmalı olarak Tablo 14’te sunulmakta; detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 14.

MiniPort kullanırken yaşanan zorluklar

Zorluklar	İzleme 1	İzleme 2
Zorluk yok	n= 11, %71	n=6, %60
Erişim linkini bulmada zorluk	n=1, %7	n=2, %20
Fotoğraf yüklemde zorluk	n=1, %7	n=1, %10
Akış incelemede zorluk	n=1, %7	n=0, %0

Tablo 14’e göre; birinci süreç izlemesinde velilerin %71’i (n=10) herhangi bir zorluk yaşamadığını belirtmiştir. Buna karşın, bir katılımcı erişim linkini bulmada, bir katılımcı fotoğraf yüklemde ve bir katılımcı ise akış incelemede zorluk yaşadığını ifade etmiştir. İkinci süreç izlemesinde ise velilerin %60’ı zorluk yaşamadığını belirtmiştir. Buna karşın, birinci izlemedeki bulgularla benzer şekilde erişim linkini bulma konusunda (%20) ve fotoğraf yüklemde (%10) zorluk yaşandığı görülmüştür. Ancak birinci izlemede bildirilen akış inceleme zorluğu, bu süreçte dile getirilmemiştir.

Bu bulgular, MiniPort kullanımında bazı teknik erişim ve içerik yükleme alanlarında yaşanan zorlukların süreç boyunca tamamen ortadan kalkmadığını göstermektedir. Özellikle erişim linkiyle ilgili yaşanan zorluklarda artış gözlemlenmiştir. Bu durum MiniPort platformunun teknik erişim yönlerinin daha kullanıcı dostu hale getirilmesi gerektiğini ve velilere yönelik yönlendirme, bilgilendirme ve destek materyallerinin artırılmasının faydalı olabileceğini göstermektedir.

4.2.2. E-Portfolyo İçeriklerinin Analizine İlişkin Bulgular

E-portfolyo uygulaması kapsamında, öğretmen tarafından MiniPort sistemine yüklenen içerikler, araştırmacı tarafından geliştirilen “E-portfolyo İçerik İnceleme Tablosu” kullanılarak kodlanmış ve analiz edilmiştir. Analiz kapsamında içeriklerin; etkinlik türleri, hedef kitlesi (çocuğa mı, tüm gruba mı yönelik olduğu), açıklama yer alıp almadığı, açıklamaların niteliksel özellikleri, çocuğun sesine yer verilip verilmediği ve kullanılan medya türleri incelenmiştir.

Uygulama süreci boyunca öğretmen tarafından MiniPort sistemine toplam 254 akış yüklenmiştir. Ancak içerik analizinde, devamsızlık bildirimleri, aile katılım görevleri ve gelişim raporları analiz kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu doğrultuda, toplam 104 akış değerlendirmeye alınmış ve analizler bu içerikler üzerinden gerçekleştirilmiştir.

E-Portfolyoya Yüklenen İçeriklerin Etkinlik Türlerine İlişkin Bulgular

MiniPort sistemine öğretmen tarafından yüklenen içeriklerin etkinlik türlerine göre frekans ve yüzde dağılımları, Tablo 15’te sunulmaktadır.

Tablo 15.

MiniPort'a yüklenen içeriklerin etkinlik türlerine göre dağılımı

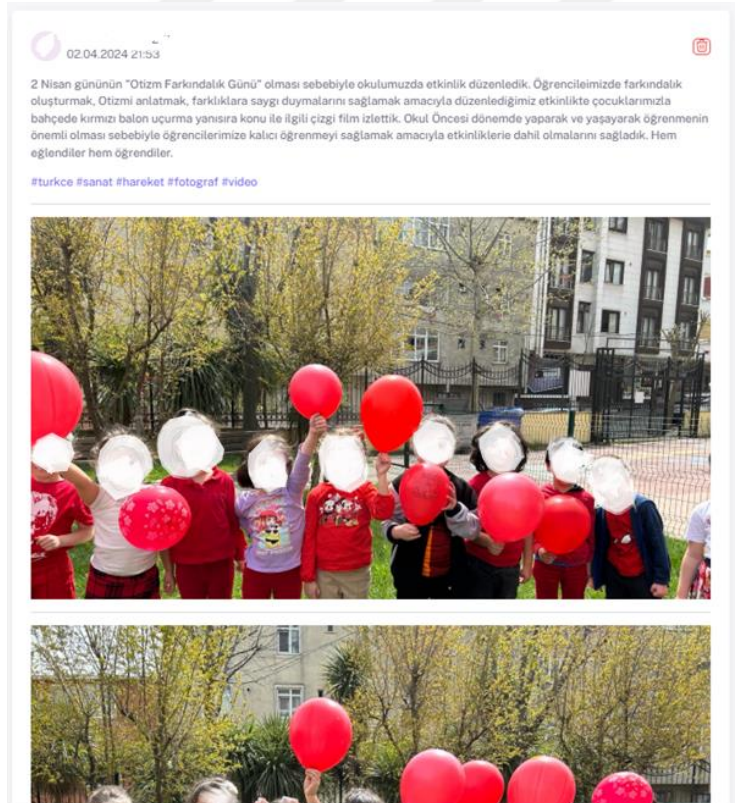
Etkinlik türü	Frekans <i>f</i>	Yüzde (%)
Sanat	30	21.74
Matematik	29	21.01
Oyun	23	16.67
Belirli gün ve haftalar	18	13.04
Türkçe	18	13.04
Okuma yazmaya hazırlık	8	5.80
Hareket	4	2.90
Drama	4	2.90
Müzik	3	2.17
Fen	1	0.72

Tablo 15'e göre, en fazla içerik sanat etkinlikleri kapsamında yüklenmiştir (%21,74). Sanat etkinliklerini sırasıyla matematik (%21,01), oyun (%16,67), belirli gün ve haftalar (%13,04) ve Türkçe (%13,04) etkinlikleri takip etmektedir. Bu beş etkinlik türü, toplam içeriklerin yaklaşık %85'ini oluşturarak sürecin büyük bölümünü kapsayan etkinlik alanlarını ortaya koymaktadır. Buna karşın, okuma yazmaya hazırlık (%5,80), hareket (%2,90), drama (%2,90), müzik (%2,17) ve fen (%0,72) etkinliklerine ait içeriklerin daha düşük oranlarda yüklendiği görülmektedir.

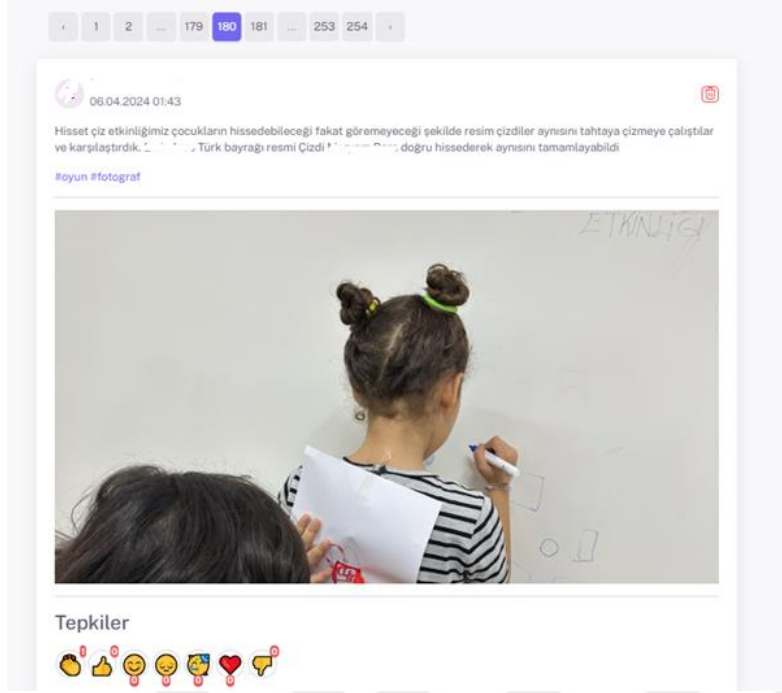
Bu bulgular, e-portfolyo uygulama sürecinde bazı etkinlik türlerinin daha sık planlandığını ya da belgelenmeye daha uygun bulunduğunu düşündürmektedir. MiniPort'a yüklenen farklı etkinlik türlerine dair örnek içerik görselleri aşağıda sunulmuştur.

Şekil 20. Matematik etkinliği – Ç₂

Şekil 21. Belirli gün ve haftalar etkinliği

Şekil 22. Oyun etkinliği

E-Portfolyoya Yüklenen İçeriklerin Hedef Kitlesine İlişkin Bulgular

MiniPort sistemine öğretmen tarafından yüklenen içerikler, hedef kitlesine göre "Bireysel içerik" ve "Genel içerik" olmak üzere sınıflandırılarak analiz edilmiştir. Bireysel içerikler; bir çocuğa dair ürün, süreç veya gözleme dayalı kayıtları kapsamaktadır. Genel içerikler ise çoğunlukla tüm sınıf için ortak etkinliklerin veya sınıf genelini yansıtan çalışmaların yüklendiği içeriklerdir. E-portfolyoya yüklenen içeriklerin hedef kitlesine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları, Tablo 16’da sunulmaktadır.

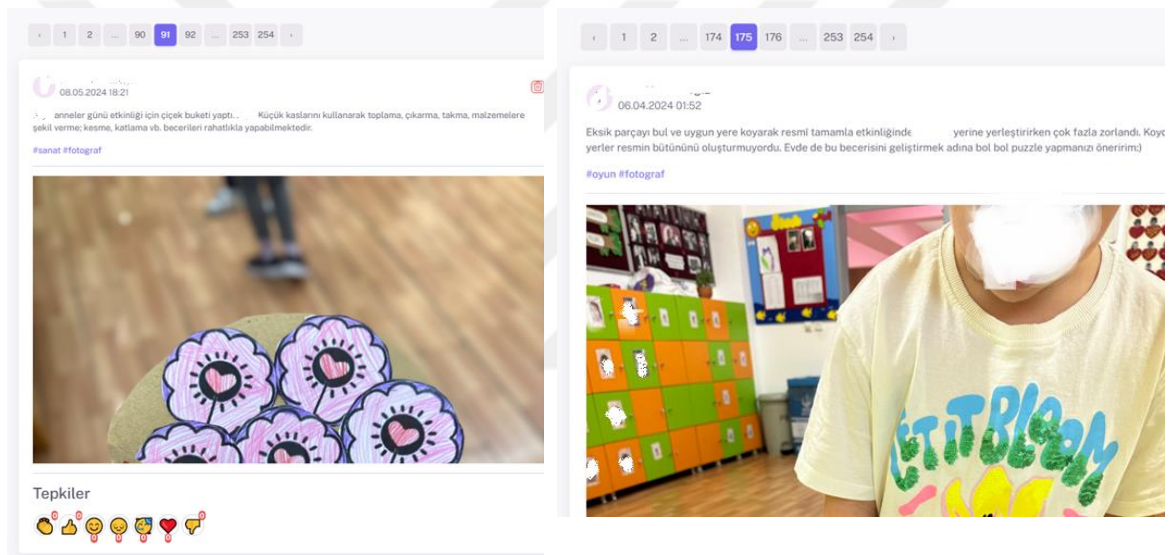
Tablo 16

MiniPort’a yüklenen içeriklerin hedef kitlesine göre dağılımı

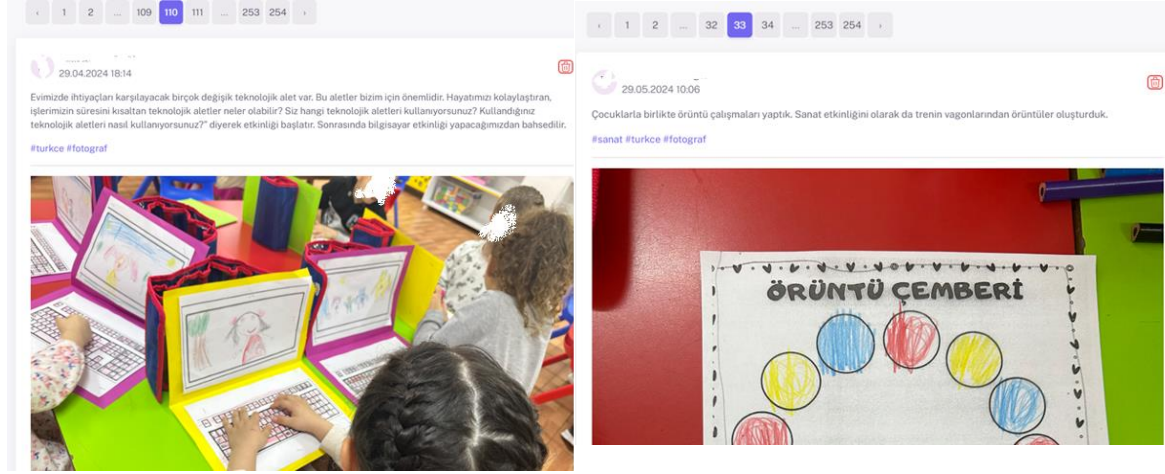
İçeriklerin hedef kitlesi	Frekans <i>f</i>	Yüzde %
Bireysel içerik	59	%56,70
Genel içerik	45	%43,30

Tablo 16'ya göre, MiniPort'a öğretmen tarafından yüklenen içeriklerin çoğunluğunu bireysel içerikler oluşturmaktadır ($f = 59$; %56,70). Buna karşılık, genel odaklı içerikler de toplamın %43,30'unu oluşturmaktadır ($f = 45$).

Bu dağılım, e-portfolio sürecinde çocuklara dair bireyselleştirilmiş belgelerin ön planda olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda sınıf düzeyindeki etkinliklerin de belgelenerek sürece dâhil edildiği görülmektedir. Bireysel içerik ve genel içeriklere yönelik örnek görseller aşağıda verilmiştir.

Şekil 23. Bireysel içerik örnekleri

Şekil 24. Genel içerik örnekleri

E-Portfolyoya Yüklenen İçeriklerde Tercih Edilen Medya Türlerine İlişkin Bulgular

MiniPort sistemine öğretmen tarafından yüklenen içerikler, tercih edilen medya türlerine göre incelenmiş ve frekans ile yüzde dağılımları Tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17.

MiniPort İçeriklerinde Tercih Edilen Medya Türleri

Medya ögesi	Frekans <i>f</i>	Yüzde %
Fotoğraf	87	64.07
Video	12	10.67
Fotoğraf ve video	4	2.91

Tablo 17’ye göre, öğretmenin içerik paylaşırken en çok tercih ettiği medya türü fotoğraf olmuştur. Toplam 87 içerikte yalnızca fotoğraf kullanıldığı belirlenmiş, bu oran tüm içeriklerin yaklaşık %64,07’sine karşılık gelmektedir. Video içeren içerik sayısı ise 12 olup,

bu da toplamın %10,67'sini oluşturmaktadır. Hem fotoğraf hem video içeren içeriklerin sayısı ise yalnızca 4'tür (%2,91).

İçerikler medya türü açısından incelendiğinde, sistemde büyük oranda görsel (fotoğraf/video) kullanımına yer verildiği; buna karşılık metin, belge (PDF, doküman vb.) ya da anekdot kaydı gibi diğer dokümantasyon türlerinin hiç kullanılmadığı belirlenmiştir.

Bu bulgular, öğretmenlerin e-portfolyo sürecinde görsel içerik üretme ve paylaşma eğilimlerinin yüksek olduğunu; ancak metinsel veya yazılı belgelerle süreci destekleme konusunda sınırlı kaldıklarını göstermektedir.

E-Portfolyo İçeriklerinde Açıklama Metinlerinin Yer Alma Durumuna İlişkin Bulgular

MiniPort sistemine öğretmen tarafından yüklenen içeriklerde, açıklayıcı bilgi veya metin bulunup bulunmadığı analiz edilmiştir. Tablo 18'de açıklamaların yer alma durumuna göre frekans ve yüzde dağılımları sunulmaktadır.

Tablo 18

MiniPort'a yüklenen içeriklerde açıklama metni yer alma durumu

Akış açıklaması	Frekans	Yüzde
	<i>f</i>	%
Var	78	75.0
Yok	26	25.0

Tablo 18'e göre, yüklenen içeriklerin büyük çoğunluğunda açıklama yer aldığı görülmektedir ($f = 78$; %75,0). Bu açıklamalar, genellikle etkinliğin amacına, sürecine, kazanımlarına veya çocuğun gelişimsel özelliklerine ilişkin bilgiler içermektedir.

Buna karşılık, 26 akışta (%25,0) herhangi bir açıklama bulunmamaktadır. Bu içeriklerin genellikle yalnızca görsel (fotoğraf veya video) olarak yüklendiği; neye dair olduğu, hangi bağlamda gerçekleştiği ya da ne amaçla yüklendiği gibi bilgilerin belirtilmediği tespit edilmiştir.

Bu bulgu, öğretmen tarafından e-portfolyoya içerik yüklenirken açıklama ekleme konusunda büyük oranda düzenli bir yaklaşım sergilendiğini göstermektedir.

E-Portfolyo Açıklama Metinlerinin Niteliksel Yapısına İlişkin Bulgular

E-portfolyoya yüklenen içeriklerden açıklama içeren 78 akışın içerik analizi yapılmış ve bu açıklamaların niteliksel yapısı incelenmiştir. Analiz sonucunda, açıklama metninin belirli temalar etrafında sınıflandırılabilirdiği görülmüştür. Tablo 19’da açıklamaların niteliğine göre ortaya çıkan dağılım sunulmaktadır.

Tablo 19

MiniPort’ta yer alan açıklamaların niteliksel yapısına göre dağılımı

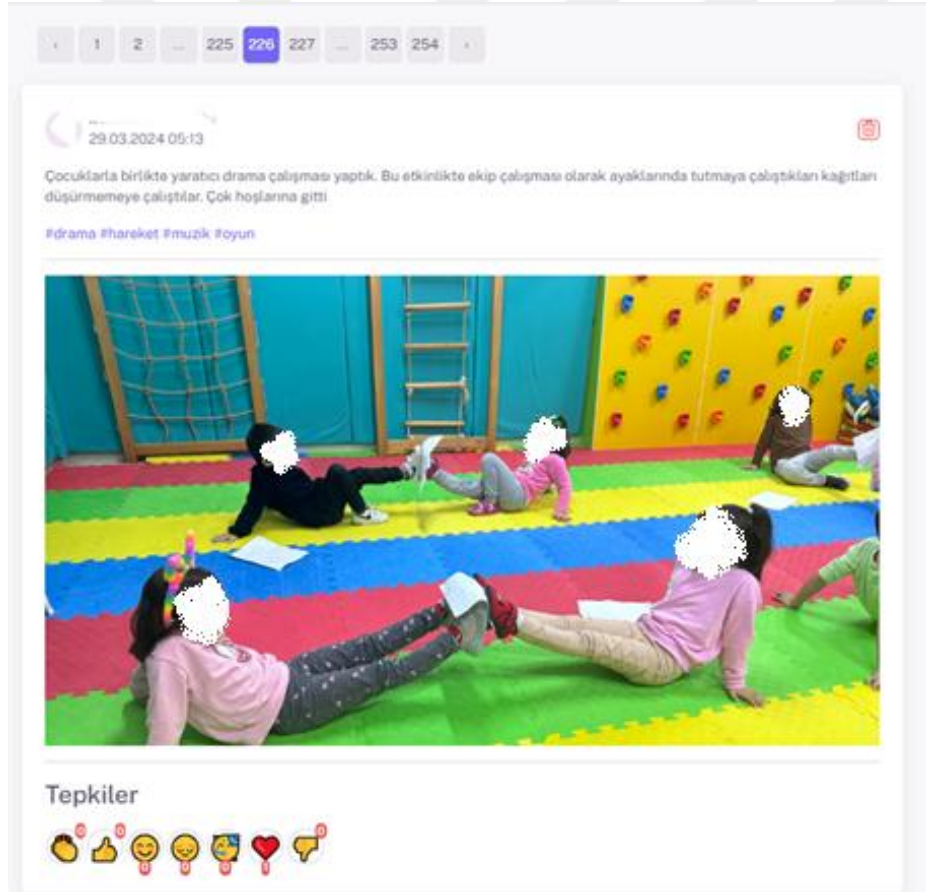
Açıklamanın Niteliği	Frekans	Yüzde
	<i>f</i>	%
Etkinliğe dair açıklama	58	74
Çocuğun söylemi	11	14
Çocuğa dair değerlendirme/gelişimsel yorum	35	45

Not: Bazı açıklamalar birden fazla kategoriye girdiği için toplam frekans 78'i aşabilmektedir.

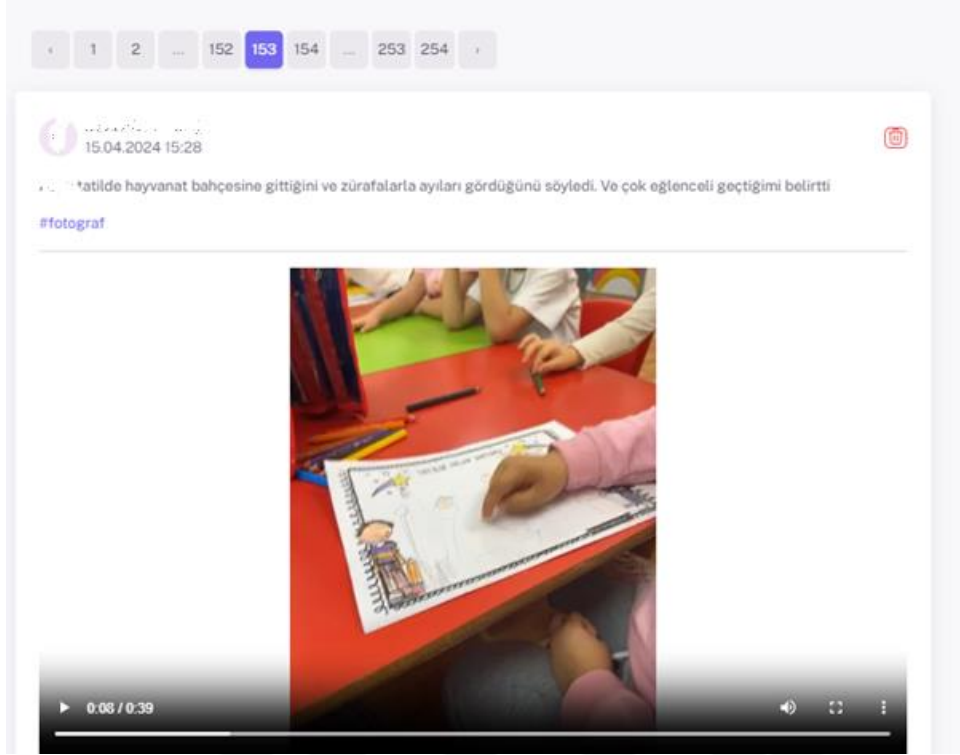
Tablo 19’a göre açıklamaların büyük bir kısmı (%74), etkinliğin içeriğini, kullanılan malzemeleri ya da nasıl gerçekleştirildiğini betimlemeye yöneliktir. Açıklamaların %45’inde, çocuğa dair gelişimsel değerlendirme veya yorum yer almaktadır. Bu açıklamalar, öğretmenin gözlemlerine dayanarak çocuğun becerileri ya da gelişimsel ilerleyişi hakkında

bilgi sunmaktadır. %14'lük bir bölümde ise çocuğun kendi söylemine doğrudan yer verildiği görülmektedir. Bu tür açıklamalar, çocuğun ürününe yönelik düşüncelerini yansıtması ve çocuğun sesine yer verilmesi açısından önemlidir.

Bu bulgular, öğretmen tarafından e-portfolioya eklenen açıklamaların büyük ölçüde etkinlik içeriğini tanımlamaya yönelik olduğunu; bununla birlikte, çocuğun gelişimini belgeleme, değerlendirme ve çocuğun sesine yer verme işlevi de üstlendiğini ortaya koymaktadır. Aşağıda, niteliksel yapısına göre farklı açıklamalardan örnek görseller verilmiştir.

Şekil 25. Etkinliğe dair açıklama bulunan içerik örneği

Şekil 26. Çocuğun söylemi bulunan içerik örneği

Şekil 27. Çocuğa dair değerlendirme/gelişimsel yorum bulunan içerik örneği

4.3. E-Portfolyo Uygulama Sürecinin Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Bu bölümde, e-portfolyo uygulamasının genel değerlendirmesine ilişkin bulgular sunulmaktadır. Bulgular, 10 haftalık e-portfolyo uygulama sürecinin tamamlanmasının ardından gerçekleştirilen veli görüşmeleri ve çocuklarla yapılan bireysel görüşmeler yoluyla elde edilen nitel verilerin analiziyle oluşturulmuştur.

Velilerin e-portfolyo sürecine ilişkin değerlendirmeleri; dokümantasyon ve değerlendirme pratiklerindeki değişim, sürecin erişilebilirlik, saklama, çocuğu tanıma, katılım, iletişim vb. yönlerden etkileri ve sürecin genel değerlendirilmesi gibi temalar çerçevesinde yapılandırılmıştır. Benzer şekilde, çocukların e-portfolyoya ilişkin görüşleri de analiz edilmiş ve sürece ilişkin değerlendirmeleri tematik olarak sunulmuştur.

4.3.1. Çocukların E-Portfolyoya Yönelik Görüş ve Deneyimlerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde çocukların e-portfolyoya yönelik görüş ve deneyimlerinin incelenmesine ilişkin çocuklarla yapılan bireysel görüşmelerin analizinden elde edilen bulgular tematik olarak sunulmuştur.

Çocukların MiniPort'u Tanıma Durumlarına İlişkin Bulgular

Çocukların, e-portfolyo sistemi olarak kullanılan MiniPort'u tanıma durumlarına yönelik görüşleri doğrultusunda iki tema belirlenmiştir: "Tanıma" ve "Tanımama". Bu temalara ilişkin frekans ve yüzde dağılımları Tablo 20'de sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 20

Çocukların MiniPort'u tanıma durumları

Miniportu Tanıma Durumu	n	%
Tanıma	8	%50
Tanınamama	8	%50

"Tanıma" teması, çocukların MiniPort'u daha önce gördüğüne ve tanıdığına ilişkin görüşlerini ifade etmektedir. Çocukların %50'si (n=8), MiniPort'u tanıdığını belirtmiştir.

"Evet, annemle bazen öğretmenimin gönderdiği derslere oradan bakıyoruz." (Ç₈)

"Evet, tabii tanıyorum." (Ç₇)

"Tanınamama" teması, çocukların MiniPort'u tanımadığına ilişkin görüşlerini ifade etmektedir. Çocukların %50'si (n=8), tanımadığını belirtmiştir.

"Hayır, bakmadık." (Ç₅)

Bu bulgular, çocuklarla yapılan görüşmeler sonucunda MiniPort'u tanıyan ve tanımayan çocukların eşit oranda olduğunu göstermektedir. Elde edilen sonuçlar, e-portfolio kullanımının bazı çocuklar için daha görünür ve bilinir hale gelirken, diğerleri için bilinir olmadığını ortaya koymaktadır.

Çocukların MiniPort'a Katılımlarına İlişkin Bulgular

Çocukların MiniPort'a katılımlarına ilişkin görüşleri doğrultusunda iki temaya ulaşılmıştır: "Katılım var" ve "Katılım yok". Bu temalara ilişkin frekans ve yüzde dağılımları Tablo 21'de sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 21

Çocukların MiniPort’a katılım durumlarına ilişkin görüşleri

Çocuk Katılımı	n	%
Katılım yok	14	%87
Katılım var	2	%13

"Katılım yok" teması, çocukların MiniPort’a bireysel olarak katılım göstermediklerini veya platforma aktif olarak giriş yapmadığını ifade etmektedir. Çocukların büyük çoğunluğu (n=14, %87,5), MiniPort’a katılım göstermediklerini, sürecin genellikle aileleri tarafından yürütüldüğünü belirtmiştir.

"Ben kendim girip bakamıyorum. Annem biliyor." (Ç₁₅)

"Benim tabletim, telefonum yok ama annemin telefonu var. Ben bakmadım ama annem baktı." (Ç₇)

"Katılım var" teması, çocukların MiniPort’a bireysel olarak katılım sağladığını belirten görüşleri içermektedir. Çocukların küçük bir kısmı (n=2, %12,5), MiniPort’a katılım gösterdiğini belirtmiştir.

"Tek başıma da bakıyorum. Bazen de annelere gösteriyorum." (Ç₁₀)

"Girdim. Zorlanmadım. Bizim bilgisayarımız yok, telefondan bakıyoruz." (Ç₁₆)

Bu bulgular, e-portfolyoda çocuk katılımının oldukça sınırlı olduğunu ortaya koymaktadır. Çoğu çocuk platformu doğrudan kendisi kullanmamakta, daha çok ebeveynlerinin yönlendirmesiyle sürece dahil olmakta veya pasif bir katılımcı olarak yer almaktadır.

Çocukların MiniPort’a Yönelik Duygularına İlişkin Bulgular

Çocukların MiniPort’a yönelik duygularına ilişkin görüşleri doğrultusunda "Olumlu Duygular" olmak üzere bir temaya ulaşılmıştır. Bu temaya ilişkin bulgular Tablo 22’de sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 22

Çocukların MiniPort’a yönelik duyguları

Temalar	Alt temalar	Kodlar
MiniPort’a yönelik duygular	Olumlu Duygular	Hoşlanma/mutluluk
		Heyecan
		Heves
		Merak

Çocukların MiniPort’a yönelik duygularına ilişkin görüşleri doğrultusunda "Olumlu Duygular" olmak üzere bir temaya ulaşılmıştır. Bu temada, hoşlanma/mutluluk, heyecan, heves ve merak gibi kodlar yer almaktadır.

“Beğeniyorum. Ama birazcık insan kendini değişik hissediyor. Heyecanlı. Mesela ben bilmiyordum burayı. Orayı daha yeni gördüm. Daha çok bakmak istiyorum.”
(Ç₁₂)

“Bu benim. Fare çalışması. Bu da benim. Bir kukla ailesi. Çok güzel hissediyorum. Heyecanlı.” (Ç₇)

“Fotoğraflara bakmak hoşuma gidiyor bazen. Mutlu hissediyorum. Mesela mezuniyet fotoğrafları ilgimi çekiyor.” (Ç₃)

Bu bulgular, çocukların MiniPort’a yönelik olumlu duygulara sahip olduğunu göstermektedir. MiniPort’un çocuklar için mutluluk veren, heyecan uyandıran, anlatma isteğini teşvik eden ve merak duygusunu harekete geçiren bir araç olarak değerlendirildiği anlaşılmaktadır.

Çocukların E-Portfolyonun Çocuk-Aile İletişimine Etkilerine Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Çocukların, e-portfolyo sistemi olarak kullanılan MiniPort'un aile içi iletişime etkilerine yönelik görüşleri doğrultusunda iki tema belirlenmiştir: "Olumlu etki" ve "Etkisiz". Bu temalara ilişkin bulgular Tablo 23'te sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 23

Çocukların e-portfolyonun çocuk-aile iletişimine etkilerine yönelik görüşleri

Temalar	n	%
Olumlu etki	11	69
Etkisiz	5	31

"Olumlu etki" teması, çocukların MiniPort'un aile içi etkileşimi destekleyici bir rol oynadığına yönelik görüşlerini içermektedir. Çocukların büyük bir bölümü (n=11, %69), MiniPort'un aileleriyle olan iletişimlerini artırdığını, etkinlikleri birlikte gözden geçirmelerine yardımcı olduğunu ve aile içi iletişimi teşvik ettiğine yönelik görüş bildirmiştir.

"Annemle giriyoruz. Konuşuyoruz. Mesela biz dedik ki bugün bunları yaptık. Çok güzel oldu dedik. Çok iyi kızım dedi." (Ç₇)

Bakıyoruz. Konuşuyoruz. Annem bana ne oldu diye soruyor, ben de her şeyi anlatıyorum. Ondan sonra bana hangi etkinliği yaptın diyor, ben de gösteriyorum. Oraya bakıyoruz ama annem yalnız bakıyor, ben de onu yakalıyorum. Bazen birlikte bakıyoruz. Bazen de ben annemi yakalıyorum. (Ç₁₃)

"Etkisiz" teması, MiniPort'un bazı çocuklar için aileleriyle birlikte incelenmediğini ve platform üzerine konuşmaların gerçekleşmediğini ifade etmektedir. Çocukların beşi (n=5,

%31), MiniPort'u aileleriyle birlikte incelemediklerini veya bu sürecin aile içinde bir etkileşim yaratmadığını belirtmiştir.

“Yok, ben bilmiyorum öyle olduğunu.” (Ç₁₂)

Bu bulgular, e-portfolyo kullanımının çocuklar tarafından çoğunlukla aile içi iletişimi teşvik eden bir uygulama olarak değerlendirildiğini, ancak bazı ailelerin sürece yeterince katılım sağlamadığını veya çocuklarını bu sürece yeterince dahil etmediklerini ortaya koymaktadır.

Çocukların E-Portfolyonun Çocuk-Öğretmen İletişimine Etkilerine Yönelik Görüşleri

Çocukların, e-portfolyo sistemi olarak kullanılan MiniPort'un öğretmenleriyle iletişimlerine etkisine yönelik görüşleri doğrultusunda "Etkisiz" olmak üzere bir temaya ulaşılmıştır. Bu temaya ilişkin bulgular Tablo 24'te sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 24

Çocukların e-portfolyonun çocuk-öğretmen iletişimine etkilerine yönelik görüşleri

Temalar	n	%
Etkisiz	16	100

"Etkisiz" teması, çocukların MiniPort'a yönelik öğretmenleriyle herhangi bir etkileşimde bulunmadığını ifade etmektedir. Çocukların tümü (n=16, %100) öğretmenleriyle MiniPort hakkında herhangi bir iletişim ve etkileşim kurulmadığını ifade etmiştir.

“Konuşmadık. Sadece sessizce ödevimizi yaptık.” (Ç₁₆)

Bu bulgular, e-portfolyo sürecinin çocuklar açısından öğretmenleriyle etkileşimi destekleyici bir araç olarak kullanılmadığını göstermektedir.

4.3.2. Velilerin E-Portfolyo Uygulama Sürecini Değerlendirmelerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde e-portfolyo sürecinin genel değerlendirmesine ilişkin velilerle yapılan görüşmelerin analizinden elde edilen bulgular tematik olarak sunulmuştur.

E-Portfolyo Sonrası Dokümantasyon ve Değerlendirme Çalışmalarında Gözlenen Farklılıklara İlişkin Bulgular

Velilerin, e-portfolyo sonrasında dokümantasyon ve değerlendirme çalışmalarının içeriklerinde gözlenen farklılıklara ilişkin görüşleri doğrultusunda “Olumlu etki” ve “Etkisiz” olmak üzere 2 ana tema belirlenmiştir. Bu temalara ilişkin bulgular Tablo 25’te sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 25

Velilerin e-portfolio sonrası dokümantasyon ve değerlendirme çalışmalarında gözlenen farklılıklara ilişkin görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Olumlu etki	Dokümantasyonda değişim	Eve gelen çalışmalar dışındaki içerikler
		Çocuk odaklı içerikler
		Videolar
		Fotoğraflar
		Somut içerikler
		Etkinlikler hakkında bilgi/açıklamalar
	Değerlendirmelerde değişim	Gelişim raporu
		Çocuk hakkında öğretmen görüş/değerlendirmeleri
		Değerlendirme çeşitliliği
		Değerlendirme sıklığının artması
	Aile katılımı	Aile katılım görevleri
		Baba katılımının artması
Etkisiz	Benzer içerikler	Whatsaptan paylaşılanlara benzer içerikler

“Olumlu Etki” teması, e-portfolio uygulaması ile dokümantasyon ve değerlendirmelerin içeriğinde farklılıklar gözlemlendiğine dair görüşleri ifade etmektedir. Bu temada, gözlenen farklılıklara göre “Dokümantasyonda değişim”, “Değerlendirmelerde değişim”, “Aile katılımı” olmak üzere üç alt temaya ulaşılmıştır.

“Dokümantasyonda değişim” alt teması, velilerin e-portfolio sürecinde çocuklarının eğitimine dair daha fazla ve farklı içeriklere erişebildiğini ifade etmektedir. Bu alt temada, çocuğun eve getirdiği çalışmalar dışındaki belgeler, çocuk odaklı içeriklerin daha fazla paylaşılması, videoların ve fotoğrafların kullanılması ile somut belgelere erişimin sağlanması ve etkinlikler hakkında bilgi/açıklamalar bulunması gibi kodlar öne çıkmaktadır.

“Farklılıklar oldu. Görüntüleri ya da videoları daha fazla görmeye başladık.” (V₈)

“Şöyle, kendi çocuğumu daha fazla görüyor oldum. Hani normalde WhatsApp grubu üzerinden resim, video falan paylaşıyordu ama çoğu çocuğu şimdi mesela kendi sayfamızda kendi çocuğumu daha çok, daha fazla gördüm.” (V₇)

“Değerlendirmelerde değişim” alt teması, velilerin çocuklarının gelişimi hakkında daha fazla değerlendirme bilgisinin kendilerine sunulduğunu ifade etmektedir. Bu alt temada, gelişim raporlarının paylaşılması, öğretmen görüş ve değerlendirmelerinin daha belirgin hale gelmesi, değerlendirme çeşitliliğinin artması ve çocuk hakkında daha sık değerlendirme yapılması gibi kodlar yer almaktadır.

“Şu yönden iyi, kişisel olarak gönderilmiş yani sadece benim çocuğuma ait bazı bilgiler var. Mesela gelişim raporunda daha önce okumadığım, bana söylenmeyen şeyler de yazılmış. O yönden iyi oldu.” (V₁₅)

“Öğretmenin gelişim raporlarını hazırlaması var. Mesela iki gün önce okudum gelişim raporu hazırlamış çocuğumla ilgili. Tabii ki öğretmenle birebir görüşüyorduk ama rapor hazırlaması ya da sözlü insanın aklında kalmadığı için orada yazılı olması bizim daha dikkatimizi çekti. En azından tekrar tekrar üstünden geçebiliyoruz.” (V₆)

“Tabii ki katkısı oldu. En azından oradaki görüşleri okuduk, bilgilendik. Bu yönden olumlu etkileri oldu. Yani gelişim raporunu, o görüşleri daha önce bu sıklıkla almıyorduk mesela.” (V₁₄)

“Aile katılımı” alt teması, velilerin e-portfolio süreciyle birlikte dokümantasyon ve değerlendirme sürecine daha fazla dahil olduklarını ifade etmektedir. Bu alt temada, aile katılım görevleri ve baba katılımının artması gibi kodlar yer almaktadır.

“Hocam ne değişti örnek veriyorum; babası katılabildi mesela. Hani bir iki tane ödev verilmişti ya ev ödevi. Mesela babası da işin içine girdi, o farkı oldu. Böyle çocukta psikolojik bir de ruhsal olarak farklı bir duygu uyandırdı belki.” (V₁₃)

“Ödevlerde farklılıklar oldu. Çocukta da daha fazla kendi yapma isteği, ödevleri takip etmesi, ödevleri kontrol edelim, yapalım vs. demesi. Bu şekilde oldu farklılıklar.” (V₈)

Etkisiz teması, e-portfolyo süreci sonrasında dokümantasyon ve değerlendirme içeriklerinde herhangi bir değişiklik gözlemeyen velilerin görüşlerini ifade etmektedir. Bu tema altında, "Benzer içerikler" alt teması yer almaktadır. Veliler, e-portfolyo sürecinde WhatsApp üzerinden daha önce paylaşılan içeriklere benzer içeriklerin bulunduğunu belirtmişlerdir.

“Zaten öğretmen bir grubu var biliyorsunuz velilerle iletişime geçtiği. Oraya zaten genelde yani 2-3 gün, 4 günde bir zaten atıyordu. Olumlu tarafları mutlaka olmuştur ama zaten atıyordu öğretmen. Şimdi de oraya atıyor yani.” (V₁₁)

Bu bulgular, e-portfolyo uygulamasının dokümantasyon, değerlendirme ve aile katılımı açısından belirgin değişiklikler yarattığını ortaya koymaktadır. Özellikle içeriklerin çeşitlenmesi, değerlendirmelerin daha düzenli ve ayrıntılı hâle gelmesi ile ailelerin sürece daha aktif katılım sağlaması dikkat çekmiştir. Ancak bazı velilerin süreci önceki uygulamalardan farklı bulmaması, uygulamanın etkisinin tüm velilerde aynı düzeyde hissedilmediğini göstermektedir.

E-Portfolyonun Belge ve Değerlendirmelere Erişim Yönünden Etkilerine İlişkin Bulgular

Velilerin, e-portfolyonun belge ve değerlendirmelere erişim yönünden etkilerine ilişkin görüşleri doğrultusunda “Olumlu etki” olmak üzere bir alt temaya ulaşılmıştır. Bu alt temaya ilişkin bulgular Tablo 26’da sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 26

Velilerin e-portfolyonun belge ve değerlendirmelere erişim yönünden etkilerine ilişkin görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Erişim yönünden etkiler	Olumlu etki	Erişim kolaylığı
		Kapsamlı içerik erişimi
		Detaylı inceleme imkânı
		Paylaşım imkânı

“Olumlu etki” alt teması, e-portfolyo uygulaması sonrasında dokümantasyon ve değerlendirmelere erişim konusunda veliler tarafından gözlemlenen olumlu etkileri ifade etmektedir. Bu alt temada erişim kolaylığı, kapsamlı içerik erişimi, detaylı inceleme imkânı ve paylaşım imkân gibi kodlar yer almaktadır.

“Erişim açısından kolay tabii. Bir şifreyle girip çocuğum bugün ne yapmış, hangi etkinliklere katılmış, etkinliklerde mesela katılım sağlamış mı, geri mi durmuş, pasif mi durmuş, onları görebiliyorum.” (V₁₅)

“Kolaylaştırdı. Şöyle mesela ara ara öğretmenle görüşmek istiyordum özel olarak. Öğretmene denk gelmek ya da benim müsaitlik durumum zor oluyordu. Buluşamıyordum, özel konuşamıyordum. Ama şimdi bu sistemde mesela girdiğim zaman çocuğumla alakalı her şeyi görebiliyorum. Kendi fikirlerini de söylemiş öğretmen. Eksiklerini ve iyi olduğu her şeyi o şekilde öğrendim. Öğretmenle birebir görüşmeme gerek kalmadı.” (V₇)

“Evet, daha kolay. Çünkü okulda mesela müdür ya da öğretmen bazen müsait olamıyor ya da sormak istediğini soramıyorsun. Bu konuda bu sisteme bağlanmak, sistemde istediğini görmek daha kolay.” (A₁₀)

Bu bulgular, e-portfolyo uygulamasının belge ve değerlendirmelere erişim konusunda veliler için önemli katkılar sağladığını göstermektedir. Buna göre veliler, e-portfolyo uygulamasının belge ve değerlendirmelere erişimi önemli ölçüde hızlandırdığını

ve sürekli erişim imkânı sağladığını belirtmişlerdir. Ayrıca, daha kapsamlı içeriklere ulaşabilme ve belgeleri detaylı inceleyebilme fırsatları ortaya çıkmıştır.

E-Portfolyonun Belge ve Değerlendirmeleri Saklama Yönünden Etkilerine İlişkin Bulgular

Velilerin, e-portfolyo sürecinde belge ve değerlendirmeleri saklama yönünden etkilerine ilişkin görüşleri doğrultusunda “Olumlu etki” ve “Sınırlı etki” olmak üzere iki alt tema belirlenmiştir. Bu temalara ilişkin bulgular Tablo 27’de sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 27

Velilerin e-portfolyonun belge ve değerlendirmeleri saklama yönünden etkilerine ilişkin görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Saklama yönünden etkiler	Olumlu etki	Kalıcı olması
		Sürekli erişilebilir olması
		Düzenli olması
	Sınırlı etki	Seçilen içerikleri telefonda saklamaya devam etme

“Olumlu etki” alt teması, e-portfolyo uygulamasının belge ve değerlendirmelerin saklanması açısından velilere sağladığı katkıları ifade etmektedir. Veliler, dijital ortamda belgelerin uzun vadede korunabildiğini, sistemin düzenli bir yapı sunduğunu, istendiğinde kolaylıkla erişim sağlandığını ve önceki çalışmalarla karşılaştırma yapılabildiğini belirtmişlerdir. Bu yönleriyle e-portfolyonun saklama açısından hem süreklilik hem de işlevsellik açısından avantaj sunduğu görülmektedir.

“Saklama yönünden bence kesinlikle çok iyi. Çünkü öbür türlü saklamak çok imkânsız oluyor. Ama burada böyle bir ihtiyacımız yok. Giriyoruz istediğimiz zaman bakıyoruz. Bence en artı puanı alacağı noktalardan biri bu. Çünkü gerçekten çok zorlanıyordum sürekli sil, sil, sil. Çocuğun da birazcık hatıraları kalsın silmeyeyim diyorsun ama bir yere kadar o da oluyor. Bu yönden açıkçası güzel oldu. (V₆)

“Büyük bir kolaylık. Saklamayı hiç düşünmemiş oldum, çünkü MiniPort’ta olduğu için.” (V₁₂)

“Saklamamız gerekmedi ya hani en çok bu etkili oldu. Çünkü diyelim ki olumlu yönde giden veya olumsuz yönde giden bir şey var. İllaki psikoloğa gidiyoruz, gösterebiliyorum mesela. Psikolog daha iyi anlıyor bizden. Ama tabii eve gelen kâğıt değerlendirmelerinde bu böyle olmuyordu.” (V₁₆)

“Sınırlı etki” alt teması ise bazı velilerin, e-portfolyo sistemine rağmen belgeleri geleneksel yöntemlerle saklama eğiliminde olduğunu ortaya koymaktadır. Bu veliler, e-portfolyo sürecinde yer almalarına rağmen kendi seçtikleri içerikleri telefonlarına kaydederek saklama alışkanlıklarını sürdürmüşlerdir.

“Şöyle; zaten ben benim çocuğumun olmayan ya da onunla ilgili olmayan her türlü resimleri siliyordum. O konuda bana çok bir katkısı olmadı.” (V₁₁)

Bu bulgular, e-portfolyo uygulamasının belge ve değerlendirmelerin saklanması açısından velilere önemli kolaylıklar sağladığını göstermektedir. Veliler, belgelerin dijital ortamda düzenli bir şekilde saklanması, uzun vadede erişim imkânı sunmasının ve kaybolma riskini azaltmasının süreci daha verimli hale getirdiğini ifade etmiştir. Ancak, az sayıda velinin önceki saklama alışkanlıklarını sürdürdüğü görülmektedir.

E-Portfolyonun Çocuğu Tanıma Yönünden Etkilerine İlişkin Bulgular

Velilerin, e-portfolyonun çocuklarını tanıma yönünden etkilerine ilişkin görüşleri doğrultusunda “Olumlu etki” ve “Etkisiz” olmak üzere iki ana tema belirlenmiştir. Bu temalara ilişkin bulgular Tablo 28’de sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 28

Velilerin e-portfolyonun çocuğu tanıma yönünden etkilerine ilişkin görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Olumlu Etki	Öğretmen değerlendirmelerinin katkısı	Öğretmen görüş, değerlendirmelerinin katkısı Gelişim raporlarını görmenin katkısı Eksikliklerin giderilmesine katkı
	Belgelerin katkısı	Çocuğun videoları aracılığıyla sınıf içindeki davranışlarını izleyebilme Çocuğun anlatmadıklarını görme Çocuğun gelişimini daha net gözlemleyebilme
	Çocuğun kendini tanınması	Çocuğun kendini tanınmasına katkı
	Aile katılım görevlerinin katkısı	Aile katılım görevlerinin katkısı
Etkisiz	Etkisiz	Etkisi yok

“Olumlu Etki” teması, e-portfolyo uygulamasının çocuklarını tanımaları yönünden olumlu katkı sağladığını belirten velilerin görüşlerini içermektedir. Bu temada, “Öğretmen

Değerlendirmelerinin katkısı”, “Belgelerin katkısı”, “Çocuğun kendini tanıması” ve “Aile katılım görevlerinin katkısı” olmak üzere dört alt temaya ulaşılmıştır.

“Öğretmen Değerlendirmelerinin Katkısı” alt teması, öğretmenlerin e-portfolio üzerinden sunduğu değerlendirme ve geri bildirimlerin, velilerin çocuklarının güçlü ve gelişime açık yönlerini daha iyi anlamalarına katkı sağladığını ifade etmektedir. Bu alt temada, öğretmen görüş ve değerlendirmelerinin katkısı, gelişim raporlarını görmenin katkısı ve eksikliklerin giderilmesine katkı gibi kodlar öne çıkmaktadır.

“Öğretmen gelişim raporunda yazdığı makasla kesme becerisinin desteklenmesi gerekiyor diye yazmış yapabilirsin, yapalım diye. Onları mesela öğrenmiş oldum.”
(V₁₅)

“Evet, mesela yaptığı resimlerden paylaşmış öğretmen, altına yorum yazmış işte resim yeteneği çok iyi, ileride resim alanında üstüne düşebilirsiniz, kursa veya yaz okuluna gönderebilirsiniz şeklinde. Ben güzel resim yaptığını fark ediyordum ama bunu tabii bir öğretmenin söylemesi orada da paylaşması hoşuma gitti.” (V₇)

“Belgelerin Katkısı” alt teması, velilerin e-portfolioya paylaşılan içerikler aracılığıyla çocuklarının gelişimini ve sınıf içindeki davranışlarını izlemenin çocuklarını tanımada etkili olduğuna yönelik görüşleri ifade etmektedir. Bu alt temada veliler, özellikle videolar aracılığıyla çocukların sınıf içi davranışlarını gözlemlediklerini ve anlatmadıkları detayları fark ettiklerini belirtmiştir.

“Arkadaşları ile ilgili olan fotoğraflarda ya da videolarda daha paylaşımcı olduğunu gördüm. Daha işbirliği içerisinde olduğunu gördüm.” (V₈)

“Aile katılım görevlerinin katkısı” alt teması, velilerin e-portfolio sürecindeki aile katılım görevlerinin çocuklarıyla olan etkileşimlerini artırarak onları daha iyi tanımalarına katkı sağladığını belirtmiştir.

“Dikkatini çok iyi kullanabilen bir çocuk olduğunu fark ettim. Örnek veriyorum, en sonki o suya batan nesneler ödevini kendi yorumladı, evde birkaç kere daha yaptı bunu. Çocuğu tanımam açısından etkili oldu yani” (V₁₂)

“Çocuğun kendini tanınması” alt teması, çocukların e-portfolyo sürecinde kendi çalışmalarını inceleyerek kendilerini daha iyi tanıma ve farkındalık kazanma fırsatı bulduklarını ifade etmektedir.

“Çocuğun da kendini tanınması açısından çok güzel.” (V₁₂)

“Etkisiz” teması, bazı velilerin e-portfolyonun çocuklarını tanımalarına herhangi bir katkı sağlamadığını düşündüğünü ifade etmektedir.

“Öyle bir durum olmadı.” (V₁₄)

Bu bulgular, e-portfolyo uygulamasının velilerin çocuklarını daha yakından tanımalarına çeşitli yollarla katkı sağladığını göstermektedir. Öğretmen değerlendirmeleri, belgeler aracılığıyla yapılan gözlemler ve aile katılım görevleri, çocukların güçlü yönlerinin ve gelişim alanlarının fark edilmesini desteklemiştir. Ayrıca bazı çocukların kendi gelişimlerine dair farkındalık kazandığı da belirtilmiştir. Bununla birlikte, bazı veliler uygulamanın bu yönde belirgin bir katkı sağlamadığını ifade etmiştir. Bu durum, e-portfolyonun etkisinin veli deneyimlerine göre değişkenlik gösterebildiğini ortaya koymaktadır.

E-Portfolyonun Veli Katılımı Yönünden Etkilerine İlişkin Bulgular

Velilerin, e-portfolyo sürecinin aile katılımı yönünden etkilerine ilişkin görüşleri doğrultusunda “Olumlu etki” ve “Sınırlı katılım” olmak üzere iki ana tema belirlenmiştir. Bu temalara ilişkin bulgular Tablo 29’da sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 29

Velilerin e-portfolyonun veli katılımı yönünden etkilerine ilişkin görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Olumlu Etki	Aile katılım görevlerinin katkısı	Aile katılım görevleri Aile katılım görevlerinin iletilmesinde kolaylık
	Erişim kolaylığının katkısı	Erişim kolaylığı
	Baba katılımının artması	Baba katılımının artması
Sınırlı Katılım	Görevlerde zaman kısıtı	Aile katılım görevlerindeki zaman kısıtlılığı

“Olumlu Etki” teması, e-portfolyo uygulamasının aile katılımını artırdığına yönelik görüşleri içermektedir. Bu temada, “Aile katılım görevlerine katılım”, “Erişim kolaylığı” ve “Baba katılımının artması” olmak üzere üç alt temaya ulaşılmıştır.

“Aile katılım görevlerine katılım” alt teması, velilerin e-portfolyo üzerinden verilen aile katılım görevleri aracılığıyla çocuklarının eğitimine daha fazla katılım sağlayabildiğine dair görüşleri içermektedir.

“Tabii tabii ben çok aktifim zaten. Öğretmeniniz bir şey yazmasa da sürekli bakıyorum bir ödevim var mı diye. Bir tek birinde geç yapmıştım işte domuz gribi geçirdim, çok ağır geçirdim. Süresi geçmiş oldu. Yoksa biz hevesle bekliyorduk yani.” (V₁)

“Ya aile katılımlarını yapmamız bence iyi oluyordu. Biz de dahil oluyorduk en azından çocukla bir şeyler yapmak açısından. Her gün yapılsa daha iyi olurdu benim için. Oturup bir şey yapacaktık. (V₁₁)

“Erişim kolaylığı” alt temasında veliler, e-portfolyonun aile katılımına katkı sağlamasının en önemli nedenlerinden birinin ailenin belge ve değerlendirmelere sürekli ve kolay erişim imkânı olduğunu belirtmiştir.

“Tabii ki yani ben söylediğim gibi haftada iki kere bakıyordum. İki gün önce girdim en son hatta gelişim raporunu da o zaman okudum. Yani devamsızlıklarını görebiliyorum, işte etkinliklerimizi zaten görüyorum. Sürekli bakabiliyorum.” (V₆)

“Baba katılımının artması” alt teması, e-portfolyo sayesinde babaların da sürece daha fazla dahil olduğuna dair görüşleri ifade etmektedir.

“Babası katılabildi mesela işte hani bir iki tane ödev verilmişti ya ev ödevi. Mesela babası da hani işin içine girdi falan o farkı oldu.” (V₁₃)

“Sınırlı katılım” teması, bazı velilerin e-portfolyonun veli katılımına olumlu katkı sağlamakla birlikte, bazı faktörlerin katılımı kısıtladığını düşündüğünü ifade etmektedir. Bu temada “Görevlerde Zaman Kısıtı” olmak üzere bir alt tema belirlenmiştir.

“Görevlerde Zaman Kısıtı” alt teması, aile katılım görevlerinin yüklenmesi için zaman sınırı olmasının veli katılımını sınırladığına dair görüşleri içermektedir.

“Aile katılımlarına biz çok fazla katılamadık. Tarihleri ve saatleri kısıtlı vermiş öğretmen galiba. Hatta bir tanesini yapmıştık, yükleyemedik. Gece 12'den sonra olur diye düşündüm, saati varmış fark etmedim. Bir tanesine katılabildik. Aslında çok keyifli. Çocuğum da çok heyecanlanıp yapardı ama bir tanesini yapabildik.” (V₅)

Bu bulgular, e-portfolyo uygulamasının özellikle erişim kolaylığı ve aile katılım görevleri aracılığıyla veli katılımını artırma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca veliler, e-portfolyo sayesinde baba katılımının teşvik edildiğini ifade etmiştir. Bununla birlikte, bazı veliler aile katılım görevlerindeki zaman kısıtı nedeniyle sürece tam olarak dahil olamadıklarını belirtmiştir.

E-Portfolyonun Çocuk Katılımı Yönünden Etkilerine İlişkin Bulgular

Velilerin, e-portfolyonun çocuk katılımı yönünden etkilerine ilişkin görüşleri doğrultusunda “Olumlu etki” ve “Etkisiz” olmak üzere iki ana tema belirlenmiştir. Bu temalara ilişkin bulgular Tablo 30’da sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 30

Velilerin e-portfolyonun çocuk katılımı yönünden etkilerine ilişkin görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Olumlu Etki	Aile ile katılım	Aile ile içeriklere erişim Aile ile aile katılım görevi yükleme
Etkisiz	Çocuk katılımına izin vermeme	Çocuk katılımına izin vermeme

“Olumlu Etki” teması, e-portfolyo uygulamasının çocuk katılımı üzerinde olumlu etkiler yarattığını belirten veli görüşlerini içermektedir. Bu temada “Aile ile katılım” olmak üzere bir alt tema ortaya çıkmıştır.

“Aile ile katılım” alt teması, çocukların e-portfolyo sürecine aileleriyle birlikte katılım sağlaması, içerikleri birlikte incelemesi ve aile katılım görevlerini birlikte yüklemesi gibi uygulamaları kapsamaktadır. Veliler, bu süreçte çocuklarının eğitim sürecine daha fazla dahil olduğunu ve e-portfolyonun bu katılımı teşvik ettiğini ifade etmiştir.

“Merak ediyorduk yeni bir şeyler var mı, bize göre bir şey var mı diye. Ben normalde kızıma telefon vermem ama merakla bekliyor anne girelim mi, anne girelim mi, şuna da bakalım, buna da bakalım diye. Patates, ip ikisini de yapmak istedi ipi mi yapalım yoksa patatesi mi yapalım anne? Hani bize her hafta verseniz veya haftada 3 gün verseniz biz yapardık yani.” (V₁)

“Birlikte baktık. Önce kontrol edelim bakalım var mı ödevimiz, o şekilde açtık baktık. Bak dedim burada fotoğraflarınızı paylaşıyor öğretmenim, Buradan size kalp

atıyoruz, beğeniyoruz. Oradaki ödevlerini takip etmesi, yüklenmesi konusunda benimle beraber hevesli bir şekilde baktı hep. O da baya ilgiliydi bu konuda.” (V₈)

“Etkisiz” teması, e-portfolyo uygulamasının çocuk katılımı yönünden herhangi bir etki göstermediğine yönelik görüşleri içermektedir. Bu temada, “Çocuk katılımına izin vermeme” olmak üzere bir alt tema belirlenmiştir.

“Çocuk katılımına izin vermeme” alt teması, bazı velilerin çocuklarının e-portfolyoyu kullanmasına izin vermediğini ifade etmektedir.

“Göstermedim ona. Çünkü eğer ona gösterseydim her saniyesinde kendimi göster okulumu göster arkadaşımı göster diyecek.” (V₁₀)

“Ben ona hiç bahsetmedim diyebilirim. Bu beş yaş grubu ya nasıl olsa biraz daha böyle e-okul gibi veli ile öğretmen arasında kalsın istedim. Bilmiyorum hata mı yaptım ama...” (V₁₆)

Bu bulgular, e-portfolyo uygulamasının çocukların sürece katılımını destekleyen bir araç olarak görüldüğünü ortaya koymaktadır. Velilerin ifadeleri, çocuk katılımının genellikle aileyle birlikte gerçekleştiğini göstermektedir. Ancak bazı veliler, çeşitli nedenlerle çocuklarının bu sürece dahil olmasına izin vermemiştir. Bu durum, çocuk katılımının büyük ölçüde veli tercihinin bağlı olarak değiştiğini ve uygulamanın etkisinin bu doğrultuda farklılaştığını göstermektedir.

E-Portfolyonun Çocuk-Aile İletişimi Yönünden Etkilerine İlişkin Bulgular

Velilerin, e-portfolyo sürecinin çocuklarıyla olan iletişimlerine etkisine dair görüşleri doğrultusunda “Olumlu etki” ve “Etkisiz” olmak üzere iki ana tema belirlenmiştir. Bu temalara ilişkin bulgular Tablo 31’de sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 31

Velilerin e-portfolyonun çocuk-aile iletişimi yönünden etkilerine ilişkin görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Olumlu Etki	Aile katılım görevlerinin katkısı	Aile katılım görevleri hakkında iletişim
	Belgelerin katkısı	İçerikler hakkında iletişim
	Değerlendirmelerin katkısı	Öğretmen değerlendirmelerinin çocukla paylaşılması Öğretmen değerlendirmeleri doğrultusunda destek sağlama
	Baba-çocuk iletişiminin artması	Baba-çocuk iletişiminin artması
Etkisiz	Çocuğun dahil edilmemesi	Çocuğun e-portfolyodan haberdar olmaması

“Olumlu Etki” teması, e-portfolyo uygulamasının çocuk-aile iletişimini artırdığına dair veli görüşlerini içermektedir. Bu temada, “Aile katılım görevlerinin katkısı”, “Belgelerin katkısı”, “Değerlendirmelerin katkısı” ve “Baba-çocuk iletişiminin artması” olmak üzere dört alt temaya ulaşılmıştır.

“Aile katılım görevlerinin katkısı” alt teması, e-portfolyo sürecinde aile katılım görevlerinin çocuk-aile iletişimini artırdığını ifade etmektedir. Veliler, aile katılım görevlerini hazırlama ve yükleme süreçlerinde çocuklarıyla daha fazla etkileşim kurduklarını ve bu süreçlerin iletişimi artırdığını belirtmiştir.

“Tabi tabi, anlatıyorsun mesela. İşte şöyle şöyle portfolyo ödevi var diye. İyi oluyor yani çocuk da farklı bir şeye yönelmiş gibi hissediyor kendini. Hani sonuçta yükleme yapınca aa gördü mü öğretmenim gördü mü diyor” (V₁₃)

“Yani aile katılım ödevleri ile aslında çocuğun neyi daha çok sevdiğini, sevmediğini biraz anlamış oldum. Etkinliklere ne tür tepkiler verdiğini anlamış oldum. Dediğim gibi bir kısıtlama yapmışım çocuğuma evde sadece bir boyama kitabı, bir çizgi çizme

falan verip yaptırıyordum. Daha iyi tanıdım çocuğumu mesela. O yüzden iletişimimiz daha da güçlendi” (V₁₆)

“Belgelerin katkısı” alt teması, velilerin e-portfolyo sistemine yüklenen belgeleri çocuklarıyla birlikte inceleyerek bunlar üzerine sohbet ettiklerini ifade etmektedir. Veliler, çocuklarıyla birlikte e-portfolyoya yüklenen içerikleri inceleyerek onların çalışmaları, gelişimleri ve değerlendirmeleri hakkında konuştuklarını belirtmiştir.

“Evet. Mesela az önce de baktığımızda çok dikkatini çekti. Aa bak evet biz bunu da yapmıştık, evet anne bunlar vs. Hani o görsel çocuğun anlatmasına yetiyor diyebilirim. Hafıza açısından da çok güzel hatırlıyor yani.” (V₁₂)

“Birlikte mesela gün içerisinde yaptıklarına bakıp bunları yapmışsınız falan diye daha çok sohbet edebildik. O da merak etti, yanıma geldi oturdu dinledi.” (V₅)

“Değerlendirmelerin katkısı” alt teması, velilerin e-portfolyoda yer alan öğretmen değerlendirmelerini çocuklarıyla paylaştığını ve gerekli durumlarda öğretmen değerlendirmeleri doğrultusunda çocuklarına destek sağlayarak etkileşim kurduklarını ifade etmektedir.

“Mesela benim çocuğum kaybetmeyi sevmezdi, sürekli kazanmak isterdi. Şu an evde bunu çok fazla göstermemeye başladı ama okulda hala gösteriyormuş. Gelişim raporlarında bunları okudukça diyorum ki çocuğuma; bak kaybetmek önemli bir şey değil, seni üzecek bir şey değil, sen tekrar yapmak için uğraşmalısın. Hani beraber uğraşabiliriz tek başına yapamıyorsan. Bunlarla ilgili konuşmalarımız geçiyor mesela. Çok faydası oluyor.” (V₆)

“Baba-çocuk iletişiminin artması” alt teması, e-portfolyo uygulamasının babaların çocuklarıyla olan etkileşimini artırdığı yönündeki görüşleri içermektedir. Veliler, babaların eğitim sürecine daha fazla dahil olarak çocuklarıyla daha fazla sohbet ettiklerini belirtmiştir.

“Mesela babayla zaman geçiriyorsa çok hoşuna gidiyor. Hamurdan bir şeyler yapmış, tavşan yapmış mesela. Biz dedik ki yapamadın, hadi bir de siz yapın göreyim

dedi. Mesela bunları pek yapan çocuk değildi ama hani farklı farklı deneyimler kazanarak beraber oyun oynama becerisini geliştirdi.” (V₁₆)

“Etkisiz” teması, e-portfolyo uygulamasının çocuk-aile iletişimine herhangi bir katkı sağlamadığına dair veli görüşlerini içermektedir. Bu temada “Çocuğun dahil edilmemesi” olmak üzere bir alt temaya ulaşılmıştır.

“Çocuğun dahil edilmemesi” alt teması, bazı çocukların e-portfolyo sürecine dahil edilmemesi veya sürecin onlara hiç açıklanmaması durumunu ifade etmektedir. Velilerden biri, çocuğunun e-portfolyo sürecinden haberdar olmadığını belirtmiştir.

“Onun bana söylemediği şeyleri ben zaten öğreniyordum başkalarından. O hiç söylemez. Öğrendiğimde de tepkisi nereden biliyorsun, kim söyledi oluyor. Söylemedim yani ona MiniPort’u söylemedim. O sistemin varlığını bilmek demek her saat başı ben oraya gireceğim demek.” (V₁₀)

Bu bulgular, e-portfolyo uygulamasının çocuk-aile iletişimini artırma potansiyeline sahip olduğunu, özellikle aile katılım görevleri, öğretmen değerlendirmeleri ve belgelerin çocuklarla daha fazla iletişim kurmayı teşvik ettiğini göstermektedir. Ayrıca, e-portfolyo ile baba-çocuk iletişiminin de desteklendiği belirlenmiştir. Bununla birlikte, az sayıda veli çocuğunu e-portfolyo sürecine dahil etmediği için bu sürecin çocuk-aile iletişimine katkı sağlamadığını düşünmektedir.

E-Portfolyonun Aile-Öğretmen İletişimi Yönünden Etkilerine İlişkin Bulgular

Velilerin, e-portfolyonun öğretmenle iletişimlerine etkilerine ilişkin görüşleri doğrultusunda “Olumlu etki” ve “Etkisiz” olmak üzere iki tema belirlenmiştir. Bu temalara ilişkin bulgular Tablo 32’de sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 32

Velilerin e-portfolyonun aile-öğretmen iletişimi yönünden etkilerine ilişkin görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Aile-öğretmen iletişimi	Olumlu etki	İletişimin artması
		İletişimin daha verimli hale gelmesi
	Etkisiz	İletişimde farklılık yok

“Olumlu Etki” teması, e-portfolyo uygulamasının öğretmenle iletişimi artırdığına dair veli görüşlerini içermektedir. Bu temada, iletişimin artması ve iletişimin daha verimli hale gelmesi gibi kodlar yer almaktadır. Bu temaya yönelik görüş bildiren veliler, e-portfolyo sayesinde çocuklarının gelişimi hakkında daha fazla bilgi edinebildiklerini ve öğretmenle daha fazla etkileşim kurduklarını belirtmiştir. Ayrıca, e-portfolyo üzerinden erişebildikleri bilgiler sayesinde öğretmenle yapılan görüşmelerin daha odaklı ilerlediğini ve iletişimin daha verimli hale geldiğini ifade etmişlerdir.

“Öğretmenimiz o aile katılımlarında falan tarihleri falan vermeye çalıştı hani söyledi ödevlere bakabilir misiniz saat, tarih koydum falan diye. Yani önemsedik biz de hani öğretmenimiz o şekilde söyleyince. Beraber hani aynı konu üzerinde sohbetimiz oldu yani.” (V₅)

“Öğretmenimiz için artı yönleri olabilir. Öğretmeni devamlı rahatsız etmedik, ödev ne diye soru sormadı kimse. Biz de devamlı yazmıyoruz ona. Kendimiz bakıyorduk, oradan bakıyorduk yani.” (V₁₀)

“Etkisiz” teması, velilerin öğretmenle iletişim sıklığında veya içeriğinde e-portfolyo uygulaması sonrasında kayda değer bir değişiklik yaşamadıklarına yönelik görüşlerini kapsamaktadır.

“Yok yani öğretmenle iletişimim aynı. Normalde nasıl konuşuyorsak, görüşüyorsak öyle.” (V₁₁)

“Öğretmenimizle iletişimize etkisi olmadı, hep iletişim halindeydik zaten. Sürekli bizimle iletişim halindeydi sağ olsun. Yani bir etkisi olmadı.” (V₁₅)

Bu bulgular, e-portfolyo uygulamasının aile-öğretmen iletişimini artırma potansiyeline sahip olduğunu, ancak bu etkinin tüm veliler için aynı düzeyde hissedilmediğini göstermektedir. Bazı veliler, e-portfolyo sayesinde öğretmenle daha sık ve daha verimli iletişim kurduklarını ifade ederken, diğerleri süreçte herhangi bir değişiklik yaşamadıklarını belirtmiştir.

E-Portfolyonun İlkokula Aktarımına Yönelik Görüşlere İlişkin Bulgular

Velilerin, e-portfolyoların ilkokula aktarımına ilişkin görüşleri doğrultusunda “Olumlu görüş” olmak üzere tek bir temaya ulaşılmıştır. Bu temaya ilişkin bulgular Tablo 33’te sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 33

Velilerin e-portfolyonun ilkokula aktarımına ilişkin görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
İlkokula aktarım	Olumlu görüş	İlkokul öğretmenin çocuğu tanınması
		Çocuğu doğru yönlendirme
		Paylaşılması uygun

“Olumlu Görüş” teması, e-portfolyo uygulamasının ilkokula aktarılmasının katkı sağlayacağına yönelik veli görüşlerini içermektedir. Velilerin tamamı yönde görüş bildirmiştir. Bu temada, ilkokul öğretmenin çocuğu tanınması, çocuğun doğru yönlendirilmesi ve paylaşılmasının uygun olması gibi kodlar yer almaktadır.

“Bence Türkiye standartlarında bunun olması gerekiyor. Çünkü bir çocuğun yeteneğinin hangi yönde olduğunu ancak anaokulu öğretmenleri bilir. Mesela öğretmenimizin çocuğum hakkında söylediği şeyler nokta atışı oluyor bazen. Mesela bunu ilkokul öğretmenine anlatamıyorsun. Ya da ilkokul öğretmenin anlaması zaman alıyor.” (V₁₀)

“İsterim aynen güzel olur. Yani çocuğun önden bir tanımış olur. Nelerde eksik, nelerde iyi. Bence çok güzel bir şey yani.” (V5)

Bu bulgular, velilerin e-portfolyo içeriklerinin ilkökul öğretmenine aktarılmasına dair olumlu görüşe sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Veliler, e-portfolyonun çocukların gelişim süreçlerini kayıt altına alarak ilkökul öğretmenlerine bilgi sağlayabileceğini ve çocukların doğru yönlendirilmesine katkı sunacağını ifade etmiştir.

E-Portfolyonun Çocuklar İçin Etkilerine Yönelik Görüşlere İlişkin Bulgular

Velilerin, e-portfolyonun çocuklar üzerindeki etkilerine ilişkin görüşleri doğrultusunda “Olumlu etki” olmak üzere tek bir temaya ulaşılmıştır. Bu temaya ilişkin bulgular Tablo 34’te sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 34

Velilerin e-portfolyonun çocuk için etkilerine ilişkin görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Olumlu etki	Çocuk-aile etkileşimi	Aile etkileşimi sağlaması Baba ile etkileşiminin artması
	Duygusal katkı	Heyecan duyma/mutlu olma Hoşa gitme/keyif alma Çocuğun kendini özel hissetmesi Sorumluluk duygusu
	Öz değerlendirme	Çocuğun kendini tanıması Daha önceki çalışmaları hatırlama/inceleme
	Çocuk katılımı	Çocuk katılımı İçerik yükleme hevesi Aile katılım görevlerini yapmaya heves
	Gelişimsel katkı	Çocuğun eksikliklerine müdahale imkânı

“Olumlu Etki” teması, e-portfolio uygulamasının çocuklar üzerinde çeşitli yönlerden olumlu etkiler yarattığını belirten veli görüşlerini içermektedir. Velilerin tamamı bu temaya yönelik görüş bildirmiştir. Bu temada, “Çocuk-aile etkileşimi”, “Duygusal katkı”, “Öz değerlendirme”, “Çocuk katılımı” ve “Gelişimsel katkı” olmak üzere beş alt temaya ulaşılmıştır.

“Çocuk-aile etkileşimi” alt teması, e-portfolio sürecinin çocukların aileleriyle olan iletişimini ve etkileşimini artırdığına yönelik veli görüşlerini içermektedir. Veliler, çocuklarının aileleriyle birlikte içerikleri inceleyerek çocuk-aile etkileşiminin arttığını ifade etmiştir. Bunun yanı sıra, bazı veliler babaların sürece daha fazla dahil olduğunu ve çocuklarıyla olan iletişimlerinin güçlendiğini belirtmiştir.

“Orada birebir fotoğrafları, yaptıkları biraz daha fazla olduğu için beraber oturup inceleme şansımız oluyordu. Birbirimize bazı şeyleri anlatma açısından katkısı sağladı.” (V₉)

“Öğretmen oraya bir ödev verirse giriyoruz çocukla birlikte yapıyoruz ya da çocuk okulda bir şey yapmışsa, öğretmen onu oraya atmışsa o şekilde bir konuşmamız oluyor ya da o bir fikir alışverişi yapıyoruz.” (V₁₁)

“Duygusal katkı” alt teması, e-portfolio sürecinin çocuklarda kendini özel hissetme, heyecan, mutluluk, heves, keyif alma ve sorumluluk gibi olumlu duygusal deneyimler oluşturduğuna yönelik veli görüşlerini içermektedir. Veliler, çocuklarının çalışmalarının belgelenmesinin onların motivasyonunu artırdığını ve sürece karşı daha istekli hale geldiklerini ifade etmiştir.

“Kendine özel bir şey yapılmış gibi hissetti. Orada onun sayfası var, giriyor, görüyor, fotoğrafı çıkıyor. Onun için heyecan verici oldu. Mutlu oldu yani.” (V₁)

“Çocuk açısından ödevlere, sorumluluklarına daha çok teşvik edici ve daha heyecanlı, istekli olmasını sağladı. Bu yönden güzeldi.” (V₅)

“Öz değerlendirme” alt teması, velilerin çocuklarının e-portfolio süreciyle birlikte kendi gelişimlerini takip edebilme, önceki çalışmalarını inceleyerek kendilerini değerlendirme fırsatı bulduklarını ifade ettiği görüşleri kapsamaktadır.

“Kendisini takip edebildi, bakabildi. O açıdan da güzel bir gelişim gösterdi.” (V₅)

“Çocuk katılımı” alt teması, e-portfolio sürecinin çocukların sürece daha fazla katılım göstermesini sağladığını, içerik yükleme konusunda onları motive ettiğini ve aile katılım görevlerini yerine getirme konusunda istekli hale getirdiğini ifade eden veli görüşlerini içermektedir.

“Mesela ev ödevleri daha öncesinde bir kâğıda çizilmiş, resim, yazı gibi şeyler gelirdi. Ama burada etkinliği yapıp, videoyu çekip kaydetmek ya da fotoğraflarını çekmek onun için etkiliydi. Dur böyle de çekeyim, bak bunu da yapayım, bunu da görsün arkadaşlarım ya da öğretmenim diye.” (V₆)

“Gelişimsel katkı” alt teması, velilerin e-portfolio aracılığıyla eriştikleri belge ve değerlendirmeler sayesinde çocuklarının gelişim alanlarındaki eksiklikleri fark ettiklerini ve bu eksikliklere yönelik destek sağlayarak çocuklarının gelişimine katkıda bulunduklarını ifade ettikleri görüşleri içermektedir.

“Bizim çocuğu takip etmemiz, daha çok üstüne gitmemizi sağladı. Mesela ben makas kullanmada eksikliği olduğunu orada okuduğum için daha çok üstüne gittim. Bir de mesela desteklenmesi gerekiyor dedi öğretmenimiz, yapabilirsin sen bunu yaparsın gibi. Ben de bunu daha çok söylemeye başladım.” (V₁₅)

Bu bulgular, e-portfolio uygulamasının çocuklar açısından duygusal, sosyal, bilişsel ve gelişimsel katkılar sunduğunu göstermektedir. Veliler, e-portfolioyunun çocuklarının aileleriyle etkileşimini artırdığını, olumlu duygusal katkılar sağladığını, motivasyonlarını ve katılımlarını güçlendirdiğini, sorumluluk bilincini geliştirdiğini, öz değerlendirme imkânı sunduğunu ve çocuğun eksik olduğu alanlara yönelik müdahale fırsatı sağladığını ifade etmiştir.

E-Portfolyonun Veliler İçin Etkilerine Yönelik Görüşlere İlişkin Bulgular

E-portfolyo sürecinin veliler için etkilerine ilişkin veli görüşleri doğrultusunda “Olumlu etki” olmak üzere tek bir temaya ulaşılmıştır. Bu temaya ilişkin bulgular Tablo 35’te sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 35

Velilerin e-portfolyonun veli için etkilerine ilişkin görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Olumlu Etki	Çocuk-aile etkileşimi	Çocukla iletişimin artması Çocukla birlikte keyifli vakit geçirme
	Duygusal katkı	Hoşa gitme/mutlu olma Sorumluluk duygusu Kendini özel/ayrıcalıklı hissetme Heyecan/istek duyma
	Gelişimsel izleme	Çocuğu gözlemleme imkanı Somut içerikler Çocuğun anlatmadığı şeyleri görme imkanı Çocuğun yapabildiği ve yapamadıklarına dair bilgi alma Çocuğun eksikliklerine müdahale imkanı Çocuğu doğru yönlendirme imkanı
	Dijital kolaylıklar	Saklama kolaylığı Velinin takibini kolaylaştırması Emoji/yorum ekleyebilme
	Farkındalık kazanma	Velinin farkındalığının/bilincinin artması Etkinlikler hakkında bilgi/açıklama görmek

“Olumlu Etki” teması, e-portfolyo uygulamasının veliler için çeşitli açılardan olumlu etkiler yarattığını belirten veli görüşlerini içermektedir. Velilerin tamamı bu temaya yönelik

görüş bildirmiştir. Bu temada, “Çocuk-aile etkileşimi”, “Duygusal katkı”, “Gelişimsel izleme”, “Dijital kolaylıklar” ve “Farkındalık kazanma” olmak üzere beş alt temaya ulaşılmıştır.

“Çocuk-aile etkileşimi” alt teması, velilerin e-portfolyo sürecinin çocuklarıyla olan iletişim ve etkileşimlerini artırdığına dair görüşlerini içermektedir. Veliler, e-portfolyo sayesinde çocuklarının eğitim süreçleri hakkında daha fazla konuşma fırsatı bulduklarını ve çocuklarıyla birlikte keyifli vakit geçirdiklerini ifade etmiştir.

“Birlikte bir şeyler yapabilmemiz için güzel oldu. Yani birlikte vakit geçirebildik daha fazla. Bir ödev vermişti öğretmenimiz, onu yaparken çok eğlenmiştik.” (V₈)

“Duygusal katkı” alt teması, e-portfolyo sürecinin veliler üzerinde mutluluk, heyecan ve kendini özel hissetme gibi duygusal katkılar sağladığını belirten görüşleri kapsamaktadır.

“Bu bence bizim özel hissettiğimiz bir durum oldu. Çünkü bakınca böyle bir olanak kimsede olmayabiliyor. Yani şöyle söyleyeyim böyle bir şeyin olmasını düşünür müydünüz deseniz beklentilerimi kesinlikle üstüne çıkardı derdim. Öğretmenimiz ve sizin sayenizde çok güzel bir şey oldu gerçekten. Çünkü etkinliklerimiz kağıtlarla geliyordu, ne oluyordu yeri geliyor çöpe atılıyordu. Ama bence böyle bir platformun olması süper oldu.” (V₁₂)

“Gelişimsel izleme” alt teması, velilerin e-portfolyo aracılığıyla çocuklarını daha yakından gözlemleyebildiklerini ve gelişimlerini takip edebildiklerini ifade ettiği görüşleri içermektedir. Bu alt temada veliler, çocuklarının anlatmadığı şeyleri görebilme, eksikliklerini fark etme ve onları daha doğru yönlendirme imkânı bulduklarını belirtmiştir.

“Ben çok etkili buluyorum. Çocuğumu daha iyi tanımış oluyorum. Hani okuldaki yapabildikleri, yapamadıklarını görüyorum. Yaptıklarıyla yapamadıkları arasında bir değerlendirme yaptığımda yapamadıklarının üstüne gidiyorum mesela.” (V₁₅)

“Benim açımdan da iyi bir şey. Çocuğunu tanıyorsun, görüyorsun. Eksik olan, pozitif, negatif yönlerini görüyorsun çocuğun. Ona göre de yönlendirebiliyorsun.”

(V₁₃)

“Dijital kolaylıklar” alt teması, e-portfolyo sisteminin velilere belgeleri saklama, süreçleri takip etme ve içeriklere hızlıca erişme kolaylığı sunduğunu belirten görüşleri kapsamaktadır. Bazı veliler, e-portfolyo sisteminin içeriklere tepki verme ve yorum yapma imkânını da olumlu değerlendirdiğini ifade etmiştir.

“Dediğim gibi öğretmenle birebir görüşmek bazen çok imkânsız oluyor, saatlerimiz uyumuyor falan. Şimdi sistemde girdiğim zaman en azından her şey elimin altında.”

(V₇)

“Mesela çocukların birebir videoları, birebir resimleri, birebir görüntüleri, yaptıkları şeyler, yapmadıkları şeyler. Mesela bir oyun katılımında ne kadar oyuna adapte oluyor, ne kadar oyuna katılabiliyor bunları hepsini görme açısından tabii ki de iyi geldi bize yani.” (V₉) *“Beğeni, kalp falan koyma şeyleri var. O da güzel bir şey bence.”* (V₁₁)

“Farkındalık kazanma” alt teması, velilerin e-portfolyo sayesinde çocuklarının eğitim süreçleri hakkında daha fazla bilgi edindiklerini ve okul öncesi eğitim sürecine dair daha fazla farkındalık kazandıklarını belirttiği görüşleri kapsamaktadır.

“Ben şunu fark ettim. Bu gelen şeyler aslında aileleri de eğitti bir yerde, bize de bir şeyler yapmayı öğretti. Aa demek ki böyle bir şey de varmış, evde böyle etkinlikler yapabiliriz gibi biz de eğitim aldık gibi olduk. Çünkü ebeveynler olarak bize de bir görev düştü. Ben çocuğumu belirli etkinliklerle sınırlandırmışım. Yani öyle bir kitap verip işte bunu çiz, çizgileri çiz, kareleri boya, üçgenleri kırmızıya boya falan bununla olmuyormuş mesela. Arada böyle güzel şeyler veya farklı deneyimler kazandık, eğlenerek öğrenmeyi çok güzel yaptık.” (V₁₆).

Bu bulgular, e-portfolyo uygulamasının veliler açısından hem duygusal hem de işlevsel katkılar sağladığını göstermektedir. Veliler, e-portfolyonun çocuklarıyla iletişimlerini artırdığını, sistemi kullanmaktan mutluluk ve heyecan duyduklarını, kendilerini özel ve ayrıcalıklı hissettiklerini ifade etmiştir. Ayrıca, e-portfolyonun çocuklarının gelişimini daha yakından izleme olanağı sunduğunu ve dijital kolaylıklar sayesinde süreci daha pratik hale getirdiğini belirtmişlerdir. Bununla birlikte, eğitim sürecine dair farkındalıklarının arttığını ve çocuklarının gelişimine daha bilinçli bir şekilde katkı sunabildiklerini dile getirmişlerdir.

E-Portfolyo Uygulama Sürecine Yönelik Velilerin Genel Değerlendirmelerine İlişkin Bulgular

Velilerin, e-portfolyo uygulamasına yönelik genel değerlendirmeleri doğrultusunda “Olumlu görüşler”, “Sınırlılıklar” ve “Öneriler” olmak üzere üç ana tema belirlenmiştir. Bu temalara ilişkin bulgular Tablo 36’da sunulmuş olup, detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 36

Velilerin e-portfolyo uygulamasına yönelik genel değerlendirmeleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Olumlu görüşler	Sürekli ve sistematik dokümantasyon	Kalıcılık
		Sürdürülebilir olması
		Sürekli gözlem/takip imkanı
	Çocuğu tanıma ve değerlendirme	Düzenli ve sistematik dokümantasyon sağlama
		Çocuğun sınıf içi katılımını gözlemleme
		Öğretmen görüş/değerlendirmelerine erişim
		Çocuğun yaptıklarını-yapamadıklarını görme
	Katılım ve etkileşim	Çocuğu daha iyi tanıma imkanı
		Velinin kapsamlı dokümantasyona erişimi
		Aile katılım imkanı olması
		Baba katılım imkanı
		Aile içi iletişimin artması
	Veli farkındalığı	Çocuk katılımı
		Veli tepki/yorumlarına izin verilmesi
		Velinin farkındalığının artması
Sınırlılıklar	Veli katılımına yönelik kısıtlar	Etkinlikler hakkında bilgi/açıklama olması
		Her içerikte yorum yapma imkanı olmaması
	Alternatif paylaşım yöntemlerinin devam etmesi	Aile katılım görevlerinde zaman kısıtı olması
Öneriler	İleri kademelere aktarım	Whatsaptan paylaşımların devam etmesi
	Teknolojik iyileştirmeler	Sürdürülmesi talebi
		Sisteme girişin daha kolay olması
	Uygulama sürecinin geliştirilmesi	İçerik/görev yüklendiğinde bildirim alma önerisi
		Öğretmen tarafından görevlerin takip edilmesi
		Uygulama sürecinin daha uzun olması önerisi
		Daha fazla bireysel içerik
		Dokümantasyon için sadece e-portfolyonun kullanımı
	Velilere yetki ve esneklik	Velilere daha fazla yetki verilmesi
		Aile katılım görevleri için geniş zaman verilmesi
		Aile katılım görevlerinde istenen medya türünün yüklenebilmesi

Olumlu Görüşler teması, velilerin e-portfolio sürecini ve içeriklerini faydalı bulduklarına dair görüşleri kapsamaktadır. Bu temada “Sürekli ve sistematik dokümantasyon”, “Çocuğu tanıma ve değerlendirme”, “Katılım ve etkileşim” ve “Veli farkındalığı” olmak üzere dört alt temaya ulaşılmıştır.

“Sürekli ve sistematik dokümantasyon” alt teması, velilerin e-portfolio sisteminin kalıcı ve sürdürülebilir bir dokümantasyon sağladığını, sürekli gözlem ve takip imkânı sunduğunu ve eğitim sürecinde sistematik bir kayıt oluşturduğunu ifade ettiği görüşleri kapsamaktadır.

“En temelden bir çocuğa eğitim veriliyor ve bu eğitim lise çağına, üniversite çağına kadar bir yerde kalıcı kalıyor. Bence bu yönden aşırı faydalı bir şey.” (V₁₆)

“Çocuğu tanıma ve değerlendirme” alt teması, velilerin e-portfolio aracılığıyla çocuklarının sınıf içi katılımını gözlemleyebildiğini, öğretmen görüş ve değerlendirmelerine erişebildiğini ve çocuklarının gelişimini daha iyi takip edebildiğini belirttiği görüşleri içermektedir.

“Olumlu yönleri, dediğim gibi çocuğumuzu daha iyi tanıma fırsatımız oldu. Yaptıkları, yapamadıklarını ayırt edebilmiş olduk. Sınıf içerisindeki etkinliklere katılım sağlamış mı, katılım sağlamamış mı onları görmüş olduk.” (V₁₅)

“Katılım ve etkileşim” alt teması, e-portfolio sürecinin velilerin kapsamlı dokümantasyona erişimini kolaylaştırdığını, aile katılım imkanlarını artırdığını ve baba katılımını teşvik ettiğini belirten veli görüşlerini kapsamaktadır. Ayrıca bu alt temada veliler, e-portfolio aracılığıyla aile içi iletişimin güçlendiğini ve çocuk katılımının da arttığını ifade etmiştir.

“Tabii ki aile içi iletişim de olmuş oldu, aile katılımları yapmış olduk.” (V₁₅)

“Veli farkındalığı” alt teması, e-portfolio uygulamasının velilerin farkındalığını artırdığını, eğitim sürecine dair daha bilinçli olmalarına yardımcı olduğunu ve etkinlikler

hakkında bilgi edinmelerini sağladığını belirten görüşleri içermektedir. Veliler, sürecin kendileri için de bir öğrenme fırsatı sunduğunu ifade etmiştir.

“Dediğim gibi beni daha sorumlu bir anne yaptı mesela. Hani önüne bir kitap verip sınırlandırmadım, ben de öğrendim bir şeyler, birlikte vakit geçirdik.” (V₁₆)

“Gün içinde yaptığı etkinlikleri de öğretmen detaylı, açıklamalı şekilde yazdığı için bugün bunu yapmışlar diyebiliyorum. Bence çok güzel.” (V₇)

Sınırlılıklar teması, velilerin e-portfolyo sürecine dair çeşitli kısıtlayıcı unsurları dile getirdikleri görüşleri kapsamaktadır. Bu temada, “Veli katılımına yönelik kısıtlar” ve “Alternatif paylaşım yöntemlerinin devam etmesi” olmak üzere iki alt tema belirlenmiştir.

“Veli katılımına yönelik kısıtlar” alt teması, bazı velilerin her içerikte yorum yapma imkânının bulunmamasını bir sınırlılık olarak değerlendirdiklerini, aile katılım görevlerinde belirlenen zaman sınırlamasının sürece katılımı zorlaştırdığını ve tüm velilerin sürece aktif olarak katılmamasının e-portfolyo uygulaması açısından bir sınırlılık oluşturduğunu ifade ettikleri görüşleri içermektedir.

“Mesela her fotoğrafın altında yorum bölümü yok. Yani yorum yapabilmek isterim.” (V₆)

“Yani şikâyet sayılmaz aslında benim eksikliğim ama iki haftada bir diye kısıtlama süresi olmasa daha iyi olurdu. Ayda bir ödev verilse, istediğiniz zaman yapın, bir ay mühlet var denseydi, çok daha güzel verim alınacağını ben düşünüyorum.” (V₁₆)

“Alternatif paylaşım yöntemlerinin devam etmesi” alt teması, bazı velilerin, e-portfolyo platformuna rağmen WhatsApp gibi alternatif yöntemlerin kullanılmaya devam edilmesinin süreci sekteye uğrattığını ifade ettikleri görüşleri kapsamaktadır. Veliler, belge ve değerlendirme paylaşımlarının yalnızca e-portfolyo platformu üzerinden yapılmasının süreci daha düzenli ve işlevsel hale getireceğini belirtmiştir.

“Aslında WhatsApp grubu olmasa ya da öğretmen WhatsApp’tan resim atmasa da sadece MiniPort’a atsa her gün girme zorunluluğu olacak değil mi? Bakacaksın

acaba ne var diye ama oraya da attığı için açıkçası oraya da pek gerek kalmıyor.”
(V₁₁)

Öneriler teması, velilerin e-portfolyo uygulamalarını ve sistemi geliştirmeye dair önerilerini içermektedir. Bu temada “İleri kademelere aktarım”, “Teknolojik iyileştirmeler”, “Uygulama sürecinin geliştirilmesi” ve “Velilere yetki ve esneklik” olmak üzere dört alt temaya ulaşılmıştır.

“İleri kademelere aktarım” alt teması, velilerin e-portfolyo içeriklerinin çocuğun eğitim yaşamı boyunca sürdürülebilir şekilde kullanılmasını ve bir üst eğitim kademesine aktarılmasını önerdikleri görüşleri kapsamaktadır. Veliler, çocuğa ait belge ve değerlendirmelerin sistemli bir şekilde devam ettirilmesinin eğitim sürecinin bütünlüğüne katkı sağlayacağını ifade etmiştir.

“Bence bunun artısını en çok görebileceğimiz yer, ilkokul öğretmenleri bu sisteme giriş yapıp da çocuğun anaokulunda neler yaptığını, ailelerini tanıyabilir. Bu konuda bence en çok faydası birinci sınıfa aktarımı ya da artık hangi okula gidecekse o okula aktarımı. En iyisi o yani.” (V₁₀)

“Gelecek için de tabii ki de çok iyi bir sistem. İlkokul ve sonrası için de kesinlikle olması gereken bir sistem. Yani her açıdan iyi bir proje olduğunu düşünüyorum açıkçası.” (V₉)

“Teknolojik iyileştirmeler” alt teması, velilerin e-portfolyo sisteminin kullanımına ilişkin bazı teknik düzenlemeler önerdiği görüşleri kapsamaktadır. Veliler, sisteme girişin daha kolay hale getirilmesi, içerik ya da görev yüklendiğinde bildirim alınması gibi teknolojik iyileştirmelerin süreci daha işlevsel ve kullanıcı dostu kılacağını ifade etmiştir.

“Giriş sistemi biraz zor. MiniPort, e-portfolyo yazıp girince farklı sitelere yönlendirilebiliyor. Sizin gönderdiğiniz linkten tıkladığında kolay. Ama ben bazen telefonumu kaybettim bir süre giremedim. Google'dan girmeye çalıştığımda daha zor oldu. Sadece biz kullanıyoruz ya bu sistemi şu an, o biraz bir sıkıntıydı.” (V₁₀)

“Uygulama sürecinin geliştirilmesi” alt teması, velilerin e-portfolyo uygulama sürecine ilişkin çeşitli iyileştirme önerilerini kapsamaktadır. Veliler, uygulama süresinin daha uzun tutulmasını, öğretmenlerin sürece daha fazla geri bildirimle katkı sunmasını ve çocuklara ait daha fazla bireysel içeriğin paylaşılmasını önermiştir. Ayrıca bazı veliler, dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerinde yalnızca e-portfolyo sisteminin kullanılmasını ve farklı sistemlerin kullanılmaması gerektiğini belirtmiş, böylece sürecin daha verimli ve bütüncül bir şekilde ilerleyeceğini ifade etmiştir.

“Yani devam eden bir uygulama olsa mesela yani sürdürülebilir olsa ve veliler tam katılım sağlasa daha iyi bir noktaya doğru giderdi. Mesela bu WhatsApp olayı kalkarsa bence daha iyi olur. Aslında artık bence bütün okullarda anaokulu ya da ilkokullarda, sadece böyle bir sistemde tek isimle tıkladığında çocuğun yapabildiklerini görebilsek bence daha iyi. WhatsApp gruplaşma olayı kalkmalı yani aslında baktığımızda. Ama o da artık zamanla olabilecek bir şey.” (V₁₁)

“Velilere yetki ve esneklik” alt teması, velilerin e-portfolyo sistemi içerisinde daha fazla yetkiye ve esnekliğe sahip olmasına yönelik önerilerini kapsamaktadır. Veliler, aile katılım görevlerinin tamamlanması için daha geniş zaman aralıkları tanınmasını ve sisteme yüklenebilecek medya türleri konusunda (fotoğraf, video vb.) daha fazla seçenek ve esneklik sunulmasını talep ettiklerini ifade etmiştir.

“Mesela fotoğrafı hemen telefondan çekip yükleyebildiğim gibi videoları da çekip yükleyebilmeliydim. Çünkü video daha böyle hani belirgin olabiliyor. Çocukla konuşuyorsun falan.” (V₁₃)

Bu bulgular, velilerin e-portfolyo uygulamasını genel olarak olumlu değerlendirdiğini ortaya koymaktadır. Veliler, e-portfolyonun sistematik ve sürdürülebilir bir dokümantasyon süreci sunduğunu; çocuklarını daha iyi tanımalarına, eğitim sürecine aktif olarak katılmalarına, çocuklarıyla iletişimlerinin güçlenmesine ve okul öncesi eğitime dair farkındalık kazanmalarına katkı sağladığını belirtmiştir. Bununla birlikte, süreçte bazı sınırlılıklar da dile getirilmiştir. Veliler, aile katılımına yönelik zaman ve içerik kısıtlarının

sürece katılımlarını sınırlandırdığını; ayrıca, alternatif platformların kullanılmaya devam edilmesinin e-portfolyo sürecinin etkililiğini azalttığını ifade etmiştir. Uygulamanın geliştirilmesine yönelik olarak, e-portfolyo içeriklerinin ileri eğitim kademelerine aktarılması, sistemin daha kullanıcı dostu hale gelmesi için teknolojik iyileştirmeler yapılması, uygulama süresinin uzatılması ve velilere daha fazla yetki ve esneklik tanınması yönünde çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Genel olarak bulgular, e-portfolyonun dokümantasyonu sistematik ve kalıcı hale getiren; aile katılımını ve iletişimini destekleyen, velilerde farkındalık oluşturan ve dijital teknolojilerle zenginleşen etkili bir değerlendirme ve iletişim aracı olarak işlev gördüğünü ortaya koymaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde erken çocukluk eğitiminde e-portfolyo kullanımının çocuk ve veli deneyimleri açısından değerlendirilmesini amaçlayan araştırmadan elde edilen nitel bulgular, alanyazın bağlamında tartışılarak yorumlanmıştır. Tartışma bölümünün ardından araştırmada ulaşılan sonuçlar özetlenmiş ve araştırma sonuçları doğrultusunda erken çocukluk eğitimi uygulayıcılarına, araştırmacılara, politika yapıcılara ve e-portfolyo sistemi geliştirmeye yönelik öneriler sunulmuştur.

5.1. Tartışma

5.1.1. E-Portfolyo Öncesi Sürece İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Bu bölümde e-portfolyo uygulaması başlamadan önce yürütülen dokümantasyon ve değerlendirme çalışmalarına ilişkin veli görüşmelerinden elde edilen bulgulara ait sonuçlar sunulmakta ve alanyazın çerçevesinde tartışılmaktadır.

E-Portfolyo Öncesinde Kullanılan Dokümantasyon ve Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın ilk aşamasında, e-portfolyo uygulamasına geçilmeden önce yürütülen dokümantasyon ve değerlendirme süreçleri incelenmiştir. Veli görüşmeleri; öğretmenin çocukların gelişim sürecine ilişkin değerlendirmelerinde yüz yüze iletişim, resmî belgeler (örneğin karneler), dijital paylaşımlar (fotoğraf, kısa video gibi) ve fiziksel materyaller (çocuk ürünleri, panolar) gibi çeşitli araçlar kullandığını ortaya koymuştur. Ancak bu uygulamaların çoğu zaman sınırlı, dağınık ve sistematik olmayan bir biçimde yürütüldüğü görülmüştür. Elde edilen bulgular, dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerinin düzenli, bütüncül ve çocuk merkezli bir yapıya sahip olmadığını göstermektedir.

Bu durum, Finlandiya bağlamında Rintakorpi (2016) tarafından yapılan çalışmayla benzerlik göstermektedir. Rintakorpi (2016), pedagojik dokümantasyonun teorik olarak önemsenmesine rağmen uygulamada çoğu zaman yüzeysel biçimde yürütüldüğünü ve öğretmenlerin süreci öğrenme ve değerlendirme aracı olarak değil, anlık kayıtlar ya da görsel sunumlar şeklinde ele aldıklarını belirtmektedir. Benzer şekilde Carr ve Lee (2012), dokümantasyon sürecinin pedagojik bir çerçevede yapılandırılmadığı durumlarda yalnızca bilgilendirme işlevine indirgeneceğini ve bu yaklaşımın çocukların bireysel gelişimlerini görünür kılmada yetersiz kalacağını vurgulamaktadır.

Türkiye bağlamında da benzer sorunlar göze çarpmaktadır. Öğretmenlerin dokümantasyon ve değerlendirme konularında yeterli bilgi ve donanımına sahip olmamaları bu durumun temel nedenlerinden biri olarak değerlendirilebilir. Nitekim Işıkoğlu Erdoğan ve arkadaşlarının (2021) araştırması, okul öncesi öğretmenlerinin önemli bir kısmının çocukları tanıma ve değerlendirme konusunda yeterli bilgiye sahip olmadığını ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, Balcı ve Tezel Şahin (2021) ile Zelyurt ve Karakaş (2018), öğretmenlerin lisans eğitimleri sırasında portfolyo kullanımına ilişkin yeterli bilgi ve deneyim kazanamadıklarını bildirmektedir. Çelik ve Demirbaş (2023) da benzer şekilde, öğretmenlerin tanıma ve değerlendirme süreçlerine ilişkin bilgi düzeylerinin sınırlı olduğunu ve uygulama deneyimlerinin desteklenmesi gerektiğini ifade etmektedir. Araştırma, öğretmenlerin bu süreçlere ilişkin uygulamalı eğitim taleplerinin yüksek olduğunu ve özellikle staj ve hizmet içi eğitimlerin bu bağlamda önemli bir fırsat sunduğunu ortaya koymuştur.

Araştırma sonuçları, öğretmenlerin pedagojik dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerini etkili biçimde yürütebilmeleri için hem hizmet öncesi hem de hizmet içi eğitim süreçlerinde sistematik biçimde desteklenmeleri gerektiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca literatürde, erken çocukluk eğitimi ortamlarında fiziksel ve bağlamsal sınırlamaların da dokümantasyonun niteliğini etkilediği vurgulanmaktadır. Yılmaz ve arkadaşlarının (2021) çalışması, pedagojik dokümantasyonun personel desteği, ebeveyn iş birliği, maddi kaynaklar ve örgütsel kültür gibi faktörlerden yoğun biçimde etkilendiğini ortaya koymuştur.

Araştırmada, dokümantasyonun günlük pedagojik uygulamalara entegre edilmesinin öğretmenler açısından önemli bir zorluk oluşturduğu belirtilmiştir. Benzer şekilde, Buldu ve Öneren Şendil'in (2023) çalışmasında öğretmenler; kalabalık sınıflar, yoğun evrak yükü ve zaman yetersizliği gibi faktörlerin değerlendirme sürecini olumsuz etkilediğini ifade etmiştir. Öğretmenler değerlendirmede çoğunlukla gözleme dayalı yöntemleri tercih etseler de çoklu değerlendirme araçlarının kullanımı, bireysel farklılıklara uygun araç seçimi ve kanıtlar arasında tutarlılık sağlama gibi konularda çeşitli sınırlılıklar yaşadıkları görülmektedir. Bu bağlamda, Gelebek Üstün ve Uzun'un (2020) çalışması da öğretmenlerin değerlendirme sürecine yönelik genel tutumlarının olumlu olduğunu, ancak değerlendirme sürecini etkileyen çevresel ve yapısal koşullar nedeniyle uygulamada çeşitli zorluklar yaşandığını ortaya koymuştur. Araştırma, kalabalık sınıflar, özel gereksinimli çocuklarla çalışma deneyimi gibi faktörlerin öğretmen tutumlarını etkilediğini; öğretmenlerin değerlendirme becerilerinin geliştirilmesi için bağlamsal olarak desteklenmeye ihtiyaç duyduklarını vurgulamaktadır. Bu bulgular, pedagojik dokümantasyonun öğretmenlerin yalnızca bireysel yeterlilikleriyle değil, aynı zamanda bulundukları eğitim ortamının fiziksel ve örgütsel koşullarıyla doğrudan ilişkili olduğunu göstermektedir.

Tüm bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde, e-portfolyo öncesi dönemde yürütülen dokümantasyon ve değerlendirme uygulamalarının çocukların öğrenme ve gelişim süreçlerini izleme, değerlendirme ve görünür kılma açısından yetersiz kaldığı söylenebilir. Bu nedenle erken çocukluk eğitiminde dokümantasyonun yalnızca idari ya da bilgilendirici bir işlev taşımaktan öte; çocuk merkezli, sürekli, sistematik ve pedagojik temellere dayalı bir süreç olarak ele alınması gerekmektedir. Aynı zamanda öğretmenlerin bu süreci etkili bir şekilde yürütebilmeleri için lisans eğitimi ve mesleki gelişimleri boyunca portfolyo uygulamaları ve alternatif değerlendirme yaklaşımlarına ilişkin kapsamlı ve uygulamalı eğitimlerle desteklenmeleri büyük önem taşımaktadır. Bununla birlikte, öğretmenlerin bu süreçleri sürdürülebilir ve nitelikli şekilde yürütebilmeleri, yalnızca bireysel bilgi ve becerilerine değil, aynı zamanda fiziksel ve bağlamsal koşullara da bağlıdır. Bu bağlamda; yeterli personel desteği, ebeveyn katılımının güçlendirilmesi, maddi kaynakların sağlanması ve kurum içi örgütsel kültürün dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerini destekleyici şekilde yapılandırılması gerekmektedir. Öğretmenin çevresel koşullarla desteklenmesi,

pedagojik dokümantasyonun günlük eğitim pratiğine etkin biçimde entegre edilebilmesi açısından kritik öneme sahiptir.

E-Portfolyo Öncesi Dönemde Belge ve Değerlendirmelerin Velilerle Paylaşım Yöntemlerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın bu alt probleminde, çocuğun erken çocukluk eğitimi sürecine ilişkin hazırlanan belge ve değerlendirmelerin velilerle hangi yollarla paylaşıldığı incelenmiştir. Elde edilen bulgular, öğretmenin çocuklara dair belge ve değerlendirmeleri velilerle çoğunlukla yüz yüze görüşmeler, dijital platformlar (örneğin WhatsApp) ve fiziksel yollar (çocuk ürünlerinin eve gönderilmesi, pano sergileri gibi) aracılığıyla paylaştığını göstermektedir. Ancak bu paylaşım süreçlerinin belirli bir sistematik yapıdan ziyade büyük ölçüde öğretmenin kişisel inisiyatifiyle yürütüldüğü ve düzenli, planlı bir paylaşım sisteminin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu durum, velilerin çocuklarının eğitim süreci hakkında yeterli ve sürekli bilgiye ulaşmalarını zorlaştırmakta, aynı zamanda paylaşımın niteliğini de sınırlamaktadır. Bu bağlamda elde edilen bulgular, Rintakorpi'nin (2016) çalışmasıyla paralellik göstermektedir. Rintakorpi, pedagojik dokümantasyonun yalnızca belge üretmekten ibaret olmadığını; belgelerin pedagojik bir sürecin parçası olarak anlamlı ve düzenli biçimde paylaşılmasının, sürecin etkililiği açısından kritik olduğunu vurgulamaktadır. Benzer şekilde Carr ve Lee (2012), paylaşım süreçlerinin yalnızca içerik açısından değil, nasıl ve hangi yollarla gerçekleştirildiği bakımından da önem taşıdığını belirterek, açık, şeffaf ve çocuk merkezli bir paylaşım yaklaşımının gerekliliğini savunmaktadır.

Öte yandan, Işıkoğlu Erdoğan ve arkadaşlarının (2021) çalışması, çocuğu tanıma ve değerlendirme konusunda yüksek yeterliliğe sahip öğretmenlerin portfolyoları süreci belgeleyen ve veliyle paylaşılabilir somut gelişimsel kanıtlar sunan etkin araçlar olarak kullandıklarını; yeterlilik düzeyi düşük öğretmenlerin ise portfolyoyu sınırlı düzeyde ve yüzeysel biçimde uyguladıklarını ortaya koymuştur. Bu bulgular, öğretmen yeterliliğinin yalnızca belge üretiminde değil, belgelerin veliyle paylaşım sürecinin niteliğinde de belirleyici bir faktör olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, erken çocukluk eğitiminde belge ve değerlendirme paylaşımlarının etkili bir biçimde yürütülebilmesi; öğretmenlerin mesleki yeterliliklerinin geliştirilmesinin yanı sıra, paylaşım süreçlerinin sistematik, planlı ve katılımcı bir yapıya kavuşturulmasıyla mümkün olabilmektedir. Böyle bir yapı, öğretmenlerin velilerle kurduğu iletişimi yalnızca bilgi aktaran bir ilişki olmaktan çıkarıp, çocuk merkezli ve etkileşim temelli bir pedagojik ortaklık zeminine dönüştürecektir. Bu doğrultuda, paylaşım süreçlerinin düzenli olarak yapılandırılması ve öğretmenlerin bu süreçlerde aktif aile katılımını teşvik edecek yöntem ve araçlarla desteklenmesi büyük önem taşımaktadır.

E-Portfolyo Öncesi Dönemde Belge ve Değerlendirmelerin Saklanması İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bu alt problem kapsamında, e-portfolyo öncesi dönemde oluşturulan belge ve değerlendirmelerin veliler tarafından nasıl saklandığı incelenmiştir. Elde edilen bulgular, saklama süreçlerinin velilerin kişisel tercihleri ve ev ortamının fiziksel koşullarına bağlı olarak büyük ölçüde farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Bazı velilerin belgeleri düzenli ve bilinçli şekilde arşivlediği, bazı velilerin yalnızca belirli belgeleri sakladığı, bazı velilerin ise belgeleri uzun vadede muhafaza etmediği belirlenmiştir. Bu bulgular, e-portfolyo öncesi süreçte dokümantasyon ve değerlendirmenin sürekliliği konusunda önemli eksiklikler olduğunu göstermektedir. Belgelerin saklanması tamamen velilerin bireysel sorumluluğuna bırakılması, hem belgelerin uzun vadeli erişimini zorlaştırmakta hem de çocuğun gelişimine ilişkin bütüncül bir izleme ve değerlendirme sürecinin oluşmasını engellemektedir. Bu durum, aile ile eğitimciler arasında kurulabilecek ortak değerlendirme zemininin zayıflamasına da yol açmaktadır. Veliler tarafından bildirilen saklama zorlukları çeşitli araştırmalarda öğretmenler tarafından da bildirilmiştir. Örneğin Alaçam ve Olgan'ın (2016) çalışmasında öğretmenlerin portfolyoların düzenlenmesi ve saklanması konusunda zorluk yaşadıkları belirtilmiştir. Bu durum, hem öğretmenler hem de aileler açısından dokümantasyon sürecinde dijital çözümlerin sağladığı kolaylıkların önemini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, belgelerin sadece oluşturulması ve paylaşılması değil, aynı zamanda sistematik biçimde saklanması ve izlenebilirliğinin sağlanması da erken çocukluk eğitiminde etkili dokümantasyonun vazgeçilmez bir parçasıdır. Bu açıdan bakıldığında, e-portfolio gibi dijital sistemler, bu gereksinimlerin karşılanmasında önemli fırsatlar sunmaktadır.

E-Portfolio Öncesi Dönemde Belge ve Değerlendirmelerin Velilerin Çocuklarını Tanımalarına Etkisine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bu alt araştırma problemi kapsamında elde edilen bulgular, e-portfolio öncesi dönemde velilerle paylaşılan belge ve değerlendirmelerin, bazı veliler açısından çocuklarının gelişimini fark etme ve onları daha yakından tanıma sürecine olumlu katkılar sunduğunu; bazı veliler açısından ise bu katkının sınırlı düzeyde kaldığını ortaya koymuştur. Özellikle öğretmenin gözlem ve değerlendirmelerine dayalı paylaşımların, veliler tarafından çocuklarını tanımada önemli bir referans kaynağı olarak görüldüğü belirlenmiştir. Bu bulgu, pedagojik dokümantasyonun yalnızca bilgi aktarma amacı taşımadığı; aynı zamanda çocuğun gelişimsel özelliklerinin, öğrenme biçimlerinin ve ilgi alanlarının görünür kılınmasını sağlayarak veli-çocuk ilişkisine de katkı sunabileceğini göstermektedir. Ancak bu katkının düzeyi, belgelerin niteliği ve paylaşım biçimiyle doğrudan ilişkilidir. Eğer belgeler yüzeysel ya da tek yönlü hazırlanmışsa, velinin çocukla ilgili kapsamlı ve derinlikli bir farkındalık geliştirmesi zorlaşabilmektedir. Nitekim araştırma bulgularına göre, veliler için en etkili bilgi kaynakları, belgelerden çok öğretmen değerlendirmeleri olduğu görülmüştür. Öğretmenle yüz yüze yapılan görüşmeler sırasında aktarılan değerlendirmeler, velilerin çocuklarını daha yakından tanımalarına önemli ölçüde katkı sağlamıştır.

Bu bağlamda, erken çocukluk eğitiminde yürütülen dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerinin, velilerin çocuklarını daha iyi tanımalarına anlamlı katkılar sunabilmesi için; belgelerin çocuğun bireysel gelişimsel özelliklerini, öğrenme süreçlerini ve ilgi alanlarını yansıtan nitelikli içeriklerle hazırlanması büyük önem taşımaktadır. Aynı zamanda bu belgelerin düzenli, şeffaf ve anlamlı bir pedagojik bağlamda paylaşılması da çocukları tanıma sürecinin etkin bir şekilde desteklenmesini sağlayacaktır.

E-Portfolyo Öncesi Dönemde Dokümantasyon ve Değerlendirme Sürecine Veli Katılımına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bu alt araştırma problemi kapsamında elde edilen bulgular, e-portfolyo öncesi dönemde velilerin dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerine katılım düzeylerinin oldukça sınırlı kaldığını ortaya koymuştur. Velilerin sürece dahil oluşları çoğunlukla aile katılım etkinlikleri ya da ortaya çıkan problem durumlarına yanıt verme şeklinde gerçekleşmiş; bu katılım planlı, sürekli ve aktif bir nitelik kazanamamıştır. Velilerin süreçte genellikle dışarıdan izleyici bir konumda yer aldıkları ve öğretmen odaklı bir yapının baskın olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, Balcı ve Tezel Şahin'in (2021) Türkiye'de yürüttükleri çalışmanın sonuçlarıyla da örtüşmektedir. Söz konusu araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin portfolyo hazırlama sürecinde aktif roller üstlendikleri; ancak çocukların ve ailelerin bu sürece katılımının oldukça sınırlı kaldığı tespit edilmiştir. Oysa pedagojik dokümantasyon, yalnızca öğretmenin gözlem ve değerlendirmelerine dayalı bir bilgi üretim süreci değil; aynı zamanda çocuğun öğrenme yolculuğunun farklı paydaşlar tarafından birlikte izlenmesini, değerlendirilmesini ve anlamlandırılmasını amaçlayan çok boyutlu bir yapıdır. Bu çerçevede, veli katılımının süreç boyunca aktif ve karşılıklı bir şekilde kurgulanması, dokümantasyonun etkililiğini artıran temel unsurlardan biridir. Ancak elde edilen bulgular, bu potansiyelin e-portfolyo öncesi dönemde yeterince kullanılmadığını ve velilerin sürece anlamlı bir şekilde entegre olamadığını göstermektedir. Pedagojik dokümantasyonun, velilerin sürece aktif katılımını destekleyecek şekilde, karşılıklı öğrenmeye dayalı, şeffaf ve iş birliğine açık bir yaklaşımla yürütülmesi; hem çocuğun gelişimini daha bütüncül bir şekilde desteklemek hem de okul-aile ilişkilerini güçlendirmek açısından kritik bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, Kakana ve Gkloumpou'nun (2025) Yunanistan'da yürüttükleri çalışmada da pedagojik dokümantasyonun ailelerin çocuklarının okul yaşamına daha fazla dahil olmalarını sağladığı, öğretmenlerle iletişimlerini güçlendirdiği ve evde okul temelli etkinlikler yapma fırsatları sunduğu belirtilmiştir. Bu bulgu, ailelerin sürece aktif biçimde katılımının, çocuğun öğrenme deneyimini daha bütüncül ve etkili bir şekilde desteklediğini göstermektedir.

Sonuç olarak, e-portfolyo öncesi dönemde velilerin dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerine katılımlarının sistematik ve düzenli bir yapıyla desteklenmediği

belirlenmiştir. Bu nedenle, erken çocukluk eğitiminde ailelerin sürece daha etkin biçimde katılımını sağlayacak mekanizmaların oluşturulması; iş birliğine dayalı ve çocuk merkezli bir dokümantasyon anlayışının geliştirilmesi açısından önemli bir gerekliliktir.

E-Portfolyo Öncesi Dönemde Dokümantasyon ve Değerlendirme Sürecinin Çocuk-Aile İletişimine Etkilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bu alt araştırma problemi kapsamında elde edilen bulgular, e-portfolyo öncesinde kullanılan dokümantasyon ve değerlendirme uygulamalarının bazı ailelerde çocukla iletişimi olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuştur. Özellikle görsel içeriklerin (fotoğraflar, videolar) ve öğretmen görüşlerinin, çocukların okul yaşantılarına dair konuşmalar başlatmada bir araç işlevi gördüğü ve bu sayede aile-çocuk etkileşiminin daha anlamlı bir hâle geldiği belirtilmiştir. Veliler, bu içerikler aracılığıyla çocukları hakkında daha fazla bilgi edindiklerini ve bu bilginin iletişimi destekleyici bir rol oynadığını ifade etmişlerdir. Ancak bu katkının tüm ailelerde aynı düzeyde gerçekleşmediği de dikkat çekmektedir. Bazı veliler, belgelerin çocuklarıyla olan iletişimlerine belirgin bir katkı sunmadığını veya çocuklarının bu belgeler hakkında konuşmak istemediğini dile getirmiştir. Bu durum, her ailedeki iletişim biçiminin ve çocuğun iletişime açıklığının farklı olduğunu ve pedagojik dokümantasyonun etkisinin, bu bireysel dinamiklerle yakından ilişkili olduğunu göstermektedir.

Bu bulgular, pedagojik dokümantasyonun aile içinde çocukla kurulan etkileşimi destekleyici bir araç olabileceğini göstermektedir. Cowan ve Flewitt'in (2021) çalışmasında da benzer biçimde, çocukların kişisel ve görsel içerikler sayesinde kendileri hakkında gönüllü olarak bilgi paylaşmaya başladığı ifade edilmiştir. Kakana ve Gkloumpou'nun (2024) Yunanistan'da gerçekleştirdikleri çalışmada da pedagojik dokümantasyonun, çocukların okul yaşantısıyla aileler arasında köprü kurduğu, ebeveynlerin çocuklarının eğitim süreçlerine daha fazla dâhil olduklarını hissettikleri ve dokümantasyon uygulamalarının ev ortamında okul temelli etkinliklerin sürdürülmesine de zemin hazırladığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerinin aile-çocuk iletişimini destekleyici biçimde yapılandırılması, yalnızca içerik açısından değil, aynı zamanda sunum biçimi ve ailelerin bu süreci nasıl anlamlandırdıkları açısından da önem taşımaktadır. Pedagojik dokümantasyonun, çocuğun yaşantısıyla ilişkilendirilebilen, anlamlı ve konuşmaya açık içerikler barındırması, aile içi etkileşimleri zenginleştirme potansiyelini artıracaktır.

E-Portfolyo Öncesi Dönemde Dokümantasyon ve Değerlendirme Sürecinin Aile-Öğretmen İletişimine Etkilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bu alt araştırma problemi kapsamında elde edilen bulgular, e-portfolyo öncesi dönemde yürütülen dokümantasyon ve değerlendirme uygulamalarının aile-öğretmen iletişimini etkilemediğini ortaya koymuştur. Görüşmelerde bazı veliler öğretmenle iletişimi genel olarak yeterli ve olumlu olarak değerlendirirken, diğer veliler iletişimin yalnızca ihtiyaç duyulan anlarda gerçekleştiğini ya da neredeyse hiç iletişim kurulmadığını belirtmiştir. Bu durum, belge ve değerlendirme süreçlerinin öğretmen-veli iletişimini yapılandırılmış ve sürekli bir etkileşim alanına dönüştürme potansiyelinden yeterince faydalanılamadığını göstermektedir.

Pedagojik dokümantasyonun en temel işlevlerinden biri, çocukların öğrenme ve gelişim süreçlerini şeffaf biçimde görünür kılarak okul ile aile arasında güçlü bir iletişim köprüsü kurmaktır. Bu bağlamda, Özenç ve Yazgın'ın (2022) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde gerçekleştirdiği çalışma dikkat çekicidir. Reggio Emilia yaklaşımına dayalı pedagojik dokümantasyon uygulamalarının incelendiği bu araştırmada, veliler dokümantasyon süreci sayesinde öğretmenlerle daha etkili ve düzenli bir iletişim kurabildiklerini; bunun da çocuklarının eğitime dair farkındalıklarını artırdığını belirtmişlerdir. Bu bulgu, dokümantasyonun yalnızca değerlendirme amacıyla değil, aynı zamanda okul-aile iletişimini yapılandıran ve güçlendiren bir araç olarak da önemli bir işlev üstlendiğini göstermektedir.

Sonuç olarak, araştırma bulguları e-portfolio öncesi dönemde yürütülen dokümantasyon ve değerlendirme uygulamalarının aile-öğretmen iletişimini destekleme işlevini yeterince yerine getiremediğini ortaya koymuştur. Bu doğrultuda, iletişimin yalnızca ihtiyaç anlarında değil; düzenli, planlı ve içerikle zenginleştirilmiş bir biçimde kurulması, hem pedagojik sürecin bütünlüğünü sağlamak hem de ailelerin sürece daha bilinçli ve etkin katılımını desteklemek açısından büyük önem taşımaktadır.

E-Portfolio Öncesi Dönemde Oluşturulan Belge ve Değerlendirmelerin İlkokul Kademesine Aktarılmasına Dair Veli Görüşlerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bu alt araştırma problemi kapsamında elde edilen bulgular, velilerin okul öncesi döneme ait belge ve değerlendirmelerin ilkökul kademesine aktarımına ilişkin görüşlerinin çeşitlilik gösterdiğini ortaya koymuştur. Bazı veliler, bu belgelerin ilkökul öğretmenleri açısından çocuğun bireysel özelliklerini tanıma, gelişimsel ihtiyaçlarını fark etme ve öğrenme sürecini bu doğrultuda şekillendirme bakımından önemli bir başvuru kaynağı olabileceğini ifade etmiştir. Buna karşılık bazı veliler ise, bu belgelerin ilkökul öğretmenleri tarafından dikkate alınmayacağını ya da akademik odaklı yapısıyla öne çıkan ilkökul programına uyumlu görülmeceğini belirtmiştir.

Bu durum, okul öncesi ve ilkökul kademeleri arasında dokümantasyon temelli bir iletişim ve bilgi aktarım sisteminin yeterince yapılandırılmadığını göstermektedir. Araştırma bulguları, pedagojik dokümantasyonun kademeler arası geçişte kullanılabilirliğini artıracak sistematik bir paylaşım mekanizmasının bulunmadığını ortaya koymaktadır. Bu eksiklik, okul öncesi dönemde edinilen gözlem, değerlendirme ve gelişimsel verilerin ilkökul düzeyine süreklilik içinde taşınmasını engellemekte; böylece çocukların öğrenme yolculuğunda bütüncül bir yaklaşımın kurulmasına olanak vermemektedir. Bu bağlamda, Alaçam ve Olgan'ın (2016) çalışmasında da benzer bir durum rapor edilmiştir. Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin portfolio dosyalarını birinci sınıf öğretmenlerine genellikle göndermedikleri; ancak birinci sınıf öğretmenlerinin tamamının bu belgelerin kendilerine ulaştırılmasının faydalı olacağı yönünde görüş bildirdikleri belirtilmiştir. Ayrıca her iki kademede görev yapan öğretmenlerin büyük çoğunluğu, erken çocukluk dönemine ait

portfolyoların çocukların gelişim süreçlerini anlamada ilkökul düzeyinde de önemli bir kaynak olabileceği konusunda ortak görüş belirtmiştir. Bu bulgular, kademeler arası bilgi aktarımının hem pedagojik açıdan gerekli hem de öğretmenler tarafından arzu edilen bir uygulama olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, Balcı ve Tezel Şahin'in (2021) yürüttüğü araştırma bulgularına göre okul öncesi öğretmenleri, portfolyo dosyalarının ilkökul öğretmenlerine aktarılması, e-portfolyo sistemine geçilmesi ve bu alanda daha fazla hizmet içi eğitim sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu öneriler, portfolyonun yalnızca değerlendirme değil, aynı zamanda kademeler arası geçişte bilgi aktarımı sağlayan etkili bir araç olarak görülmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, e-portfolyo öncesinde hazırlanan dokümantasyon ve değerlendirme içeriklerine ilişkin olarak velilerin ilkökul kademesine aktarım konusunda farklı tutumlara sahip oldukları görülmüştür. Bu durum, okul öncesi ve ilkökul kademeleri arasında dokümantasyon temelli bir iletişim ve bilgi paylaşım sisteminin yeterince yapılandırılmadığını ve kademeler arası geçişin pedagojik açıdan kopuk bir şekilde gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. Oysa çocukların öğrenme ve gelişim süreçlerinde sürekliliğin sağlanabilmesi, bu iki eğitim kademesi arasında güçlü ve sistematik bir bağın kurulmasını, dokümantasyonun kademeler arası aktarımını mümkün kılan yapıların oluşturulmasını zorunlu kılmaktadır.

E-Portfolyo Öncesi Dönemde Oluşturulan Belge ve Değerlendirmeler Hakkında Velilerin Genel Değerlendirmelerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bu alt araştırma problemi kapsamında elde edilen bulgular, velilerin e-portfolyo öncesi dönemde yürütülen dokümantasyon ve değerlendirme uygulamalarına ilişkin görüşlerinin farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Görüşmelerde bazı veliler mevcut uygulamaları yeterli bulduklarını belirtse de, büyük çoğunluk dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerinin daha sistematik, açıklayıcı ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması gerektiğini vurgulamıştır. Velilerin talepleri arasında çocukların gelişimsel özelliklerinin bireysel farklılıkları yansıtacak şekilde daha kapsamlı belgelenmesi, aile katılımının bilgi edinme düzeyinin ötesine geçerek daha aktif roller içermesi, sınıf içi

öğrenme süreçlerinin daha görünür hâle getirilmesi ve öğretmenlerle daha sık ve anlamlı iletişim kurulması gibi beklentiler öne çıkmıştır. Bu beklentiler, velilerin yalnızca bilgi alan değil, sürece katılan, katkı sunan ve sorumluluk üstlenen birer paydaş olmak istediklerini göstermektedir.

Araştırma bulguları, erken çocukluk döneminde yürütülen mevcut dokümantasyon ve değerlendirme uygulamalarının velilerin bu beklentilerini karşılamada yetersiz kaldığını ve sürecin niteliğini artırmaya yönelik güçlü bir ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır. Velilerin değerlendirmeleri yalnızca mevcut uygulamaların eleştirisi değil, aynı zamanda sürecin nasıl geliştirilebileceğine dair yapıcı öneriler ve yönelimler içermektedir.

Bu bağlamda öğretmen görüşleriyle desteklenen araştırmalar da mevcut bulgularla örtüşmektedir. Balcı ve Tezel Şahin'in (2021) çalışmasında öğretmenlerin çoğu portfolyo sürecine yönelik eğitimin yetersiz olduğunu, belgelerin ağırlıklı olarak ürün odaklı olduğunu ve çocuklar ile velilerin sürece yeterince katılamadığını ifade etmiştir. Ayrıca, öğretmenlerin önemli bir bölümü portfolyonun amacı dışında kullanıldığını, belge toplamaya indirgendikçe işlevselliğini kaybettiğini vurgulamıştır. Öğretmenler, portfolyo kullanımını geliştirmek için içerik oluşturma, sonuçları değerlendirme, aile katılımını artırma ve çocuğu sürece aktif olarak dâhil etme konularında desteklenmeye ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Benzer şekilde, Çelik ve Demirbaş'ın (2023) çalışmasında da öğretmenlerin tanıma ve değerlendirme süreçlerinde yeterince donanımlı olmadıkları; lisans düzeyinde bu konulara ilişkin eğitim almamış olanların sayısının yüksek olduğu ve uygulamaya dönük eğitim taleplerinin yoğun olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, hem öğretmenlerin değerlendirme süreçlerini etkili biçimde yürütme yeterliklerini hem de bu süreçlerin velilerle paylaşılmasındaki kaliteyi doğrudan etkilemektedir.

Sonuç olarak, e-portfolyo öncesi döneme ilişkin genel değerlendirmeler, velilerin büyük bir bölümünün mevcut sistemleri yetersiz bulduğunu ve daha nitelikli, bütüncül ve etkileşim temelli bir dokümantasyon anlayışına ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

5.1.2. E-Portfolyo Uygulama Sürecine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Bu bölümde, araştırma kapsamında gerçekleştirilen 10 haftalık e-portfolyo uygulama sürecine ilişkin bulgular tartışılmaktadır. Elde edilen veriler, hem velilerin e-portfolyo sistemi olan MiniPort'u kullanım deneyimlerine hem de öğretmen tarafından sisteme yüklenen içeriklere dayanmaktadır. Velilerin sisteme erişim sıklıkları, içeriklere yönelik yaklaşımları, sistemle etkileşim düzeyleri ve sürece ilişkin genel değerlendirmeleri; e-portfolyo uygulamasının veli katılımı, pedagojik dokümantasyonun görünürlüğü ve okul-aile iş birliği açısından sunduğu potansiyeli ortaya koymaktadır. Ayrıca MiniPort'a yüklenen içeriklerin niteliksel incelenmesiyle, dijital belgelerin çocuğun öğrenme sürecini nasıl yansıttığı ve hangi boyutlarıyla pedagojik dokümantasyon işlevi gördüğü değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, e-portfolyo sisteminin erken çocukluk eğitimindeki işlevi hem teknik hem pedagojik boyutlarıyla ele alınmıştır.

Velilerin E-Portfolyoya Yönelik Deneyimlerine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Bu bölümde, velilerin e-portfolyo sistemi olarak kullanılan MiniPort'a yönelik deneyimleri; sisteme giriş sıklıkları, sisteme girişte kullandıkları teknolojik cihazlar, içerik yükleme durumları ve süreçte karşılaştıkları güçlüklerle dair genel değerlendirmeleri doğrultusunda elde edilen sonuçlar sunulmuş ve sonuçlar alanyazın çerçevesinde tartışılmıştır.

Velilerin E-Portfolyo Sistemine Giriş Sıklığına İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Elde edilen bulgular, e-portfolyo uygulaması süresince velilerin sisteme giriş sıklığında zamanla belirgin bir artış yaşandığını ortaya koymuştur. Sürecin ilk haftalarına kıyasla ilerleyen haftalarda girişlerin daha sık gerçekleşmesi, velilerin sisteme aşinalık kazandıklarını ve e-portfolyo sistemini kullanma alışkanlıklarının geliştiğini göstermektedir. Bu durum, e-portfolyo sisteminin kullanıcı dostu bir yapıda olması ve düzenli içerik akışı sunmasının, velilerin katılımını zaman içinde artırabileceğini ortaya koymaktadır.

Velilerin sisteme artan ilgisi, erken çocukluk eğitiminde dijital belgelerin sürekliliği ve görünürlüğü açısından olumlu bir gelişme olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte, dijital dokümantasyonun etkililiği yalnızca teknik altyapının varlığına değil; kullanıcıların bu sistemle nasıl ve ne sıklıkla etkileşim kurduklarına, sisteme ne derece anlam yüklediklerine ve sistemin gündelik yaşamla ne kadar bütünleştiğine bağlıdır. Nitekim Hooker'ın (2016) araştırmasında da ailelerin tamamının çocuklarının e-portfolyosuna erişim sağladığı, çoğunluğun haftalık olarak giriş yaptığı, bazı ailelerinse günlük, iki haftada bir ya da yükleme bildirimi aldıklarında sisteme girdikleri belirlenmiştir. Benzer şekilde, Lim ve Cho (2019), annelerin büyük bir kısmının çocuklarının mobil dokümantasyon içeriklerine haftalık olarak eriştiğini; McFadden ve Thomas (2016) ise birçok ailenin haftada birkaç kez sisteme giriş yaptığını tespit etmiştir. Bu veriler, dijital sistemlerin erişim açısından oldukça esnek bir yapı sunduğunu ve farklı ailelerin kendi zaman yönetimlerine göre sistemi kullanabildiklerini göstermektedir. Bununla birlikte, sistemin erişilebilir olması her zaman etkin katılım anlamına gelmemektedir. Hooker (2016), ailelerin sistemdeki içerikleri görüntülemesine rağmen, katkıda bulunma konusunda zaman bulamama ya da katkı ihtiyacı hissetmeme gibi nedenlerle pasif kalabildiklerini belirtmiştir. Goodman ve Cherrington (2015) ile White ve arkadaşlarının (2020) çalışmaları da, yoğun iş temposu nedeniyle hem dijital portfolyoya hem de yüz yüze görüşmelere sınırlı katılım gösteren ailelerin varlığına işaret etmektedir. Bu durum, dijital araçların potansiyelini ortaya çıkarmak için sistem tasarımının yalnızca teknik değil, sosyal ve kültürel boyutları da dikkate alacak şekilde yapılandırılması gerektiğini göstermektedir.

Sonuç olarak, e-portfolyo sistemine giriş sıklığında yaşanan artış, velilerin zamanla sisteme uyum sağladıklarını ve dijital ortamdaki belgelere daha fazla ilgi gösterdiklerini ortaya koymaktadır. Ancak bu sürecin sürdürülebilir ve anlamlı bir katılıma dönüşebilmesi için, velilerin sisteme yalnızca erişen değil, aynı zamanda etkileşim kuran ve katkı sunan aktif birer paydaş hâline gelmeleri gerekmektedir. Bu bağlamda, e-portfolyo sistemlerinin tasarımı hem teknik kolaylık hem de pedagojik yönlendirme açısından kullanıcıyı destekleyecek biçimde ele alınmalıdır.

Velilerin E-Portfolyo Sistemine Girişte Kullandıkları Teknolojik Cihazlara İlişkin Sonuç ve Tartışma

Elde edilen bulgular, e-portfolyo uygulaması süresince tüm velilerin MiniPort sistemine cep telefonu aracılığıyla erişim sağladığını ortaya koymuştur. Tablet, bilgisayar gibi diğer dijital araçlara dair herhangi bir kullanım bildirimi yapılmamıştır. Bu durum, mobil cihazların e-portfolyo uygulamalarında erişim kolaylığı ve kullanıcı alışkanlıkları açısından önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Bu bulgu, dijital portfolyo uygulamalarının sürdürülebilirliği ve yaygınlaştırılması açısından mobil uyumlu sistemlerin önemini ortaya koymaktadır. Kullanıcı deneyimini sade, erişilebilir ve pratik hâle getiren mobil altyapılar; özellikle teknolojik okuryazarlık düzeyleri farklılık gösteren kullanıcılar için katılımı teşvik edici bir etki yaratmaktadır. Bu durum, erken çocukluk eğitiminde kullanılacak dijital araçların seçiminde yalnızca teknik kapasite değil, kullanıcıların günlük yaşam pratikleri, erişim alışkanlıkları ve cihaz tercihleri gibi faktörlerin de dikkate alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Literatürde bu konuda farklı bulgulara rastlanmaktadır. Hooker (2016) ile McFadden ve Thomas (2016), ailelerin ve öğretmenlerin e-portfolyoya erişim için akıllı telefon, tablet ve bilgisayar gibi farklı dijital araçları kullandıklarını belirtmektedir. Buna karşın bazı araştırmalarda, akıllı telefon erişimi mümkün olsa da sistemin daha çok bilgisayar üzerinden kullanıldığı ve mobil cihaz kullanımının sınırlı kaldığı bildirilmiştir (Goodman ve Cherrington, 2017; Penman, 2014; Schönborn ve Kuhl, 2020). Bu farklılıklar, e-portfolyo sistemlerinin tasarımı ve uygulanması sürecinde hedef kitlenin erişim davranışlarının dikkate alınmasının gerekliliğini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, MiniPort sistemine cep telefonu aracılığıyla yapılan yoğun erişim, mobil uyumlu sistemlerin erken çocukluk eğitiminde aile katılımını artırma potansiyelini desteklemektedir. Bu nedenle, e-portfolyo gibi dijital uygulamalarda teknik altyapının sadece erişimi mümkün kılması değil, aynı zamanda kullanıcı alışkanlıklarına uygun bir deneyim sunması da kritik bir unsurdur.

Velilerin E-Portfolyo Sistemine Katılımlarına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Elde edilen bulgular, e-portfolyo uygulamasının başlangıç aşamasında velilerin içerik yükleme düzeylerinin oldukça düşük olduğunu, ancak süreç ilerledikçe bu katılımda bir artış yaşandığını göstermektedir. Bununla birlikte, en yüksek katılımın gözlendiği görevde dahi 16 veliden yalnızca 9'unun (%56,25) sisteme içerik yüklemiş olması, velilerin önemli bir kısmının sürece aktif katkı sunmadığını ve genel olarak katılımın sınırlı kaldığını ortaya koymaktadır. Bu bulgular, e-portfolyo sistemine teknik olarak erişimin mümkün ve kolay olmasının, kullanıcıların sistemle etkileşime geçme sıklığını ya da nitelikli katılım düzeylerini tek başına garanti etmediğini ortaya koymaktadır. Araştırmada bazı veliler, aile katılım görevlerine belirli bir süre içinde yanıt verme zorunluluğunun katılım süreçlerini zorlaştırdığını belirtmiştir. Bu durum, velilerin e-portfolyo sistemine daha aktif katılım gösterebilmeleri için zamansal açıdan daha esnek bir yapı sunulması gerektiğine işaret etmektedir. Dolayısıyla, e-portfolyo uygulamaları yalnızca teknolojik bir araç olarak değil; etkileşim, yönlendirme, anlamlandırma ve sürekli geri bildirim gibi pedagojik unsurların bütüncül biçimde kurgulanmasını gerektiren dinamik bir süreç olarak ele alınmalıdır. Nitekim Hooker'ın (2016) araştırması, ailelerin e-portfolyo sistemine belirli aralıklarla (örneğin haftalık, iki haftada bir, aylık) katkı sağladıklarını; hatta kâğıt temelli portfolyolara kıyasla neredeyse iki kat daha fazla katkıda bulunduklarını göstermiştir. Bu durum, dijital ortamların portfolyo süreçlerinde aile katılımını artırma potansiyeline işaret etmektedir. Ancak, Penman'ın (2014) çalışmasında yalnızca %12,5'lik bir katılım oranının görülmesi, her dijital sistemin otomatik olarak yüksek düzeyde aile katılımı sağlamadığını ve uygulamanın bağlama özgü koşullarla birlikte değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Bu doğrultuda, e-portfolyo uygulamalarında velilerin sadece içerik tüketicisi değil, aynı zamanda içerik üreticisi olmalarını teşvik edecek yapıların oluşturulması önem taşımaktadır. Süreç boyunca anlamlı görevlerin tasarlanması, öğretmen-veli iş birliğini destekleyen iletişim kanallarının açık tutulması, düzenli bilgilendirme ve geri bildirim mekanizmalarının işletilmesi, katılımın niteliğini ve sürdürülebilirliğini artıracı temel faktörler arasında yer almaktadır. Sonuç olarak, e-portfolyo sistemleri teknik açıdan erişilebilir olsa da, etkili ve sürekli veli katılımı için rehberlik, pedagojik yönlendirme ve motivasyonel destek süreçlerinin dikkatle planlanması gerekmektedir.

Velilerin E-Portfolyo Sistemini Kullanırken Yaşadıkları Zorluklara İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bu alt araştırma problemi kapsamında elde edilen bulgular, velilerin MiniPort sistemini kullanma sürecine genel olarak olumlu yaklaştıklarını ve memnuniyet düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ancak bu olumlu genel tabloya rağmen, bazı teknik zorlukların süreç boyunca devam ettiği de dikkat çekmektedir. Her iki izleme döneminde de velilerin çoğunluğu herhangi bir sorun yaşamadığını belirtmiş olmakla birlikte, özellikle erişim linkine ulaşma, fotoğraf yükleme ve akış inceleme gibi alanlarda bireysel düzeyde bazı sorunlar bildirilmiştir. İkinci izleme döneminde akış inceleme sorunlarının ortadan kalktığı görülse de, erişim ve içerik yükleme ile ilgili zorlukların sürdüğü belirlenmiştir.

Bulgular, bu sorunların hem sistem tasarımı hem de kullanıcı kaynaklı faktörlerden etkilendiğini göstermektedir. MiniPort'un web tabanlı bir sistem olması, özellikle cep telefonu ile sisteme erişen kullanıcılar açısından kullanımda zorluklar yaratmış olabilir. Velilerin tamamının MiniPort'a cep telefonları aracılığıyla giriş yaptığı göz önünde bulundurulduğunda, her defasında tarayıcı üzerinden sisteme ulaşmak, kullanıcı deneyimini olumsuz etkilemiş olabilir. Nitekim bazı veliler, akış inceleme sürecinde sosyal medya uygulamalarındaki gibi sayfa kaydırma (scrolling) mantığıyla çalışan bir arayüzün daha kolay ve pratik olacağını ifade etmişlerdir. Bu durum, mobil uygulama destekli bir sistemin geliştirilmesinin kullanıcı dostu bir deneyim sunma açısından önemli bir ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, sistem kullanımına dair yaşanan bazı zorlukların yalnızca teknik altyapıdan değil, aynı zamanda bireysel dijital yeterliliklerden de kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Velilere MiniPort'un kullanımı hakkında görsel ve yazılı açıklamalar içeren kapsamlı bir kılavuz sunulmuş olmasına rağmen, bazı velilerin sisteme erişim, içerik yükleme ve akış takibi gibi temel işlevlerde zorlandıkları görülmüştür. Bu durum, teknolojik araçlara erişimin yeterli olmadığını; bu araçları etkili biçimde kullanabilmeye yönelik bilgi ve becerilerin de desteklenmesi gerektiğini göstermektedir.

Sonuç olarak, velilerin e-portfolyo sistemine genel olarak olumlu yaklaşımlarına rağmen, sistemin teknik altyapısı ve kullanıcı arayüzü açısından geliştirilmeye açık yönlerinin bulunduğu; özellikle erişim kolaylığı ve kullanıcı rehberliği alanlarında iyileştirmelere ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgular, e-portfolyo uygulamalarında teknik sürdürülebilirliğin, pedagojik işlevsellik kadar kritik bir unsur olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır.

E-Portfolyo İçeriklerinin Analizine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Bu bölümde, uygulama süreci boyunca sınıf öğretmeni tarafından MiniPort sistemine yüklenen e-portfolyo içeriklerinin analizinden elde edilen bulgular sunulmuş ve ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılmıştır.

E-Portfolyoya Yüklenen İçeriklerin Etkinlik Türlerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, e-portfolyo uygulama süreci boyunca öğretmen tarafından MiniPort sistemine yüklenen içeriklerin belirli etkinlik türlerinde yoğunlaştığını ortaya koymuştur. Özellikle sanat, matematik, oyun, belirli gün ve haftalar ile Türkçe etkinliklerine ilişkin paylaşımların sayıca öne çıktığı; diğer etkinlik türlerine ait içeriklerin ise daha sınırlı kaldığı gözlemlenmiştir. Bu durum, belgeleme sürecinin ağırlıklı olarak belirli etkinlikler etrafında şekillendiğini ve öğretmenin bu etkinlikleri belgelemeye daha uygun ya da daha görünür bulduğunu düşündürmektedir.

E-portfolyo sistemine yüklenen içeriklerin çoğunluğunu ürün temelli, görsel olarak aktarımı kolay olan etkinliklerin oluşturması dikkat çekicidir. Bu tür etkinlikler genellikle fotoğraf veya video ile kısa sürede belgelenebilir nitelikte olduğundan, öğretmenlerin dijital belgeleme sürecinde bu tür etkinlikleri tercih etmesi anlaşılır bir durumdur. Bu bulgular, öğretmenin belgeleme sürecine dair pedagojik yaklaşımının ve pratik alışkanlıklarının e-portfolyo içeriklerinin çeşitliliğini doğrudan etkilediğini göstermektedir. Nitekim Knauf'un

(2017b) Almanya’da gerçekleştirdiği çalışmada da benzer bir durum gözlenmiştir. Araştırmada portfolyo girişlerinin %61’inin öğretmenler tarafından oluşturulduğu, çocukların katkılarının %38 ile daha çok sanat etkinlikleri ve el içi ürünleriyle sınırlı kaldığı belirlenmiştir.

Sonuç olarak, e-portfolyo uygulamalarının pedagojik bütünlüğünü sağlamak ve çocuğun gelişimini daha kapsamlı biçimde yansıtmak için içerik çeşitliliğine önem verilmesi gerekmektedir. Sadece rn temelli değil, aynı zamanda süreç odaklı etkinliklerin de belgelenmesi; öğretmenin gözlemlerine, çocuğun yorumlarına ve ailenin katkılarına yer veren çok sesli bir dokümantasyon anlayışının benimsenmesi, portfolyonun niteliğini artıracaktır. Bu doğrultuda, öğretmenlere yönelik hem teknik hem pedagojik rehberlik sağlanması, belgeleme sürecinin daha dengeli ve kapsayıcı bir yapıya ulaşmasına katkı sunabilir.

E-Portfolyoya Yüklenen İçeriklerin Hedef Kitlelerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, ğretmen tarafından MiniPort sistemine yüklenen e-portfolyo içeriklerinin büyük oranda bireysel odaklı olduğunu göstermektedir. Bu içerikler, her çocuğa özgü ürünler, süreçler ve gözlemlerden oluşmakta; böylece her çocuğun öğrenme yolculuğunun ayrı ayrı izlenmesine olanak tanımaktadır. Bununla birlikte, sınıf düzeyindeki ortak etkinlikleri yansıtan içeriklerin de sisteme yüklendiği ve belirli bir oranda yer tuttuğu görülmektedir.

Bu dağılım, öğretmenin dokümantasyon sürecinde bireyselleştirilmiş izleme ve değerlendirmeye öncelik verdiğini ortaya koymaktadır. Bireysel içerikler, çocukların gelişim düzeyleri, ilgi alanları ve katılım biçimlerini görünür kılmak açısından oldukça değerlidir. Aynı zamanda sınıf geneline ait içeriklerin de yer alması, grup dinamiklerinin, sosyal etkileşimlerin ve ortak deneyimlerin belgelenmesine olanak sağlayarak çocuğun öğrenme sürecinin sosyal yönünü görünür kılmaktadır.

Bulgular, öğretmenin bireysel ve grup düzeyinde belge üretme konusunda bir denge kurmaya çalıştığını göstermektedir. Ancak bu dengenin sürdürülebilir olması, sistematik bir dokümantasyon yaklaşımının geliştirilmesini; içeriklerin pedagojik amaçlar doğrultusunda çeşitlendirilmesini ve hem bireysel hem de toplu değerlendirme süreçlerine hizmet edecek biçimde yapılandırılmasını gerektirmektedir. Bu sayede e-portfolyo sistemi, yalnızca çocuğun bireysel gelişimini değil, sosyal bağlamdaki öğrenme süreçlerini de kapsamlı şekilde yansıtan çok boyutlu bir değerlendirme aracına dönüşebilir.

Literatürde de bu konuda benzer bulgulara rastlanmaktadır. Chng ve meslektaşları (2022), ebeveynlerin e-portfolyoda özellikle kendi çocuklarına ait gelişimsel içerikleri görmek istediklerini; genelleştirilmiş sınıf etkinliklerinden ziyade çocuğa özel belgeleri daha anlamlı bulduklarını ifade ettiklerini aktarmıştır. McFadden ve Thomas'ın (2016) araştırmasında da ailelerin büyük çoğunluğunun dijital dokümantasyon sistemine girdiklerinde en çok kendi çocuklarının fotoğraflarını görmek istedikleri belirtilmiştir. Bu bulgular, bireyselleştirilmiş içeriklerin hem pedagojik hem de iletişimsel işlevini vurgulamaktadır.

Sonuç olarak, e-portfolyo uygulamalarında bireysel ve genel içeriklerin birlikte yer alması, çocuğun öğrenme sürecini hem bireysel hem de sosyal yönleriyle görünür kılmak açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çok yönlü yapı, sadece çocuk gelişimini izlemekle kalmaz; aynı zamanda velilerin süreçle daha güçlü bir bağ kurmasını ve öğretmen-veli-çocuk üçgeninde daha anlamlı bir iletişim ortamı oluşmasını da destekler.

E-Portfolyoya Yüklenen İçeriklerde Tercih Edilen Medya Türlerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, e-portfolyo sürecinde öğretmen tarafından sisteme yüklenen içeriklerin büyük ölçüde fotoğraflardan oluştuğunu ortaya koymuştur. Video içeriklerine daha sınırlı düzeyde yer verildiği; hem fotoğraf hem de videoyu bir arada içeren içeriklerin ise oldukça nadir kullanıldığı belirlenmiştir. Ayrıca, MiniPort platformunda öğretmenin gözlemlerini metinsel olarak kaydetmesini kolaylaştırmak amacıyla hazır bir anekdot kaydı

şablonu sunulmuş olmasına rağmen, öğretmen tarafından bu şablon aracılığıyla herhangi bir anekdot kaydı eklenmediği görülmüştür. Bu bulgular, e-portfolyo uygulamasında görsel içeriklerin ön planda tutulduğunu, buna karşın metinsel ve gözleme dayalı belgelerin kullanımının oldukça sınırlı kaldığını göstermektedir. Görsel içerikler, özellikle erken çocukluk döneminde çocuğun katılımını ve öğrenme süreçlerinin görünürlüğünü artırma açısından değerli bir başlangıç noktası sunmaktadır. Ancak pedagojik belgeleme sürecinin daha anlamlı ve bütüncül bir yapı kazanabilmesi için bu görsellerin öğretmen gözlemleri, pedagojik açıklamalar ya da gelişimsel değerlendirme notlarıyla desteklenmesi gerekmektedir. Yalnızca görsel unsurlara dayalı belgeler, süreci izlemek açısından belirli bir düzeyde katkı sunsa da, derinlemesine değerlendirme ve anlamlandırma açısından sınırlı kalabilir. Nitekim Kan (2007), erken çocukluk dönemine ait portfolyolarda yalnızca görsel içeriklerin değil; ilgi envanterleri, gelişim alanlarına yönelik kontrol listeleri, gözlem notları, öğretmen yorumları ve hedef davranışlara ilişkin dereceleme ölçekleri gibi çok çeşitli veri türlerinin birlikte kullanılması gerektiğini belirtmektedir. Bu çeşitlilik, portfolyonun hem öğretimsel planlamada hem de çocukların bireysel gelişimini izlemede etkili bir araç hâline gelmesini sağlar.

Hooker'ın (2016) araştırmasında öğretmenlerin e-portfolyoya fotoğraf, video ve öğrenme hikâyeleri gibi çeşitli medya türlerini kâğıt temelli portfolyoya göre daha sık ve daha nitelikli şekilde yükledikleri belirlenmiştir. Benzer şekilde Buchholz ve Riley (2020), öğretmenlerin mobil dokümantasyon sistemlerine yalnızca fotoğraf değil, aynı zamanda açıklamalar, ses kayıtları ve çocukla öğretmen arasındaki etkileşimleri içeren videolar gibi çoklu ortam ürünleri eklediklerini ifade etmektedir. Bu bulgular, dijital portfolyoların sunduğu medya çeşitliliği sayesinde pedagojik belgeleme sürecini daha derinlikli ve çok boyutlu bir hâle getirme potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Ancak bu potansiyel, her uygulamada tam olarak gerçekleşmemektedir. Knauf ve Lepold'un (2021) dijital ve kâğıt temelli portfolyoları karşılaştırdığı çalışmada, birçok e-portfolyonun içerik yönünden geleneksel portfolyolardan çok da farklı olmadığı, özellikle video ve ses kayıtları gibi dijital araçların sınırlı kullanıldığı belirlenmiştir. Bu da bilgi ve iletişim teknolojilerinin (ICT) entegrasyonunun, pratikte daha gelişmiş bir pedagojik belgeleme düzeyini garanti etmediğine işaret etmektedir. Benzer bir şekilde, Balcı ve Tezel Şahin'in (2021) Türkiye'de yürüttüğü çalışmada da portfolyo içeriklerinin çoğunlukla çocuk tanıma formları, sanat

alışmaları ve aile bilgileri gibi görsel ve belge temelli unsurlardan oluştuğu; gözlem ve gelişim değerlendirme belgelerine ise nadiren yer verildiği belirlenmiştir. Bu durum, öğretmenlerin portfolyo sürecine yönelik anlayışlarında hâlen ürün odaklı yaklaşımın baskın olduğunu göstermekte; sürecin daha derinlikli ve pedagojik temelli içeriklerle desteklenmesi gerektiğine işaret etmektedir. Ayrıca, Işıkoğlu Erdoğan ve arkadaşlarının (2021) araştırması, ğretmen yeterliliğinin belgeleme sürecinin niteliğinde belirleyici bir etken olduğunu ortaya koymaktadır. Yeterliliği yüksek öğretmenlerin gelişim kontrol listeleri, anekdot kayıtları, rubrikler ve kazanım-gösterge tabloları gibi araçları kullanarak gözlemlerini sistematik biçimde belgeledikleri; buna karşılık düşük yeterliliğe sahip öğretmenlerin değerlendirmeyi çoğunlukla szly geri bildirimlerle sınırlı tuttukları ve yazılı belge kullanmadıkları belirlenmiştir. Bu bulgu, e-portfolyo uygulamasında da belge türü tercihleri ile ğretmen yeterliliği arasında güçlü bir ilişki olabileceğini düşündürmektedir.

Bu bağlamda, araştırma sürecinde öğretmene dokümantasyon ve değerlendirme uygulamaları hakkında herhangi bir pedagojik yönlendirme yapılmamış, yalnızca sistem kullanımı hakkında teknik bilgilendirme sağlanmıştır. Dolayısıyla, ğretmenin e-portfolyo sürecinde kullandığı içerik türlerinde gözlemlenen sınırlılıkların, doğrudan yönlendirme eksikliğine ve ğretmen yeterliliğine bağlı olarak gelişmiş olabileceği söylenebilir.

Sonuç olarak, e-portfolyo sürecinde görsel odaklı içeriklerin ne çıkması, öğretmenin belgeleme yaklaşımını ve pedagojik yeterliliğini yansıtmaktadır. Ancak sürecin niteliğini artırmak ve çocuğun gelişimini daha çok yönlü biçimde yansıtmak için farklı medya türlerinin dengeli ve anlamlı bir bütünlük içinde kullanılması gerekmektedir. Metin, ses, video ve belge ekleri gibi unsurların sisteme entegre edilmesi; ğretmen, ocuk ve veli etkileşimini zenginleştirerek portfolyonun hem pedagojik hem de iletişimsel işlevini güçlendirecektir.

E-Portfolyo İçeriklerinde Açıklama Metinlerinin Yer Alma Durumuna İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, öğretmen tarafından MiniPort sistemine yüklenen içeriklerin büyük çoğunluğunda açıklayıcı metinlere yer verildiğini ortaya koymuştur. Bu metinlerde genellikle etkinliğin amacı, süreci, kazanımları ve çocuğun gelişimsel özelliklerine ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Bu durum, öğretmenin e-portfolyo sistemini yalnızca görsel materyalleri depolamak amacıyla değil, aynı zamanda pedagojik bir değerlendirme ve iletişim aracı olarak kullandığını ve sürece bilinçli biçimde metinsel katkı sunduğunu göstermektedir.

E-portfolyo öncesi dönemde belgeler genellikle açıklama içermeksizin fiziksel ya da dijital yollarla doğrudan paylaşılırken, e-portfolyo sisteminde açıklamaların sistematik biçimde yer alması, dijital platformun öğretmeni pedagojik bağlam eklemeye doğal biçimde teşvik ettiğini göstermesi açısından dikkat çekicidir. Açıklama metinleri yalnızca çocuğun “ne yaptığına” dair bilgi sunmakla kalmamakta; aynı zamanda bu sürecin hangi gelişim alanlarıyla ilişkili olduğu, nasıl bir öğrenme deneyimi içerdiği ve öğretmenin bu süreci nasıl değerlendirdiği gibi çok yönlü veriler sunarak dokümantasyonun derinliğini ve niteliğini artırmaktadır.

Bu bağlamda, Hooker’ın (2017) Yeni Zelanda’da yürüttüğü çalışmasında da benzer sonuçlar dikkat çekmektedir. Araştırmada, öğretmenlerin e-portfolyo uygulamasına geçtikten sonra pedagojik açıdan yapılandırılmış ve çocuğun ilgilerine dayalı öğrenme hikâyeleri oluşturma sıklıklarının arttığı; açıklama metinlerinin fotoğraf, video ve ses gibi çoklu medya öğeleriyle desteklenmesinin belgelemenin niteliğini yükselttiği ve çocukların öğrenme süreçlerini daha bütüncül biçimde görünür kıldığı belirlenmiştir.

Öte yandan, açıklama içermeyen bazı e-portfolyo içeriklerinin yalnızca görsellerden ibaret olduğu ve bu nedenle bağlamsal açıdan eksik kaldığı gözlemlenmiştir. Açıklama metni bulunmayan bu tür içeriklerde, görselin pedagojik anlamı net biçimde ortaya konamadığı için belgeleme süreci estetik ya da temsil odaklı bir arşiv yapısına indirgenme

riski taşımaktadır. Fadum'un (2019) Kanada'da gerçekleştirdiği çalışması da bu durumu desteklemektedir. Araştırmada, yalnızca görseller içeren ve açıklama içermeyen portfolyoların veliler tarafından “anı defteri” olarak algılandığı; bu tür belgelerin pedagojik değerlendirme açısından yetersiz bulunduğu belirtilmiştir.

Sonuç olarak, MiniPort sistemine yüklenen içeriklerin büyük bir bölümünde açıklama metinlerinin yer alması, öğretmenin pedagojik bağlam oluşturma konusunda genel olarak bilinçli ve sistemli bir yaklaşım benimsediğini göstermektedir. Aynı zamanda e-portfolyo sisteminin öğretmeni açıklama eklemeye doğal biçimde teşvik ettiği, böylece hem değerlendirme sürecinin niteliğinin hem de okul-aile etkileşiminin derinliğinin artırılmasına katkı sunduğu söylenebilir.

E-Portfolyo Açıklama Metinlerinin Niteliksel Yapısına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, öğretmen tarafından e-portfolyo sistemine yüklenen açıklama metinlerinin niteliksel açıdan farklı içerik odaklarına sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu açıklamaların büyük bir kısmı, etkinliğin içeriğini, sürecini ve kullanılan materyalleri betimlemeye yöneliktir. Bu tür açıklamalar, etkinliğin pedagojik bağlamını görünür kılmak, yapılan uygulamanın nasıl gerçekleştirildiğini ve hangi eğitimsel hedeflerle ilişkilendirildiğini açıklamak açısından önemli bir işlev üstlenmektedir. Bununla birlikte, açıklamaların belirli bir kısmında öğretmenin çocuğun gelişimsel özelliklerine dair gözlem ve yorumlara yer verdiği görülmüştür. Bu açıklamalar, öğretmenin yalnızca belgeleyici bir tutumla değil; aynı zamanda pedagojik değerlendirme yapma ve gelişimi izleme çabasıyla hareket ettiğini göstermektedir. Bu yönüyle açıklama metinleri, e-portfolyonun salt belge toplama aracı olmanın ötesinde, yansıtıcı ve değerlendirci bir dokümantasyon süreci olarak kullanıldığını ortaya koymaktadır. Daha sınırlı sayıda açıklamada ise çocuğun kendi söylemine doğrudan yer verildiği tespit edilmiştir. Çocuğun ürün ya da etkinlik hakkında yaptığı açıklamaların öğretmen metnine dâhil edilmesi, çocuğun sesini dokümantasyon sürecine katmak açısından oldukça değerlidir. Bu tür uygulamalar, çocuğun yalnızca gözlemlenen bir özne değil, öğrenme sürecinin aktif bir katılımcısı olarak konumlandırıldığı

katılımcı pedagojik yaklaşımlarla örtüşmektedir. Çocuğun sesini duyurabildiği bu tarz açıklamalar, e-portfolyonun çocuk merkezli bir yaklaşımla nasıl daha etkili kullanılabileceğine dair önemli bir ipucu sunmaktadır.

Çocukların sesine dokümantasyon sürecinde yer verilmesi son yıllarda erken çocukluk eğitimi söyleminde giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Knauf ve Lepold'un (2021) çalışmasında, dijital portfolyoların çocukların sesini yansıtırma açısından önemli bir potansiyele sahip olduğu; ancak bu potansiyelin aracı kullanma biçiminden çok, öğretmenin dokümantasyonu nasıl planladığına ve yapılandığına bağlı olduğu vurgulanmıştır. Aynı şekilde, Paananen ve Lipponen'in (2018) Finlandiya'da yürüttükleri araştırmada da pedagojik dokümantasyonun çoğunlukla mevcut uygulamaların raporlanmasına odaklandığı, çocukların görüşlerine ise nadiren yer verildiği belirlenmiştir. Bu bulgular, çocuk sesinin dokümantasyon süreçlerine sistematik biçimde dâhil edilmesinin hâlen gelişime açık bir alan olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, araştırma bulguları öğretmenin açıklama metinlerinde genel olarak etkinlik betimlemeye dayalı bir yaklaşım benimsediğini; ancak bunun yanında gelişimsel değerlendirme ve sınırlı da olsa çocuğun kendi görüşlerine de yer verdiğini ortaya koymaktadır. E-portfolyo açıklamalarının pedagojik işlevini artırmak ve çok sesli bir yapıya ulaşmasını sağlamak için açıklama metinlerinde yalnızca öğretmenin değerlendirmelerine değil, aynı zamanda çocuğun düşüncelerine de sistematik biçimde yer verilmesi önemlidir. Bu sayede e-portfolyo, hem bir değerlendirme hem de bir katılım aracı olarak daha etkili ve kapsayıcı bir işlev görebilecektir.

5.1.3. E-Portfolyo Uygulama Sürecinin Değerlendirilmesine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Bu bölümde, 10 haftalık e-portfolyo uygulama sürecinin tamamlanmasının ardından çocukların ve velilerin süreç boyunca edindikleri deneyimler ile e-portfolyo uygulamasına ilişkin görüşleri doğrultusunda ulaşılan sonuçlar sunulmakta ve ilgili bulgular alanyazın çerçevesinde tartışılmaktadır. Sürece ilişkin değerlendirmeler; sistemin dokümantasyon ve

değerlendirme süreçlerine sağladığı katkılar, çocukların ve velilerin e-portfolyoya katılım düzeyleri, uygulamanın her iki grup açısından yarattığı etkiler, genel avantajlar ve karşılaşılan güçlükler bağlamında ele alınmakta; böylece e-portfolyo uygulamasının erken çocukluk eğitimindeki yeri, veli ve çocuk deneyim ve görüşleri doğrultusunda çok yönlü biçimde değerlendirilmektedir.

E-Portfolyo Uygulamasına Yönelik Çocukların Deneyim ve Görüşlerine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Bu bölümde, e-portfolyo uygulama sürecinin ardından çocuklarla bireysel olarak gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen bulgular doğrultusunda, çocukların e-portfolyo sürecine dair deneyimleri, duyguları ve değerlendirmeleri sunulmakta ve tartışılmaktadır. Çocukların e-portfolyoya yönelik deneyim ve görüşleri; sistemi tanıma durumları, katılım biçimleri, uygulamaya yönelik duyguları ile e-portfolyonun aileleriyle ve öğretmenleriyle iletişimlerine etkisi bağlamında ele alınmaktadır. Bu değerlendirmeler, çocukların dijital dokümantasyon sürecinde nasıl konumlandıklarını ve erken çocukluk eğitiminde e-portfolyo uygulamasının çocukların bakış açısından nasıl değerlendirildiğini ortaya koymak açısından önem taşımaktadır.

Çocukların MiniPort'u Tanıma Durumlarına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, e-portfolyo sistemi olarak kullanılan MiniPort'un çocuklar tarafından farklı düzeylerde tanındığını göstermektedir. Görüşme yapılan çocukların bir kısmı sistemi daha önce gördüğünü ve öğretmeni ya da ailesiyle birlikte kullandığını ifade ederken; diğer bir kısmı MiniPort'a dair herhangi bir bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir. Bu durum, uygulamanın bazı çocuklar için görünür ve anlamlı bir deneyime dönüşürken, diğer çocuklar açısından daha arka planda kaldığını göstermektedir.

E-portfolyo uygulamalarında çocukların sürece doğrudan katılımı ve sisteme ilişkin farkındalıklarının artırılması, onların yalnızca belgelere konu olan bireyler değil, aynı

zamanda sürecin aktif öznesi olmaları açısından önemlidir. Bu bağlamda, çocukların sistemle etkileşim kurma biçimleri, uygulamanın pedagojik hedefleriyle doğrudan ilişkilidir. Sistemin tanınırlığının çocuklar arasında farklılık göstermesi, uygulamanın aile içinde ve sınıf ortamında ne derece görünür kılındığıyla da bağlantılı olabilir.

Bu sonuç, dijital dokümantasyon sürecinin çocuklara yönelik boyutunun, öğretmen rehberliği ve aile desteğiyle daha açık ve katılımcı şekilde yapılandırılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Çocukların e-portfolio sistemini tanımaları, süreci sahiplenmeleri ve kendilerine ait öğrenme hikâyelerini anlamlandırmaları açısından önemli bir basamak olarak değerlendirilebilir.

Çocukların MiniPort'a Katılımlarına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, çocukların e-portfolio sistemi olan MiniPort'a doğrudan katılım düzeylerinin oldukça sınırlı olduğunu ortaya koymuştur. Görüşme yapılan çocukların büyük çoğunluğu sisteme bireysel olarak erişim sağlamadığını ve sürecin büyük ölçüde ebeveynleri tarafından yürütüldüğünü ifade etmiştir. Yalnızca az sayıda çocuk, MiniPort sistemine doğrudan giriş yaparak içerikleri incelediğini belirtmiştir. Bu durum, e-portfolio uygulamasında çocuğun aktif bir özne değil, daha çok belge konusu olan pasif bir öge olarak konumlandığını göstermektedir. Oysa e-portfolio uygulamalarının çocuk merkezli bir yaklaşımla yürütülmesi, çocuğun yalnızca gözlemlenen bir nesne değil; aynı zamanda sürece katkı sunan, seçim yapan ve yorumlayan bir katılımcı olarak yer aldığı bir pedagojik anlayışı gerektirir. Araştırma bulguları, öğretmenin ve velilerin çocuk katılımını önceliklendiren bir yaklaşımı benimsemediğini göstermektedir. Nitekim Cowan ve Flewitt (2021), dijital dokümantasyon sistemlerinin çocukların ilgisini çekebileceğini; ancak sistem tasarımında çocuk katılımına yeterince yer verilmediği sürece bu potansiyelin sınırlı kaldığını belirtmiştir. Hooker'ın (2016) çalışmasında da, bazı ailelerin e-portfolioyu yalnızca yetişkin kullanımına yönelik bir araç olarak gördüğü ve çocukları sürece dahil etmediği görülmüştür. Benzer şekilde Picher (2019), çoğu ailenin e-portfolio sistemini yalnızca kendileri veya eşleriyle birlikte kullandığını; çocuklarıyla paylaşmadıklarını ortaya koymuştur. Bu durum,

çocukların sistemle etkileşim kurma fırsatlarının aile tutumlarıyla da yakından ilişkili olduğunu göstermektedir.

Bununla birlikte dijital portfolyoların çocuk katılımını destekleme potansiyeli taşıdığı da vurgulanmaktadır. Knauf ve Lepold (2021), dijital sistemlerin sunduğu video, ses ve fotoğraf gibi sözsüz iletişim yollarının çocuklar için daha erişilebilir bir yapı sunduğunu; bu sayede çocukların içerikleri kendi başlarına inceleyebilme veya üretebilme imkânının arttığını ifade etmiştir. Aynı çalışmada, çocukların belge üretim sürecine fotoğraf çekme, ses kaydetme gibi yollarla doğrudan katılabilecekleri belirtilmiştir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta, teknolojinin tek başına çocuk katılımını garanti edemeyeceğidir. Siraj-Blatchford (2009) da çocukların sürece anlamlı biçimde katılımını sağlayan temel unsurun pedagojik yönelimler ve öğretmen rehberliği olduğunu vurgulamaktadır. Öte yandan Habeeb ve Ebrahim'in (2019) araştırması, ailelerin e-portfolyo sisteminin faydalarına ilişkin farkındalıkları arttıkça, çocuklarının bu sistemlerle etkileşim kurmalarını daha fazla desteklediklerini ortaya koymuştur. Bu bulgu, ebeveyn tutumlarının ve bilinç düzeylerinin çocukların sürece katılımını doğrudan etkileyen önemli bir faktör olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, MiniPort uygulaması süresince çocukların sisteme doğrudan katılımı oldukça sınırlı kalmıştır. E-portfolyo uygulamalarının çocuk merkezli bir yapıya kavuşabilmesi için, sistemlerin çocuklara hitap edecek şekilde tasarlanması; öğretmenlerin ve ailelerin çocuk katılımını teşvik eden rehberlik rolleri üstlenmeleri gerekmektedir. Böylece e-portfolyo, yalnızca çocuklara dair bilgilerin saklandığı bir sistem olmaktan çıkarak, çocukların öğrenme süreçlerine doğrudan katkı sunduğu, etkileşimli ve demokratik bir öğrenme alanına dönüşebilir.

Çocukların MiniPort'a Yönelik Duygularına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, çocukların MiniPort sistemine yönelik duygularının genel olarak olumlu olduğunu ortaya koymuştur. Görüşme yapılan çocuklar kendi ürünlerini sistemde görmekten mutluluk duyduklarını, fotoğraflara bakmanın hoşlarına gittiğini ve

sistemin kendilerinde merak ve heyecan uyandırdığını ifade etmişlerdir. Bu ifadeler, e-portfolyo sürecinin çocuklar açısından yalnızca bilişsel değil, aynı zamanda duygusal yönleriyle de anlamlı bir deneyim sunduğunu göstermektedir.

Çocukların kendi ürünlerini dijital ortamda görmeleri, yalnızca bir belgeleme faaliyeti olmanın ötesinde, onların öğrenme süreçlerine duygusal olarak bağ kurmalarını desteklemekte; kendilerini tanıma, değerli hissetme ve ifade etme fırsatlarını artırmaktadır. Bu duygusal bağ, çocukların e-portfolyo sürecine daha istekli katılım göstermelerine ve süreci sahiplenmelerine katkı sağlayabilir. Dolayısıyla, e-portfolyo yalnızca bir dokümantasyon aracı değil, aynı zamanda aidiyet hissi geliştiren bir öğrenme ortamı olarak da değerlendirilebilir. Nitekim Cowan ve Flewitt'in (2021) araştırmasında da çocukların hem kâğıt temelli hem dijital belgelerle ilgilenmekten keyif aldıkları; belgelerinin paylaşılması ve birlikte görüntülenmesi süreçlerinin sözel ifadelerin yanı sıra sözsüz etkileşimleri (gülümseme, bakış, işaret etme vb.) de artırdığı tespit edilmiştir. Bu bulgular, e-portfolyo sürecinin çocuklar için zengin etkileşim fırsatları sunduğunu ve olumlu sosyal-duygusal deneyimleri desteklediğini göstermektedir. Benzer şekilde, Tsirika ve meslektaşlarının (2017) Yunanistan'da yürüttükleri çalışmada da çocukların e-portfolyo uygulamasına karşı olumlu tutum sergiledikleri, sistemi ebeveynleriyle birlikte incelemekten keyif aldıkları ve süreci sürdürmek istedikleri belirtilmiştir. Bu çalışma, e-portfolyonun çocuklar açısından hem bireysel öğrenme hem de aile içi etkileşim açısından olumlu deneyimler yarattığını destekleyen önemli bulgulardan biridir.

Sonuç olarak, MiniPort süreci, çocukların yalnızca gözlemlenen bir nesne olarak değil; aynı zamanda sürecin duygusal ve etkileşimsel bir parçası olarak yer almalarını sağlamıştır. Bu olumlu duygusal deneyim, çocukların öğrenme motivasyonlarını desteklemenin yanı sıra, pedagojik dokümantasyonun çok boyutlu bir öğrenme ortamı hâline gelmesine de katkı sunmaktadır. Bu nedenle, e-portfolyo sistemlerinin duygusal bağ kurma ve aidiyet geliştirme süreçlerini de destekleyecek şekilde tasarlanması büyük önem taşımaktadır.

Çocukların E-Portfolyonun Aile İçi İletişime Etkilerine Yönelik Görüşlerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, çocukların büyük çoğunluğunun MiniPort sisteminin aile içi iletişimi olumlu yönde etkilediğini düşündüğünü ortaya koymuştur. Görüşme yapılan çocuklar, MiniPort içeriklerini ebeveynleriyle birlikte incelediklerini, etkinlikler hakkında konuştuklarını ve bu süreçlerin günlük yaşamlarındaki iletişimlerini güçlendirdiğini ifade etmişlerdir. Bu durum, e-portfolyo sürecinin yalnızca pedagojik bir belgeleme aracı değil; aynı zamanda aile içi etkileşimi artıran, ortak paylaşımlar yoluyla duygusal bağı güçlendiren bir iletişim ortamı sunduğunu göstermektedir. Araştırmanın bu sonucu, alan yazında yer alan çok sayıda çalışmayla da örtüşmektedir. Birçok araştırma, e-portfolyonun aileler ile çocuklar arasında bir sohbet aracı olduğunu ve ebeveyn-çocuk iletişimini olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuştur (Beaumont-Bates, 2017; Habeeb ve Ebrahim, 2019; Higgins, 2015; Higgins ve Cherrington, 2017; McFadden ve Thomas, 2016; Picher, 2019; Tsirika vd., 2017). Ayrıca e-portfolyonun yalnızca anne-çocuk değil, baba-çocuk iletişimini ve katılımını da destekleyici bir araç olduğu yönünde bulgular mevcuttur (Hooker, 2016; Lim ve Cho, 2019; Shapero, 2017).

Çocukların ifadeleri, MiniPort üzerinden yapılan içerik paylaşımlarının sohbetlere, duygusal paylaşımlara ve birlikte geçirilen nitelikli zamanlara zemin hazırladığını ortaya koymaktadır. E-portfolyonun bu etkileşimsel yönü, öğrenmenin sadece okul ortamında değil, evde de devam ettiğini ve çocuğun öğrenme sürecinin aileyle birlikte yapılandırılabilceğini göstermektedir. Bu yönüyle e-portfolyo, okul-aile iş birliğini yalnızca bilgilendirme boyutunda değil, iletişim temelli bir bağ kurma biçiminde güçlendirme potansiyeline sahiptir.

Cowan ve Flewitt'in (2021) araştırması, belgelerin çocuklarla birlikte paylaşılmasının hem sözel hem de sözsüz etkileşimi artırdığını göstermiştir. Araştırmacılar, çocukların kendi ürünlerini içeren görsellerin onlarda ifade etme isteği uyandırdığını; paylaşımın doğal bir sohbet ortamı yarattığını ve bu sürecin ebeveyn-çocuk ilişkisini güçlendirdiğini vurgulamıştır. Ancak aynı çalışmada, dijital sistemlerin ebeveyn-çocuk

etkileşimini otomatik olarak sağlamadığını; bu sürecin başarıya ulaşması için okul ortamındaki pedagojik anlayış ve aile kültürü gibi etkenlerin belirleyici olduğunu belirtmişlerdir. Nitekim bu araştırmada da bazı çocukların MiniPort'u aileleriyle birlikte hiç incelemediklerini ya da bu konuda herhangi bir paylaşım yaşamadıklarını ifade etmesi, e-portfolyonun sunduğu etkileşim potansiyelinin her aile tarafından aynı biçimde deneyimlenmediğini göstermektedir. Bu farklılıklar, ailelerin teknolojiye erişim imkânları, kullanım pratikleri, ebeveynlik tutumları ve pedagojik farkındalık düzeyleri gibi çoklu faktörlerle ilişkilendirilebilir.

Sonuç olarak, MiniPort sistemi çoğu çocuk açısından aile içi iletişimi güçlendiren, ortak öğrenme ve paylaşım deneyimlerini destekleyen bir araç olarak değerlendirilmiştir. Ancak bu potansiyelin tüm kullanıcılar tarafından eşit şekilde deneyimlenebilmesi için, sistemin ailelere açık biçimde tanıtılması, çocukla birlikte kullanımının özendirilmesi ve öğretmenler aracılığıyla bu etkileşimin desteklenmesi gerekmektedir. Böylelikle e-portfolyo uygulamaları yalnızca pedagojik değerlendirme değil, aynı zamanda güçlü aile bağlarının kurulduğu bir iletişim alanı olarak da işlev görebilecektir.

Çocukların E-Portfolyonun Öğretmenle İletişime Etkisine Yönelik Görüşlerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bu alt problem kapsamında elde edilen bulgular, araştırmaya katılan tüm çocukların, MiniPort sisteminin öğretmenleriyle olan iletişimlerine herhangi bir katkı sağlamadığını düşündüklerini ortaya koymuştur. Görüşmelerde tüm çocuklar, MiniPort üzerinden öğretmenleriyle herhangi bir etkileşim yaşamadıklarını belirtmiştir. Oysa önceki araştırmalar, e-portfolyoların öğretmen-çocuk iletişimi ve iş birliğini destekleyici bir işlev üstlenebildiğini göstermektedir. Örneğin Goodman ve Cherrington (2017), e-portfolyoların öğretmenlerle çocuklar arasında karşılıklı tartışmaları teşvik eden bir ortam sunduğunu ve bu sayede etkileşimin arttığını bulgulamıştır. Aynı araştırmada öğretmenler, e-portfolyo kullanımının çocuklarla daha fazla iş birliği yapmaya ve onların ilgi alanlarını desteklemeye olanak sağladığını ifade etmiştir. Benzer şekilde Beaumont-Bates (2017) çalışmasında, öğretmenlerin e-portfolyo aracılığıyla çocuklarla daha güçlü ilişkiler kurduklarını bildirdiği

görülmektedir. Picher (2019) ise e-portfolyoların öğretmen ve çocuklar arasında öğrenmeye yönelik daha nitelikli sohbetlerin gerçekleşmesine ve çocuk ürünlerinin takdir edilmesine katkıda bulunduğunu vurgulamıştır.

Bu sonuçlar, araştırma bağlamında e-portfolyo sisteminin daha çok velilere yönelik bir bilgilendirme aracı olarak yapılandırıldığını göstermektedir. Oysa öğretmenler tarafından çocukla birlikte kısa belge incelemeleri yapılması, çocuğun sisteme yüklenen içeriklere ilişkin düşüncelerinin alınması ya da içeriklerin birlikte yüklenmesi gibi uygulamalar, hem öğretmen-çocuk iletişimini güçlendirebilir hem de çocuğun sürece katılımını ve öğrenme sorumluluğunu artırabilir. Araştırma sürecinde öğretmenin uygulamalarına yönelik herhangi bir müdahale ya da yönlendirme yapılmamış olması, öğretmen-çocuk iletişiminin sınırlı kalmasında etkili olmuş olabilir. Öğretmenlere e-portfolyo sistemlerinin çocuklarla iletişim ve iş birliğini destekleme potansiyeline ilişkin bilgilendirme yapılması ve bu yönde rehberlik sağlanması durumunda, erken çocukluk eğitimi ortamlarında e-portfolyonun öğretmen-çocuk iletişimini güçlendirecek şekilde kullanılabileceği düşünülmektedir.

Sonuç olarak, bu araştırmada elde edilen bulgular, MiniPort sisteminin öğretmen-çocuk iletişimi açısından yeterince işlevsel bir şekilde kullanılmadığını ortaya koymaktadır. Bu durum, e-portfolyonun öğretmenle birlikte yürütülen bir değerlendirme süreci olarak yapılandırılmasının gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Çocuğun e-portfolyo sürecine yalnızca belge konusu olan bir nesne olarak değil; belge üzerinde düşünen, konuşan ve katkı sunan bir özne olarak katılması, e-portfolyonun pedagojik gücünü artıracaktır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, e-portfolyo süreci çocuklar açısından duygusal anlamda olumlu deneyimler sunmakta ve aile ile iletişim ve bağ kurma yönünden güçlü bir araç olarak öne çıkmaktadır. Ancak çocukların sisteme doğrudan erişimlerinin ve aktif katılımlarının sağlanmaması ile öğretmen-çocuk etkileşim fırsatlarının sınırlı kalması, e-portfolyonun pedagojik potansiyelini kısıtlayan unsurlar olarak dikkat çekmektedir. Bu nedenle, e-portfolyo uygulamalarının çocukların gelişimsel, duygusal ve iletişimsel gereksinimlerini merkeze alan, çocuk merkezli bir yapı ile yeniden ele alınması ve çocuk katılımının aktif biçimde desteklenmesi önerilmektedir.

E-Portfolyo Uygulamasına Yönelik Velilerin Deneyim ve Görüşlerine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Bu bölümde, 10 haftalık e-portfolyo uygulamasının tamamlanmasının ardından velilerle gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen bulgular doğrultusunda, velilerin süreç boyunca edindikleri deneyimler ve e-portfolyo sistemine ilişkin değerlendirmeleri sunulmakta ve tartışılmaktadır. Velilerin görüşleri; sistemin dokümantasyon ve değerlendirme sürecine kattığı farklılıklar, uygulamanın çocuk ve veli üzerindeki etkileri, aile içi ve öğretmenle kurulan iletişime katkısı, karşılaşılan güçlükler ve genel memnuniyet düzeyleri gibi temalar çerçevesinde ele alınmaktadır. Bu değerlendirmeler, e-portfolyo uygulamasının erken çocukluk eğitiminde velilerin bakış açısından nasıl işlediğine dair kapsamlı bir bakış açısı sunmayı amaçlamaktadır.

E-Portfolyo Sonrası Dokümantasyon ve Değerlendirme Çalışmalarında Gözlenen Farklılıklara İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, e-portfolyo uygulamasının, dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerinde anlamlı farklılıklar ortaya koyduğunu göstermektedir. Veliler, e-portfolyo süreciyle birlikte çocuklara ilişkin içeriklerin daha çeşitli, düzenli ve açıklayıcı hâle geldiğini ifade etmiştir. Fotoğraf, video ve açıklama metinlerinden oluşan belgelerin yalnızca çocuğun ürününü değil, aynı zamanda öğrenme sürecini de yansıttığı belirtilmiştir. Bu durum, dokümantasyonun daha çocuk odaklı ve pedagojik olarak anlamlı bir yapıya kavuştuğunu göstermektedir. Değerlendirme süreçleri açısından ise e-portfolyo, öğretmen görüşlerinin ve gelişimsel değerlendirmelerin görünürlüğünü ve sürdürülebilirliğini artırmış; sistem üzerinden sunulan gelişim raporları sayesinde velilerin çocuklarının gelişimini daha sistemli biçimde izleyebilmelerine imkân sağlamıştır. Yazılı içeriklerin kalıcı biçimde erişilebilir olması, sözlü iletişimin geçici doğasını aşarak velilere daha derinlikli ve takip edilebilir bilgiler sunmuştur. Ayrıca aile katılım çalışmalarının sisteme yüklenmesini ve çocuğun belgeleri arasına dahil edilmesi, aileler tarafından olumlu değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, bazı veliler e-portfolyo uygulamasının önceki dijital paylaşım yöntemlerinden (örneğin WhatsApp) çok da farklı olmadığını, içeriklerin benzer nitelikte olduğunu ifade

etmiştir. Bu bulgu, sistemin tüm kullanıcılar üzerinde aynı etkiyi yaratmadığını ve pedagojik potansiyelinin her aile tarafından eşit düzeyde deneyimlenmediğini göstermektedir. Bu farklılıklar, e-portfolyo sisteminin tanıtımı, yönlendirilmesi ve aileye sunulma biçiminin önemini vurgulamaktadır.

Araştırma sonuçları, alanyazındaki benzer çalışmalarla örtüşmektedir. Hooker (2017), e-portfolyo kullanımının öğretmenlerin değerlendirme uygulamalarında üç temel değişim sağladığını belirtmiştir: değerlendirme sıklığında ve tutarlılığında artış, yazılı içeriklerin kalitesinde gelişme ve öğretmenler arası iş birliğinde güçlenme. Aynı zamanda öğretmenlerin çocukların ilgilerine dayalı öğrenme hikâyeleri oluşturdıkları ve bu içeriklerde fotoğraf, video ve ses gibi çoklu medya araçlarından yararlandıkları vurgulanmıştır. Benzer şekilde, Beaumont-Bates (2017), sistemin kolay kullanılabilirliği sayesinde öğretmenlerin daha çok ve daha nitelikli belge ürettiklerini ifade etmiştir. Küçük kara'nın (2023) okul öncesi öğretmenleriyle yaptığı çalışma da e-portfolyo ile çocukların öğrenme süreçlerinin daha görünür hale geldiğini ve öğretmenlerin pedagojik farkındalıklarının arttığını göstermiştir.

Sonuç olarak, e-portfolyo uygulaması, içerik çeşitliliği, değerlendirme niteliği ve aile katılımı açısından önemli kazanımlar sağlamış; ancak bu etkilerin tüm kullanıcılar tarafından eşit şekilde deneyimlenmediği görülmüştür. Bu nedenle, e-portfolyo sistemlerinin yalnızca teknik açıdan değil, pedagojik yönüyle de yapılandırılması; tüm paydaşlara yönelik tanıtım, yönlendirme ve destek süreçlerinin titizlikle planlanması gerekmektedir. Bu yaklaşım, sistemin potansiyelini daha etkili bir şekilde ortaya çıkararak, erken çocukluk döneminde dokümantasyon ve değerlendirme süreçlerini güçlendirecektir.

E-Portfolyonun Belge ve Değerlendirmelere Erişim Yönünden Etkilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, e-portfolyo uygulamasının veliler açısından belge ve değerlendirmelere erişim konusunda önemli kolaylıklar sağladığını ortaya koymuştur. Veliler, e-portfolyo sayesinde çocuklarının okul yaşantısına dair bilgilere daha düzenli, hızlı

ve kapsamlı biçimde ulaşabildiklerini ifade etmişlerdir. Günlük yaşamın koşuşturması içerisinde öğretmenle birebir görüşme fırsatlarının her zaman mümkün olmaması, e-portfolyonun sürekli ve bağımsız erişim sunan dijital bir araç olarak öne çıkmasına neden olmuştur.

Sistem üzerinden paylaşılan içeriklerin yalnızca görsellerle sınırlı kalmaması; öğretmen gözlemleri, çocukların güçlü ve gelişime açık yönlerine dair açıklamalar ve öğrenme sürecine ilişkin yansıtıcı değerlendirmelerle desteklenmesi, velilerin bilgiye daha derinlikli ve pedagojik açıdan anlamlı bir şekilde ulaşabilmesine olanak tanımıştır. Veliler, bu içeriklere istedikleri zaman tekrar ulaşabilmelerinin, bilgiye erişimi daha esnek ve sürdürülebilir hale getirdiğini belirtmiştir. Bu yönüyle e-portfolyo, bilginin yalnızca anlık paylaşımı değil, sürekli erişilebilirliği açısından da veliler için işlevsel bir sistem sunmuştur.

Bu bulgular, Hooker'ın (2017) çalışmasında yer alan sonuçlarla da örtüşmektedir. Hooker (2017), e-portfolyo uygulamaları ile belgelerin aileler tarafından daha kolay ve sürekli erişilebilir hale geldiğini belirtmiştir. Ayrıca videolar gibi çoklu medya içeriklerinin sisteme entegre edilmesi, hem belgeleme sürecinin niteliğini artırmakta hem de ailelerin çocuklarının öğrenme süreçlerine dair daha bütüncül bir bakış geliştirmelerini sağlamaktadır. Goodman ve Cherrington (2015) ise, dijital sistemlerin, yüz yüze görüşmelere katılamayan ya da zamanı sınırlı olan veliler için alternatif ve sürdürülebilir bir bilgi paylaşım aracı sunduğunu vurgulamıştır.

Sonuç olarak, e-portfolyo uygulaması, belge ve değerlendirmelere erişim sürecini hem içerik niteliği hem de zaman esnekliği açısından daha verimli, sürdürülebilir ve kullanıcı dostu bir yapıya dönüştürmüştür. Bu yönüyle sistem, erken çocukluk döneminde öğretmen-veli iş birliğini yalnızca doğrudan iletişimle değil, dijital ve sürekli erişilebilir belgeler aracılığıyla da destekleyen etkili bir araç olarak değerlendirilmektedir.

E-Portfolyonun Belge ve Değerlendirmeleri Saklama Yönünden Etkilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, e-portfolyo uygulamasının veliler açısından belge ve değerlendirmeleri saklama sürecinde önemli kolaylıklar sağladığını ortaya koymuştur. Velilerin büyük çoğunluğu, MiniPort sistemi sayesinde içeriklerin dijital ortamda düzenli bir biçimde korunabildiğini, geçmişe yönelik erişimin mümkün olduğunu ve bu durumun çocuğun gelişim sürecini izlemeyi kolaylaştırdığını ifade etmiştir. Bu bulgular, e-portfolyo sisteminin yalnızca anlık paylaşım değil, aynı zamanda uzun vadeli arşivleme açısından da işlevsel bir yapı sunduğunu göstermektedir.

Dijital sistemlerin saklama yönünden en belirgin avantajları arasında; belgelerin kaybolma riskinin ortadan kalkması, fiziksel depolama ihtiyacının azalması ve içeriğe istendiği an hızlı biçimde ulaşılabilmesi yer almaktadır. Velilerin çocuklarının önceki gelişimsel ürünlerini karşılaştırmalı olarak izleyebilmeleri, değerlendirme sürecine daha bilinçli, sistemli ve aktif biçimde katılmalarına olanak sağlamaktadır. Bu yönüyle e-portfolyo uygulamaları, pedagojik belgelemenin sürekliliğini ve sürdürülebilirliğini destekleyen önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Alanyazında da dijital portfolyoların uzun vadeli saklama ve belgeye sürekli erişim açısından önemli avantajlar sunduğu belirtilmektedir. Hooker (2016), dijital sistemlerin fiziksel portfolyolara kıyasla belgeleri yıpranmadan, kaybolmadan ve sınırsız süreyle muhafaza etme imkânı sağladığını; bu özelliğin hem öğretmenler hem de veliler açısından sistemi daha işlevsel kıldığını vurgulamıştır. Benzer şekilde, Aktay (2011), Sanalan ve Altun (2002) ile Şerefli ve Erdoğan (2021) da dijital belgelerin uzun yıllar boyunca bozulmadan saklanabilmesini, e-portfolyo sistemlerinin en büyük avantajlarından biri olarak değerlendirmiştir. Bununla birlikte, bazı velilerin sistemin sunduğu saklama kolaylıklarına rağmen içerikleri manuel olarak kendi cihazlarına kaydetmeye devam etmeleri dikkat çekicidir. Bu bulgu, dijital araçlara duyulan güven, bireysel saklama alışkanlıkları ve kullanıcıların teknolojik yeterlilik düzeyleriyle doğrudan ilişkili olabilir. Schönborn ve Kuhl'un (2020) belirttiği gibi, dijital sistemlerin pedagojik işlevselliği yalnızca teknik

altyapıya değil, kullanıcıların sistemle kurduğu güven temelli ilişkilere ve dijital okuryazarlık becerilerine de bağlıdır. Bu bağlamda, dijital sistemlerin sunduğu olanaklara rağmen kullanıcı alışkanlıklarının dönüşümünün zaman ve rehberlik gerektirdiği söylenebilir.

Sonuç olarak, e-portfolyo sistemi belge ve değerlendirmelerin uzun vadeli, güvenli ve düzenli biçimde saklanmasını mümkün kılarak süreci hem işlevsel hem de kullanıcı dostu hâle getirmiştir. Ancak bu avantajların tüm kullanıcılar tarafından etkili biçimde deneyimlenebilmesi için, sistemin sunduğu özelliklere dair kapsamlı bilgilendirme ve rehberlik süreçlerinin yapılandırılması büyük önem taşımaktadır. Böylece pedagojik belgeleme süreci yalnızca paylaşım odaklı değil, aynı zamanda sürdürülebilir arşivleme açısından da nitelikli bir yapıya kavuşacaktır.

E-Portfolyonun Çocuğu Tanıma Yönünden Etkilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, e-portfolyo uygulamasının velilerin çocuklarını tanıma süreçlerine çeşitli yönlerden olumlu katkı sunduğunu göstermektedir. Veliler, MiniPort sistemi sayesinde çocuklarının gelişimsel özelliklerini, ilgi alanlarını, güçlü ve gelişime açık yönlerini daha net gözlemleyebildiklerini ifade etmişlerdir. Bu katkılar; öğretmen değerlendirmeleri, sistemde paylaşılan belgeler, aile katılım görevleri ve çocukların kendi ifadeleri aracılığıyla şekillenmiştir. Özellikle öğretmen tarafından sistemde sunulan bireysel gözlem notları ve gelişim raporları, veliler için pedagojik anlamda yönlendirici ve farkındalık artırıcı bir işlev görmüştür. Veliler daha önce fark etmedikleri becerileri keşfettiklerini, öğretmen değerlendirmeleri sayesinde çocuklarının gelişimini daha bilinçli şekilde destekleme olanağı bulduklarını belirtmiştir. Bu bulgular, e-portfolyonun yalnızca bilgi paylaşımı sağlamakla kalmayıp aynı zamanda pedagojik rehberlik işlevi de üstlendiğini göstermektedir. Nitekim Hooker (2017), e-portfolyonun öğretmenlerin biçimlendirici değerlendirme uygulamalarını güçlendirdiğini ve ailelerin çocuklarının öğrenme süreçlerine dair daha yapılandırılmış bilgi edinebilmelerini sağladığını belirtmiştir. Bu süreç, velilerin

çocuğun bireysel gelişimini daha net şekilde izleyebilmelerine ve pedagojik olarak daha bilinçli müdahalelerde bulunabilmelerine imkân tanımaktadır.

Video içerikler, çocuğun sınıf içindeki sosyal ilişkileri, katılım düzeyi, duygusal ifadeleri ve davranış örüntülerini görselleştirerek, ailelerin çocuklarını çok boyutlu biçimde tanımalarını mümkün kılmıştır. Cowan ve Flewitt (2021), çocukların dijital portfolyolarında yer alan görsel ve işitsel içeriklerin aile-çocuk-öğretmen arasındaki etkileşimi artırdığını ve çocuğun sosyal bağlamdaki davranışlarını görünür kıldığını ifade etmiştir. Bu bağlamda dijital içerikler, çocuğun evde sergilemediği yönlerini aileye aktarma açısından kritik bir işlev üstlenmektedir.

Aile katılım görevleri de çocukların öğrenme süreçlerine dair yeni gözlemler yapılmasına katkı sunmuştur. Veliler, bu görevler sayesinde çocuklarının öğrenme stillerini, ilgi alanlarını, problem çözme yaklaşımlarını ve üretim biçimlerini daha yakından tanıma fırsatı bulmuştur. Habeeb ve Ebrahim (2019), e-portfolyo sürecinin yalnızca çocukların belgelenmesini değil, aynı zamanda ailelerin pedagojik sürece aktif katılımını sağlayarak, çocuklarını daha yakından tanımalarına katkı sunduğunu ortaya koymuştur.

Bununla birlikte, az sayıda veli, e-portfolyo sürecinin çocuklarını tanımalarına belirgin bir katkı sağlamadığını ifade etmiştir. Bu farklılık, velilerin belge inceleme sıklığı, öğretmenle kurdukları etkileşim düzeyi ya da sürece ne ölçüde dâhil oldukları gibi faktörlerle ilişkili olabilir. Picher (2019) bu bağlamda, e-portfolyo sistemlerinin potansiyel etkilerinin kullanıcı deneyimine ve etkileşim biçimlerine bağlı olarak farklılaşabileceğini vurgulamaktadır.

Sonuç olarak, e-portfolyo uygulaması çocukların bireysel gelişimlerini gözlemleme, değerlendirme ve pedagojik olarak destekleme açısından velilere önemli fırsatlar sunmuştur. Ancak bu potansiyelin tüm aileler nezdinde eşit biçimde deneyimlenebilmesi için, öğretmen-veli iletişiminin daha da güçlendirilmesi, sistemin pedagojik işlevinin tüm paydaşlara açık biçimde tanıtılması ve sürece katılımı teşvik edecek destekleyici yapılarla bütünleştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

E-Portfolyonun Veli Katılımı Yönünden Etkilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, e-portfolyo uygulamasının veli katılımını destekleyen ve artıran etkili bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. Veliler, özellikle MiniPort sistemi üzerinden kendilerine iletilen aile katılım görevleri sayesinde çocuklarının öğrenme süreçlerine daha doğrudan, bilinçli ve anlamlı biçimde katıldıklarını ifade etmiştir. Bu katılım, yalnızca çocukların ürünlerini izlemekle sınırlı kalmamış; evde birlikte etkinlik yapma, görevleri planlama ve pedagojik temelli üretken zaman geçirme bağlamında da etkili olmuştur. Böylece e-portfolyo sistemi, pedagojik dokümantasyonu görünür kılmamanın ötesinde, aile-çocuk etkileşimini yapılandırma ve zenginleştirme yönünde önemli katkılar sunmuştur. Öte yandan, bazı veliler e-portfolyo kapsamında sunulan aile katılım görevlerine ilişkin sürelerin kısıtlı olmasının, özellikle çalışan ebeveynler için bir engel oluşturduğunu dile getirmiştir. Bu bulgu, e-portfolyonun sağladığı dijital erişim esnekliğine rağmen, uygulamaya ilişkin detayların —örneğin görevlerin zamanlaması ve yükleme süreleri— katılım düzeyini doğrudan etkileyebileceğini göstermektedir. Katılımın daha kapsayıcı ve sürdürülebilir hâle gelebilmesi için, ailelerin yaşam ritmine uyum sağlayabilecek biçimde daha esnek planlamaların yapılması gerektiği söylenebilir.

E-portfolyonun dijital yapısı da veli katılımını kolaylaştıran bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Veliler, sisteme günün herhangi bir saatinde erişebilmenin, özellikle çalışan ebeveynler açısından zaman yönetimi bakımından büyük bir kolaylık sağladığını belirtmiştir. Bu esneklik, katılımın sürekliliğini artırmakta ve iletişim akışını daha sürdürülebilir kılmaktadır. Nitekim Higgins ve Cherrington (2017) da çevrim içi sistemlerin ailelerin belge ve değerlendirmelere daha uygun zamanlarda erişebilmesini sağladığını ve bu erişim kolaylığının iki yönlü iletişimi desteklediğini vurgulamaktadır. Benzer şekilde Küçükkara'nın (2023) çalışması da, e-portfolyo uygulamalarının ailelerin sürece daha aktif katılımını desteklediğini göstermektedir. Beaumont-Bates'in (2017) çalışması da e-portfolyoların veli katılımının niteliğini dönüştürerek öğretmen-veli iş birliğini güçlendiren bir pedagojik yapı sunduğunu ortaya koymaktadır.

Araştırma bulguları ayrıca, e-portfolyo sürecinin baba katılımını artırıcı bir etki yarattığını da göstermektedir. Aile katılım görevlerinin yalnızca anneler tarafından değil, babalar tarafından da yerine getirilmiş olması, dijital portfolyo uygulamalarının eğitimde baba katılımını desteklemede dönüştürücü bir potansiyel taşıdığını ortaya koymaktadır. Geleneksel olarak erken çocukluk eğitiminde daha geri planda kalan babaların sürece daha görünür ve aktif şekilde katılmaları, e-portfolyo sistemlerinin eşitlikçi bir aile katılımını teşvik etme yönündeki katkısını güçlendirmektedir. Bu bulgu, Balcı'nın (2022) araştırmasıyla da örtüşmektedir. Balcı'nın (2022) çalışmasında e-portfolyonun, ebeveynlerin çocuklarının gelişimlerini izlemeleri, yorum yapmaları, geri bildirimde bulunmaları ve öğrenme sürecine aktif biçimde katılmaları açısından güçlü bir araç olduğu belirlenmiştir. Özellikle ailelerin platforma sık içerik yüklemesi, yüklenen içerikler üzerine yorum yapmaları ve çocuklarına dair gözlemlerini öğretmenle paylaşmaları, öğretmen-veli iş birliğini önemli ölçüde artırmıştır. Ayrıca baba katılımının da e-portfolyo süreciyle teşvik edildiği vurgulanmıştır.

Sonuç olarak, e-portfolyo uygulaması, velilerin eğitim sürecine aktif biçimde katılımını destekleyen, çocukla geçirilen zamanı pedagojik olarak yeniden yapılandıran ve öğretmenle iş birliğini güçlendiren etkili bir araç olarak değerlendirilmektedir. Ancak bu katkının tüm aileler açısından eşit düzeyde deneyimlenebilmesi için, uygulamanın içerik ve zaman planlaması gibi yönlerinin farklı aile profillerinin ihtiyaçlarına göre yeniden yapılandırılması büyük önem taşımaktadır.

E-Portfolyonun Çocuk Katılımı Yönünden Etkilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, e-portfolyo uygulamasının çocuk katılımını destekleyici önemli bir potansiyele sahip olduğunu; ancak bu potansiyelin gerçekleşme düzeyinin büyük ölçüde velilerin tercihlerine ve tutumlarına bağlı olarak değiştiğini ortaya koymuştur. Velilerin önemli bir kısmı, çocuklarının e-portfolyo sürecine aileyle birlikte katıldığını, içerikleri birlikte incelediklerini ve aile katılım görevlerini birlikte yerine getirdiklerini belirtmiştir. Bu durum, dijital dokümantasyonun yalnızca pedagojik bir araç olmanın ötesinde, aile içi etkileşim ve çocuk katılımı açısından da anlamlı bir alan sunduğunu göstermektedir.

Elde edilen bulgular, çocukların e-portfolyo sistemine yönelik ilgilerinin yüksek olduğunu, içerikleri takip etmekten hoşlandıklarını ve görevleri aileleriyle birlikte planlamaya istekli olduklarını göstermektedir. Bu eğilim, e-portfolyonun yalnızca bir belgeleme aracı değil; aynı zamanda çocuğun kendi öğrenme sürecine tanıklık ettiği, değerlendirme sürecine dâhil olduğu ve kendini ifade edebildiği etkileşimli bir öğrenme ortamı sunduğunu ortaya koymaktadır. Önceki araştırmalar da e-portfolyoların eğitimde çocuk katılımını destekleme potansiyeline işaret etmektedir. James ve Cane (2009), yazıya dayalı olmayan dijital içerik türlerinin, çocuklar için daha erişilebilir olduğunu ve bu sayede çocukların belgelemeye daha doğrudan katılım gösterebildiğini belirtmektedir. Pettersson (2015) tarafından İsveç'te gerçekleştirilen araştırma, dokümantasyonun yalnızca çocuk katılımını desteklemekle kalmadığını; aynı zamanda çocukların katılım biçimlerini belirleyen bir güç ilişkisi aracı haline gelebileceğini ortaya koymuştur.

Bununla birlikte, araştırmada çocuk katılımının her ailede aynı düzeyde sağlanamadığı gözlemlenmiştir. Bazı veliler, çeşitli gerekçelerle çocuklarının sisteme doğrudan katılımına izin vermediklerini ifade etmiştir. Bu tercihler; çocuğun yaşına ilişkin algılar, dijital içeriklere sınırlı erişim sağlama eğilimleri veya süreci yalnızca öğretmen-veli iletişimi ile sınırlandırma düşüncesiyle ilişkilendirilmiştir. Alanyazında da çocukların e-portfolyo süreçlerine dâhil edilme düzeylerinin genellikle sınırlı kaldığını gösteren benzer bulgulara rastlanmaktadır. Örneğin, Hooker (2016) ve Picher (2019), ailelerin çoğunlukla e-portfolyoyu yetişkinlerin kullanımına uygun bir sistem olarak değerlendirdiğini ve çocuklarla birlikte kullanım pratiklerinin düşük olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, çocuk katılımının yalnızca sistemin sunduğu teknik imkânlarla değil; ebeveynlik yaklaşımları ve pedagojik farkındalık düzeyleriyle de yakından ilişkili olduğunu göstermektedir. Nitekim Cowan ve Flewitt (2021), dijital dokümantasyon sistemlerinin çocukların ilgisini çekme ve katılımını teşvik etme potansiyeline sahip olduğunu; ancak sistem tasarımında çocukların etkin katılımının yeterince gözetilmemesinin bu potansiyeli sınırlayabileceğini vurgulamaktadır. Knauf ve Lepold (2021) ise dijital belgelerin çocukların ifade biçimlerine daha fazla olanak tanıdığını, ancak teknolojinin tek başına çocuk katılımını garantilemeyeceğini; bunu sağlayacak olanın öğretmenin pedagojik stratejileri ve ortamı nasıl yapılandığı olduğunu ifade etmektedir. Benzer şekilde Siraj-Blatchford (2009) da dijital araçların, yalnızca uygun yönlendirme ve pedagojik çerçeve ile birlikte etkili hale

gelebileceğini belirtmektedir. Velilerin bilinçli bir şekilde yönlendirilmesi ve e-portfolyo uygulamalarını deneyimlemeleri, çocukların sürece aktif katılımının desteklenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Habeeb ve Ebrahim (2019) tarafından yürütülen araştırma da, ailelerin e-portfolyonun çocukların öğrenme süreçlerine sağladığı katkıları fark ettikçe, çocuklarının bu tür dijital araçlarla etkileşimlerini daha fazla desteklediklerini ortaya koymuştur.

Sonuç olarak, e-portfolyo sistemi çocuk katılımını destekleyici önemli bir potansiyele sahip olmakla birlikte, bu potansiyelin etkin biçimde gerçekleştirilebilmesi, velilerin sisteme yönelik tutumları, öğretmenlerin pedagojik yönlendirme stratejileri ve sistemin çocuk merkezli bir yaklaşımla tasarlanması ile yakından ilişkilidir. Bu doğrultuda, e-portfolyo sistemlerinin çocuklara doğrudan erişim imkânı tanıyacak şekilde yapılandırılması, çocukların sürece aktif ve anlamlı biçimde dâhil edilmesini teşvik edecek mekanizmaların geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, velilere yönelik rehberlik faaliyetleri aracılığıyla çocuk merkezli uygulamaların yaygınlaştırılması, e-portfolyo sistemlerinin pedagojik etkililiğini artıracaktır.

E-Portfolyonun Çocuk-Aile İletişimi Yönünden Etkilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın bu alt problemi kapsamında elde edilen bulgular, e-portfolyo uygulamasının çocuk-aile iletişimini güçlendiren önemli bir araç olarak deneyimlendiğini göstermektedir. Velilerin büyük çoğunluğu, MiniPort sistemi üzerinden sunulan belgeler, öğretmen değerlendirmeleri ve aile katılım görevleri aracılığıyla çocuklarıyla daha fazla ve daha anlamlı iletişim kurabildiklerini ifade etmiştir. Bu iletişim, yalnızca çocuğun eğitimine dair bilgi paylaşımıyla sınırlı kalmayıp; ortak sohbetler, birlikte etkinlik planlamaları ve duygusal bağın güçlenmesi gibi çok yönlü etkileşim alanlarını da kapsamıştır.

E-portfolyo sürecinde aile katılım görevlerinin etkili bir rol oynadığı görülmektedir. Veliler, bu görevler sayesinde çocuklarıyla daha kaliteli zaman geçirdiklerini ve çocuklarının ilgi alanlarını daha yakından tanıma fırsatı bulduklarını belirtmiştir. Bu bulgu,

dijital dokümantasyonun yalnızca pedagojik değil, aynı zamanda duygusal bir bağ kurma ve sosyal etkileşim aracı olarak da işlev görebileceğini ortaya koymaktadır.

Görsel içerikler (fotoğraflar, videolar) özellikle çocuklarda anlatma isteğini artıran ve hafızayı tetikleyen araçlar olarak işlev görmüş; çocukların gün içinde yaşadıkları deneyimleri ailelerine daha rahat ifade etmelerini sağlamıştır. Benzer şekilde Cowan ve Flewitt (2021), çocukların görsel içerikler aracılığıyla kendileri hakkında konuşmaya daha istekli olduklarını ve bu tür belgelerin paylaşımının etkileşimi derinleştirdiğini belirtmektedir. Beaumont-Bates (2017) ve Picher (2019) da e-portfolyoların aile-çocuk arasında iletişimi başlatan, sürdüren ve nitelikli hale getiren araçlar olduğunu vurgulamaktadır.

Araştırma ayrıca, öğretmen değerlendirmelerinin aile içinde daha bilinçli öğrenme sohbetlerine zemin hazırladığını göstermektedir. Veliler, öğretmen görüşleri üzerinden çocuklarının güçlü ve gelişime açık yönleriyle ilgili farkındalık geliştirmiş, çocuklarıyla bu konular hakkında sohbet etmiş ve destekleyici stratejiler üretmiştir. Bu bulgu, Buchholz ve Riley'nin (2020) dijital portfolyoların öğrenme sürecini görünür kılarak ailelerin pedagojik farkındalıklarını artırdığı yönündeki tespitleriyle örtüşmektedir.

Özellikle dikkat çeken bir diğer bulgu, e-portfolyo sürecinin baba-çocuk etkileşimini artırıcı etkisidir. Veliler, aile katılım görevleri sayesinde babaların sürece daha aktif biçimde katıldığını, çocuklarıyla birlikte vakit geçirdiklerini ve üretken etkinlikler gerçekleştirdiklerini ifade etmiştir. Hooker (2016), Lim ve Cho (2019) ile Shapero (2017) tarafından yürütülen çalışmalarda da benzer şekilde, dijital portfolyo uygulamalarının baba katılımını artırdığı ve babaların çocuklarının öğrenme süreçlerine daha fazla dâhil oldukları belirtilmiştir.

Bununla birlikte, bazı velilerin çocuklarını e-portfolyo sürecine bilinçli olarak dâhil etmedikleri ve bu nedenle iletişim açısından bir katkı gözlemlemedikleri de görülmüştür. Bu durum, dijital sistemlerin etkisinin kullanıcı yaklaşımına ve uygulama biçimine bağlı olarak farklılaşabileceğini göstermektedir. Cowan ve Flewitt (2021), dijital sistemlerin çocuk ve

ebeveyn arasında potansiyel bir etkileşim alanı sunduğunu ancak bu potansiyelin gerçekleşmesinin pedagojik rehberliğe ve aile içindeki iletişim kültürüne bağlı olduğunu vurgulamaktadır.

Sonuç olarak, e-portfolyo uygulaması çocuk-aile iletişimini çok yönlü biçimde destekleme potansiyeline sahiptir. Ancak bu potansiyelin tam anlamıyla hayata geçirilebilmesi için, sistemin yalnızca bilgi sunan değil; ortak deneyim yaşatan, sohbeti teşvik eden ve tüm aile bireylerinin sürece aktif biçimde katılımını destekleyen bir yapıda sunulması gerekmektedir. Bu çerçevede, e-portfolyolar yalnızca pedagojik araçlar değil, aynı zamanda aile içi iletişim ve bağlanmayı güçlendiren önemli fırsatlar olarak değerlendirilmelidir.

E-Portfolyonun Aile-Öğretmen İletişimi Yönünden Etkilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, e-portfolyo uygulamasının aile-öğretmen iletişimini güçlendirme potansiyeline sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Velilerin bir bölümü, MiniPort sistemi sayesinde öğretmenle olan iletişimlerinin hem sıklık hem de içerik bakımından geliştiğini ifade etmiştir. Özellikle e-portfolyo üzerinden paylaşılan belgeler, öğretmen değerlendirmeleri ve aile katılım görevleri, aile-öğretmen etkileşiminin daha yapıcı, bilgiye dayalı ve hedef odaklı bir hâl almasına katkı sağlamıştır. Bu bulgular, iletişimin nitel anlamda dönüştüğüne işaret etmektedir. Veliler, çocuklarının gelişimsel süreçlerine dair düzenli bilgi edinebildiklerinde, öğretmenle yürütülen görüşmelerin daha anlamlı ve etkili hâle geldiğini, bilgiye dayalı etkileşimlerin belirsizlikleri azalttığını ve iletişimde açıklık sağladığını belirtmiştir. Ayrıca, sürekli ve açık bilgi paylaşımı sayesinde öğretmenle sıkça birebir iletişim kurma ihtiyacının azaldığı; bu durumun iletişimi daha verimli ve dengeli bir yapıya kavuşturduğu ifade edilmiştir. Benzer şekilde, Higgins ve Cherrington (2017) çalışmalarında tüm öğretmenlerin ve ebeveynlerin e-portfolyo uygulamasının ev ve okul arasındaki iletişimi güçlendirdiğini belirttiklerini bildirmiştir. Katılımcılar, e-portfolyo paylaşımlarının yüz yüze iletişimlerin niteliğini artırdığını, gün başı ve gün sonu kısa görüşmelerin daha verimli hâle geldiğini ifade etmiştir. Bu durum,

dijital sistemlerin yalnızca çevrim içi iletişimi desteklemekle kalmayıp yüz yüze etkileşimi de yapılandırabileceğini göstermektedir. Beaumont-Bates (2017) tarafından yürütülen araştırmada da öğretmenler ve veliler, e-portfolyoların öğretmen-ebeveyn iş birliğine olumlu katkılar sunduğunu belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenler, geleneksel kâğıt temelli portfolyo uygulamalarında velileri sürece dâhil etmenin zor olduğunu; ancak dijital portfolyolar sayesinde iletişim ve etkileşim düzeylerinin belirgin biçimde arttığını ifade etmiştir.

Öte yandan bazı veliler, e-portfolyo uygulamasının aile-öğretmen iletişimde belirgin bir değişim yaratmadığını ifade etmiştir. Bu veliler, uygulama öncesinde de öğretmenle hâlihazırda güçlü bir iletişim sürdürdüklerini belirtmiştir. Cowan ve Flewitt (2021), dijital dokümantasyon sistemlerinin yalnızca bilgi paylaşımı değil, aynı zamanda eğitimci-ebeveyn diyalogunu yapılandıran bir araç olarak işlev görebileceğini ifade etmiş; ancak bu potansiyelin, sistemin pedagojik bağlama uygun olarak nasıl kullanıldığıyla doğrudan ilişkili olduğunu vurgulamıştır. Aynı araştırmacılar, dijital sistemlerin diyalogu otomatik olarak oluşturmayacağını; bunun öğretmenlerin dokümantasyon uygulamalarını nasıl planladıkları, içeriklere nasıl anlam yükledikleri ve pedagojik stratejilerini nasıl yapılandırdıklarıyla ilgili olduğunu da belirtmektedir.

Ayrıca, öğretmenlerin dijital sistemler sayesinde ebeveynlerle yalnızca bilgi paylaşmakla kalmadığı, aynı zamanda evde uygulanabilecek etkinlikler konusunda da yönlendirme sağladıkları görülmektedir. Higgins ve Cherrington (2017), velilerin öğretmenlerin e-portfolyo paylaşımlarından ilham alarak çocuklarına evde daha fazla deneyim sağladıklarını ortaya koymuştur. Bu bağlamda, e-portfolyonun yalnızca iletişim değil, aynı zamanda öğretmen-veli iş birliğini teşvik eden bir pedagojik araç olarak işlev gördüğü söylenebilir.

Sonuç olarak, e-portfolyo uygulaması, aile-öğretmen iletişimini yalnızca sıklaştırmakla kalmamış; içerik temelli, karşılıklı, yapılandırılmış ve pedagojik açıdan daha etkili bir biçimde yeniden şekillendirmiştir. Ancak bu dönüşümün sürdürülebilir hâle gelebilmesi için öğretmenlerin dijital içerikleri yalnızca bilgi aktarma aracı olarak değil;

diyalog kurma, ilişki geliştirme ve iş birliği oluşturma amacıyla yapılandırmaları gerekmektedir.

E-Portfolyonun İlkokula Aktarımına İlişkin Görüşlere Dayalı Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulguları, velilerin tamamının e-portfolyo içeriklerinin ilkökul kademesine aktarılmasına ilişkin olumlu bir tutum sergilediğini ortaya koymuştur. Veliler, e-portfolyonun çocukların okul öncesi dönemdeki gelişim süreçlerini düzenli, bütüncül ve somut biçimde belgelediğini; bu belgelerin ilkökul öğretmenleriyle paylaşılmasının çocuğun tanınmasını kolaylaştıracağını ve yönlendirme sürecine önemli katkılar sunacağını ifade etmiştir. Bu bulgu, e-portfolyonun yalnızca okul öncesi dönemle sınırlı kalmayan, dokümantasyon sürekliliğini destekleyen uzun vadeli bir değerlendirme aracı olarak da değerlendirilebileceğini göstermektedir.

Veliler, okul öncesi öğretmenlerinin çocukların bireysel özelliklerini ve güçlü yönlerini yakından tanıma fırsatına sahip olduğunu ve bu bilginin ilkökul öğretmenleriyle paylaşılmasının, çocuğun akademik ve sosyal uyum sürecini kolaylaştıracağını vurgulamıştır. Hooker'ın (2016) araştırmasında, öğretmenlerin büyük çoğunluğu e-portfolyonun ilkökul öğretmenlerine aktarılmasının çocukların okula geçiş sürecini kolaylaştıracağını belirtmiş; portfolyo bilgilerinin ilkökul öğretmenleri için yol gösterici olabileceğini ifade etmiştir. Benzer şekilde Shapero'nun (2017) çalışmasında da, okul öncesi dönemde e-portfolyo uygulamasına katılan öğretmenler, dijital portfolyoların bir sonraki sınıf düzeyi için oldukça bilgilendirici ve yönlendirici olduğunu belirtmişlerdir. Alaçam ve Olgan (2016) tarafından yürütülen çalışmada ise okul öncesi öğretmenlerinin portfolyoları birinci sınıf öğretmenlerine göndermedikleri; ancak birinci sınıf öğretmenlerinin tamamının portfolyoların kendilerine ulaşmasının yararlı olacağını düşündükleri belirlenmiştir. Aynı çalışmada, hem okul öncesi hem de ilkökul öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun erken çocukluk portfolyolarının çocukların gelişim süreçlerini izleyebilmek açısından değerli olduğuna inandıkları saptanmıştır. Bu bulgular, Türkiye bağlamında okul öncesi ve ilkökul arasında pedagojik dokümantasyonun sistematik biçimde aktarılmasına yönelik bir yapının

eksikliğine işaret etmektedir. Oysa e-portfolyo uygulamaları, öğretmenler arası bilgi paylaşımını destekleyecek dijital altyapıya sahiptir ve çocukların geçiş sürecinde karşılaşılabilecekleri akademik ve sosyal zorlukların azaltılmasına katkı sunabilecek niteliktedir.

Sonuç olarak, e-portfolyo içeriklerinin ilkokula aktarılması, çocuğun bireysel gelişim öyküsünün sürekliliğini sağlamada ve ilkokul öğretmenlerinin öğrenciye dair farkındalığını artırmada önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda, erken çocukluk döneminde oluşturulan dijital portfolyoların ilkokul öğretmenlerine sistematik ve planlı biçimde iletilmesini sağlayacak yapısal ve kurumsal düzenlemelerin geliştirilmesi; çocukların okul geçişlerini daha anlamlı, bütüncül ve veri temelli hâle getirecek önemli bir adım olacaktır.

E-Portfolyonun Çocuklar İçin Etkilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın bu alt problemi kapsamında elde edilen bulgular, e-portfolyo uygulamasının çocuklar üzerinde çok boyutlu ve olumlu etkiler yarattığını göstermektedir. Velilerin tamamı, e-portfolyo sürecinin çocuklar açısından sosyal, duygusal, bilişsel ve gelişimsel yönlerden destekleyici bir işlev gördüğünü belirtmiştir. Bu etkiler; çocuk-aile etkileşiminin artması, duygusal katkılar, öz değerlendirme becerilerinin gelişimi, çocuk katılımı ve gelişimsel katkı temalarında somutlaşmıştır.

E-portfolyo süreci, çocukların aile bireyleriyle daha yoğun iletişim ve etkileşim kurmasına olanak tanımış; özellikle birlikte içerik inceleme ve aile katılım görevleri aracılığıyla çocuk-aile bağına güçlendirmiştir. Böylece süreç yalnızca pedagojik değil, aynı zamanda ilişki temelli kazanımlar sağlamış ve çocukların sosyal-duygusal gelişimine önemli katkılar sunmuştur. Higgins ve Cherrington (2017) da benzer şekilde, öğretmenlerin e-portfolyo paylaşımlarının ebeveynlerin çocuklarıyla geçirdiği zamanı daha anlamlı hâle getirdiğini ve çocuklara sunulan deneyimlerin niteliğini artırdığını belirtmiştir.

Duygusal katkılar açısından, çocukların kendilerini özel hissetmeleri, çalışmalarının görünür hâle gelmesiyle artan özgüvenleri ve sorumluluk bilinci öne çıkan kazanımlar arasında yer almaktadır. Görsel içeriklerin (fotoğraflar, videolar) çocuklar tarafından incelenmesi, yapılan çalışmaların hatırlanması ve paylaşılması, sürecin onlar için hem heyecan verici hem de anlamlı bir deneyime dönüşmesini sağlamıştır. Hooker (2016) da e-portfolyoların çocukların önceki deneyimlerini hatırlamalarını, başkalarıyla paylaşmalarını ve bu deneyimleri genişletmelerini desteklediğini vurgulamaktadır.

Araştırmanın bulguları, çocukların e-portfolyo süreci aracılığıyla öz değerlendirme yapma becerilerini geliştirdiklerini de ortaya koymuştur. Çocukların önceki çalışmalarına dönerek kendi gelişimlerini fark etmeleri, erken yaşta yansıtıcı düşünme ve özdüzenleme becerilerinin desteklenmesi açısından dikkat çekicidir. Tsirika ve arkadaşları (2017), e-portfolyonun çocukların toplama, seçme ve yansıtma becerilerini geliştirdiğini; bu süreçlerin öz değerlendirme ve yansıtıcı düşünme açısından önemli kazanımlar sunduğunu belirtmiştir. Benzer şekilde, Habeeb ve Ebrahim (2019) ile Bedel, İnce ve Başalev Acar (2024) tarafından yapılan çalışmalar da, e-portfolyo uygulamalarının öz değerlendirme ve duygusal gelişim boyutlarında çocuklar üzerinde olumlu etkiler yaratma potansiyelini göstermektedir.

Çocuk katılımı açısından, e-portfolyo sürecinin çocukların sürece daha aktif ve istekli biçimde katılımını sağladığı görülmüştür. İçerik yüklemeye duyulan merak ve aile katılım görevlerine yönelik ilgi, çocukların üretkenliklerini artırmış ve öğrenme sürecine yönelik sorumluluk alma eğilimlerini güçlendirmiştir. Başalev Acar ve Bedel'in (2024) çalışmasında da öğretmenlerin, dijital araçların çocukların ilgisini çektiğini ve değerlendirme süreçlerinde çocukların daha etkin katılım sağladıklarını ifade ettikleri belirlenmiştir.

Gelişimsel katkılar açısından, veliler öğretmenler tarafından paylaşılan değerlendirmeler sayesinde çocuklarının güçlü yönlerini ve gelişim alanlarını daha iyi fark ettiklerini ve ev ortamında daha bilinçli destek sağlayabildiklerini ifade etmiştir. Bu bulgu, e-portfolyonun yalnızca belgeleme aracı olarak değil, gelişimsel yönlendirme ve erken müdahale açısından da etkili bir işlev gördüğünü ortaya koymaktadır. Habeeb ve Ebrahim

(2019) çalışması da e-portfolyo uygulamalarının çocukların becerilerini gözden geçirme, değerlendirme ve öz yönelimli öğrenmeye katılımını artırdığını göstermektedir. Balcı'nın (2022) araştırması da e-portfolyo uygulamasının çocukların yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirdiğini; çocukların öz değerlendirme yapabildiklerini, ve bilişsel, dil, sosyal-duygusal, motor ve öz bakım becerilerinde ilerleme kaydettiklerini ortaya koymuştur. Bu bulgular, e-portfolyo uygulamasının erken çocukluk döneminde çok boyutlu gelişimi destekleyen güçlü bir araç olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, e-portfolyo uygulaması, çocukların öğrenme sürecine katılımını, öz değerlendirme becerilerini ve sosyal-duygusal gelişimlerini destekleyen bütüncül bir yapıya sahiptir. Bu katkıların sürdürülebilir ve daha kapsayıcı hâle gelebilmesi için uygulamaların çocuk merkezli bir yaklaşımla planlanması; çocukların e-portfolyo sürecinde yalnızca gözlemlenen bireyler değil, aynı zamanda özne olarak aktif biçimde yer almalarının teşvik edilmesi büyük önem taşımaktadır.

E-Portfolyonun Veliler İçin Etkilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın bu alt problemi kapsamında elde edilen bulgular, e-portfolyo uygulamasının veliler için hem duygusal hem de işlevsel açılardan çok boyutlu katkılar sağladığını göstermektedir. Velilerin tamamı, e-portfolyo uygulamasının kendileri için olumlu etki sağladığını ifade etmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda bu etkiler beş temada toplanmaktadır: çocuk-aile etkileşimi, duygusal katkılar, gelişimsel izleme, dijital kolaylıklar ve farkındalık kazanımı.

Veliler e-portfolyo uygulamasının çocuklarıyla geçirdikleri zamanı nitelikli hâle getiren ve iletişimi derinleştiren bir etkileşim alanı sunduğunu bildirmiştir. Özellikle aile katılım görevleri, çocukla birlikte üretim yapma, içerikleri yorumlama ve öğrenme sürecine dair sohbet etme gibi deneyimlerle aile içi iletişimi desteklemiştir. Sürecin babaların da daha aktif biçimde katılım göstermesine imkân tanıdığı ve böylece aile içindeki rollerin dönüşümüne katkıda bulunduğu görülmüştür. Nitekim Higgins ve Cherrington (2017) da e-

portfolyoların, büyükanneler, büyükbabalar ve diğer aile bireylerinin çocukların okul yaşantılarına katılımını kolaylaştırdığını belirtmektedir.

Veliler ayrıca, süreç boyunca mutluluk, heyecan, aidiyet ve özel hissetme gibi olumlu duygular yaşadıklarını dile getirmiştir. Bu duygusal katkılar, e-portfolyonun yalnızca bilgi sunan bir araç olmanın ötesinde, ebeveynlerin eğitim süreciyle daha güçlü duygusal bağlar kurmasına da olanak sağladığını göstermektedir. Tsirika, Kakana ve Michalopoulou (2017) tarafından gerçekleştirilen çalışmada da ebeveynlerin e-portfolyo kullanımına yönelik heyecan ve memnuniyet yaşadıkları, sürece gönüllü ve istekli şekilde katıldıkları rapor edilmiştir.

Gelişimsel izleme boyutunda ise e-portfolyo uygulaması, velilere çocuklarının bireysel gelişimini daha sistematik biçimde gözlemleme fırsatı sunmuştur. Öğretmen değerlendirmeleriyle desteklenen bu süreç, çocukların güçlü yönlerinin ve desteklenmesi gereken alanlarının daha görünür hâle gelmesine katkı sağlamıştır. Bedel, İnce ve Başalev Acar (2024) çalışması da, e-portfolyo uygulamalarının çocukları tanıma ve gelişimlerini yönlendirme konusunda veliler için önemli bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. Hooker (2017) ise, e-portfolyoların öğretmen değerlendirmelerinde tutarlılığı artırarak, velilere daha nitelikli bilgi sunulmasına olanak sağladığını belirtmektedir.

Dijital sistemin sağladığı pratik kolaylıklar da dikkat çekici bir diğer boyutu oluşturmaktadır. Veliler, içeriklere günün herhangi bir saatinde erişebilmenin, belgeleri güvenli şekilde saklayabilmenin ve içeriklere yorum veya emojiyle tepki verebilmenin süreci hem erişilebilir hem de kişiselleştirilebilir kıldığını ifade etmiştir. Higgins ve Cherrington (2017) da dijital sistemlerin, özellikle zaman esnekliği sunarak ebeveyn katılımını artırdığını ve sürdürülebilir hâle getirdiğini belirtmektedir.

Veliler ayrıca süreç boyunca çocuklarının gelişimine yönelik bilinçlenmenin yanı sıra, kendi ebeveynlik yaklaşımlarına dair de farkındalık kazanmıştır. Buchholz ve Riley

(2020) tarafından yürütülen araştırmada, öğretmenlerin dijital dokümantasyonu ailelerle pedagojik bağlamda yapılandırılmış ortaklıklar kurmak için kullandıkları belirlenmiştir.

Sonuç olarak, e-portfolyo uygulaması, velilerin çocuklarıyla daha derin ve anlamlı bağlar kurmasını sağlayan, pedagojik sürece aktif katılımı destekleyen ve dijital olanakları kullanıcı dostu biçimde değerlendiren bütüncül bir sistem olarak öne çıkmaktadır.

E-Portfolyoya Yönelik Velilerin Genel Değerlendirmelerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bu alt problem kapsamında elde edilen bulgular, velilerin e-portfolyo uygulamasına yönelik genel değerlendirmelerinin büyük ölçüde olumlu olduğunu, ancak sürecin daha işlevsel hâle gelebilmesi için bazı sınırlılıkların fark edildiğini ve geliştirme yönünde çeşitli önerilerin sunulduğunu göstermektedir. Velilerin e-portfolyo uygulamasına ilişkin olumlu görüşleri; sürekli ve sistematik dokümantasyon, çocuğu tanıma ve değerlendirme, katılım ve etkileşim, veli farkındalığı temalarında somutlaşmıştır.

Veliler, MiniPort sistemine yüklenen görsel içerikler, öğretmen değerlendirmeleri ve gelişimsel gözlemler aracılığıyla çocuklarının öğrenme süreçlerine dair sürekli ve sistematik bir dokümantasyona ulaştıklarını ifade etmiştir. Sistemin dijital altyapısı sayesinde belge ve içeriklere hızlı erişim sağlanabilmesi, kayıtların güvenli biçimde saklanabilmesi ve geçmiş gelişim sürecinin izlenebilmesi, e-portfolyoyu veliler açısından işlevsel ve kullanıcı dostu bir araç hâline getirmiştir. Tsirika, Kakana ve Michalopoulou (2017) de velilerin e-portfolyo uygulamasını, eğitim süreçlerine erişimi kolaylaştıran ve çocuklarıyla ortak deneyim yaşamalarına imkân tanıyan bir sistem olarak değerlendirdiklerini belirtmiştir. Goodman ve Cherrington (2015) ise, dijital sistemlerin, yüz yüze görüşmelere katılamayan veya zamanı kısıtlı olan veliler için alternatif ve sürdürülebilir bir bilgi paylaşım aracı sunduğunu vurgulamıştır. Hooker (2017), e-portfolyo kullanımının öğretmenlerin değerlendirme uygulamalarında değerlendirme sıklığı ve tutarlılığında artış, yazılı içeriklerin niteliğinde gelişme sağladığını belirtmiştir. Benzer şekilde Beaumont-Bates (2017), sistemin kullanım

kolaylığı sayesinde öğretmenlerin daha çok ve daha nitelikli belge ürettiklerini ifade etmiştir. Küçük kara'nın (2023) çalışması da e-portfolyonun öğretmenlerin pedagojik farkındalıklarını artırarak çocukların öğrenme süreçlerini daha görünür kıldığını göstermektedir.

Veliler, MiniPort'a yüklenen içeriklerin çocuklarını tanıma ve değerlendirme açısından önemli katkılar sağladığını ifade etmiştir. Hooker (2017), e-portfolyo uygulamasının ailelere çocuklarının öğrenme süreçlerine ilişkin daha yapılandırılmış bilgi sunduğunu vurgulamıştır. Cowan ve Flewitt (2021) ise, dijital portfolyolarda yer alan görsel ve işitsel içeriklerin çocuğun sosyal bağlamdaki davranışlarını görünür kıldığını belirtmiştir.

Veliler ayrıca, e-portfolyo uygulamasının çocuk ve veli katılımını destekleme ve aile içi iletişimi teşvik etme ve baba katılımını sağlama noktasında önemli katkılar sunduğunu dile getirmiştir. Hooker (2016), e-portfolyonun yalnızca bilgi sunan bir sistem değil, öğretmen-veli-çocuk etkileşimini güçlendiren çok yönlü bir araç olduğunu ifade etmektedir. Balci'nin (2022) araştırması ise, e-portfolyo uygulamasının velilerin çocuklarının gelişimini izleme, yorum yapma ve öğrenme sürecine aktif katılım göstermeleri açısından güçlü bir araç olduğunu ortaya koymuş; sık içerik yükleme ve öğretmenle paylaşımın iş birliğini önemli ölçüde artırdığı belirtilmiştir. Ayrıca, Beaumont-Bates (2017) ve Picher (2019) de e-portfolyoların aile-çocuk iletişimini başlatan, sürdüren ve nitelikli hâle getiren araçlar olduğunu vurgulamaktadır. Hooker (2016), Lim ve Cho (2019) ile Shapero (2017) çalışmaları da dijital portfolyo uygulamalarının baba katılımını artırdığına işaret etmektedir.

Veliler tarafından bildirilen bir diğer olumlu görüş, e-portfolyo sürecinin velilerin okul öncesi eğitim sürecine dair farkındalıklarını artırdığı yönündedir. Higgins ve Cherrington (2017) ile Buchholz ve Riley'nin (2020) çalışmaları da e-portfolyoların, öğrenme süreçlerini görünür kılarak ailelerin pedagojik farkındalıklarını artırdığı bulgularını desteklemektedir.

Veliler süreçte bazı sınırlılıklar da bildirmiştir. MiniPort sisteminde içeriklere yorum yapabilmenin her zaman mümkün olmaması, aile katılım görevlerinin süre kısıtlılığı ve bazı

ailelerin sürece yeterince katılamaması, süreci sınırlayan unsurlar olarak belirtilmiştir. Bu bağlamda, e-portfolyo uygulamalarında velilere daha esnek bir yetki alanı tanınmasının, velilerin sürece olan katılımını ve motivasyonunu olumlu yönde etkileyebileceği söylenebilir. Araştırmada kullanılan MiniPort sistemi, öğretmenin bir eğitim profesyoneli olarak süreci yönettiği ve sistemin öğretmen izinleri doğrultusunda yapılandırıldığı bir yapıya sahiptir. Bu doğrultuda, velilerin yüklenen içeriklere emoji ile tepki verme, yorum yapma veya aile katılım görevleri kapsamında belirli medya türlerinde ve belirlenen tarihler arasında içerik yükleyebilme gibi işlemleri öğretmenin kontrolünde gerçekleşmiştir. Velilerin daha fazla esneklik ve yetki talebine yönelik önerilerinin, öğretmen tarafından değerlendirilerek uygulama süreçlerinde ihtiyaçlar ve beklentiler doğrultusunda düzenlenmesi, e-portfolyo sisteminin etkililiğini artıracak bir adım olarak değerlendirilmektedir.

Veliler tarafından çeşitli iyileştirme önerileri de sunulmuştur. Bu öneriler; sistemin ileri kademelere aktarılması, teknik iyileştirmeler yapılması, uygulama sürecinin iyileştirilmesi ve velilere daha fazla yetki ve esneklik sağlanması temalarında toplanmaktadır. MiniPort sisteminin ilkökul kademesine aktarılması önerisi, Hooker (2016) ve Shapero (2017) çalışmalarında da öğretmenler tarafından desteklenmiş; portfolyo bilgilerinin okula geçiş sürecinde rehberlik edici bir araç olabileceği ifade edilmiştir. Alaçam ve Olgan'ın (2016) araştırması da, hem okul öncesi hem de ilkökul öğretmenlerinin portfolyoların gelişim süreçlerini izleme açısından değerli olduğunu ve eğitim kademeleri arasındaki geçişte etkili olacağını düşündüklerini ortaya koymuştur. Veliler ayrıca MiniPort sisteminin kullanımını kolaylaştırmak amacıyla girişlerin daha basitleştirilmesi ve yükleme olduğunda bildirim alınması gibi teknik iyileştirmeler önermiştir. Bu noktada, Hooker (2017) da dijital sistemlerin başarısının, pedagojik işlevselliğin yanı sıra kullanıcı ihtiyaçlarına duyarlı bir biçimde yapılandırılmasına bağlı olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca, veliler tarafından öğretmenlerin aile katılım görevlerini takip etmeleri, sürece yönelik düzenli geri bildirim sunmaları ve dokümantasyonun yalnızca e-portfolyo sistemi üzerinden yürütülmesi gerektiğine ilişkin uygulama sürecine dair çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Araştırma sürecinde öğretmenin farklı dijital kanallar üzerinden belge paylaşımına devam etmesi, e-portfolyo uygulamasının verimliliğini çeşitli boyutlarda olumsuz etkilemiş ve sistemin bütüncül kullanımını sınırlayan bir unsur olarak dikkat çekmiştir. Bu doğrultuda,

veliler tarafından önerildiği gibi tüm belge ve değerlendirmelerin sadece e-portfolyo sistemi aracılığıyla paylaşılması, velilerin sistemi düzenli olarak takip etmelerini ve sürece aktif katılımlarını artıracak önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Nitekim Cowan ve Flewitt (2021) de dijital sistemlerin etkili bir şekilde işleyebilmesi için belgelerin bütüncül ve sürdürülebilir bir kullanım anlayışı çerçevesinde yönetilmesi gerektiğini; aksi takdirde belgelerin farklı platformlara dağılması durumunda pedagojik bütünlüğün zarar görebileceğini vurgulamaktadır. Veliler, sisteme farklı medya türleri yükleyebilme ve aile katılım görevleri için daha uzun süreler tanınması gibi esneklik taleplerinde bulunmuştur. Araştırmada kullanılan MiniPort sistemi, öğretmen yönetiminde ve öğretmen izinleri doğrultusunda yapılandırılmış olup, içerik yükleme ve yorum yapma gibi yetkiler öğretmen denetiminde belirlenmiştir. Bu nedenle, velilerin daha fazla yetki ve esneklik talepleri öğretmen değerlendirmeleri doğrultusunda şekillendirilebilir. Higgins ve Cherrington (2017) da dijital sistemlerin zaman esnekliği sağlayarak ebeveyn katılımını artırdığını vurgulamaktadır. Bu çerçevede, e-portfolyo sistemlerinin öğretmen kontrolünde geliştirilmeye devam edilmesi, ancak velilerden gelen geri bildirimlerin dikkate alınarak sürecin daha esnek biçimde yapılandırılması önerilmektedir.

Sonuç olarak, bu araştırmada elde edilen bulgular, e-portfolyo uygulamasının veliler açısından çocukların öğrenme süreçlerini görünür kılan, aile içi iletişimi, veli katılımını ve velinin pedagojik farkındalığını artıran güçlü bir araç olduğunu ortaya koymuştur. . Velilerin sürece yüksek düzeyde katılım göstermesi ve uygulamayı büyük ölçüde olumlu değerlendirmesi, e-portfolyonun erken çocukluk eğitiminde aile iş birliğini güçlendirme potansiyelini açıkça göstermektedir. Bununla birlikte, sistemin daha işlevsel ve kapsayıcı hâle gelebilmesi için teknik altyapının geliştirilmesi, belge paylaşımında bütüncül bir yaklaşım benimsenmesi ve velilere daha esnek katılım imkânlarının sunulması gerektiği bulgular arasında öne çıkmaktadır.

Araştırma sonuçları doğrultusunda, e-portfolyolar; yalnızca bilgi paylaşımı sağlayan araçlar değil; aileleri çocukların öğrenme yolculuğuna aktif katılımcılar olarak dahil eden, aile-çocuk etkileşimini destekleyen, öğrenme süreçlerini görünür ve anlamlı kılan, pedagojik farkındalığı artıran ve çocukların gelişiminde bütüncül destek sağlayan yenilikçi araçlar olarak değerlendirilmektedir.

5.2. Sonuç

Bu araştırma, erken çocukluk eğitiminde e-portfolyo kullanımının çocuklar ve veliler tarafından nasıl deneyimlendiğini incelemek amacıyla keşfedici durum çalışması deseni çerçevesinde yürütülmüştür. On haftalık uygulama süreci boyunca MiniPort sistemi aracılığıyla gerçekleştirilen e-portfolyo uygulama sürecine ilişkin veriler çeşitli nitel veri toplama araçlarıyla elde edilmiştir.

Dokümantasyon ve değerlendirme uygulamaları açısından değerlendirildiğinde; e-portfolyo uygulaması ile çocukların yalnızca ürünlerinin değil, aynı zamanda öğrenme süreçlerinin ve sınıf içi etkileşimlerinin yansıtıldığı belirlenmiştir. Ayrıca e-portfolyo ile paylaşılan belgelerde yazılı açıklamaların paylaşılması, ailelerin sınıf sürecine dair bilgi edinmelerini kolaylaştıran etkili bir uygulama olmuştur. E-portfolyonun dijital yapısı sayesinde içeriklere erişimin, paylaşımın, katılımın ve saklamanın kolaylaşması uygulamanın önemli bir avantajı olarak değerlendirilmiştir. Ek olarak e-portfolyo ile belge ve değerlendirmelerin kalıcılığının sağlandığı ve bu içeriklerin ileri eğitim kademelerine aktarılmasının faydalı olacağı belirtilmiştir. Bu yönüyle e-portfolyonun uzun vadeli izleme ve değerlendirme açısından da işlevsel olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çocuklar açısından değerlendirildiğinde; çocukların e-portfolyoda kendilerine ait içeriklerin bulunmasından keyif aldıkları ve içerikler hakkında konuşmaktan mutlu oldukları ve içerikleri anlatmaya heves duydukları belirlenmiştir. Ancak uygulama sürecinde çocuk katılımının oldukça sınırlı kaldığı, bazı velilerin çocuklarını sürece dahil etmedikleri, çocukların e-portfolyo uygulamasından haberdar edilmediği gözlemlenmiştir. Bu durum, çocuk katılımının büyük ölçüde veli aracılığına bağlı olduğunu ortaya koymuştur. Bununla birlikte, e-portfolyonun çocuk-aile iletişimini olumlu yönde etkilediği; ancak öğretmen-çocuk iletişimi üzerinde belirgin bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Veliler açısından e-portfolyo, çocuklarının gelişimini izleme, okul yaşantısına daha yakından tanıklık etme ve öğretmenle daha nitelikli iletişim kurma açısından işlevsel bir araç

olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca e-portfolyoda sunulan içeriklerin aile-çocuk iletişimini desteklediği ve ev ortamında öğrenmenin sürdürülmesine katkı sunduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular e-portfolyonun veli katılımını sağlama açısından önemli bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir.

Uygulama sürecinde karşılaşılan sınırlılıklar da dikkat çekicidir. Velilerin dijital okuryazarlık düzeylerindeki farklılıklar, sürece katılım oranlarını etkilemiş; bazı velilerin çocuklarını sürecin tamamen dışında bırakması, çocuk katılımı ve pedagojik kazanımlar açısından sınırlayıcı etkiler yaratmıştır. Ayrıca, öğretmenin eş zamanlı olarak WhatsApp üzerinden içerik paylaşımına devam etmesi, e-portfolyo uygulamasının bütünlüğünü ve verimliliğini olumsuz yönde etkilemiştir.

Genel olarak, bu araştırma e-portfolyo uygulamasının erken çocukluk döneminde çocuk ve veli etkileşimini ve katılımını güçlendiren; öğrenme sürecini görünür kılan; çocuk merkezli, çok paydaşlı ve dijital destekli bir değerlendirme aracı olarak önemli olanaklar sunduğunu ortaya koymuştur. Ancak bu olanakların etkin biçimde kullanılabilmesi için öğretmen ve velilere süreç hakkında rehberlik sağlanması, velilere yönelik dijital okuryazarlık desteklerinin artırılması ve tüm paydaşların süreci daha iyi kavrayabilmesine yönelik uygulamaların geliştirilmesi gerekmektedir.

5.3. Öneriler

Bu bölümde, araştırma bulguları doğrultusunda; erken çocukluk eğitiminde e-portfolyo uygulamalarını araştırmak isteyen araştırmacılara, uygulamayı planlayan eğitimcilere, süreci yaygınlaştırmak ve geliştirmek isteyen politika yapıcılara ve e-portfolyo sistemleri geliştirmeyi amaçlayan tasarımcılara yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.3.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Bu araştırmada e-portfolyo kullanımı çocuklar ve velilerin bakış açısından değerlendirilmiştir. Gelecek çalışmalarda, öğretmenlerin e-portfolyo deneyimlerinin ve uygulamalarının da araştırılması önerilmektedir.
- Araştırma sürecinde öğretmene pedagojik dokümantasyon ve değerlendirme konularında özel bir eğitim verilmemiş, öğretmenin dokümantasyon uygulamalarına yönelik herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Gelecek araştırmalarda, öğretmenlere bu alanlarda eğitim verilerek veya uygulama sürecinde rehberlik sağlanarak, e-portfolyo uygulamalarının etkililiği ve verimliliği üzerine çalışmalar yapılabilir.
- Bu araştırmada çocukların görüş ve deneyimlerinin dahil edilmiş olmasının önemli olduğu düşünülmektedir. İlerleyen e-portfolyo araştırmalarında çocuğun sesini ve çocuk katılımını arttırmayı amaçlayan nitel araştırmalar da alana önemli katkı sağlayabilir.
- Erken çocukluk döneminde yürütülen e-portfolyo uygulamalarının ilkökul kademesine aktarımı ve ilkökul öğretmenleri tarafından nasıl kullanıldığına dair izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılabilir.
- Farklı sosyoekonomik düzeylere sahip ailelerin e-portfolyo kullanım deneyimlerini karşılaştıran araştırmalar yürütülerek, dijital eşitsizlik ve erişim sorunlarının görünür kılınması sağlanabilir.
- E-portfolyo sürecine ilişkin uzun süreli izleme araştırmaları yapılarak, bu uygulamaların sürdürülebilirliği ve uzun vadeli etkileri analiz edilebilir. Katılım dinamiklerinin süreç içinde nasıl değiştiği ve hangi faktörlerden etkilendiği araştırılabilir.

5.3.2. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

- Araştırmada e-portfolyo sisteminin çocuk-aile iletişimini desteklediği fakat çocuk-öğretmen iletişimini ve öğretmen-veli iletişimi destekleme potansiyelinin yeterince kullanılmadığı ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda e-portfolyo uygulayacak öğretmenlerin yalnızca belge üretimine odaklanmaması; çocukların gelişimini izleme, değerlendirme ve çocuk-veli-öğretmen etkileşimini güçlendirme amacıyla yapılandırılması önerilmektedir.

- Araştırmada öğretmen tarafından e-portfolyo sistemine yalnızca fotoğraf ve video gibi görsel belgelerin yüklendiği, öğretmen gözlemleri, anekdot kayıtları, çeşitli belgeler gibi içeriklerin dahil edilmediği gözlemlenmiştir. Bu bağlamda e-portfolyo uygulayacak öğretmenlerin görsel belgelerin yanısıra gözlem ve değerlendirmelerine ilişkin içerikleri de eklemesi e-portfolyonun pedagojik değerini arttıracaktır.
- Araştırmada çocukların e-portfolyo sürecine katılımlarının yeterince sağlanmadığı ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda öğretmenler tarafından aileler bilgilendirilerek e-portfolyo uygulamasının çocuk katılımını destekleme potansiyeli teşvik edilebilir.
- Araştırmada e-portfolyo sistemine yüklenen içeriklerde çocuğun sesinin yeteri kadar yansıtılmadığı görülmüştür. Bu doğrultuda öğretmenlere, çocukların ürünlerini tanıttıkları ses kayıtları, videolar ve çocuk ifadelerine yer veren dokümantasyon yöntemlerini yaygınlaştırmaları önerilebilir.
- Araştırmada e-portfolyo uygulamasının dokümantasyon ve değerlendirme sürecinde veli katılımını arttırdığı fakat veliler tarafından çeşitli nedenlerle tam katılım sağlanamadığı belirlenmiştir. Velilerin sisteme düzenli katılımını sağlamak için e-portfolyo kullanımıyla ilgili hatırlatıcı bildirimler ve yönlendirici içerikler sunulması önerilebilir.
- Çalışmada e-portfolyo uygulamasının çocuk-öğretmen iletişimi yönünden yeterince etkili olduğu belirlenmiştir. Öğretmenler e-portfolyoya yüklenen aile katılım görevlerini takip etmeli ve düzenli geri bildirim sağlamalıdır.
- Araştırmada e-portfolyo uygulama sürecinde alternatif iletişim ve paylaşım yollarının kullanılmaya devam etmesinin e-portfolyo uygulamasının verimliliğini düşürdüğü gözlemlenmiştir. Bu kapsamda e-portfolyo uygulama sürecinde yalnızca e-portfolyo sisteminin kullanılmalı ve alternatif iletişim yollarının e-portfolyo sürecini gölgelemesinin önlenmelidir.

5.3.3. Politika Yapıcılara Yönelik Öneriler

- Araştırmada e-portfolyo uygulamasının veliler ve çocuklar tarafından olumlu değerlendirildiği ve hem çocuklar hem veliler için önemli katkılar sağladığı ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda erken çocukluk eğitiminde e-portfolyo uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik ulusal ölçekte politikalar geliştirilmesi önerilebilir.

- Araştırmaya katılan tüm veliler e-portfolyo uygulamasının ileri eğitim kademelerine aktarılması ve uygulamanın sürdürülmesinin faydalı olacağına yönelik görüş bildirmiştir. Bu bağlamda erken çocukluk eğitiminden yükseköğretime kadar uzanan eğitim kademelerinde e-portfolyoların değerlendirmenin sürekliliğini sağlamada bütüncül ve standart bir sistem hâline getirilmesi önerilebilir.

5.3.4. E-Portfolyo Sistemi Geliştirmeye Yönelik Öneriler

- Araştırmada katılımcıların tamamının e-portfolyoya cep telefonları aracılığıyla kullandıkları tespit edilmiştir. Bu bağlamda mobil uygulama destekli e-portfolyo sistemlerinin geliştirilmesi önerilebilir. Böylece velilerin erişimi kolaylaştırılarak katılımları arttırabilir.
- Araştırmada veliler tarafından e-portfolyo sisteminde daha fazla yetki ve esnekliğe sahip olmaları talep edilmiştir. Bu çerçevede e-portfolyo sistemleri geliştirilirken, kullanıcı geri bildirimleri doğrultusunda teknik iyileştirmeler yapılabilir ve sistem esnekliği artırılarak süreçlerin farklı kullanıcı profillerine uyarlanabilir hâle getirilmesi sağlanabilir.
- Bu araştırmada kullanılan MiniPort sistemi, çocuklar için özelleştirilmiş bir ara yüz sunmamaktadır. Geliştirilecek e-portfolyo sistemlerinde çocukların doğrudan katkı sunabileceği (ses kaydı ekleme, basit çizim yapma, kısa video yükleme gibi) etkileşimli modüller entegre edilmesi çocuk katılımını arttırabilir.

KAYNAKÇA

- Abrami, P. C., Venkatesh, V., Meyer, E. J. ve Wade, C. A. (2013). "Using electronic portfolios to foster literacy and self-regulated learning skills in elementary students". *Journal of Educational Psychology*, 1-22. <http://dx.doi.org/10.1037/a0032445>
- Ahmed, M. H. 2018. "Reflection for the Undergraduate on Writing in the Portfolio: Where are We Now and Where are We Going?" *Journal of Advances in Medical Education & Professionalism* 6 (3): 97–101. <https://doi.org/10.30476/jamp.2018.41021>
- Akdoğan Yeşilova, E. P. (2011). İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Öğrenme Stillerine Göre Elektronik Portfolyo Hazırlama Süreçlerine İlişkin Görüşleri. Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Akgün, E. ve Kölemen, C. Ş. (2020). "E-portfolyo oluşturma öğrencinin akademik öz düzenleme becerisine etkisi". *Milli Eğitim Dergisi*, 49(227), 117-140.
- Aktay, S. (2011). İlköğretimde Web Tabanlı Portfolyo (Webfolyo) Uygulaması. Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Alaçam, N. ve Olgan, R. (2016). "Portfolio assessment: does it really give the benefits that it purports to offer? Views of early childhood and first-grade teachers". *Early Child Development and Care*, 186(9), 1505-1519.
- Alaçam, N., ve Olgan, R. (2021). "Pedagogical documentation in early childhood education: A systematic review of the literature". *Elementary Education Online*, 20(1).
- Alan, S. (2014). İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda E-portfolyo Kullanımının Değerlendirilmesi. Doktora Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Alasuutari, M., Markström, A. M. ve Vallberg-Roth, A. C. (2014). Assessment and documentation in early childhood education. Routledge.
- Albin-Clark, J. (2021). "What is documentation doing? Early childhood education teachers shifting from and between the meanings and actions of documentation practices". *Contemporary Issues in Early Childhood*, 22(2), 140-155.

- Alvestad, T. ve Sheridan, S. (2015). "Preschool teachers' perspectives on planning and documentation in preschool". *Early Child Development and Care*, 185(3), 377-392.
- Amaya, P., Agudo, J. E., Sánchez, H., Rico, M. ve Hernández-Linares, R. (2013). Educational e-portfolios: Uses and tools. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 93, 1169–1173.
- Anagün, Ş. S., Atalay, N. ve Kandemir, C. M. (2018). "Sınıf Öğretmeni Adaylarının E-Portfolyo Uygulaması Deneyimleri". *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 9(2), 102-124.
- Arap, B. (2008). The Use of Elektronik Portfolyo for Pre-Service Student-Teachers in Language Teacher Education. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Aras, S. ve Erden, F. T. (2020). "Documentation panels: Supporting young children's self-regulatory and metacognitive abilities". *International Journal of Early Years Education*, 28(1), 63-80.
- Atasoy B., Somyürek S. ve Karakaya İ. (2018). "E-portfolyoların öğrenenlerin bilişötesi farkındalık durumlarına etkisi". *Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Sempozyumu*, İzmir, Türkiye, 02-04 Mayıs 2018, ss.332-333.
- Ayan, D. (2010). Promoting EFL Pre-Service Teachers' Self-Directed Learning Through Electronic Portfolios: A Case Study. Yüksek Lisans Tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ayaz, M. (2021). E-Portfolyo Uygulamasının Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmen Yeterliklerine, Motivasyonlarına ve Yansıtıcı Düşüncelerine Etkisi. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ayaz, M., Gülen, S. ve Gök, B. (2020). "STEM etkinliklerinin uygulanması sürecinde elektronik portfolyo kullanımının sekizinci sınıf öğrencilerinin fen bilimleri dersi akademik başarısına ve STEM tutumuna etkisinin incelenmesi". *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 1153-1179.

- Balcı, A. (2022). Okul Öncesi Eğitime Yönelik Geliştirilen E-Portfolyo Uygulamasının Çocuklar ve Eğitim Ortamı Üzerindeki Yansımaları. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Balcı, A. ve Tezel Şahin, F. (2021). “Okul öncesi öğretmenlerinin portfolyoya ilişkin görüşlerinin incelenmesi”. *E-Kafkas Journal of Educational Research*, 8(1), 21-44.
- Barrett, H. C. (2007). Researching electronic portfolios and learner engagement: The REFLECT initiative. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 50(6), 436–449.
- Başalev Acar, S. ve Bedel, E. F. (2024). “Okul öncesi öğretmenlerinin dijital teknolojileri eğitsel amaçla kullanımı: Dokümantasyon, değerlendirme, veli katılımı ve iletişimi”. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 117-151.
- Baxter, P. ve Jack, S. (2008). “Qualitative case study methodology: study design and implementation for novice researchers”. *The Qualitative Report*, 13(4), 544-559.
- Beaumont-Bates, J. R. (2017). “E-Portfolios: Supporting collaborative partnerships in an early childhood centre in Aotearoa/New Zealand”. *New Zealand Journal of Educational Studies*, 52(2), 347-362.
- Bedel, E. F., İnce, S. ve Başalev Acar, S. (2024). “Voices from the field: Integrating e-portfolios in early childhood education”. *Education and Information Technologies*, 29(14), 18181-18201.
- Berg, B. L. ve Lune, H. (2019). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Eğitim Yayınevi.
- Birbili, M. (2022). “Sharing pedagogical documentation with others: exploring issues of addressivity and voice”. *European Early Childhood Education Research Journal*, 30(2), 309-323.
- Black, P. ve Wiliam, D. (1998). Assessment and classroom learning. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 5(1), 7–74.
<https://doi.org/10.1080/0969595980050102>
- Braun, V. ve Clarke, V. (2006). “Using thematic analysis in psychology”. *Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-101.

- Bredenkamp, S. ve Copple, C. (1997). Developmentally appropriate practice in early childhood programs. National Association for The Education of Young Children.
- Buchholz, B. A. ve Riley, S. (2020). “Mobile documentation: making the learning process visible to families”. *The Reading Teacher*, 74(1), 59-69.
- Buldu, E. ve Öneren Şendil, Ç. (2023). “A Critical Point About Early Childhood Assessments: Validity and Reliability Issues in Teachers’ Formative Assessment”. *Yaşadıkça Eğitim*, 37(1), 253-268.
- Buldu, M. (2010). “Making learning visible in kindergarten classrooms: Pedagogical documentation as a formative assessment technique”. *Teaching and teacher education*, 26(7), 1439-1449.
- Buldu, M., Şahin, F. ve Yılmaz, A. (2018). “Okul öncesi dönem çocuklarının gelişim ve öğrenmelerinin desteklenmesinde pedagojik dokümantasyonun katkısının öğretmen görüşlerine göre incelenmesi”. *İlköğretim Online*, 17(3).
- Burris, J. (2019). “Syncing with families: Using technology in early childhood programs”. *American Journal of Education and Learning*, 4(2), 302–313. <https://doi.org/10.20448/804.4.2.302.313>
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). Bilimsel araştırma yöntemleri. (18. Baskı) Ankara: Pegem Akademi.
- Cansoy, R. (2018). “Uluslararası çerçevelere göre 21. yüzyıl becerileri ve eğitim sisteminde kazandırılması”. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(4), 3112-3134.
- Carr, M. ve Lee, W. (2012). Learning stories: Constructing learner identities in early education. Sage Publications.
- Chng, A., Waniganayake, M. ve Andrews, R. (2022). “Inviting inquiry on pedagogical documentation in Singapore: perspectives of parents and teachers”. *European Early Childhood Education Research Journal*, 30(2), 296-308.
- Choi, J. Y., Horm, D., Jeon, S. ve Ryu, D. (2019). “Do stability of care and teacher–child interaction quality predict child outcomes in early head start?”. *Early Education and Development*, 30(3), 337-356.

- Clark, J. E. ve Eynon, B. (2009). E-portfolios at 2.0-surveying the field. *Peer Review*, 11(1), 18.
- Cowan, K. ve Flewitt, R. (2021). “Moving from paper-based to digital documentation in Early Childhood Education: democratic potentials and challenges”. *International Journal of Early Years Education*, 1-19.
- Creswell, J. W. (2005). Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research. Upper Saddle River, New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Creswell, J. W. (2016). Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni. 6. Baskı, Siyasal Kitabevi
- Çelik, Ö., ve Demirbaş, A. (2023). “Öğretmen görüşlerine göre okul öncesi dönem çocuklarının tanıma ve değerlendirme süreçlerinin incelenmesi: Nitel bir araştırma”. *Uluslararası Temel Eğitim Çalışmaları Dergisi*, 4(3), 170-183.
- Çukurbaşı, B. ve Kıyıcı, M. (2018). “Öğretmen adaylarının elektronik portfolyoya yönelik görüşlerinin incelenmesi: Weebly örneği”. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 1-14.
- Davey, L. (1991). The application of case study evaluations. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 2(9), 1-2
- Davies, A. ve LeMahieu, P. (2003). Assessment for learning: Reconsidering portfolios and research evidence. In Optimising new modes of assessment: In search of qualities and standards (pp. 141-169). Dordrecht: Springer Netherlands.
- Demir, B. P. ve Kutlu, Ö. (2016). “Elektronik portfolyo uygulamalarının ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin araştırma becerilerine etkisi”. *Eğitim ve Bilim*, 41(188).
- Dixon, H. ve Haigh, M. (2009). Changing mathematics teachers’ conceptions of assessment and feedback. *Teacher Development*, 13(2), 173–186.
<https://doi.org/10.1080/13664530903044002>
- Dunphy, E. (2010). Assessing early learning through formative assessment: Key issues and considerations. *Irish Educational Studies*, 29(1), 41-56.

- Erbay, E. (2013). “Çocukların katılım hakkı üzerine bir Türkiye değerlendirmesi”. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 38-54.
- Erice, D. (2008). The impact of e-portfolio on the writing skills of foreign language learners studying at Abant İzzet Baysal University Basic English Program. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erten, P., Özdemir, O. ve Kuzu, İ. Y. (2019). “Çevrimiçi işbirlikli öğrenme ortamında e-portfolio uygulamasının motivasyona etkisi”. *Inonu University Journal of the Faculty of Education (INUJFE)*, 20(3).
- Fadum, K. U. (2019). Digital portfolios: engaging parents to support early learning. Doctoral dissertation. University of British Columbia.
- Gelebek Üstün, B., ve Uzun, H. (2020). “Okul öncesi eğitiminde değerlendirme sürecine ilişkin öğretmen tutumlarının incelenmesi”. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 39(2), 64-80
- Girgin, D. ve Şahin, Ç. (2019). “Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimlik oluşum süreçlerinin incelenmesi: Bir durum çalışması”. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(3), 1174-1204.
- González-Pedraz, C., Moreno, M. ve Peña, J. I. (2015). Portfolio selection with commodities under conditional copulas and skew preferences. *Quantitative Finance*, 15(1), 151-170.
- Goodman, N. ve Cherrington, S. (2015). “Parent, whānau and teacher engagement through online portfolios in early childhood education”. *Early Childhood Folio*, 19(1), 10-16.
- Gök, B., Baş, Ö. ve Ayaz, M. (2020). “Sınıf öğretmenlerinin e-portfolio hakkındaki görüşleri”. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 1085-1104.
- Grisham-Brown, J., Hallan, R. ve Brookshire, R. (2006). Using authentic assessment to evidence children’s progress toward early learning standards. *Early Childhood Education Journal*, 34(1), 45–51. doi:10.1007/s10643-006-0106-y
- Gullo, D. F. (2005). Understanding assessment and evaluation in early childhood education. NY: Teachers College.

- Gülbahar, Y. ve Köse, F. (2006). “Öğretmen adaylarının değerlendirme için elektronik portfolyo kullanımına ilişkin görüşleri”. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 39(2), 75-93.
- Habeeb, K. M. ve Ebrahim, A. H. (2019). “Impact of e-portfolios on teacher assessment and student performance on learning science concepts in kindergarten”. *Education and Information Technologies*, 24(2), 1661-1679.
- Hamre, B. K., Pianta, R. C., Downer, J. T. ve Mashburn, A. J. (2008). “Teachers' perceptions of conflict with young students: Looking beyond problem behaviors”. *Social Development*, 17(1), 115-136.
- Higgins, A. ve Cherrington, S. (2017). “What's the story?: Exploring parent–teacher communication through ePortfolios”. *Australasian Journal of Early Childhood*, 42(4), 13-21.
- Hooker, T. (2017). “Transforming teachers' formative assessment practices through ePortfolios”. *Teaching and Teacher Education*, 67, 440-453.
- Hooker, T. A. (2016). Adults and children engaging with ePortfolios in an early childhood education setting. Doktora Tezi. University of Waikato, New Zealand.
- Hou, Y. J. ve Hsieh, M. F. (2019). “Helping parents reexamine children’s emergent writing performance through parent–teacher portfolio sharing conferences”. *Australasian Journal of Early Childhood*, 44(4), 378-391.
- Işıkoğlu Erdoğan, N., Aydoğan, S., Kendüzler, S. E., Dülger, E., Aydın, A. ve Dinler, H. (2021). “Okul öncesi öğretmenlerinin çocukları değerlendirmedeki yeterlilik düzeyleri ve kullandıkları araçlar”. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(1), 1-19.
- James, K. ve Cane, C. (2009). Giving children a voice by using ICT. In H. Price (Ed.), *The really usefull book of ICT in the early years* (pp.53-68). Milton Park: Routledge.
- Kakana, D. ve Gkloumpou, A. (2025). “Pedagogical Documentation as a" Bridge" Between Parents and the Early Childhood Curriculum”. *Social Sciences*, 14(1).
- Kan, Ü. D. (2007). “Okul öncesi eğitimde değerlendirme aracı olarak portfolyo”. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 169-178.

- Kang, J. ve Walsh, D. J. (2018). "Documentation as an integral part of teaching: Early childhood teachers' systematic search for good teaching". *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 39(4), 262-277.
- Karaman, P. ve Karaman, A. (2017). "Investigating teacher candidates' use of formative assessment: Action research model". *Kastamonu Education Journal*, 25(6), 2385-2400.
- Kılınç, F. G. ve Çakan, M. (2019). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerini Kullanırken Karşılaştıkları Güçlükler. Tam Metin Bildiri Kitabı, 163.
- Kim, K. (2018). "Early childhood teachers' work and technology in an era of assessment". *European Early Childhood Education Research Journal*, 26(6), 927-939.
- Kim, M. S. ve Yu, F. (2023). "Teacher data literacies practice meets 'pedagogical documentation': A scoping review". *Review of Education*, 11(2), e3414.
- Klenowski, V. (2010). Portfolio assessment. In P. Peterson, E. Baker. ve B. McGaw (Ed.), International encyclopedia of education (ss. 236-242). Oxford: Elsevier.
- Knauf, H. (2017a). "Making an impression: Portfolios as instruments of impression management for teachers in early childhood education and care centres". *Early Childhood Education Journal*, 45(4), 481-491.
- Knauf, H. (2017b). "Documentation as a tool for participation in German early childhood education and care". *European Early Childhood Education Research Journal*, 25(1), 19-35.
- Knauf, H. (2020). "Documentation strategies: Pedagogical documentation from the perspective of early childhood teachers in New Zealand and Germany". *Early Childhood Education Journal*, 48(1), 11-19.
- Knauf, H. ve Lepold, M. (2021). "The children's voice—how do children participate in analog and digital portfolios?" *European Early Childhood Education Research Journal*, 29(5), 669-682.
- Konca, A. S. ve Hakyemez-Paul, S. (2021). "Digital Technology Use of Kindergarten Teachers for Parental Involvement: E Involvement in the Turkish Context". *Psycho-Educational Research Reviews*, 10(3), 239-254.

- Krechevsky, M., Mardell, B., Rivard, M. ve Wilson, D. (2013). Visible learners: Promoting Reggio inspired approaches in all schools. John Wiley & Sons.
- Kutlu, M. O., Polat, Y. ve Döşlü, A. (2014). “Ortaöğretim 10. sınıf bilgi ve iletişim teknolojileri dersinde web tabanlı portfolyo kullanımı: Adana ilinde bir çalışma”. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(1), 336-351.
- Küçük kara, M. F. (2023). Okul Öncesi Eğitiminde E-Portfolyo Platformu Geliştirme ve Öğretmenlerin E-Portfolyo Kullanımına Yönelik Bilgi, Beceri ve Tutumlarının İncelenmesi. Doktora Tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Lansdown, G. (2005). Can You Hear Me? The Right of Young Children to Participate in Decisions Affecting Them. Working Papers in Early Childhood Development, No. 36. Bernard van Leer Foundation. PO Box 82334, 2508 EH, The Hague, The Netherlands.
- Lim, S. ve Cho, M. H. (2019). “Parents’ use of mobile documentation in a Reggio Emilia-inspired school”. *Early Childhood Education Journal*, 47, 367-379.
- López-Crespo, G., Blanco-Gandía, M. C., Valdivia-Salas, S., Fidalgo, C. ve Sánchez-Pérez, N. (2022). The educational e-portfolio: preliminary evidence of its relationship with student’s self-efficacy and engagement. *Education and Information Technologies*, 1-16.
- Lorenzo, G. ve Ittelson, J. (2005). An overview of e-portfolios. Educause Learning Initiative, 1(1), 1–27.
- Malaguzzi, L. (1998). History, ideas and basic philosophy: An interview with Lella Gandini. C. Edwards, L. Gandini ve G. Forman (Ed.), *The hundred languages of children: The Reggio Emilia approach-advanced reflections içinde* (s. 49-97). Greenwich: Ablex.
- Manić, I. (2024). “The Use of E-Portfolios in Working with Pre-School Children”. *Journal of Digital Pedagogy*, 3(1), 40-48.

- Matsui, G. (2021). "Reflection on the Professional Development of Early Childhood Education and Care Teachers in Japan Based on Children's Voices". *International Journal of Early Childhood*, 53(3), 367-384.
- McCormick, J. (2017). Using digital portfolio process with young learners and facilitation of metacognition. Wilkes University.
- McCowan, C., Harper, W. ve Hauville, K. (2005). "Student e-portfolio: The successful implementation of an eportfolio across a major Australian university". *Australian Journal of Career Development*, 14(2), 40-52.
- McFadden, A. ve Thomas, K. (2016). "Parent perspectives on the implementation of a digital documentation portal in an early learning centre". *Australasian Journal of Early Childhood*, 41(4), 86-94.
- MEB (2013). Okul öncesi eğitim programı. <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf> (25.07.2022 tarihinde erişilmiştir)
- MEB (2018). 2023 Eğitim Vizyonu. Milli Eğitim Bakanlığı. https://www.gmka.gov.tr/dokumanlar/yayinlar/2023_E%C4%9Fitim%20Vizyonu.pdf (25.07.2022 tarihinde erişilmiştir)
- Merriam, S. B. (1998). Qualitative Research and Case Study Applications in Education. Revised and Expanded from "Case Study Research in Education.": ERIC
- Merriam, S. B. (2013). Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber (3. Baskıdan Çeviri, Çeviri Editörü: S. Turan). Nobel Yayın Dağıtım.
- Meyer, E., Abrami, P. C., Wade, C. A., Aslan, O. ve Deault, L. (2010). Improving literacy and metacognition with electronic portfolios: Teaching and learning with epearl. *Computers & Education*, 55(1), 84-91. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2009.12.005>
- Mindes, G. ve Jung, L.A. (2015). Assessing young children (5th ed.). Boston: Pearson.
- Moss, P. A. (2003). Reconceptualizing validity for classroom assessment. *Educational Measurement: Issues and Practice*, 22(4), 13-25. <https://doi.org/10.1111/j.1745-3992.2003.tb00140.x>

- Nassehi, A. (2019). *Muster: Theorie der digitalen Gesellschaft*. CH Beck.
- Nicol, D. J., A. Serbati, and M. Tracchi. 2019. "Competence Development and Portfolios: Promoting Reflection Through Peer Review." *All Ireland Journal of Higher Education* 11(2): 1–13.
- Oke, A., Butler, J. E. ve O'Neill, C. (2021). "Identifying barriers and solutions to increase parent-practitioner communication in early childhood care and educational services: The development of an online communication application". *Early Childhood Education Journal*, 49(2), 283-293.
- O'Neill, G. (2009). Portfolio assessment in early childhood education: Challenges and benefits. *Early Childhood Folio*, 9(1), 45–56.
- Özen, Y. (2011). Öğrenmede kişisel sorumluluğu artırmaya yönelik bir öğrenme ve değerlendirme yaklaşımı: portfolyo değerlendirme. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, (4), 109-132.
- Özenç, E. E., ve Yazgın, E. (2022). "Okul öncesi eğitim ortamında Regio Emilia: Ana/baba öğretmen ve çocukların bakış açısıyla pedagojik dokümantasyon uygulamalarının geliştirilmesi". *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(1), 181-199.
- Özyenginer, E. (2006). Bilgisayar Dersinde Elektronik Portfolyo Yöntemi Kullanımı Üzerine Bir Çalışma. Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Paananen, M. ve Lipponen, L. (2018). "Pedagogical documentation as a lens for examining equality in early childhood education". *Early Child Development and Care*, 188(2), 77-87.
- Paker, T. (2015). Durum çalışması. Nitel araştırma: yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları.
- Penman, R. (2014). "E-portfolios: Connecting parents, whanau and teachers in kindergarten communities". *Early Education*, 56, 10-13.
- Peters, S., Hartley, C., Rogers, P., Smith, J. ve Carr, M. (2009). "Early childhood portfolios as a tool for enhancing learning during the transition to school". *International Journal of Transitions in Childhood*, 3, 4-15.

- Pettersson, K. E. (2015). "Children's participation in preschool documentation practices". *Childhood*, 22(2), 231-247.
- Picher, M. E. (2019). A Cognitive Work Analysis of a Pedagogical Documentation Technology in Ontario's Kindergarten Program. Doctoral Dissertation, University of Toronto Psychology and Human Development Ontario, Toronto.
- Rinaldi, C. (1998). Projected curriculum constructed through documentation-progettazione: An interview with Lella Gandini. C. Edwards, L. Gandini ve G. Forman (Ed.), *The hundred languages of children: The Reggio Emilia approach-advanced reflections içinde* (s.113-125). Greenwich, CT: Ablex.
- Rintakorpi, K. (2016). "Documenting with early childhood education teachers: pedagogical documentation as a tool for developing early childhood pedagogy and practises". *Early Years*, 36(4), 399-412.
- Sanalan, A. ve Altun, A. (2002). "Bir veri tabanı uygulaması olarak elektronik portfolyo kullanımı". *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 11-21.
- Schriever, V. (2021). "Early childhood teachers' perceptions and management of parental concerns about their child's digital technology use in kindergarten". *Journal of Early Childhood Research*, 19(4), 487-499.
- Sezer, E. N. (2019). Gerçekçi matematik eğitimi çerçevesinde tasarlanan etkinliklerin uygulama sürecinin klasik ve elektronik portfolyo ile değerlendirilmesi. Doktora Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Shapiro, C. D. (2017). A Study of The Use of an Electronic Photo-Based Portfolio to Guide The Iep Meeting for Preschool Children with Severe Multiple Impairments. Doctoral Dissertation, Oakland University, Michigan.
- Shaw, P. A. (2021). "Photo-elicitation and photo-voice: using visual methodological tools to engage with younger children's voices about inclusion in education". *International Journal of Research & Method in Education*, 44(4), 337-351.
- Siraj-Blatchford, I. (2009). "Conceptualising progression in the pedagogy of play and sustained shared thinking in early childhood education: A Vygotskian perspective". *Educational and Child Psychology*, 26(2), 77-89.

- Slutsky, R., Kragh-Müller, G., Rentzou, K., Tuul, M., Gol Guven, M., Foerch, D. ve Paz-Albo, J. (2021). “A cross-cultural study on technology use in preschool classrooms: early childhood teacher’s preferences, time-use, impact and association with children’s play”. *Early Child Development and Care*, 191(5), 713-725.
- Stacey, S. (2023). Pedagogical documentation in early childhood: Sharing children's learning and teachers' thinking. Redleaf Press.
- Stake, R. E. (2005). Qualitative case studies. N. K. Denzin ve Y. S. Lincoln (Ed.), The Sage handbook of qualitative research içinde (s. 443–466). Thousand Oaks, California: SAGE.
- Stebbins, R. A. (2001). Exploratory research in the social sciences (Vol. 48). Sage.
- Stratigos, T. ve Fenech, M. (2021). “Early childhood education and care in the app generation: Digital documentation, assessment for learning and parent communication”. *Australasian Journal of Early Childhood*, 46(1), 19-31.
- Sullivan, R. ve Gardner, H. (2007). Multiple Intelligences and Portfolios: A Window into Student Growth and Development. Boston: Pearson Education.
- Şahin, F., Yilmaz, A., Buldu, M., Aras, S., Buldu, M. ve Akgül, E. (2022). “Video based professional development on pedagogical documentation: a yearlong study with early childhood teachers”. *Educational Studies*, 1-18.
- Şerefli, B. ve Erdoğan, E. (2021). “Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının e-portfolyo kullanımları: bir durum çalışması”. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (52), 666-691.
- Tozduman Yaralı, K. ve Güngör Aytar, F. A. (2017). “Okul öncesi sınıflarında çocuğun katılım hakkının çocukların ve öğretmenlerin görüşlerine göre incelenmesi”. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 29.
- Tsirika, M., Kakana, D. ve Michalopoulou, A. (2017). “The e-portfolio in a kindergarten classroom: adopting alternative assessment methods through action Research”. *American Journal of Educational Research*, 5(2), 114-123.

- Ülker, F. T., Unlu, S. ve Usta, E. (2021). “Fen Bilgisi öğretmen adaylarının e-portfolio kullanımına yönelik görüşlerinin incelenmesi: Bir eylem araştırması”. *Turkish Journal of Primary Education*, 6(1), 1-17.
- Visković, I. ve Zeleničić, M. (2024). “Documenting the development and achievements of early and preschool children: Different curricular approaches”. *Journal of childhood, education & society*, 5(1), 134-145.
- White, E. J., Rooney, T., Gunn, A. C. ve Nuttall, J. (2021). “Understanding how early childhood educators ‘see’ learning through digitally cast eyes: Some preliminary concepts concerning the use of digital documentation platforms”. *Australasian Journal of Early Childhood*, 46(1), 6-18.
- Yang, T., Chan, A. ve Gunn, C. (2022). “The use of information and communication technology in pedagogical documentation: an investigation of early childhood education in China”. *European Early Childhood Education Research Journal*, 30(2), 265-280.
- Yastıbaş, A. E. (2013). The application of e-portfolio in speaking assessment and its contributions to students attitudes towards speaking. Yüksek Lisans Tezi. Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin.
- Yılmaz, A., Şahin, F., Buldu, M., Ülker Erdem, A., Ezmeci, F., Somer Ölmez, B., ... ve Akgül, E. (2021). “An examination of Turkish early childhood teachers’ challenges in implementing pedagogical documentation”. *Early Childhood Education Journal*, 49, 1047-1059.
- Yin, R. K. (2003). Case study research design and methods (3. Baskı). London: Sage Publications.
- Yin, R. K. (2015). Qualitative research from start to finish. Guilford Publications.
- Yin, R. K. (2018). Case study research and application: design and methods. Sage
- Zelyurt, H. ve Karakaş, B. (2018). “Okul öncesi öğretmenlerinin portfolyo değerlendirmeye ilişkin görüşlerinin belirlenmesi”. *Electronic Turkish Studies*, 13(11).

Zeybek, G. (2019). “Veritabanı organizasyonu dersinde elektronik portfolyo uygulamalarının akademik başarıya etkisi”. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(4), 1045-1058.

EKLER
EK 1
ETİK KURUL İZNİ

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği

Sayı : E-84026528-050.01.04-2300319620
Konu : Başvuru İncelenmesi

01.01.2024

Sayın Arş. Gör. Sema İNCE

Yürütücülüğünüzü yapmış olduğunuz 2023-YÖNP-0994 nolu projeniz ile ilgili Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Komisyonu'nun almış olduğu 28.12.2023 tarih ve 16/13 sayılı kararı aşağıdadır.

Bilgilerinize rica ederim.

KARAR 13- Sorumlu yürütücülüğünü **Doç. Dr. Emine Ferda BEDEL**'in yaptığı ve proje araştırmacısı **Arş. Gör. Sema İNCE** tarafından gerçekleştirilen “Erken Çocukluk Eğitiminde E-Portfolyo Kullanımının Çocuk ve Veli Deneyimleri Açısından Değerlendirilmesi” başlıklı araştırmanın, ilgili **taahhüt edilen izinlerin alınması** ve Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Komisyonuna sunulması koşulu ile Etik Komisyon ilkelerine **uygun** olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

EK 2

VELİLER İÇİN KATILIM KABUL FORMU

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma, “*Erken Çocukluk Eğitiminde E-Portfolyo Kullanımının Çocuk ve Veli Deneyimleri Açısından Değerlendirilmesi*” adıyla **Doç. Dr. Emine Ferda BEDEL** danışmanlığında **Arş. Gör. Sema İNCE** tarafından yürütülen Ocak 2024-Haziran 2024 tarihleri arasında yapılacak bir doktora tezi uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Okul öncesi eğitimde değerlendirme ve dokümantasyon amaçlı geliştirilen e-portfolyo uygulamasının çocuk ve veliler açısından değerlendirilmesidir.

Araştırmanın Nedeni: Bilimsel araştırma

Araştırmanın Yapılacağı Yerler: İstanbul’da bulunan resmi ve bağımsız anaokulları/anasınıfları

Araştırma Uygulaması: Görüşme, veli günlükleri ve e-portfolyo içerik incelemesi

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı’nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Araştırma kapsamında yapılacak görüşmeler daha sonra yazıya dökülmek üzere ses kaydı ile kaydedilecektir. Vereceğiniz cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacılar: Arş. Gör. Sema İNCE

Doç. Dr. Emine Ferda BEDEL

İletişim Bilgileri:

Yukarıda bilgileri bulunan araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

.../.../...

İsim-Soyisim İmza:

Katılımcı Adı-Soyadı :

Telefon Numarası :

EK 3

VELİ ONAM FORMU

Sayın Veli;

Sizi Doç. Dr. Emine Ferda BEDEL danışmanlığında Arş. Gör. Sema İNCE tarafından yürütülen “*Erken Çocukluk Eğitiminde E-Portfolyo Kullanımının Çocuk ve Veli Deneyimleri Açısından Değerlendirilmesi*” başlıklı araştırmaya davet ediyoruz. Bu araştırmanın amacı okul öncesi eğitimde değerlendirme ve dokümantasyon amacıyla özel olarak geliştirilen e-portfolyo uygulamasının çocuk ve veliler açısından değerlendirilmesidir. Araştırma uygulaması veliler ve çocuklar ile görüşme ve e-portfolyoların içerik analizi şeklindedir. Araştırma kapsamında çocuklarla ve velilerle e-portfolyo süreçlerine yönelik görüşmeler gerçekleştirilecek ve e-portfolyolardan örnekler incelenecektir. Araştırmanın yayın aşamasında incelenen e-portfolyoların içeriklerinden örnek fotoğraflara yayında yer verilebilecektir. Yayında kullanılacak olan e-portfolyo içeriklerinde **çocuklarla ilgili kişisel veriler kesinlikle yer almayacaktır.**

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı’nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilmektedir. **Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır.** Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır.

Çalışmada sizinle veya çocuğunuzla ilgili kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Çalışmada elde edilen veriler tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir.

Uygulamalar, genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacılar : Arş. Gör. Sema İNCE

Doç. Dr. Emine Ferda BEDEL

İletişim bilgileri :

Velisi bulduğum sınıfı numaralı öğrencinin yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin veriyorum. (Lütfen formu imzaladıktan sonra çocuğunuzla okula geri gönderiniz).*

.../.../.....

Telefon Numarası:

İmza:

EK 4

VELİ ÖN GÖRÜŞME FORMU

Bu görüşme okul öncesi eğitimde değerlendirme ve dokümantasyon uygulamalarına yönelik velilerin deneyimlerini ve görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmaktadır. Sorulacak sorularda çocuğunuzla ilgili belge ve dokümanlardan bahsedilirken çocuğunuzun okul öncesi eğitim sürecinde gerçekleştirdiği çalışmalar, etkinlikler, ürünler vb. kastedilmektedir. Çocuğunuzla ilgili değerlendirmelerden bahsedilirken öğretmenin çocuğunuzu değerlendirmeye yönelik olarak yaptığı çeşitli gelişimsel değerlendirmeler, gelişim gözlem formları, gelişim raporları, öneriler vb. kastedilmektedir. Lütfen soruları bu bilgiler ışığında objektif ve içten bir şekilde cevaplayınız.

1. Çocuğunuzun okul öncesi eğitim süreci ile ilgili ne gibi belge ve değerlendirmeler hazırlanıyor? Siz bu belge ve değerlendirmelerin hangilerine, nasıl **erişim** sağlıyorsunuz? Örneklendirebilir misiniz?
2. Çocuğunuzun okul öncesi eğitim süreci ile ilgili eriştiğiniz belge ve değerlendirmeleri **nasıl saklıyorsunuz**? Ne kadar süre ile saklıyorsunuz? Örneklendirebilir misiniz?
3. Çocuğunuzla ilgili eriştiğiniz belge ve değerlendirmelerin **çocuğunuzu tanıma** sürecinize ne gibi etkileri oldu? Çocuğunuzla ilgili edindiğiniz belge ve değerlendirmeler sayesinde çocuğunuzun daha önce farkında olmadığınız **eksikliklerinin olduğu veya yetkin olduğu yönlerini/özelliklerini** fark ettiniz mi? Örneklendirebilir misiniz?
4. Çocuğunuzla ilgili hazırlanan belge ve değerlendirmelerle ilgili süreçlere veli olarak **katılım** sağlayabildiniz mi? Ne şekilde katılım sağladınız? Örneklendirebilir misiniz?
5. Çocuğunuzla ilgili edindiğiniz belge ve değerlendirmelerin **çocuğunuzla iletişim**inize etkilerini nasıl değerlendirirsiniz? Örneklendirebilir misiniz?
6. Çocuğunuzu tanıma ve değerlendirme sürecine yönelik **öğretmen ile iletişim**inize etkilerini nasıl değerlendirirsiniz? Örneklendirebilir misiniz?
7. Çocuğunuzla ilgili hazırlanan belge ve değerlendirmeler sizinle **nasıl paylaşılıyor**? Örneklendirebilir misiniz?
8. Çocuğunuzun okul öncesi eğitim sürecine yönelik belge ve dokümanların **ilkokul öğretmenine aktarımı** ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?

9. Çocuğunuza dair edindiğiniz belge ve değerlendirmeleri **genel olarak nasıl değerlendirirsiniz**? Sizce olumlu yönleri nelerdir? Eksik bulduğunuz yönlerinden bahseder misiniz? Sizce nasıl iyileştirilebilir? Örneklendirebilir misiniz?

EK 5

SÜREÇ İZLEME FORMU

Lütfen aşağıdaki soruları geçtiğimiz 2 haftada e-portfolyo kullanımımıza yönelik olarak cevaplayınız.

1. E-portfolyoyu kullanım sürecinizden bahseder misiniz?
 - a. Geçtiğimiz 2 haftada e-portfolyoya ne sıklıkla giriş yaptınız?
 - b. E-portfolyoya bir girişinizde ortalama ne kadar vakit geçirdiniz?
 - c. E-portfolyoya giriş için hangi teknolojik araçları kullandınız?
 - d. E-portfolyoyu tek başınıza mı kullandınız, çocuğunuzla birlikte mi kullandınız?
 - e. E-portfolyoya içerik yüklemesi yaptınız mı? Yükle-diyseniz ne gibi içerikler yüklediniz?
 - f. E-portfolyoyu kullanırken herhangi bir zorluk yaşadınız mı? Yaşadıysanız açık-lar mısınız?
2. Çocuğunuzun e-portfolyo kullanım sürecinden bahseder misiniz?
 - a. Geçtiğimiz 2 haftada çocuğunuz e-portfolyoya ne sıklıkla giriş yaptı?
 - b. Çocuğunuz e-portfolyoya bir girişinde ortalama ne kadar vakit geçirdi?
 - c. Çocuğunuz e-portfolyoya giriş için hangi teknolojik araçları kullandı?
 - d. Çocuğunuz e-portfolyoyu tek başına mı kullandı, sizinle veya bir başkasıyla birlikte mi?
 - e. Çocuğunuz e-portfolyoya içerik yüklemesi yaptı mı? Yükle-diye ne gibi içerikler yükledi?
 - f. Çocuğunuzun en çok hangi içerikler ilgisini çekti?
 - g. Çocuğunuz e-portfolyoyu kullanırken herhangi bir zorluk yaşadı mı? Yaşadıysa açık-lar mısınız?

EK 6

VELİ GENEL DEĞERLENDİRME FORMU

Önceki dönem kullanılan değerlendirme ve dokümantasyon yöntemi ile karşılaştırdığınızda;

1. E-portfolyo ile çocuğunuza yönelik hazırlanan belge ve değerlendirmelerin **içeriğinde farklılıklar** oldu mu? Olduysa ne gibi farklılıklar olduğunu düşünüyorsunuz? Örneklendirebilir misiniz?
2. E-portfolyonun çocuğunuzun okul öncesi eğitim süreci ile ilgili belge ve değerlendirmelere **erişiminiz** yönünden etkileri hakkında görüşleriniz nelerdir? Örneklendirebilir misiniz?
3. E-portfolyonun çocuğunuzun okul öncesi eğitim süreci ile ilgili belge ve değerlendirmeleri **saklama** yönünden etkileri hakkında görüşleriniz nelerdir? Örneklendirebilir misiniz?
4. E-portfolyonun **çocuğunuzu tanıma** süreciniz yönünden etkileri hakkında görüşleriniz nelerdir? E-portfolyo sayesinde çocuğunuzun daha önce farkında olmadığınız **eksikliklerinin olduğu veya yetkin olduğu yönlerini/özelliklerini** fark ettiniz mi? Örneklendirebilir misiniz?
5. E-portfolyonun çocuğunuzun okul öncesi eğitim süreci ile ilgili belge ve değerlendirmelere **katılımınız** yönünden etkileri hakkında görüşleriniz nelerdir? E-portfolyoya veli olarak **katılım** sağlayabildiniz mi? Ne şekilde katılım sağladınız? Örneklendirebilir misiniz?
6. E-portfolyonun çocuğunuzun okul öncesi eğitim süreci ile ilgili belge ve değerlendirmelere **çocuğunuzun katılımı** yönünden etkileri hakkında görüşleriniz nelerdir? Çocuğunuz e-portfolyosuna katılım sağlayabildi mi? Ne şekilde ve ne gibi içeriklerle katılım sağladı? Örneklendirebilir misiniz?
7. E-portfolyonun **çocuğunuzla iletişiminize** etkileri hakkında görüşleriniz nelerdir? Örneklendirebilir misiniz?
8. E-portfolyonun **öğretmen ile iletişiminize** etkileri hakkında görüşleriniz nelerdir? Örneklendirebilir misiniz?
9. E-portfolyonun **ilkokul öğretmenine aktarımı** ile ilgili düşünceleriniz nelerdir? Örneklendirebilir misiniz?
10. Bir önceki dönem gerçekleştirilen uygulama ile karşılaştırdığınızda e-portfolyoyu **genel olarak nasıl değerlendirirsiniz?**

- a) E-portfolyonun çocuğunuz açısından etkileri hakkında neler söylersiniz? Örneklendirebilir misiniz?
- b) E-portfolyonun sizin açınızdan etkileri hakkında neler söylersiniz? Örneklendirebilir misiniz?
- c) Kullanılan e-portfolyo uygulamasının olumlu yönleri nelerdir? Eksik bulduğunuz yönleri nelerdir? E-portfolyonun daha kullanışlı olabilmesi için neler önerirsiniz?

EK 7

ÇOCUK GÖRÜŞME FORMU

1. MiniPort'u tanıyor musun? Daha önce evden giriş yaptın mı? Nasıl giriş yaptın? Tek başına mı eriştin, herhangi birinden destek aldın mı? Anlatır mısın?
2. MiniPort'a kendin içerik yükledin mi? Neler yükledin, nasıl yükledin? Anlatır mısın?
3. MiniPort'a giriş yapmak ilgini çekti mi? MiniPort'a bakarken en çok neler hoşuna gitti/ilgini çekti? Bahseder misin?
4. MiniPort'u evde anne-babanla birlikte incelediniz mi? MiniPort hakkında konuşmalar gerçekleştirdiniz mi? Ne gibi konuşmalar gerçekleştirdiniz?
5. MiniPort'u anne-babanla birlikte incelemek, anne-babanla MiniPort hakkında konuşmak sana nasıl hissettirdi? Anlatır mısın?
6. MiniPort hakkında öğretmenle konuşmalar gerçekleştirdiniz mi? Ne gibi konuşmalar gerçekleştirdiniz? MiniPort hakkında öğretmenle konuşmak sana nasıl hissettirdi?
7. Burayı incelediğinde kendini nasıl hissediyorsun? Kendi yaptıkların hakkında ne düşünüyorsun? Anlatır mısın?

EK 8
MİNİPORT İÇERİK İNCELEME FORMU

İçerik No	Tarih	İçerik türü	Etkinlik türü	Medya türü	Hedef kitle	Akış hakkında açıklama	Açıklamanın niteliği
1							
2							
3							

EK 9
VELİLER İÇİN MİNİPORT KULLANIM KILAVUZU (İLK İKİ SAYFASI)
MİNİPORT
VELİ KULLANIM KILAVUZU

Sayın Veli .

Bu kılavuz e-portfolyo için kullanacağımız www.miniport.org sitesinin tanıtımı ve kullanımı hakkında size bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır. Kılavuzda miniportun tanıtım ve kullanımına yönelik bilgiler kapsamlı olarak anlatılmıştır.

Miniport uygulaması **25 Mart 2024 Pazartesi günü başlayacak olup 8 hafta boyunca yürütülecektir.**

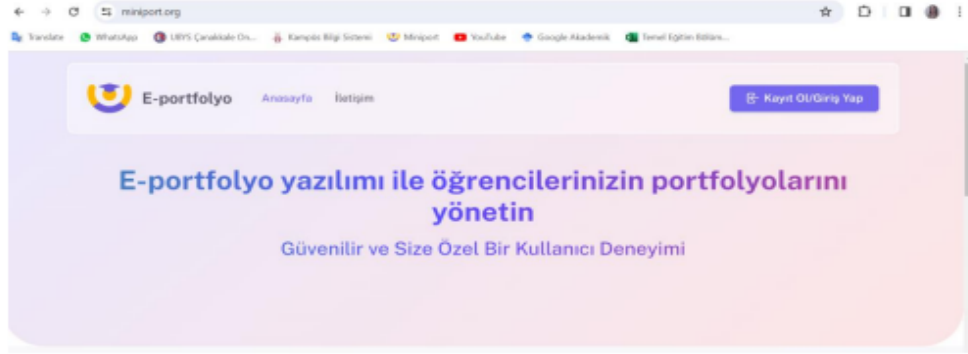
Kılavuzun sonunda sizin için tanımlanmış kişisel kullanıcı e-posta adresiniz ve şifreniz yer almaktadır.

Sormak veya söylemek istedikleriniz için kılavuzun sonunda yer alan e-posta adresinden veya telefon ile ulaşabilirsiniz.

www.miniport.org web adresine girin.

Karşınıza çıkan anasayfanın sağ üst köşesinde bulunan “**Kayıt Ol/Giriş Yap**” butonuna tıklayın.

Size verilen e-posta ve şifre ile sisteme giriş yapınız.

Giriş yaptıktan sonra çocuğunuzun e-portfolyosunu görüntüleyebileceksiniz.